

KONINKRIJK BELGIE

***4de rapportage aan het Parlement
over het
Vierde Nationaal Actieplan 'Vrouwen, Vrede, Veiligheid' (2022-2026)***

2025

INHOUDSTAFEL

1. Inleiding	5
2. Rapportagematrix per departement.....	6
Buitenlandse Zaken.....	6
DOELSTELLING 1: Bevorderen van de implementatie van het internationaal normatief kader	8
DOELSTELLING 2: Integreeren van de genderdimensie in de Belgische acties rond conflict, vrede en veiligheid	14
DOELSTELLING 3: Strijden tegen alle vormen van geweld ten aanzien van vrouwen en meisjes, in het bijzonder seksueel geweld.....	21
DOELSTELLING 4: Bevorderen van de deelname van vrouwen aan besluitvorming inzake, vrede en veiligheid en de preventie, beheer en oplossing van conflicten.....	27
DOELSTELLING 5: Ondersteunen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda	32
DOELSTELLING 6: Opvolgen en monitoren van de uitvoering van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda en het NAP.....	39
Ontwikkelingssamenwerking.....	40
DOELSTELLING 1: Bevorderen van de implementatie van het internationaal normatief kader	41
DOELSTELLING 2: Integreeren van de genderdimensie in de Belgische acties rond conflict, vrede en veiligheid	67
DOELSTELLING 3: Strijden tegen alle vormen van geweld ten aanzien van vrouwen en meisjes, in het bijzonder seksueel geweld.....	75
DOELSTELLING 4: Bevorderen van de deelname van vrouwen aan besluitvorming inzake vrede en veiligheid en de preventie, beheer en oplossing van conflicten.....	83
DOELSTELLING 5: Ondersteunen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda	87
DOELSTELLING 6: Opvolgen en monitoren van de uitvoering van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda en het NAP.....	89
Defensie	90
DOELSTELLING 1: Bevorderen van de implementatie van het internationaal normatief kader	91
DOELSTELLING 2: Integreeren van de genderdimensie in de Belgische acties rond conflict, vrede en veiligheid	92
DOELSTELLING 3: Strijden tegen alle vormen van geweld ten aanzien van vrouwen en meisjes,	97
in het bijzonder seksueel geweld	97
DOELSTELLING 4: Bevorderen van de deelname van vrouwen aan besluitvorming inzake vrede en veiligheid	101
en de preventie, beheer en oplossing van conflicten.....	101
DOELSTELLING 5: Ondersteunen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda	105
DOELSTELLING 6: Opvolgen en monitoren van de uitvoering van de Vrouwen,	107

Vrede en Veiligheid Agenda en het NAP	107
Binnenlandse Zaken.....	108
DOELSTELLING 1: Bevorderen van de implementatie van het internationaal normatief kader	110
DOELSTELLING 2: Integreren van de genderdimensie in de Belgische acties rond conflict, vrede en veiligheid	111
DOELSTELLING 3: Strijden tegen alle vormen van geweld ten aanzien van vrouwen en meisjes,	119
in het bijzonder seksueel geweld	119
DOELSTELLING 4: Bevorderen van de deelname van vrouwen aan besluitvorming inzake vrede en veiligheid	122
en de preventie, beheer en oplossing van conflicten.....	122
DOELSTELLING 5: Ondersteunen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda	125
DOELSTELLING 6: Opvolgen en monitoren van de uitvoering van de Vrouwen,	126
Vrede en Veiligheid Agenda en het NAP	126
Justitie	127
DOELSTELLING 1: Bevorderen van de implementatie van het internationaal normatief kader	128
DOELSTELLING 2: Integreren van de genderdimensie in de Belgische acties rond conflict, vrede en veiligheid	129
DOELSTELLING 3: Strijden tegen alle vormen van geweld ten aanzien van vrouwen en meisjes,	131
in het bijzonder seksueel geweld	131
DOELSTELLING 4: Bevorderen van de deelname van vrouwen aan besluitvorming inzake vrede en veiligheid	133
en de preventie, beheer en oplossing van conflicten.....	133
DOELSTELLING 5: Ondersteunen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda	135
DOELSTELLING 6: Opvolgen en monitoren van de uitvoering van de Vrouwen,	136
Vrede en Veiligheid Agenda en het NAP	136
Gelijke Kansen.....	137
DOELSTELLING 1: Bevorderen van de implementatie van het internationaal normatief kader	138
DOELSTELLING 2: Integreren van de genderdimensie in de Belgische acties rond conflict, vrede en veiligheid	141
DOELSTELLING 3: Strijden tegen alle vormen van geweld ten aanzien van vrouwen en meisjes,	141
in het bijzonder seksueel geweld	141
DOELSTELLING 4: Bevorderen van de deelname van vrouwen aan besluitvorming inzake vrede en veiligheid	142
en de preventie, beheer en oplossing van conflicten.....	142
DOELSTELLING 5: Ondersteunen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda	143
DOELSTELLING 6: Opvolgen en monitoren van de uitvoering van de Vrouwen,	145
Vrede en Veiligheid Agenda en het NAP	145

3. Bijlagen.....	146
Bijlage 1: Afkortingen	147
Bijlage 2: Documenten rond de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda.....	150

1. Inleiding

Het ‘Vierde Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede, Veiligheid’ (2022-2026)’ zet de goede praktijk verder van de vorige Nationale Actieplannen (NAP): de rapportage aan het Parlement. Deze is zowel een instrument dat de betrokken departementen de mogelijkheid biedt hun eigen vorderingen te monitoren, als een middel om de bevolking (in eerste instantie vertegenwoordigd door het Parlement en het maatschappelijke middenveld) te informeren over de uitgevoerde acties.

De rapportage volgt de structuur van het vierde NAP. Ze is onderverdeeld in 6 doelstellingen en 37 doelen. Per actielijn wordt er voor de vermelde indicatoren aangegeven welke acties er uitgevoerd zijn en dit per betrokken departement. De indicatoren die in het NAP en deze rapportage opgenomen zijn, houden ook rekening met die indicatoren van de EU en de VN inzake resolutie 1325 die betrekking hebben op acties van de Lidstaten.

Deze rapportage bevat informatie over de periode januari – december 2025 en werd gecoördineerd door het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen en de FOD Buitenlandse Zaken.

Een lijst met referenties naar beleidsdocumenten rond de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda bevindt zich in bijlage 2.

2. Rapportagematrix per departement

Buitenlandse Zaken

De internationale context is momenteel niet in het voordeel van gendergelijkheid. Wereldwijd organiseren anti-genderbewegingen zich lokaal, nationaal en internationaal tegen de realisatie van de mensenrechten van vrouwen, meisjes en LGBTQI+-personen, en in het bijzonder ten aanzien van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. Oorlogen en crisissen, niet in het minst de klimaatcrisis, hebben een bijzonder negatieve en disproportionele impact op de mensenrechten van vrouwen en meisjes. In die context is de FOD Buitenlandse Zaken internationaal blijven ijveren voor de realisatie van de doelstellingen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda (VJV-Agenda), als een prioriteit in het beleid: de mainstreaming van de genderdimensie doorheen besluitvorming inzake vrede en veiligheid, de gelijke participatie van vrouwen aan besluitvorming en een effectievere aanpak van de strijd tegen conflictgerelateerd seksueel geweld. Tijdens bilaterale ontmoetingen met andere landen, in het kader van de Europese Unie en in regionale en internationale fora heeft ons land actief gepleit voor een versterking en betere uitvoering van het internationaal normatief kader inzake gendergelijkheid en vrouwenrechten.

In deze jaarrapportering van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid, komen veel voorbeelden aan bod van initiatieven die de FOD Buitenlandse Zaken in regionale en multilaterale organisaties heeft ondernomen of gesteund ter bevordering van gendergelijkheid en meer specifiek de VJV-Agenda in 2025. Een voorbeeld daarvan is de OVSE, waar de Belgische Permanente Vertegenwoordiging sinds januari de rol van coördinator voor aangelegenheden met betrekking tot VN Veiligheidsraadresolutie 1325 op zich nam, bij het Forum for Security Cooperation. De groeiende rol en impact van anti-genderbewegingen en -beleid op regionale en multilaterale onderhandelingen, erop gericht om de bestaande verworvenheden inzake gendergelijkheid te verzwakken, vormde daarbij een extra uitdaging. België heeft dit jaar steeds nauwer samengewerkt met gelijkgezinde landen om transversaal, doorheen alle fora en op alle niveaus, gendergelijkheid te verdedigen. Meer informatie hierover kunt u vinden onder de actielijnen [1b](#), [6f](#) en [29c](#).

2025 was daarnaast ook een belangrijk symbolisch jaar voor vrouwenrechten, gekenmerkt door de 25ste verjaardag van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda en de 30ste verjaardag van de Beijing Verklaring en Platform voor Actie, waardoor vrouwenrechten vaker in de schijnwerpers stonden dan andere jaren. De FOD Buitenlandse Zaken heeft de moeilijke internationale context en deze symbolische verjaardagen aangegrepen om extra in te zetten op sensibilisering en het belang van gender mainstreaming doorheen initiatieven inzake vrede en veiligheid. Dit uitte zich onder meer in de organisatie van expert en high-level evenementen, in Brussel en door de Permanente Vertegenwoordigingen bij de VN in Genève en New York, alsook bij de Europese Unie. Een highlight hierbij was het high-level evenement in mei in Brussel, waarbij meer dan 300 vertegenwoordigers van internationale organisaties, lokale en internationale ngo's, academia en de diplomatieke wereld samenkwamen om de toekomst van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda te bespreken, maar ook evenementen inzake de strategieën van anti-gender bewegingen, de integratie van de genderdimensie in de preventie en aanpak van terrorisme, gender in transitionele justitieprocessen, gender in mediatieprocessen en de nexus tussen mensenhandel en conflictgerelateerd seksueel geweld. Meer informatie hierover kunt u vinden onder de actielijnen [1b](#), [10](#), [12a](#), [15e](#) en [16](#). Wereldwijd zetten ook de Belgische ambassades zich in voor deze thematiek, onder meer door de organisatie van evenementen of ontmoetingen over het belang van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda, of over thematieken die gelinkt zijn aan de 12 domeinen van de Beijing Verklaring, zoals de strijd

tegen gendergerelateerd geweld, politieke participatie, vrouwenrechten in de wereld van het werk en vele andere. Voor meer informatie hierover kunt u terecht bij actielijn [30a](#).

Als lid van de VN Mensenrechtenraad (2023-2025), maakte België van de strijd tegen discriminatie ten aanzien van vrouwen en meisjes één van de vier inhoudelijke prioriteiten. Naast het actief bijdragen aan zo progressief mogelijke resoluties inzake deze thematiek, organiseerde België ook een evenement over de aanpak van online geweld (*technology-facilitated gender based violence*). Ons land maakte ook systematisch gebruik van het Universeel Periodiek Onderzoek om concrete aanbevelingen te formuleren inzake vrouwenrechten en de strijd tegen gendergerelateerd geweld. Dit is een mechanisme van de VN Mensenrechtenraad waarbij elke lidstaat om de vijf jaar wordt geëvalueerd en aanbevelingen krijgt van andere landen om de mensenrechtensituatie te verbeteren. Meer informatie hierover kunt u vinden onder actielijn [1b](#), en doorheen de rest van dit rapport.

Zoals steeds, steunde België ook in 2025 internationale mandaten die een belangrijke rol hebben in de bevordering van gendergelijkheid en de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda, waaronder UN Women en de VN Speciale Vertegenwoordiger van de Secretaris-Generaal inzake seksueel geweld in conflict. Ook andere organisaties die de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda integreren in hun dagelijkse werk werden gesteund, niet in het minst het UNMAS-programma in Irak dat sterk inzet op de participatie van vrouwen en gender mainstreaming bij de bestrijding van ontplofbare oorlogsresten en mijnen. Voor meer informatie hierover kunt u terecht bij actielijnen [2d](#), [16](#) en [21d](#) en [21e](#).

Om deze systematische aandacht voor gendergelijkheid en de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda doorheen het Belgisch buitenlands beleid te bereiken, werden doorheen het jaar informatieve instructies naar het Belgisch postennetwerk gestuurd inzake gendergelijkheid en het Belgisch beleid ter zake. Daarnaast werden ook verschillende opleidingen georganiseerd, waaronder een specifieke opleiding inzake de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda georganiseerd, voor personeelsleden die een essentiële rol spelen in de uitvoering van deze Agenda in het Belgisch beleid. Meer informatie hierover kunt u terugvinden onder actielijnen [6](#), [7b](#) en [8a](#). Tot slot hecht de FOD Buitenlandse Zaken ook belang aan een betere interne gender balans. Meer informatie over de initiatieven die daartoe genomen werden, kunt u terugvinden onder actielijn [24a](#).

DOELSTELLING 1: Bevorderen van de implementatie van het internationaal normatief kader

1.	Verzekeren dat verdragen die de verbetering van de situatie van vrouwen en hun ‘empowerment’ beogen gerespecteerd worden.
1.a.	<p>In België de internationale verdragen die de rechten van vrouwen verzekeren toepassen.</p> <p><i>Periodieke rapportering over CEDAW en opvolgen relevante vragenlijsten en rapportagevragen.</i></p> <p>Inzake CEDAW periodieke rapportering: niet van toepassing in 2025. België heeft wel op vrijwillige basis de OVSE geïnformeerd over de uitvoering van het Belgisch beleid inzake ‘Vrouwen, Vrede en Veiligheid’ en een antwoord op de vragenlijst inzake seksuele exploitatie en misbruik ingediend.</p>
1.b	<p>Actief blijven optreden binnen het kader van de VN (Algemene Vergadering, de CSW, de Mensenrechtenraad, ...) om vrouwenrechten op de voorgrond te plaatsen, vooral in landen in een situatie van (post-)conflict.</p> <p><i>Acties VN (CSW, Mensenrechtenraad, ...).</i></p> <p>De laatste jaren worden gekenmerkt door een groeïende georganiseerde tegenstand tegen (het verworven acquis inzake) gendergelijkheid, ook binnen de Verenigde Naties. Daarbij worden bepaalde mensenrechten van vrouwen en meisjes met nadruk geïsoleerd, zoals bijvoorbeeld seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, maar groeit ook de tegenstand tegen alles wat met ‘gender’ te maken heeft. Dit verzet gaat in tegen het bestaande internationaal normatief kader dat gericht is op de bevordering van vrouwenrechten en gendergelijkheid, een negatieve evolutie die in 2025 ook een boost kreeg door het nieuwe beleid van de Verenigde Staten inzake deze thematiek.</p> <p>België is zich in 2025 blijven inzetten om de verwezenlijkingen inzake gendergelijkheid te respecteren en gendergelijkheid en de rechten van vrouwen en meisjes te bevorderen. Gelijkgesinde landen hebben zich hiertoe nog beter georganiseerd. België heeft daarbij een actieve rol op zich genomen, onder meer in voorbereiding van specifieke onderhandelingen in de VN, zoals deze tijdens de VN Mensenrechtenraad, de <i>Commission on the Status of Women</i> of de VN Algemene Vergadering. Naast versterkt overleg over posities en strategieën vooraf en tijdens onderhandelingen, organiseerde de Belgische Permanente Vertegenwoordiging in Genève ook een briefing georganiseerd voor verschillende ambassades om te sensibiliseren over de impact en strategieën van deze anti-gender bewegingen en hoe hier beter op te reageren in multilaterale organisaties. Ons land is niet alleen actief in de fora die specifiek mensenrechten en gendergelijkheid behandelen (zie hieronder), maar zet zich over de hele lijn, in alle regionale en multilaterale fora, in ter bevordering van gendergelijkheid en vrouwenrechten.</p> <p>2025 was ook een symbolisch belangrijk jaar voor vrouwenrechten, met zowel de 30ste verjaardag van de Beijing Verklaring en Platform voor Actie als de 25ste verjaardag van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda. Dankzij deze symbolische dagen kregen vrouwenrechten meer zichtbaarheid in VN-fora, inclusief met de steun van België.</p>

De **Commissie voor de Status van de Vrouw (Commission on the Status of Women, CSW)** is onder meer belast met de opvolging van de tenuitvoerlegging van het Actieplatform van Beijing. 2025 was dan ook een symbolisch belangrijk jaar voor de CSW, 30 jaar na adoptie van de Beijing Verklaring en Platform voor Actie in Beijing in 1995. Tijdens deze sessie werd – in plaats van de traditionele beleidsaanbevelingen in de vorm van *agreed conclusions* – een Politieke Verklaring aangenomen. België heeft hierbij actief gepleit voor een sterke en progressieve tekst, met onder meer een focus op mensenrechten, aandacht voor de specifieke situatie van meisjes, nadruk op de belangrijke rol van vrouwenorganisaties en *women human rights defenders*, intersectionaliteit, het internationaal normatief kader inzake vrouwenrechten, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, de strijd tegen alle vormen van gendergerelateerd geweld, aandacht voor de specifieke situatie van vrouwen en meisjes met een handicap, en het belang van uitgesplitste gegevenscollectie. Samen met gelijkgezinde landen ijverde België voor het vermijden van een achteruitgang in het bestaande *acquis*.

België herhaalde tijdens de openings sessie het sterke engagement van ons land ten aanzien van de volledige uitvoering van het Beijing Platform voor Actie en de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda, en het belang om geen achteruitgang toe te laten inzake vrouwenrechten. Ons land benadrukte het belang van het middenveld, universele mensenrechten, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en de strijd tegen gendergerelateerd geweld. België nam daarnaast deel aan het openingspanel van de Ministeriële Ronde Tafel en organiseerde een side event, getiteld “*Addressing the backlash: Pushing forward to secure sexual, reproductive, health and labour rights*”. Dit evenement werd georganiseerd in samenwerking met de VN Werkgroep inzake discriminatie tegen vrouwen en meisjes (*UN Working Group on discrimination against women and girls*), de ILO en Mexico. Verder nam ons land het woord tijdens het panel van een side evenement inzake femicide, georganiseerd door Kroatië.

In 2025 vonden ook intergouvernementele onderhandelingen plaats over de revitalisering van de CSW. België is een voorstander van een versterking van de CSW, en heeft zich doorheen de onderhandelingen actief ingezet om effectief tot een versterking van de CSW te komen, ondanks de moeilijke internationale onderhandelingscontext. Ons land heeft daarbij ook ingezet op een versterkte rol van het middenveld.

Als lid van de **VN Mensenrechtenraad** (2023-2025), heeft België op systematische wijze vrouwenrechten op de voorgrond geplaatst tijdens de verschillende sessies van de Raad. Zo organiseerde België op 27 juni, tijdens de 59ste sessie van de Raad, een evenement getiteld “*No safe scroll: online hate speech against women in politics and women human rights defenders*”, over de aanpak van online haatspraak tegen vrouwen in de politieke en vrouwelijke mensenrechtenverdedigers. Het evenement werd georganiseerd in samenwerking met de Rutgers International, *het Center for Democracy and Technology* en het lid van de Adviescommissie van de Mensenrechtenraad dat momenteel een rapport voorbereidt inzake ‘*technology-facilitated gender based violence*’ (gendergerelateerd geweld gefaciliteerd door technologie). Het evenement werd onder meer gesteund door Albanië, Bolivia, Kazachstan, Kirgizië en Marokko. Ons land steunde tijdens die sessie ook de organisatie van evenementen inzake femicide en gender discriminatie in Iran.

België kaartte vrouwenrechten aan in verschillende thematische en landenspecifieke interactieve dialogen, onder meer tijdens de interactieve dialogen met de Hoge Commissaris voor Mensenrechten, de speciale rapporteurs inzake mensenhandel en inzake de rechten van personen met een handicap, en in de dialogen over de mensenrechtensituatie in verschillende landen, waaronder Afghanistan, de Centraal-Afrikaanse Republiek, de Democratische Republiek Congo, Iran, Myanmar, Oekraïne en Soedan.

	<p>België is co-sponsor van verschillende <u>gezamenlijke verklaringen</u> waarin vrouwen, vrouwenrechten, de participatie van vrouwen en gendergerelateerd geweld geïntegreerd werden, soms met directe link naar de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda, onder meer met betrekking tot kinderrechten en digitale technologie, en de mensenrechtensituatie in Ethiopië, Iran, Nicaragua en Zuid-Soedan. In Benelux-verband kwam België ook tussen tijdens het jaarlijkse mainstreaming panel, met een focus op Beijing+30.</p> <p>In het kader van het <u>Universeel Periodiek Onderzoek (UPR)</u> heeft België in 2025 vragen en/of aanbevelingen geformuleerd ten aanzien van 34 andere landen. De UPR is een soort peer review mechanisme van de VN Mensenrechtenraad, waarbij staten de mensenrechtensituatie in een land evalueren en vervolgens specifieke vragen en aanbevelingen formuleren. België heeft er in 2025 voor gekozen om in alle Belgische tussenkomsten in dit mechanisme specifiek de mensenrechten van vrouwen en meisjes aan te kaarten (in de <i>advanced written questions</i> en/of de aanbevelingen). Dit was het geval ten aanzien van Angola, Armenië, Bosnië en Herzegovina, Bolivia, Bulgarije, Egypte, El Salvador, Gambia, Guinée, Guinée-Bissau, Honduras, Iran, Irak, Jamaica, Italië, Kazachstan, Kenia, Kirgizië, Koeweit, Kroatië, Laos, Liberia, Libië, Madagaskar, Malawi, Malediven, Marshall Eilanden, Mongolië, Panama, Slovenië, Spanje, Turkije, Wit-Rusland en Zweden. De Belgische UPR aanbevelingen vormen nadien vaak een aanleiding tot verdere opvolging over de uitvoering ervan tijdens bilaterale ontmoetingen met deze landen.</p> <p>In de <u>Derde Commissie van de VN Algemene Vergadering (AVVN)</u> steunde België actief en constructief het EU-streven ter bevordering van vrouwenrechten en de integratie van een genderperspectief in de verschillende resoluties. Ons land kwam systematisch tussen ter verdediging van taal inzake vrouwenrechten en gendergelijkheid en heeft ook een verklaring afgelegd tijdens de Beijing+30 viering in de ‘High Level Week’, in september 2025.</p> <p>België was in 2025 geen lid van de <u>VN Veiligheidsraad</u>, maar is wel tussengekomen tijdens de twee Vrouwen, Vrede en Veiligheidsgerelateerde open debatten die georganiseerd werden. Tijdens het Open debat inzake conflictgerelateerd geweld in augustus 2025 betreurde ons land de dramatische verhoging van conflictgerelateerd seksueel geweld in de wereld, en riep het op meer te doen in de preventie en aanpak hiervan, en voor de steun aan slachtoffers/overlevenden. België sprak ook steun uit voor het werk van de Speciale Vertegenwoordiger van de Secretaris Generaal inzake Seksueel Geweld in Conflict (SRSNG SVC) en het VN Expertenteam dat landen bijstaat in de aanpak van conflictgerelateerd geweld. Ook tijdens het Open Debat inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid (oktober 2025) is ons land tussengekomen met een pleidooi voor meer inzet ten aanzien van de participatie van vrouwen aan besluitvorming, meer aandacht voor de situatie van meisjes in conflictsituaties en meer erkenning en steun aan het middenveld.</p>
1.c	<p>Alle landen systematisch oproepen om de verdragen die de rechten van vrouwen verzekeren te onderschrijven en respecteren en hun voorbehouden in te trekken.</p> <p>Ondernomen interventies en oproepen inzake beleid en afgesloten verdragen.</p> <p>Voor België is de ratificatie van het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (het zogenaamde Verdrag van Istanbul) door zoveel mogelijk landen een prioriteit. In onze bilaterale contacten met de lidstaten van de Raad van Europa wordt regelmatig opgeroepen tot de ratificatie en uitvoering van dit Verdrag. Bovendien heeft België bij het Universeel Periodiek Onderzoek (UPR) van Bulgarije, Kirgizië, Kroatië en Turkije vragen en aanbevelingen geformuleerd tot (opnieuw) ratificatie van het Istanbul Verdrag. België betreurt het feit dat bepaalde landen aangeven zich niet te willen aansluiten of zich te willen terugtrekken uit het Verdrag van Istanbul, als zou het Verdrag bedoeld zijn om de traditionele familie(waarden) te ondermijnen en LGBTQI+ te promoten. Ons land heeft hierop gereageerd met bilaterale demarches en streeft ernaar deze misvattingen uit de wereld te helpen, teneinde de ratificatie en uitvoering van dit Verdrag te versnellen.</p>

	<p>België is er voorstander van dat andere landen hun voorbehouden ten aanzien van het VN Vrouwenrechtenverdrag (CEDAW) intrekken en brengt dit, waar relevant, ook op in regionale en multilaterale fora. Dit was onder meer het geval tijdens de initiële onderhandelingen voor de EU positie in aanloop naar CSW70 over het thema toegang tot justitie. België maakt ook regelmatig gebruik van het Universeel Periodiek Onderzoek (UPR) voor steun aan CEDAW. In het kader van de UPR van Bolivia, Gambia, Laos, Malawi, Spanje en Zweden heeft België vragen geformuleerd over de uitvoering van specifieke aanbevelingen door het VN Comité dat toeziet op de uitvoering van CEDAW, en tijdens de UPR van Irak en El Salvador heeft België de vraag geformuleerd naar hun mogelijke ratificatie van het Optioneel Protocol bij CEDAW.</p> <p>België steunt ook een bredere ratificatie van ILO Verdrag 190 inzake de uitbanning van geweld en intimidatie op het werk.</p>
2.	De positie van vrouwen bevorderen, in het bijzonder in de landen die zich in een fragiele situatie bevinden.
2.d	<p>UN Women en haar rol ter bevordering van gendergelijkheid en van de empowerment van vrouwen en meisjes steunen.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>De FOD Buitenlandse Zaken heeft regelmatig contact met UN Women over de specifieke situatie van vrouwen en meisjes in andere landen. Deze contacten versterken de samenwerking tussen ons land en UN Women en dragen bij tot de bepaling van het Belgisch beleid.</p> <p>Zoals elk jaar, heeft ons land ook in 2025 de campagne van UN Women naar aanleiding van de Internationale dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen gesteund, onder meer via de Belgische ambassades in het buitenland. Het thema van de campagne in 2025 werd belichaamd door de slogan “<i>UNiTE to End Digital Violence against Women and Girls</i>”. Een thema dat nauw aansluit bij eerdere Belgische initiatieven in de strijd tegen online geweld.</p> <p>Op 21 mei organiseerde de FOD Buitenlandse Zaken een evenement in aanloop naar de 25ste verjaardag van VN Veiligheidsraadresolutie 1325. Dit evenement werd georganiseerd in volle samenwerking met UN Women (regionaal kantoor te Brussel). Meer informatie hierover onder actielijn 30a.</p>
2.e	<p>Het mandaat van de VN-Werkgroep betreffende discriminerende wetten en praktijken tegen vrouwen blijven ondersteunen.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>België heeft in 2025 twee keer nauw samengewerkt met deze VN-Werkgroep, met name bij de organisatie van een side event inzake de strategische aanpak ten aanzien van anti-gender bewegingen, in de marge van de 59ste sessie van de <i>Commission on the Status of Women</i>, en tijdens het Vrouwen, Vrede en Veiligheidsevenement dat de FOD Buitenlandse Zaken in mei in Brussel organiseerde (actielijn 30a). De Werkgroep werd uitgenodigd naar beide evenementen en kreeg telkens de mogelijkheid om in een van de panels te spreken.</p> <p>Tijdens de interactieve dialoog over de vooruitgang van vrouwen in het kader van de Derde Commissie van de VN Algemene Vergadering, kwam België ook tussen met een verklaring, waarin ons land uitdrukkelijk steun betuigde aan het mandaat van deze Werkgroep.</p>

2.f	<p>Steun aan het Actieplan voor de bevordering van gendergelijkheid van de Speciale Vertegenwoordiger voor genderkwesties van de OVSE.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>België spreekt zich in relevante vergaderingen consequent, formeel en informeel, uit voor de volledige uitvoering van het OVSE Actieplan en pleit er ook voor dat de EU in de OVSE de sterke steun van de lidstaten voor de uitvoering van het Actieplan benadrukt. Meer in het algemeen werkt België mee aan de integratie van de genderdimensie in alle EU-verklaringen binnen de drie OVSE dimensies, ook wanneer het hoofdthema van de verklaringen een ander onderwerp betreft.</p> <p>Tijdens de Conferentie over Gendergelijkheid in mei 2025, georganiseerd door Finland in Wenen, werd de <i>Women, Peace and Security Roadmap</i> gelanceerd. België heeft deze Roadmap onderschreven en zal zich extra inzetten voor acties 5 en 12 die respectievelijk handelen over het voortzetten en verder uitbouwen van de coördinatie-inspanningen om de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsdoelstellingen gezamenlijk te bevorderen en het opnemen van nieuwe uitdagingen en transnationale bedreigingen zoals klimaatverandering en cyberveiligheid in Nationale Actieplannen inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid.</p>
3.	<p>Het respect voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van vrouwen en meisjes verzekeren.</p>
3.b	<p>Alle landen oproepen het respect voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van vrouwen en meisjes te waarborgen en deze rechten verdedigen op het internationaal niveau.</p> <p>Ondernomen interventies en verleende expertise.</p> <p>België doet dit regelmatig, zowel op het niveau van bilaterale contacten als in relevante internationale fora. Zo heeft België tijdens het High-Level evenement in de VN Algemene Vergadering in New York inzake Beijing+30 en tijdens de openingstoespraak van CSW69 een lans gebroken voor het belang van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, zonder dewelke de realisatie van gendergelijkheid niet mogelijk is.</p> <p>Tijdens het Universeel Periodiek Onderzoek van Bolivia, El Salvador, Honduras, Italië, Malawi en Panama formuleerde België vragen en/of aanbevelingen inzake seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, met aandacht voor verschillende aspecten zoals wetgeving, toegang tot gezondheidsdiensten, contraceptie, legalisering en het beëindigen van de criminalisering van abortus.</p>
3.c	<p>Pleiten voor de vermelding van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in de relevante internationale documenten.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>België pleit zowel binnen de EU als in VN-fora consistent voor een zo progressief mogelijk standpunt over seksuele en reproductieve gezondheid en rechten bij onderhandelingen over relevante resoluties en conclusies. Dit was onder meer het geval tijdens de verschillende resoluties inzake gender die dit jaar aangenomen werden in het kader van de VN Algemene Vergadering, de VN Mensenrechtenraad en de <i>agreed conclusions</i> van de <i>Commission on the Status of Women</i>. België heeft zich actief verzet tegen initiatieven die de ondermijning van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten beogen in deze resoluties, en dit in nauwe samenwerking met gelijkgezinde landen.</p>

4.	Het juridisch kader en de procedureregels verbeteren met het oog op een betere toegang van vrouwen en meisjes tot het gerechtelijk systeem (nationaal/ internationaal).
4.a	<p>Het Fonds voor Slachtoffers van het Internationaal Strafhof financieel steunen.</p> <p>Financiële steun.</p> <p>Er was geen nieuwe financiële bijdrage in 2025. De meest recente bijdrage dateert van 2023 en bedroeg €500.000. In datzelfde jaar 2023 heeft België een financiële bijdrage van €5.000.000 geleverd aan het ‘<i>Fond d’affectation spécial du Procureur</i>’ van het Internationaal Strafhof (ICC). Dit fonds heeft als doel de capaciteit van het Bureau van de Aanklager te versterken, in het bijzonder voor de vervolging van seksueel geweld, gender gerelateerde misdrijven en misdrijven tegen kinderen.</p>
4.b	<p>Initiatieven ondersteunen die de toegang tot justitie voor vrouwen en meisjes faciliteren teneinde de bescherming van hun rechten te waarborgen (grond / erfenissen / discriminatie etc.).</p> <p>Gesteunde initiatieven.</p> <p>In het kader van het Universeel Periodiek Onderzoek (UPR) van Madagaskar, formuleerde België de aanbeveling om gendergelijkheid te bevorderen door het introduceren van wetgeving over dit onderwerp, en door het schrappen van discriminerende bepalingen inzake erfenissen en huwelijksvermogen. Ook tijdens de UPR van Koeweit heeft België dit thema aangekaart, door de formulering van een vraag inzake de aanpak van discriminatie tegen vrouwen en meisjes, met specifieke aandacht voor discriminatie inzake huwelijk, scheiding, mogelijkheid tot reizen, het doorgeven van nationaliteit en het hoederecht van kinderen.</p>
4.c	<p>Alle landen oproepen om het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof te ratificeren.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>België roept staten regelmatig op om het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof te ratificeren en uit te voeren, onder meer tijdens bilaterale contacten, internationale bijeenkomsten en side evenementen. Zo organiseerde België op 27 oktober 2025, in de marge van de <i>International Law Week</i>, mee het side event getiteld: “<i>United for Justice: Universality of the Rome Statute and its Amendments</i>” (de universaliteit van het Verdrag van Rome en zijn amendementen).</p> <p>Daarnaast sluit België zich aan bij de inspanningen van de Europese Unie om specifieke landen aan te moedigen het Verdrag van Rome te ratificeren en uit te voeren.</p> <p>In het kader van het Universeel Periodiek Onderzoek (UPR) van Wit-Rusland formuleerde België ook een vraag inzake de ratificatie van dit Verdrag.</p>

DOELSTELLING 2: Integreeren van de genderdimensie in de Belgische acties rond conflict, vrede en veiligheid

6.	Verzekeren dat in alle departementen rekening wordt gehouden met de verschillende noden van vrouwen en mannen en met de uitvoering van de wet gender mainstreaming, en de transversaliteit van gender, zoals vermeld in de wet op ontwikkelingssamenwerking.
6.a	Het personeel informeren over gender mainstreaming. Gebruikte informatiemiddelen.
	<p>Doorheen het jaar werden meerdere informatieve instructies gestuurd naar alle Belgische vertegenwoordigingen in het buitenland, m.b.t. vrouwenrechten, gendergelijkheid, de strijd tegen gendergerelateerd geweld en specifiek ook inzake de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda. Alle personeelsleden werden herinnerd aan het feit dat dit prioriteiten zijn van het Belgisch buitenlands beleid, en werden aangemoedigd de genderdimensie te integreren in hun dagelijkse werk. Zie ook actielijn 7b en 8a, met meer informatie over opleidingen ter zake.</p> <p>Het netwerk voor gender mainstreaming, waarin collega's van verschillende diensten samenwerken aan gendergelijkheid, werd nieuw leven ingeblazen. Dit netwerk heeft als doel de genderdimensie beter te integreren in de werking van de FOD en deze onder de aandacht te brengen bij medewerkers. Op die manier draagt het netwerk bij aan het naleven van de wettelijke verplichtingen op dit vlak. Concreet zullen de leden van het netwerk naar de toekomst toe enkele keren per jaar samenkomen om het genderbeleid binnen de FOD te bespreken. Tijdens deze bijeenkomsten worden ideeën uitgewisseld over hoe dit beleid verder versterkt en duurzaam verankerd kan worden binnen de organisatie.</p>
6.e	Integreeren van genderaspecten in de rapportage van de buitenposten over de lokale situatie. Ondernomen acties.
6.f	Stimuleren van aandacht voor de genderdimensie bij het bepalen van de Belgische positie in multilaterale en bilaterale dossiers. Posities waarin de genderdimensie opgenomen is.
	<p>Het strategisch plan 2025–2029 van de FOD Buitenlandse Zaken, goedgekeurd door het directiecomité in oktober 2025, zet in op het bevorderen van gendergelijkheid binnen de internationale context. De Belgische diplomatie streeft naar het versterken van de rechtsstaat, mensenrechten, gendergelijkheid, internationaal humanitair recht en civiele ruimte. Dit gebeurt via het diplomatieke netwerk, de inzet van bilaterale en multilaterale expertise, en het gebruik van diverse instrumenten voor internationale samenwerking. In lijn met dit plan, stellen de directoraten-generaal Multilaterale Zaken en Bilaterale Zaken vrouwenrechten regelmatig aan de orde in nota's ter voorbereiding van dossiers.</p>

In reactie op de pogingen van bepaalde staten om het bestaande acquis inzake gendergelijkheid en vrouwenrechten in regionale en multilaterale fora te ondermijnen (in een context van groeiende anti-gender bewegingen en beleid), werd voor de tweede keer een **informatieve instructie gestuurd naar de relevante Belgische posten in het buitenland en diensten in het hoofdbestuur** inzake het belang van progressieve taal over gendergelijkheid in internationale documenten/akkoorden. De posten werden gevraagd extra aandacht te besteden aan gendertaal en -posities, systematisch en constructief het bestaande normatieve kader inzake gendergelijkheid en vrouwenrechten te verdedigen, en waar mogelijk elementen toe te voegen die de mensenrechtensituatie van vrouwen en meisjes concreet kunnen verbeteren.

7. De kennis over de genderdimensie bij het personeel stimuleren.

7.a De genderdimensie op een substantiële manier integreren in de basisopleidingen.

Basisopleidingen die de genderdimensie integreren.

Opleiding: **Gender awareness** - Sensibiliseringsopleiding voor stagiaires-diplomaten

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
11	19	37%	63%

7.b De genderdimensie integreren in de voortgezette opleidingen.

Voortgezette opleidingen die de genderdimensie integreren. Aantal en aandeel vrouwen en mannen dat de opleiding gevolgd heeft.

Opleiding: **Vrouwen, Vrede en Veiligheid**

Een opleiding van een volledige dag in juni 2025, gericht op personeelsleden die werken op die dossiers waar de integratie van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda het meest van toepassing is (thematisch en landenspecifiek). Tijdens de opleiding werd zowel dieper ingegaan op het internationaal normatief kader als op de concrete toepassing ervan in het Belgisch buitenlands beleid. In de maanden nadien werden verschillende korte opvolgssessies georganiseerd met de deelnemers, met een focus op de concrete en versterkte uitvoering van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda.

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
8	10	44%	56%

7.c	De genderdimensie integreren in de opleidingen voor het personeel dat vertrekt op vredesmissie en civiele crisisbeheersingsmissie.											
	Opleidingen die de genderdimensie integreren. Aantal en aandeel vrouwen en mannen dat de opleiding gevolgd heeft.											
	<p>De Basic Generic Training (BGT) is een verplichte opleiding voor de nieuwe experts civiel crisisbeheer van de FOD Buitenlandse Zaken alvorens deze experts kunnen solliciteren voor de missievacatures. Deze opleiding omvat een onderdeel gender. De BGT wordt 3 keer per jaar gegeven door het Egmont Instituut in samenwerking met de FOD Buitenlandse Zaken, de federale politie en andere partners. De FOD Buitenlandse Zaken krijgt per opleiding 3 slots voor kandidaten aangeboden. De kandidaten worden geselecteerd uit de Nederlandstalige en Franstalige laureatenlijsten van de FOD Buitenlandse Zaken met inachtnaam van de taal- en genderpariteit tussen de 3 jaarlijkse sessies. Tijdens de selectie worden de kandidaten van de laureatenlijsten op volgorde van behaalde punten gecontacteerd. Voor de sessie van november zelden initieel 2 vrouwelijke kandidaten en 1 mannelijke kandidaat toen. De mannelijke kandidaat kon echter omwille van persoonlijke redenen niet deelnemen, waardoor de deelnemers van de novembersessie geheel uit vrouwen bestonden.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>8</td> <td>5</td> <td>61.5%</td> <td>38.5%</td> </tr> </tbody> </table>	Aantal		Aandeel (%)		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	8	5	61.5%
Aantal		Aandeel (%)										
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen									
8	5	61.5%	38.5%									
8.	Genderexpertise ontwikkelen, beheren en uitwisselen.											
8.a	Genderexperten in de departementen voorzien en opleiden.											
	<p>Experten die werden voorzien en gevormd.</p> <p>In 2025 werd een nieuwe interactieve opleiding georganiseerd over het integreren van de genderdimensie in de werking van de FOD Buitenlandse Zaken. Deze opleiding was bedoeld voor personeelsleden die willen bijdragen aan een meer genderbewuste werkomgeving. Tijdens de opleidingsdag kregen deelnemers inzicht in de kansen en uitdagingen bij het integreren van gendergelijkheid in beleid en praktijk. Ze verdiepten hun kennis over gender en overheidsbeleid, leerden hoe ze het genderbewustzijn binnen hun dienst kunnen versterken, en ontdekten didactische en communicatietechnieken om zelf collega's te sensibiliseren.</p>											
8.e	Opnemen van profielen 'gender expert' in de reservepool voor Belgische experts civiel crisisbeheer met het oog op detachering naar civiele crisisbeheersingsmissies.											
	<p>Profiel 'gender-expert' opgenomen in de Belgische reservepool voor experts civiel crisisbeheer.</p> <p>In 2025 vond geen nieuwe rekrutering plaats. Er zijn momenteel drie personen met directe professionele ervaring inzake de genderdimensie in de wervingsreserve (op een totaal van 42).</p>											

9.	De genderdimensie integreren in de toekenning van financieringen en subsidies.
9.a	De aanwezigheid van de genderdimensie in subsidieaanvragen beschouwen als een belangrijk element bij de goedkeuring van de aanvragen. Subsidies toegekend aan projecten die expliciet rekening houden met de genderdimensie.
	De genderdimensie is een integraal onderdeel van de subsidieaanvragen en moet in aanmerking worden genomen door organisaties die zich tot de FOD Buitenlandse Zaken wenden. De meeste organisaties integreren de genderdimensie en leggen de nadruk op activiteiten waarbij vrouwen betrokken zijn of die specifiek op vrouwen gericht zijn.
9.b	De aandacht vestigen op gendergelijkheid tijdens donorconferenties en contacten met gefinancierde internationale organisaties. Ondernomen interventies.
	Als lid van de Groep van Genève (die de grootste VN-donorlanden samenbrengt) monitort België de genderdimensie van nabij. België dringt er ook op aan het door de VN Secretaris-Generaal ingeslagen pad naar gendergelijkheid op alle niveaus voort te zetten. Ook in andere organisaties blijft ons land hier aandacht voor hebben, bijvoorbeeld in UNESCO , waar gendergelijkheid één van de twee transversale prioriteiten is. België neemt regelmatig deel aan de <i>Group of Friends of Gender Equality</i> in UNESCO. Ook in de bilaterale ontmoeting tussen de Minister van Buitenlandse Zaken en de VN Secretaris Generaal (september 2025), heeft ons land het belang van de genderdimensie benadrukt.
10.	Verzekeren dat rekening wordt gehouden met de genderdimensie in het functioneren van internationale organisaties.
10.	Pleiten voor een integratie van de genderdimensie in de agenda en in de relevante rapporten en resoluties van internationale organisaties. Ondernomen interventies.
	De genderdimensie transversaal integreren in het werk van internationale organisaties is een prioriteit binnen het Belgische multilaterale beleid. Door een groeiende wereldwijde anti-gender pushback werd dit in 2025 verder bemoeilijkt. Ons land is blijven inzetten op het behoud van de genderdimensie op de agenda en in resoluties in verschillende internationale organisaties, niet in het minst in het kader van de Verenigde Naties, de EU, maar ook in organisaties als de NAVO en de Internationale Organisatie voor Francofonie. Ook door de organisatie van evenementen over gendergerelateerde onderwerpen door de Belgische Permanente Vertegenwoordigingen (PV) bij internationale organisaties droeg ons land bij tot de integratie van de genderdimensie in de agenda van die organisaties. Voorbeelden zijn de organisatie van evenementen inzake online geweld tegen vrouwen (<i>technology-facilitated gender-based violence</i>) door zowel de Permanente Vertegenwoordiging bij de VN in Genève (juni) en New York (december), of het evenement inzake de integratie van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda in de preventie van extremisme en terrorisme bij de EU (december), en het evenement inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid in mediatie, voor EU experts in civiele crisisbeheer (oktober, panel getiteld: <i>What Does the Changing Peace Mediation Landscape Mean for the Next Stage of the Women, Peace and Security Agenda</i>).

11.	Verzekeren dat rekening wordt gehouden met de genderdimensie in de vredesmissies, de civiele crisisbeheersingsmissies en de processen van vredesopbouw.
11.d	<p>Bevorderen van de genderaanpak in de Gemeenschappelijke Standpunten en de Beslissingen van de Europese Raad inzake ontwapening en inzake de outreach over de verschillende instrumenten, verdragen en overeenkomsten die betrekking hebben op ontwapening en wapencontrole (BTWC, ATT, CWC, UNPoA, CCW, Position commune 2008/944/PESC, OVSE, ...).</p> <p>België blijft ijveren voor de integratie van een transversale genderbenadering in de Europese coördinaties die erop zijn gericht het standpunt van de EU in de verschillende ontwapeningsfora (CCW, ATT, CWC, BTWC...) te bepalen, alsook voor de opname, daar waar mogelijk, van taal rond gender in tussenkomsten van de EU. De ontwapeningsprojecten en -programma's (steun aan de verdragen van Ottawa en Oslo, bewustmaking van het ATT (<i>Arms Trade Treaty</i>), controle op handvuurwapens en lichte wapens,...) die de Raad van de Europese Unie bij besluit heeft aangenomen, bevatten elementen die inzetten op een genderbewuste aanpak, waaronder de nood aan gegevens die zijn uitgesplitst naar geslacht en leeftijd en de noodzaak om vrouwen te betrekken bij het gevoerde beleid. België heeft erop aangedrongen aandacht voor gendergerelateerd geweld op te nemen in de herziening van het Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB over de uitvoer van wapens, dat in 2025 aangenomen werd.</p> <p>Ook in een breder multilateraal kader blijft België zich inzetten voor het bevorderen van een genderaanpak en een focus op het thema Vrouwen, Vrede en Veiligheid. Zo was België in het derde <i>preparatory committee</i> van de toetsingscyclus van het Non-Proliferatieverdrag mede-ondertekenaar van een werkdocument over het NPT (<i>Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons</i>) en de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda. De tussenkomst m.b.t. gender tijdens de 30ste conferentie van de Staten Partij aan het Chemisch Wapen Verdrag in Den Haag werd ook in naam van België gedaan. België onderschreef ook dit jaar de Gezamenlijke Verklaring inzake Gender en Ontwapening voor de 80ste sessie van de Eerste Commissie van de VN Algemene Vergadering.</p>
11.e	<p>Pleiten voor een structurele integratie van de genderdimensie in de voorbereidingen en analyses van het mandaat, de activiteiten en het budget van vredesmissies en civiele crisisbeheersingsmissies en voor het behoud van de nodige middelen om dit te doen.</p> <p>De systematische integratie van de genderdimensie in civiele missies van het EU Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid is een gevestigd principe dat werd bevestigd in de <i>Civilian CSDP Compact 2.0</i> die in mei 2023 met Belgische steun werd aangenomen. Om de genderdimensie in civiel crisismanagement structureel te maken, biedt de Basic Generic Training opleiding, ter voorbereiding op elke detachering, vorming over 'Gender, Vrouwen, Vrede en Veiligheid' en Mensenrechten (zie actielijn 7c).</p> <p>België is momenteel weliswaar geen lid van de VN Veiligheidsraad, maar blijft toch aandacht besteden aan de integratie en de versterking van de genderdimensie in VN-vredesoperaties, en dit in een context van toenemende negatieve druk, zowel vanuit politiek als budgettair standpunt. Ons land draagt die boodschap op nationale basis uit tijdens interventies in Open Debatten van de VN Veiligheidsraad, via de Europese Unie, binnen de Groep van Genève waarin de grootste VN-donors samenzitten, en in het kader van onze permanente dialoog met partners uit andere geografische regio's. Zo ziet België er in het kader van de hernieuwing van het MONUSCO-mandaat bijvoorbeeld op toe dat bijzondere aandacht wordt besteed aan de genderdimensie. Binnen de vijfde Commissie van de Algemene Vergadering van de VN, die zich beraadt op administratieve en budgettaire kwesties, pleit België er ook voor de genderspecten van de VN-vredesmissies afdoende te financieren.</p>

12.	Verzekeren dat rekening wordt gehouden met de specifieke noden van vrouwen in de juridische systemen.
12.a	<p>Steun verlenen aan de uitvoering van het EU beleidskader inzake transitionele justitie, dat de integratie van de genderdimensie als één van de leidende principes vermeldt voor EU engagement.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>Op 21 november organiseerde de FOD Buitenlandse Zaken, met de ondersteuning van de KU Leuven - Leuvens Instituut voor Criminologie en <i>Avocats Sans Frontières</i>, een conferentie in het Egmontpaleis ter gelegenheid van de symbolische 10de verjaardag van de adoptie van het EU beleidskader inzake transitionele justitie. Het evenement bracht academici, experts en beleidsmakers samen voor enerzijds een uitwisseling over het beleidskader, de uitdagingen en het formuleren van specifieke aanbevelingen hiervoor, en anderzijds discussies over specifieke domeinen in transitionele justitie die meer aandacht vereisen. Hiertoe werd onder meer een specifieke sessie georganiseerd over gendergelijkheid, getiteld '<i>A gender Transformative Approach to Transitional Justice</i>'.</p> <p>België heeft ook succesvol gepleit voor een versterking van taal inzake transitionele justitie en het belang van genderdimensie daarbij in de EU positie voor de 70ste sessie van de <i>Commission on the Status of Women</i> (prioritair thema: toegang tot justitie voor vrouwen en meisjes).</p>
15.	Verzekeren dat rekening wordt gehouden met de genderdimensie bij de strijd tegen terrorisme (countering violent extremism/CVE) en bij de preventie van radicalisering.
15.e	<p>Pleiten voor de integratie van de genderdimensie in het werk van internationale organisaties die werken rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement, onder meer door de integratie ervan in relevante documenten en communicatie.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>In december 2025 organiseerde de FOD Buitenlandse Zaken een evenement inzake de participatie van vrouwen in de strijd tegen terrorisme, ter gelegenheid van de symbolische 25ste verjaardag van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda. Het evenement werd georganiseerd in de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie, voor de afgevaardigden van EU lidstaten die de <i>Working Party on Terrorism</i> (COTER) opvolgen.</p> <p>De FOD Buitenlandse Zaken zette in 2025 ook in op het integreren van mensenrechten, inclusief genderspecten, in de strijd tegen terrorisme, onder meer aan de hand van een opleiding voor Belgische experts ter zake, georganiseerd in samenwerking met ODIHR (<i>OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights</i>).</p>

16.	Verzekeren dat rekening wordt gehouden met de genderdimensie in het kader van de strijd tegen klimaatverandering
16.b	Op internationaal niveau pleiten voor de integratie van de genderdimensie in de strijd tegen klimaatverandering.
	Ondernomen interventies.
	<p>België is actief lid van het EU gender-onderhandelingsteam op de VN klimaatonderhandelingen. Ons land draagt actief bij, bijvoorbeeld via een bijdrage aan de EU submittie die in maart werd ingediend ter voorbereiding van een nieuw Gender Action Plan (GAP) in het VN-Klimaatverdrag (UNFCCC). Deze submittie bevat de EU-positie voor dit nieuwe plan, verder bouwend op het vorige GAP en de ervaringen daarmee. België, als lid van de EU, wil dat het nieuwe GAP op de lange termijn verandering kan faciliteren opdat gendergelijkheid versterkt kan worden en kan dienen als belangrijk middel voor effectieve klimaatactie. Er dient ook weerbaarheid opgebouwd te worden door in te zetten op gendermainstreaming, gender budgeting, capaciteitsopbouw, onderwijs en intersectionaliteit. Ook wordt er openheid getoond wat betreft het exploreren van domeinen waar gendergelijkheid en klimaatactie elkaar raken, o.a. zorgwerk, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRHR) en gendergerelateerd geweld.</p>

DOELSTELLING 3: Strijden tegen alle vormen van geweld ten aanzien van vrouwen en meisjes, in het bijzonder seksueel geweld

16.	De aandacht vestigen op het fenomeen van geweld tegen vrouwen en meisjes.
16	Op het politieke en operationele niveau prioriteit geven aan en sensibiliseren rond de strijd tegen alle vormen van geweld tijdens en na gewapende conflicten, met bijzondere aandacht voor seksueel geweld.
	Ondernomen interventies en steun voor resoluties, adviezen of aanbevelingen.
	<p>De strijd tegen conflictgerelateerd geweld is een prioriteit waar België systematisch aandacht op trekt op verschillende niveaus en in verschillende relevante fora:</p> <p>België legde, in eigen capaciteit of in het kader van de Benelux, verklaringen af in het kader van de VN Mensenrechtenraad, waarbij ons land de aandacht van de Raad vestigde op conflictgerelateerd seksueel en gendergerelateerd geweld, onder meer met betrekking tot de situaties in de Democratische Republiek Congo, Palestijnse Gebieden, Myanmar, Oekraïne en Soedan. Ons land cosponsorde ook Gezamenlijke Verklaringen die aandacht hadden voor deze problematiek, bijvoorbeeld inzake de situatie in Soedan en Zuid-Soedan. België is daarnaast co-sponsor van de relevante resoluties in de VN Mensenrechtenraad en de VN Algemene Vergadering m.b.t. de strijd tegen gendergerelateerd en seksueel geweld voor, tijdens en na gewapende conflicten.</p> <p>België nam in augustus ook deel aan het Open Debat in de VN Veiligheidsraad inzake conflictgerelateerd seksueel geweld, met specifieke aandacht voor de situaties in Afghanistan, Democratische Republiek Congo, Myanmar, Soedan en Syrië, en de vermelding van Israël en Rusland in het jaarrapport van de VN Secretaris Generaal.</p> <p>In 2025 heeft België het mandaat van de Speciale Vertegenwoordiger van de Secretaris-Generaal inzake Seksueel geweld in Conflict (SRSG SVC) en het VN Team expertenteam inzake de rechtsstaat en seksueel geweld in conflict (<i>UN Team of Experts on the Rule of Law and Sexual Violence in Conflict</i>) verder gesteund. Dit VN Expertenteam staat landen bij voor een betere aanpak van seksueel geweld in conflict. Zo heeft België tijdens het hierboven vermelde Open Debat ook een lans gebroken voor het belang van (het behoud) van dit mandaat, en vonden er verschillende inhoudelijke contacten plaats tussen het Expertenteam en Belgische diplomaten inzake conflictgerelateerd seksueel geweld. Ons land organiseerde ook verschillende evenementen in samenwerking met het VN Expertenteam, soms met deelname van de SRSG SVC. Een voorbeeld daarvan is het evenement op 26 mei 2025, waarbij het VN Expertenteam een rapport voorstelde aan een publiek van internationale experts over de samenhang tussen mensenhandel en seksueel geweld in (post-) conflictsituaties, met specifieke aandacht voor de situatie in Oekraïne (<i>The Nexus Between Conflict-Related Sexual Violence and Trafficking in Persons for Sexual Exploitation in (Post) Conflict situations</i>). Het evenement vormde een onderdeel van een breder bezoek van een Oekraïense delegatie aan België, voor een uitwisseling van expertise inzake deze thematiek met de FOD Justitie.</p>

17.	Sensibiliseren van het personeel dat op missie vertrekt rond het thema van seksueel en gendergerelateerd geweld.
17.b	Tijdens de voorbereiding van civiele crisisbeheersingsmissies en tijdens de Basic Generic Training (BGT) aandacht besteden aan de problematiek van vrouwen en meisjes in gewapende conflicten. Concreet ondernomen actie. De situatie van vrouwen en meisjes in gewapende conflicten wordt serieus genomen tijdens de voorbereiding van civiele crisisbeheersingsmissies en als onderdeel van de voorafgaande basistraining (<i>Basic Generic training</i>). Dit gebeurt onder meer aan de hand van cursussen zoals respect voor diversiteit in missies, en ook specifiekere cursussen over onderwerpen zoals seksuele uitbuiting en misbruik: over hoe ermee om te gaan, en welke instrumenten en kennis beschikbaar zijn voor diegenen die ter plaatse met dergelijke situaties te maken kunnen krijgen.
18.	Nultolerantie met betrekking tot geweld tegen vrouwen opleggen aan de Belgische vredesmacht.
18.d	Blijven inzetten op het afdwingbaar maken van de gedragscode in civiele crisisbeheersingsmissies en op de operationalisering van de gedragsstandaarden. Ondernomen acties. Er vond een grondige herziening van de Gedragscode plaats in 2024. De FOD Buitenlandse Zaken heeft dit onderwerp meerdere keren samen met haar partners (onder meer Federale Politie, FPS Justitie) besproken tijdens de PolCiv-coördinatiesessies. Er vonden ook verschillende uitwisselingen met dezelfde partners plaats om tot consensus te komen over de nieuwe disciplinaire regels die zouden worden aangenomen. Een van de nieuwe elementen was, bijvoorbeeld, het principe van een vertrouwenspersoon die een expert kan bijstaan tijdens disciplinaire onderzoeken.
19.	Strijden tegen de straffeloosheid met betrekking tot gendergerelateerd geweld en strijden tegen de banalisering van vormen van (seksueel) geweld.
19.b	Andere landen aanmoedigen wetgeving tegen seksueel en gendergerelateerd geweld aan te nemen en toe te passen en de strijd hiertegen in de eerste plaats te beschouwen als een verantwoordelijkheid van elke staat (ownership). Ondernomen interventies. Tijdens bilaterale consultaties met andere landen kaart België regelmatig de problematiek van gendergerelateerd geweld aan. Ons land geeft daarbij vaak aan dat het een Nationaal Actieplan ter bestrijding van gendergerelateerd geweld uitvoert, en beidt andere landen aan expertise uit te wisselen inzake deze thematiek. Dit was in 2025 onder meer het geval met Sri Lanka.
19.c	Het mandaat van de Speciale Rapporteur van de VN inzake geweld tegen vrouwen blijven ondersteunen. Ondernomen interventies en steun voor relevante resoluties. Geweld tegen vrouwen en meisjes blijft wereldwijd een ernstige en wijdverspreide mensenrechtenschending. België steunt dan ook het mandaat van de VN Speciale rapporteur inzake geweld tegen vrouwen. Het is belangrijk dat dit mandaat wordt ingevuld in lijn met het internationaal normatief kader inzake de mensenrechten van vrouwen en meisjes, en ook bijdraagt tot de versterking hiervan. In interacties met de huidige mandaathouder, hebben België en verschillende andere like minded landen, de Speciale rapporteur opgeroepen hier meer aandacht voor te hebben.

	<p>België bestudeert, waar relevant, de landenspecifieke aanbevelingen van de speciale rapporteur in voorbereiding op tussenkomsten tijdens het Universeel Periodiek Onderzoek, en co-sponsorde ook de resolutie over de uitbanning van geweld tegen vrouwen in de Derde Commissie van de VN Algemene Vergadering.</p>
19.d	<p>De staten aanmoedigen om de strijd tegen geweld te integreren in de mechanismen van transitionele justitie en strafrecht.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>België pleit regelmatig voor de toepassing van het complementariteitsbeginsel en voor de vervolging van de ernstigste misdrijven door nationale autoriteiten. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de versterking van nationale rechtssystemen en strafwetgeving, met het oog op de vervolging van seksueel geweld, zowel binnen het kader van de strafrechtelijke vervolging als binnen mechanismen van overgangsjustitie.</p> <p>België maakt deel uit van de kopgroep van de Mutual Legal Assistance-initiatieven en heeft actief bijgedragen aan de onderhandelingen en de aanneming van het Verdrag van Ljubljana/Den Haag op 26 mei 2023. Dit verdrag beoogt internationale samenwerking bij onderzoek en vervolging van de misdaad van genocide, misdaden tegen de menselijkheid, oorlogsmisdaden en andere internationale misdrijven. België is de depositaris van dit nieuwe verdrag en roept staten regelmatig op om het te ondertekenen en te ratificeren.</p>
19.e	<p>Pleiten voor de bestrijding van straffeloosheid en aanmoedigen van maatregelen op nationaal en internationaal niveau.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>België roept staten op om, waar mogelijk, hun verantwoordelijkheid op te nemen voor de vervolging van personen die verdacht worden van ernstige misdaden volgens het internationaal recht. Dit gebeurt niet alleen tijdens bilaterale ontmoetingen, maar ook via tussenkomsten op multilaterale fora, in ontwerpresoluties en internationale verbintenissen.</p> <p>België komt regelmatig tussen in de VN Mensenrechtenraad met verklaringen ter ondersteuning van de strijd tegen straffeloosheid, een centraal thema in veel interventies over landensituaties, niet in het minst ten aanzien van de situaties in Afghanistan, Myanmar en Oekraïne.</p> <p>In het kader van de Bijeenkomst van Verdragspartijen bij het Internationaal Strafhof in Den Haag, co-organiseerde België in samenwerking met het VN Expertenteam inzake de rechtsstaat en seksueel geweld in conflict (<i>UN Team of Experts on the Rule of Law and Sexual Violence in Conflict</i>) een evenement getiteld <i>The complementarity ecosystem: progress, challenges, and lessons learned from multi-faceted efforts to support national accountability. Examples from post-conflict and other fragile settings</i>". Het evenement ging dieper in op goede praktijken en ervaringen met betrekking tot het realiseren van accountability en het aanpakken van straffeloosheid op nationaal niveau voor internationale misdaden.</p>

21.	In staten in een fragiele situatie, toezien op de veiligheid van vrouwen en meisjes en op hun bescherming tegen alle vormen van geweld.
21.b	<p>Verderzetten van de actie in het kader van het Verdrag inzake het verbod op clustermunition en het Verdrag inzake het verbod op antipersoonsmijnen met een bijzondere nadruk op de effecten van deze wapens op vrouwen en meisjes, en de rol van vrouwen als actoren van verandering.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>Gender is opgenomen als transversale dimensie van het vijfjarenactieplan 2021-2025 in het kader van de Conventie op het verbod op clustermunition (Lausanne Actieplan). België rapporteerde onder artikel 7 van de conventie op vrijwillige basis specifiek over gender en diversiteit binnen mijnbestrijding.</p> <p>Ook in het kader van het Verdrag inzake het verbod op antipersoonsmijnen is gender opgenomen in het vijfjarenactieplan 2025-2029 (Siem Reap Angkor Actieplan). België is gender focal point binnen het ‘<i>compliance committee</i>’ van het implementatiemechanisme van het verdrag voor de periode 2025-2026. Tijdens de intersessionele vergadering van de Staten Partij hield België de pen van een gezamenlijke verklaring inzake gender, diversiteit en Vrouwen, Vrede en Veiligheid. Ook tijdens de 22ste vergadering van de Staten Partij zal deze verklaring opengesteld worden voor ondertekening door zo veel mogelijk Staten. België doet hiervoor interregionale outreach.</p> <p>België bleef de nadruk leggen op de genderdimensie in de strijd tegen antipersoonsmijnen en i.v.m. slachtofferhulp tijdens verschillende interventies en in de talrijke bilaterale contacten met getroffen staten of met actoren die op ontminning werken in de getroffen staten alsook in het kader van financieringen voor mijnbestrijding.</p>
21.c	<p>Ervoor zorgen dat tijdens de voorbereidende besprekingen (PrepCom) en in de eindverslagen van de Conferenties van de Staten die Partij zijn bij het Wapenhandelsverdrag steeds rekening wordt gehouden met het genderperspectief.</p> <p>Opname gender-aspect in EU-gemeenschappelijke actie ter ondersteuning van de implementatie van het wapenhandelsverdrag in derde landen.</p> <p>Tijdens de 11de Conferentie van de Staten Partij (CSP11) aan het wapenhandelsverdrag steunde België de beslissing om Gender Focal Points te noemen naar het voorbeeld van andere ontwapeningsinstrumenten.</p>
21.d	<p>Speciale aandacht besteden aan de inspraak van vrouwen inzake ontminningsprogramma’s en vrouwen betrekken bij de beslissing welke zones eerst zullen worden ontminnd.</p> <p>Creatie gender-criterium dat systematisch afgetoetst wordt bij beoordeling van nieuwe ontminnings-projecten.</p> <p>In het kader van het Verdrag inzake het verbod op clustermunition en het Verdrag inzake het verbod op antipersoonsmijnen ondersteunt België de internationale hulpverlening en zet ons land zich in voor een nauwere samenwerking op het gebied van slachtofferhulp en mijnopruijing. Gender wordt systematisch als criterium in acht genomen om fondsen aan deze twee Belgische prioriteiten toe te kennen, in het bijzonder aan de bestrijding van ontplofbare oorlogsresten en mijnen.</p>

	<p>Zo financiert België al verschillende jaren het UNMAS-programma in Irak, waaronder met een bijdrage van €1.35 miljoen in 2025 aan UNMAS Syrië en Irak: dat programma zet sterk in op een lokale aanpak en kennisverspreiding op basis van een partnerschapsmodel (waarmee internationale ngo's met plaatselijke ngo's in verbinding worden gebracht). Dat heeft ook resultaten opgeleverd wat betreft de integratie van de genderdimensie. De gemengde ontminningsteams tellen aanzienlijk meer vrouwelijke deelnemers en dat heeft socio-economische vooruitgang opgeleverd voor zowel de families als de gemeenschap. Ook voor wat de verdere mijnbestrijdingsfinancieringen betreft, wordt de boodschap benadrukt van het belang om vrouwen inspraak te geven en te betrekken bij mijnbestrijdingsoperaties en -activiteiten. De financiering via vredesopbouw van de activiteiten van de ngo HAMAP-Humanitaire in Irak is een mooi voorbeeld van hoe Belgische financiering bijdraagt tot meer participatie van vrouwen door het opzetten van gemengde teams en het inzetten en versterken van vrouwen in leidinggevende posities.</p>
21.e	<p>De initiatieven ondersteunen van internationale, Belgische en lokale NGO's die zich richten op de bescherming van vrouwen en meisjes en die strijden tegen seksueel geweld, onder andere door preventie en door holistische en multidisciplinaire zorg voor slachtoffers via toegang tot medische en psychosociale zorg, door sociaaleconomische herintegratie en door het aanbieden van bescherming en huisvesting.</p> <p>Ondersteunende acties en/of projecten of programma's die bijdragen aan gendergelijkheid in staten die zich in een fragiele situatie bevinden.</p> <p>België heeft regelmatig uitwisselingen met lokale, Belgische en internationale ngo's die zich richten op de preventie en aanpak van gendergerelateerd en seksueel geweld. Ons land geeft opvolging aan deze uitwisselingen in de uitvoering van het Belgisch buitenlands beleid.</p> <p>In relevante multilaterale organisaties benadrukt België regelmatig het belang van de rol van het middenveld en vrouwenrechtenorganisaties voor de realisatie van gendergelijkheid en de mensenrechten van vrouwen en meisjes. Enkele concrete voorbeelden hiervan zijn twee Belgische tussenkomsten in de VN Mensenrechtenraad inzake processen van transitionele justitie (HRC58 en HRC60), of de Belgische tussenkomst tijdens de 69ste sessie van de <i>Commission on the Status of Women</i>, waarbij ons land de nadruk legde op het belang van een sterk en onafhankelijk middenveld voor de realisatie van gendergelijkheid.</p> <p>Daarnaast financiert de FOD Buitenlandse Zaken ook volgende specifieke initiatieven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Financiering van het project "Protection Center for Women Rights Defenders" – €350.000/18 maanden, sinds eind 2023 tot 2025. • Financiering van het project "Combatting Impunity for conflict related International Crimes and Human Rights Violations, including Sexual & Gender-Based Crimes and crimes affecting Children" €300.000, 2024-2025.
23.	Bestrijden van mensenhandel.
23.e	<p>Het mandaat van de Speciale Rapporteur van de VN inzake mensenhandel blijven ondersteunen.</p> <p>Ondernomen interventies en steun voor relevante resoluties</p> <p>België is tussengekomen tijdens de interactieve dialoog met de VN speciale rapporteur inzake mensenhandel tijdens de VN Mensenrechtenraad (HRC59), waarbij ons land het rapport van deze VN expert over de verhoogde risico's van migranten huishoudelijk werkers uitdrukkelijk verwelkomde. Ons land ging daarbij specifiek in op de extra risico's die vrouwen in deze context lopen op seksueel en gendergerelateerd geweld.</p>

Op 26 mei co-organiseerde de FOD Buitenlandse Zaken ook een **evenement** in Brussel met het VN Expertenteam inzake de rechtsstaat en seksueel geweld in conflict (*UN Team of Experts on the Rule of Law and Sexual Violence in Conflict*) over de nexus tussen mensenhandel en conflictgerelateerd seksueel geweld en de lacunes in wetgeving ter zake, met een focus op Oekraïne (zie ook actielijn [16](#)). De VN speciale rapporteur inzake mensenhandel nam hier ook actief aan deel.

DOELSTELLING 4: Bevorderen van de deelname van vrouwen aan besluitvorming inzake, vrede en veiligheid en de preventie, beheer en oplossing van conflicten

24.	Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen binnen de federale administraties.																																																											
24.a	Een actief rekruteringsbeleid voeren, de evolutie in de aanwerving van vrouwen analyseren en het rekruteringsbeleid aanpassen o.b.v. deze analyse.																																																											
	Ondernomen acties binnen het rekruteringsbeleid om vrouwen aan te trekken.																																																											
	<p>Het actieplan gendergelijkheid binnen de FOD Buitenlandse Zaken, aangenomen in 2020, bevat een pijler voor communicatie en proactieve bewustmaking. Onder die pijler vallen gerichte outreach initiatieven voor de wervingsexamens. Daarbij treden er ook vrouwelijke en diverse rolmodellen op de voorgrond en worden er tijdens interne en externe seminaries activiteiten georganiseerd om bewustwording te creëren. De FOD wil diverse profielen aantrekken – met name in de diplomatieke carrière, waar de genderkloof het meest uitgesproken is en op andere afdelingen waar traditioneel gezien meer mannen werken (ICT, veiligheidsposten). Een concreet voorbeeld hiervan was de organisatie, op 26 juni, van het evenement “Ambassadrice van morgen”, dat als doel had jonge vrouwen aan te trekken tot een diplomatieke carrière. Een 100-tal kandidaten werd geselecteerd voor een kijkje achter de schermen van de diplomatie, waarbij collega’s hun ervaringen deelden als vrouw in de diplomatieke wereld en op het hoofdbestuur.</p> <p>De FOD werkt daarnaast verder om inclusiviteit en gendergelijkheid te bevorderen in zijn wervingsprocedures. Er wordt in het bijzonder ingezet op inclusief taalgebruik in alle communicatie (vacatures, gesprekken met mogelijke kandidaten). Met het oog op objectiviteit worden cv’s geanonimiseerd tijdens het wervingsproces. Diverse panels en jury’s worden aangemoedigd. Tot slot worden assessoren van de selectiejury’s gesensibiliseerd aan de hand van een handleiding van de dienst Aanwerving, getiteld ‘Objectief blijven als jurylid, een uitdaging’. De bedoeling van die handleiding is neutraliteit en objectiviteit te bereiken en elke vorm van discriminatie te vermijden.</p>																																																											
	Aantal en aandeel mannen – vrouwen onder de diplomaten, posthoofden, de consuls en de attachés ontwikkelingssamenwerking.																																																											
	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Directiecomité¹</th> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>6</td> <td>5</td> <td>54,5%</td> <td>45,5%</td> </tr> <tr> <td>Buitenlandse carrière</td> <td colspan="2">Aantal</td> <td colspan="2">Aandeel (%)</td> </tr> <tr> <td>Functie</td> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> <tr> <td>Ambassadeur</td> <td>11</td> <td>74</td> <td>13%</td> <td>87%</td> </tr> <tr> <td>Hoofd Belgian Office</td> <td>0</td> <td>1</td> <td>0%</td> <td>100%</td> </tr> <tr> <td>Hoofd Consulaat</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>66,7%</td> <td>33,3%</td> </tr> <tr> <td>Consul-Generaal</td> <td>7</td> <td>8</td> <td>46,7%</td> <td>53,3%</td> </tr> <tr> <td>Hoofd Diplomatiek Bureau</td> <td>1</td> <td>0</td> <td>100%</td> <td>0%</td> </tr> <tr> <td>Permanent Vertegenwoordiger</td> <td>3</td> <td>5</td> <td>37,5%</td> <td>62,5%</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>24</td> <td>89</td> <td>21,2%</td> <td>78,8%</td> </tr> </tbody> </table>	Directiecomité ¹	Aantal		Aandeel (%)		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen		6	5	54,5%	45,5%	Buitenlandse carrière	Aantal		Aandeel (%)		Functie	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Ambassadeur	11	74	13%	87%	Hoofd Belgian Office	0	1	0%	100%	Hoofd Consulaat	2	1	66,7%	33,3%	Consul-Generaal	7	8	46,7%	53,3%	Hoofd Diplomatiek Bureau	1	0	100%	0%	Permanent Vertegenwoordiger	3	5	37,5%	62,5%	Totaal	24	89	21,2%	78,8%
Directiecomité ¹	Aantal		Aandeel (%)																																																									
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen																																																								
	6	5	54,5%	45,5%																																																								
Buitenlandse carrière	Aantal		Aandeel (%)																																																									
Functie	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen																																																								
Ambassadeur	11	74	13%	87%																																																								
Hoofd Belgian Office	0	1	0%	100%																																																								
Hoofd Consulaat	2	1	66,7%	33,3%																																																								
Consul-Generaal	7	8	46,7%	53,3%																																																								
Hoofd Diplomatiek Bureau	1	0	100%	0%																																																								
Permanent Vertegenwoordiger	3	5	37,5%	62,5%																																																								
Totaal	24	89	21,2%	78,8%																																																								

¹ Leden Directiecomité en Bijzonder Evaluator Ontwikkelingssamenwerking.

Buitenlandse Zaken

Klasse/niveau	Aantal		Aandeel (%)	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
A1	12	17	41,4%	58,6%
A2	120	189	39%	61%
A3	52	125	29,4%	70,6%
A4	16	84	16%	84%
A5	1	8	11%	89%
C (consulaire loopbaan)	3	6	33,3%	66,7%
Totaal	204	429	32%	68%

Carrière hoofdbestuur Functie	Aantal		Aandeel (%)	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Adviseur-generaal (A5)	0	0	0	0
Adviseur-generaal (A4)	12	21	36,4%	63,6%
Adviseur (A3)	41	37	52,6%	47,4%
Attaché(e) (A2)	83	60	58%	42%
Attaché(e) (A1)	126	112	53%	47%
Totaal	262	230	53,25%	46,75%

25. Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen binnen internationale organisaties.

25.a Aanmoedigen en ondersteunen van vrouwelijke kandidaturen voor internationale organisaties.

Aanmoedigings- en ondersteunings-acties.

Wanneer ons land Belgen voordraagt en ondersteunt voor (top)functies bij de VN, heeft België specifieke aandacht voor steun aan **vrouwelijke kandidaten**. Dat is ook het geval voor de Belgische steun aan kandidaten van andere landen die voor de verschillende VN-organen worden gekozen. België houdt de nog steeds noodzakelijke pleidooien voor een betere vertegenwoordiging van vrouwen in internationale organisaties en heeft zich bijvoorbeeld aangesloten bij oproepen van gelijkgezinde landen voor de aanstelling van een vrouwelijke VN Secretaris Generaal.

26. Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen in het kader van vredesmissies, civiele crisisbeheersingsmissies en verkiezingswaarnemingsmissies.

26.b Aanmoedigen van vrouwen om zich kandidaat te stellen voor civiele crisisbeheersingsmissies.

Aanmoedigingsacties.

In 2025 vond geen nieuwe rekrutering plaats. Tijdens de november 2025 BGT bestond meer dan 60% van alle deelnemers en 100% van de 3 deelnemers van de FOD Buitenlandse Zaken uit vrouwen.

	Aantal en aandeel mannen en vrouwen bijgedragen aan civiele crisisbeheersingsmissies.			
	In oktober 2025 had België 10 gedetacheerde, vrouwelijke experten omwille van een aantal terugkerende personen. Normaal gezien ligt dit cijfer dichterbij 50%.			
	Aantal		Aandeel (%)	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
	10	16	38,5%	61,5%
26.c	Streven naar een betere vertegenwoordiging van vrouwen in de ‘ <i>basic generic training</i> ’ voorafgaand aan de uitzending voor een civiele crisisbeheersingsmissie.			
	Ondernomen interventies.			
	Zie actielijnen 7c en 26b .			
	Aantal en aandeel mannen en vrouwen die deelgenomen hebben aan de ‘<i>basic generic training</i>’.			
	Aantal		Aandeel (%)	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
	8	5	61,5%	38,5%
26.d	Streven naar een betere vertegenwoordiging van vrouwen bij verkiezingswaarnemingsmissies.			
	Ondernomen interventies.			
	Bij het selecteren van kandidaten voor OVSE verkiezingsobservatiemissies wordt er steeds een gender balans nagestreefd. In 2025 werden 3 Belgische ‘Short Term Observers’ (STO’s) uitgestuurd voor deelname aan de ODIHR observatiemissies bij de parlementsverkiezingen in Albanië in mei, waarvan 1 vrouw en 2 mannen (na 1 last minute afzegging van een vrouw). Aan de parlementsverkiezingen in Moldavië in september namen 6 Belgische STO’s deel, waarvan 3 vrouwen en 3 mannen.			
	Aantal en aandeel mannen en vrouwen die deelgenomen hebben aan verkiezingswaarnemingsmissies.			
	Aantal		Aandeel (%)	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
	4	5	44%	56%

26.e	<p>Op internationaal niveau pleiten voor de participatie van een groter aantal vrouwen, met inbegrip van lokaal aangeworven vrouwen, in vredesmissies en civiele crisisbeheersingsmissies.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>De deelname van meer vrouwen aan VN-vredesmissies is een prioriteit die ons land regelmatig opbrengt in gesprekken met hooggeplaatste ambtenaren van de VN aan het hoofd van deze missies. België neemt geregeld deel aan seminars, panels en bijeenkomsten met experts ter zake, niet in het minst tijdens de High Level Week van de VN Algemene Vergadering in New York.</p> <p>België is een van de grootste Europese voorvechters van de deelname van vrouwen aan civiele crisisbeheersingsmissies en heeft ook een van de grootste vrouwelijke deelnamepercentages van alle Europese, detacherende lidstaten. In oktober 2025 had België 26 gedetacheerde personen, waarvan ongeveer 40% vrouwen.</p>
27.	<p>Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen bij vredesonderhandelingen en de institutionalisering van de rol van vrouwen in processen van vrede en veiligheid stimuleren.</p>
27.c	<p>Bij vredesprocessen aandacht vragen voor het opnemen van vrouwelijke mediators en onderhandelaars.</p> <p>Steun voor de deelname van vrouwen aan vredesonderhandelingen.</p> <p>België breekt hier geregeld een lans voor in verschillende relevante fora en zet het op de agenda van gesprekken met hooggeplaatste VN ambtenaren.</p>
27.d	<p>Op internationaal niveau pleiten voor het opnemen van meer vrouwen in delegaties die deelnemen aan onderhandelingen en processen van vrede en democratisering.</p> <p>Verklaringen waarin wordt verwezen naar de deelname van vrouwen.</p> <p>25 jaar na de adoptie van VN Veiligheidsraadresolutie 1325 inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid, moeten we toegeven dat de doelstelling van een gelijke deelname van vrouwen aan besluitvorming inzake vrede en veiligheid verre van bereikt is. België blijft zich hier echter voor inzetten. Het belang dat België hecht aan deze thematiek, blijkt ook uit de keuze voor de integratie ervan in het high-level evenement dat de FOD Buitenlandse Zaken op 21 mei in Brussel organiseerde, waarbij de participatie van vrouwen aan besluitvormingsprocessen in vrede en veiligheid het thema vormde van één van de drie thematische werkgroepen, met aandacht voor hoe deze doelstelling van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda in een veranderende geopolitieke context beter gerealiseerd kan worden.</p> <p>België pleit herhaaldelijk en in verschillende relevante fora voor de gelijke participatie van vrouwen bij besluitvorming inzake vrede en veiligheid. Dit was bijvoorbeeld het geval in het kader van de VN Mensenrechtenraad, waar ons land ten nationale titel en in gezamenlijke verklaringen met gelijkgestemde landen benadrukte hoe de volledige, gelijke en betekenisvolle participatie van vrouwen en meisjes aan alle domeinen van de samenleving een cruciale factor is voor het bereiken van duurzame vrede en ontwikkeling. Zo is België bijvoorbeeld tussengekomen tijdens de Interactieve dialoog met de VN Speciale rapporteur inzake de mensenrechtensituatie in de Centraal-Afrikaanse Republiek met de boodschap dat ons land groot belang hecht aan de politieke deelname van vrouwen aan de lokale verkiezingen, als kiezers en als kandidaten (58ste sessie van de Mensenrechtenraad, in maart 2025). En dit is ook een wederkerende thematiek in Belgische verklaringen ten aanzien van de mensenrechtensituatie in Afghanistan.</p>

	<p>België nam in oktober ook deel aan het Open Debat in de VN-Veiligheidsraad inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid. Ons land nam deze gelegenheid te baat om drie thema's te belichten waar België uitzonderlijk belang aan hecht, met name de participatie van vrouwen aan besluitvorming, de erkenning van de situatie van meisjes in conflict, inclusief hun leiderschap, en het belang van ruimte voor het middenveld.</p> <p>Tot slot maakt België ook gebruik van het Universeel Periodiek Onderzoek om deze thematiek aan te kaarten. Zo formuleerde ons land tijdens de UPR van Libië de aanbeveling om in te zetten op de betekenisvolle en veilige deelname van vrouwen in het vredeproces en de uitvoering van de politieke roadmap.</p>
27.e	<p>Ondersteunen van de volledige en betekenisvolle deelname van vrouwen aan de strijd tegen de illegale transfer en het misbruik van kleine geweren en lichte wapens.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>In formele en informele fora inzake de strijd tegen de smokkel en het misbruik van handvuurwapens en lichte wapens, maar ook in de bredere context van wapenbeheersing en ontwapening, onderlijnt België in de mate van het mogelijke voortdurend het belang van de deelname van vrouwen. België heeft zich ook aangesloten bij een <i>working paper</i> over gender-mainstreaming tijdens de <i>Preparatory Meeting of States on the Global Framework for Through-life Conventional Ammunition Management</i>.</p>
27.f	<p>Pleiten voor de consultatie van lokale vrouwen en vrouwengroepen bij de voorbereiding en bespreking van vredesoperaties en civiele crisisbeheersings-missies, alsook pleiten voor partnerschappen tussen civiele crisisbeheersingsmissies en lokale en internationale organisaties voor vrouwenrechten of organisaties o.l.v. vrouwen (women-led).</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>België voert regelmatig dialogoog met actoren uit het maatschappelijk middenveld, en specifiek ook vrouwen(rechten)organisaties. Ons land integreert de boodschappen in zijn analyses en standpunten omtrent vredesoperaties. Bijvoorbeeld, vanuit de overtuiging dat de genderdimensie transversaal moet worden geïntegreerd om de transitie van MONUSCO te doen slagen, besteedt België hierbij aandacht aan de perspectieven van vrouwenrechtenorganisaties.</p> <p>Vanuit de EU civiele crisisbeheersingsmissies (bijvoorbeeld EUMM Georgia) wordt er vaak samengewerkt met lokale gemeenschappen met bijzondere aandacht voor vrouwenrechten. Tijdens de briefings die de Belgische experts voor hun vertrek naar de missie krijgen en de tussentijdse debriefings geeft de FOD Buitenlandse Zaken ook het belang van deze dimensie aan. België heeft momenteel ook een genderadviseur bij de missie EUCAP Sahel Mali en een mensenrechtenadviseur bij de missie EUAM Iraq die de dimensie gender integreren in hun werkzaamheden.</p>
28.	De participatie van vrouwen verbeteren in de lokale samenleving.
28.a	<p>De aanwezigheid van vrouwen aanmoedigen in het lokaal juridisch apparaat en binnen de lokale politie en het leger.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>Tijdens het Universeel Periodiek Onderzoek van Egypte en Madagaskar formuleerde België vragen inzake de hervorming van respectievelijk wetgeving inzake huwelijk, scheiding, hoederecht en erfenissen, en wetgeving inzake erfenissen en huwelijksvermogen die vrouwen benadelen.</p>

DOELSTELLING 5: Ondersteunen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda

29.	Toepassen van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid op het Belgisch federaal niveau en uitvoeren van het NAP.
29.a	Opstellen van een Belgisch NAP voor de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid. Aannemen van het NAP. Niet van toepassing in 2025. Op 25.02.2022 nam de Ministerraad akte van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid (2022-2026), voorbereid in de Belgische Taskforce Vrouwen, Vrede en Veiligheid.
29.c	Goede praktijken, aanbevelingen en ‘lessons learned’ verspreiden en overnemen. Ondernomen interventies. In een context van sterk georganiseerde anti-gender bewegingen, zette ons land in 2025 actief in op een versterkte samenwerking onder gelijkgezinde landen wat gendergelijkheid, inclusief de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda, betreft. Dit uitte zich onder meer in de actieve Belgische deelname aan een informele ‘gender groep’, met gender experts van verschillende lidstaten die vooraf en tijdens belangrijke onderhandelingen afstemmen. België maakt deel uit van de groep ‘ Feminist Foreign Policy+ ’ landen, een cross-regionale groep die bestaat uit zowel staten met een expliciet feministisch buitenlands beleid, als staten met een sterke feministische onderbouwing van hun buitenlands beleid. In dit kader heeft ons land ook de FFP+ Verklaring van Parijs ondertekend. België heeft actief en constructief deelgenomen en bijgedragen aan de vergaderingen van de EU Taskforce inzake ‘Vrouwen, Vrede en Veiligheid’ , met name deze op 20 februari 2025 met een focus op internationale samenwerking en disinformatie, en op 22 mei 2025, waarbij de EU experts dieper ingingen op de aanbevelingen en discussies van het door België mee georganiseerde high-level evenement over de toekomst van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda de dag voordien. Als lid van het Focal Points Network ‘Vrouwen, Vrede en Veiligheid’ nam België zowel deel aan de high level meeting van dit netwerk in het kader van de Ministeriële Week van de 80ste VN Algemene Vergadering, alsook aan de expert meeting die in februari in Tokyo plaatsvond. Dit Netwerk werd in 2016 opgericht met als doel de Focal Points van de deelnemende landen met elkaar in contact te brengen en een platform te creëren voor de regelmatige uitwisseling van goede praktijken, met inbegrip van de uitvoering van Nationale Actieplannen. Daarnaast neemt de FOD Buitenlandse Zaken doorheen het jaar gelegenheden te baat om goede praktijken uit te wisselen in contacten met andere landen. Zo gaf de <i>WPS focal point</i> van Buitenlandse Zaken bijvoorbeeld een presentatie over de integratie van het thema klimaat in Nationale Actieplannen aan experts uit verschillende landen in een online evenement georganiseerd door het <i>European Centre of Excellence for Civilian Crisis Management</i> .

	<p>In juni 2024 nam België deel aan een paneldiscussie met Centraal-Aziatische staten in de marge van de OVSE Annual Security Review Conference, waarin ons land goede praktijken deelde met betrekking tot de <i>OVSE Code of Conduct</i> vragenlijst inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid en de uitvoering van het Belgisch Nationaal Actieplan, inclusief aandacht voor de monitoring en evaluatie hiervan. Ook in andere contexten binnen de OVSE werd ingezet op het delen van goede praktijken, bijvoorbeeld in de marge van diezelfde <i>OSCE Annual Security Review Conference</i>, waar de Belgische FSC coördinator voor Vrouwen, Vrede en Veiligheid en het <i>Men4Gen</i> netwerk een side event organiseerden over de rol van mannen in het tegengaan van onbewuste vooringenomenheid.</p> <p>Als lid van de Vriendengroep voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen en meisjes, nam België deel aan de verschillende ontmoetingen van deze Vriendengroep. De groep werd in 2020 opgericht met oog op het delen van informatie en goede praktijken tussen lidstaten.</p> <p>Via het Belgisch postennetwerk heeft ons land wereldwijd actief bijgedragen aan de uitwisseling van goede praktijken, aanbevelingen en ‘lessons learned’, zie vraag 32 voor een overzicht hiervan.</p>
30.	<p>De betrokken actoren en het Belgische publiek worden gesensibiliseerd.</p>
30.a	<p>Opstellen van of steun verlenen aan sensibiliseringsacties met betrekking tot de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid.</p> <p>Sensibiliseringsacties.</p> <p>De FOD Buitenlandse Zaken heeft doorheen het jaar gecommuniceerd naar het Belgische publiek toe over het Belgisch buitenlands genderbeleid, waar de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda een belangrijk onderdeel van uitmaakt. Dit gebeurde onder meer aan de hand van persberichten en via sociale mediakanalen. Hier werd extra op ingezet op de symbolische 25ste verjaardag van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda, eind oktober 2025.</p> <p>Op 23 januari organiseerde de Belgische overheid een consultatie- en informatiesessie over de Belgische positie en deelname aan de <i>Commission on the Status of Women</i>, voor Belgische middenveldorganisaties die op gendergelijkheid werken.</p> <p>Op 21 mei co-organiseerde de FOD Buitenlandse Zaken, samen met UN Women, de EU en het Pools Voorzitterschap van de EU een high-level evenement over de toekomst van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda, met oog op concrete aanbevelingen voor de versterking van deze agenda in aanloop naar de symbolische 25ste verjaardag ervan. Het evenement ging onder meer dieper in op de participatie van vrouwen aan vrede en veiligheid in een veranderende geopolitieke context, de aanpak van disinformatie gelinkt aan de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda en het versterken van partnerschappen voor een betere realisatie van de doelstellingen van deze Agenda. Specifieke aandacht ging daarbij ook naar de anti-gender bewegingen en hun strategieën, de relatie tussen ontwapening en de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda en de belangrijke rol van het middenveld in het voortstuwende ervan. Meer dan 300 internationale en Belgische experts en vertegenwoordigers van internationale organisaties, overheden en niet-gouvernementele organisaties waren hiervoor ingeschreven. Zowel de FOD Buitenlandse Zaken als de co-organiserende partners hebben nadien ook breed gecommuniceerd over de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda en de verschillende thematieken die aan bod kwamen.</p>

31.	Stimuleren van de steun voor, en de toepassing van, de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid op het internationaal niveau.
31.a	<p>Ondersteunen van initiatieven om het thema van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid op de agenda van de OVSE te houden.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>In het kader van de 2025 campagne “16 dagen activisme tegen gendergerelateerd geweld” co-organiseerde België in samenwerking met het OVSE Secretariaat een toneelvoorstelling over online geweld tegen vrouwen genaamd “<i>Lullaby Goodbye</i>”. Deze activiteit werd in november georganiseerd voor de OVSE Permanente Raad, waar ook een gezamenlijke verklaring over gendergerelateerd geweld werd voorgelezen met Belgische steun. Voor deze campagne werd met de <i>Gender Action Leaders</i>, waar België actief lid van is, ook een online “<i>Orange The World</i>” post uitgewerkt.</p>
31.b	<p>Samenwerken met de NAVO en het <i>NATO Committee on Gender Perspectives</i> en ondersteunen van de opstelling en uitvoering van hun actieplan en indicatoren voor de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>België droeg bij tot de NAVO-evaluatie van het Oekraïense hervormingsproces met oog op verdere euro-atlantische integratie. Ons land pleitte succesvol voor de expliciete vermelding van het eindrapport van het Oekraïens actieplan inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid, vooral met betrekking tot de strijdkrachten. België volgt ook nauw het “<i>Gender Needs Assessment for the Ukrainian Armed Forces</i>” op.</p> <p>België neemt systematisch deel aan de NAVO-seminaries inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid, getiteld “<i>Women, Peace and Security in Action: Strategies and Solutions in NATO and Beyond</i>”. Hierbij gaat bijzondere aandacht uit naar onderwerpen zoals het inzetten van gender als wapen (the <i>weaponization of gender</i>) of strategische communicatie inzake het verband tussen Vrouwen, Vrede en Veiligheid en verdediging en afschrikking.</p> <p>Ons land draagt ook financieel bij tot het financiële mechanisme Vrouwen, Vrede en Veiligheid, met een bijdrage van €250.000 in 2025.</p>
31.c	<p>Aanmoedigen en steunen van de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid door internationale en regionale organisaties.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>Sinds januari 2025 neemt de Belgische Permanente Vertegenwoordiging bij de OVSE de rol op van coördinator voor aangelegenheden met betrekking tot resolutie 1325 van de VN Veiligheidsraad bij het ‘Forum for Security Cooperation (FSC). Om de 25ste verjaardag van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda te markeren organiseerde de Finse FSC voorzitter een evenement getiteld “<i>25 Years of UNSCR 1325: Perspectives on the Four Pillars of the WPS Agenda</i>”. De Belgische FSC coördinator voor Vrouwen, Vrede en Veiligheid co-organiseerde en modereerde de paneldiscussie over de 4 pijlers van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda.</p> <p>Eind mei 2025 vond de OVSE Regionale Workshop inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid en Nationale Actieplannen in Asjchabad (Turkmenistan) plaats, met focus op Turkmenistan. België nam hier actief aan deel en sprak als FSC <i>Chair’s Coordinator</i> over VN Veiligheidsraadresolutie 1325 in het panel over het opstellen en ontwikkelen van Nationale Actieplannen om deze Agenda te implementeren. Ons land greep deze gelegenheid aan om onze ervaring met de uitvoering van Nationale Actieplannen te delen, met aandacht voor politieke wil, de rol van het middenveld, de integratie van globale uitdagingen als terrorismebestrijding, klimaatverandering en mensenhandel, de samenwerking tussen landen/regionale en internationale organisaties en het belang van monitoring en evaluatie.</p>

	<p>Voor de OVSE Ministeriële Raad begin december werd net zoals voorgaande jaren een Verklaring inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid opgesteld door België, met de steun van gelijkgezinde landen waaronder Finland, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Verder steunde België verschillende gezamenlijke verklaringen voor het OVSE ‘Forum for Security Cooperation’ (FSC) en vergaderingen van de OVSE Permanente Raad over o.a. de uitbanning van geweld tegen vrouwen en Vrouwen, Vrede en Veiligheid. België en Noorwegen werkten samen aan een gezamenlijke verklaring voor de FSC Veiligheidsdialoog van 12 november.</p>
31.d	<p>Binnen de EU pleiten voor een versterking van de inspanningen en uitvoering van het EU Actieplan met betrekking tot de uitvoering van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid, met inbegrip van het Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid, en het ondersteunen van de EEAS in deze taak.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>België komt regelmatig tussen op het niveau van CivCom om meer details te vragen over de gender- en mensenrechtenaspecten bij de uitvoering van civiele CSDP-missies (Gemeenschappelijk Veiligheids- en Buitenlands Beleid). Ter gelegenheid van de 25ste verjaardag van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda, vroeg België – met de steun van vele andere EU lidstaten – een update over de planning en de start van werk aan het leveren van seksueel en gendergerelateerd geweld binnen het kader van het <i>Civilian Compact</i>, opdat de Europese Dienst voor Extern Optreden (EEAS) hierover informatie kan verschaffen aan de lidstaten.</p> <p>Enkele dagen voor het 25-jarig jubileum van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda nam België ook deel aan een Community of Practice-panel georganiseerd door de Europese Dienst voor Extern Optreden (<i>European External Action Service/EEAS</i>), inzake internationale bemiddeling en de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda.</p>
31.e	<p>De toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid blijven vragen bij alle vredesmissies en civiele crisisbeheersingsmissies, zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>Dit blijft een Belgische prioriteit, zie ook de antwoorden op actielijnen 8e, 11e, 17b, 18d, en 27f.</p>
32.	Stimuleren van de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid in andere landen.
32	<p>Pleiten voor de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid, o.a. via de aanname van een NAP, in andere landen, in het bijzonder die in een fragiele situatie, en deze landen hierbij ondersteunen.</p> <p>Aantal en type acties ondernomen door diplomatieke missies om het thema vrouwen, vrede en veiligheid aan te kaarten.</p> <p>De Belgische diplomatieke posten hebben in 2025 vele evenementen/debatten/ontmoetingen/conferenties georganiseerd of eraan deelgenomen, over gender in het algemeen, of meer specifiek de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda. In 2025 werd daarbij extra aandacht gegeven aan de symbolische 25ste verjaardag inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid en de 30ste verjaardag van de Beijing Verklaring en Platform voor Actie. Hieronder zijn enkele voorbeelden opgelijst (niet exhaustief):</p>

Abu Dhabi (Verenigde Arabische Emiraten/VAE): De Belgische Ambassade in de VAE co-organiseerde (in samenwerking met *Trends Research and Advisory*) een evenement getiteld ‘*Twenty-Five Years of the Women, Peace and Security Agenda: National Achievements and Future Directions*’. Tijdens het paneldebat werd onder meer dieper ingegaan op de uitvoering van het Belgisch Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid. Het evenement kreeg veel (media)aandacht en was gericht op een divers doelpubliek van internationale en nationale experts, diplomaten, academici en vertegenwoordigers van het middenveld.

Abuja (Nigeria): De Belgische Ambassade in Nigeria maakte gebruik van de viering van de Internationale Coöperativedag om de samenwerking met de organisaties NigWED Project (Nigerian Women and Economic Development) en Digital African Women te verdiepen. De Ambassade deelde ook Belgische ervaringen en goede praktijken inzake het gebruik van quota ter ondersteuning van de participatie van vrouwen aan de politiek, met oog op een Nigeriaans wetsontwerp ter grondwetsherziening over het onderwerp.

Beijing (China): De Belgische ambassade in China organiseerde in september een uitwisseling tussen een Belgische gender experte en relevante personen en organisaties in Beijing. Naast de deelname aan een EU evenement ter gelegenheid van de 30ste verjaardag van de Beijing Verklaring en Platform voor Actie, waarin dieper werd ingegaan op vrouwenrechten in de wereld van werk, werden ook uitwisselingen georganiseerd met media, academische sector, middenveld en de zakenwereld. Daarnaast organiseerde de Ambassade, naar jaarlijkse traditie, ook een kunstgalerij ter gelegenheid van Internationale Vrouwenrechtendag, die de bijdrage van vrouwen aan de Chinese samenleving in de verf zette.

Bucharest (Romania): De Belgische ambassade in Roemenië nam deel aan de jaarlijkse vrouwenmars en ondertekende, samen met andere ambassades en internationale instellingen, een verklaring waarin het belang van vrouwenrechten, gendergelijkheid en de strijd tegen alle vormen van gendergerelateerd geweld – inclusief femicide - benadrukt werd.

Canberra (Australië): Ter gelegenheid van de Internationale dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen, organiseerde de Belgische Ambassade in Australië eind november een wielervedstrijd tegen huiselijk geweld (*Ride Against Domestic Violence – RADV*), samen met de NGO *Domestic Violence Crisis Service (DVCS)* en het *Café Stepping Stone*, twee organisaties die zich inzetten voor de ondersteuning van vrouwen en slachtoffers van geweld in Canberra. Een dertigtal deelnemers nam eraan deel, gevolgd door een receptie waar de belangrijkste elementen van het Belgische beleid in de strijd tegen gendergerelateerd geweld werden toegelicht.

Cotonou (Benin): Ter gelegenheid van Internationale Vrouwenrechtendag organiseerde de Belgische Ambassade in Cotonou een rondetafelgesprek met jonge vrouwelijke mensenrechtenverdedigers, kunstenaars, ‘influencers’, vrouwen in de media, enz. De discussies gingen dieper in op de situatie van vrouwen in Benin, vrouwelijke solidariteit, de nood aan steun en bescherming voor mensenrechtenverdedigers en klokkenluiders.

Dakar (Senegal): Eind november organiseerde de Belgische ambassade in Senegal, samen met Noorwegen en Zwitserland, een Ronde Tafel-evenement inzake de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda, getiteld ‘*Femmes, Paix et Sécurité, quel bilan pour le Sénégal et l’Afrique?*’. Het evenement zette in op sensibilisering en het aanbieden van een platform voor dialoog, mobilisatie en innovatie, en werd bijgewoond door vertegenwoordigers van de VN, de Senegalese overheid – inclusief vertegenwoordigers van Defensie en Veiligheid, internationale organisaties, middenveldorganisaties, think tanks, academia en studenten, media en Parlement. Deze gelegenheid liet toe dieper in te gaan op de origine van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda, de gemaakte vooruitgang en actuele uitdagingen.

Doha (Qatar): Op 13 mei organiseerde de Belgische Ambassade in Doha een conferentie getiteld “*The Role of Leadership for Senior Businesswomen in Qatar*”, in samenwerking met de *Qatari Businesswomen Association* en het *Management Centre Europe*. Het evenement bracht Qatarese zakenvrouwen en internationale vertegenwoordigers samen voor een uitwisseling over uitdagingen en kansen rond leiderschap en gendergelijkheid.

Guangzhou (China): In het kader van Internationale Vrouwendag nam het Belgische consulaat in Guangzhou, samen met Duitse collega’s, het voortouw in de organisatie van een gezamenlijk EU evenement, getiteld ‘*Female Walks of Life*’, met een paneldiscussie over diversiteit en vooroordelen in de werkomgeving.

Hanoi (Vietnam): Op 11 september organiseerde de Belgische Ambassade in Vietnam een rondetafelgesprek over gendergelijkheid op de werkvloer met verschillende NGOs, een dag later gevolgd door een evenement over hetzelfde thema voor een publiek van studenten, leerkrachten en kmo’s, georganiseerd in samenwerking met Plan International. Onder meer dankzij de deelname van een Belgische vakbond-experte ter zake, kon dieper worden ingegaan op deze prioriteit van het Belgisch mensenrechtenbeleid.

Hong Kong (China): Op 21 juli organiseerde het Consulaat, in samenwerking met het EU-Bureau en de Internationale Organisatie voor Migratie, een evenement inzake de situatie en rechten van *Foreign Domestic Workers* in Hong Kong. Hieraan namen een 20-tal NGO’s, consulaten-generaal van Europese landen en de Filippijnen en de Europese Kamer van Koophandel deel.

Lissabon (Portugal): Ter gelegenheid van Internationale Vrouwenrechtendag organiseerde de Belgische Ambassade in Portugal een expositie. Deze expositie, getiteld “*Mots et Maux de Femmes*”, werd samengesteld door de *Association Women’s WLPT*. Na de expositie volgde een vertoning van de Belgische film “Julie Zwijgt”. De tentoonstelling en filmvertoning gingen dieper in op het thema huiselijk geweld.

Lubumbashi (Democratische Republiek Congo): Ter gelegenheid van Internationale Vrouwenrechtendag organiseerde het Belgische Consulaat-Generaal in de DRC een *soirée* met lokale vrouwelijke leiders. Hierbij stond de symbolische 30ste verjaardag van de Beijing Verklaring en Platform voor Actie centraal. Een 180-tal genodigden uit alle sectoren van de maatschappij namen deel aan het evenement.

Praag (Tsjechië): Ter gelegenheid van de symbolische 30ste verjaardag van de Beijing Verklaring en Platform voor Actie, organiseerde de Belgische Ambassade in Tsjechië een rondetafelgesprek inzake vrouwen en politiek, een maand vooraf aan de Tsjechische nationale verkiezingen. Een experte van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (IGVM) kon tijdens het gesprek dieper ingaan op de Belgische regelgeving ten voordele van een genderbalans in Parlementen, alsook een studie over seksisme tijdens verkiezingen in België (2024) voorstellen. Het evenement werd bijgewoond door verschillende Tsjechische verenigingen die ijveren voor een sterkere vertegenwoordiging van vrouwen in de politiek.

Rio de Janeiro (Brazilië): Ter gelegenheid van de Internationale dag ter uitbanning van geweld tegen vrouwen, organiseerde het Belgisch Consulaat in Rio de Janeiro op 25 november een cultureel evenement voor partners, waaronder de Gemeente van Rio, diplomatieke en culturele vertegenwoordigingen en diverse middenveldorganisaties, met onder meer een concert van een artieste die zich inzet voor sociale rechtvaardigheid. Het evenement liet toe dieper in te gaan op de realiteit van geweld tegen vrouwen in Brazilië en bij uitbreiding Latijns-Amerika, de bijdrage van culturele expressie aan sociale mobilisatie op deze thematiek en de link tussen de strijd tegen geweld tegen vrouwen en andere mensenrechtenthematieken, zoals bijvoorbeeld de rechten van LGBTQI+ personen.

Wenen-OVSE (Oostenrijk): De Belgische Permanente Vertegenwoordiging (PV) bij de OVSE organiseerde dit jaar verschillende evenementen om vrouwenrechten en de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda op de agenda te zetten. Voorbeelden zijn het side event over femicide tijdens het *Warsaw Human Dimension Conference*, getiteld “*End it now! Addressing prevention of femicide in the OSCE region and beyond*”, in samenwerking met een Belgische experte van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (IGVM) die een presentatie gaf over de Belgische Wet voor de preventie en de bestrijding van feminicides en gendergerelateerde dodingen. Ter gelegenheid van de 16 dagen activisme tegen gendergerelateerd geweld, co-organiseerde de PV ook een ‘grafitti’ evenement en een toneelvoorstelling getiteld ‘*Can Anyone Hear Us?*’ over online gendergerelateerd geweld.

Yerevan (Armenië): Op 9 januari organiseerde de Belgische Ambassade in Armenië samen met het Belgisch Platform *KinArmat Initiative* een conferentie over vrouwelijk leiderschap in de technologiesector. Het evenement bracht meer dan 70 deelnemers samen en bood een platform voor getuigenissen, dialoog en netwerken inzake gendergelijkheid, met aandacht voor innovatieve initiatieven zoals de app *Safe YOU*.

Zagreb (Kroatië): Ter gelegenheid van de Internationale Dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen, nam de Belgische Ambassade in Kroatië deel aan verschillende evenementen die werden georganiseerd door lokale vrouwenrechtenorganisaties. Twee vrouwenrechtenverenigingen werden bezocht: ROSA, die zich bezighoudt met vrouwen die slachtoffer zijn geworden van de onafhankelijkheidsoorlog, en *Autonomous Women’s House Zagreb* (AWHZ) die zich richt op slachtoffer van huiselijk geweld. Daarnaast heeft deze post ook deelgenomen aan de opening van het vrouwenfilmfestival van Zagreb.

Verschillende Belgische ambassades en permanente vertegenwoordigingen zetten wereldwijd ook de strijd tegen **gendergerelateerd geweld** op de agenda door een vertoning te organiseren van de **Belgische film ‘Julie zwijgt’**, in samenwerking met de regisseur en producent van deze film. Deze filmvertoningen boden een excellente opportuniteit om dieper in te gaan op deze thematiek en meer specifiek over hoe de omgeving van slachtoffers/overlevers van seksueel geweld hier op een goede manier mee om kunnen gaan. Deze film werd onder meer vertoond in de Belgische ambassades in **Abuja, Buenos Aires, Lissabon, Kopenhagen en Kuala Lumpur**.

Andere ambassades organiseerden “**Ambassador for a day**”-initiatieven, waarbij meisjes of jonge vrouwen de kans krijgen om een dag mee kunnen lopen op ambassades, met de Ambassadeur of medewerkers, en deelnemen aan vergaderingen, evenementen en/of workshops. Dit was in 2025 onder meer het geval in de Belgische ambassades in **Hong Kong en São Paulo**.

Belgische ambassades waren ook wereldwijd actief op sociale media, onder meer in het kader van internationale vrouwendag en de internationale dag voor de eliminatie van geweld tegen vrouwen.

DOELSTELLING 6: Opvolgen en monitoren van de uitvoering van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda en het NAP

34.	De uitvoering van het NAP coördineren
34	Twee keer per jaar bijeenkomen om de uitvoering van het NAP te bespreken.
	Aantal bijeenkomsten van de taskforce Vrouwen, Vrede en Veiligheid.
	De Belgische Taskforce ‘Vrouwen, Vrede en Veiligheid’ kwam twee keer bijeen in 2025 voor een uitwisseling van informatie en goede praktijken: op 20 maart en 7 oktober.
35.	Het Parlement informeren.
35	Jaarlijks rapporteren over de uitvoering van het Nationaal Actieplan.
	Aan het Parlement overgemaakte rapporten.
	Het jaarrapport inzake de uitvoering van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid in 2024 werd op 23 mei 2025 aan het Parlement overgemaakt. Het jaarrapport inzake de uitvoering van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid in 2025 werd op 1 april 2026 aan het Parlement overgemaakt.
36.	Het middenveld informeren en betrekken.
36	Verzekeren van de uitwisseling van informatie, de netwerking van de in België beschikbare genderexpertise en het overleg met het maatschappelijk middenveld, in elk geval in het midden en aan het einde van de periode die het NAP beslaat.
	Organisatie van twee evenementen van rapportering en overleg. Aantal middenveldorganisaties dat heeft deelgenomen.
	Niet van toepassing in 2025. De evenementen zijn voorzien voor het midden en op het einde van de uitvoeringsperiode van het Nationaal Actieplan. Daarentegen werden vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld uitgenodigd naar het high-level evenement dat de FOD Buitenlandse Zaken op 21 mei organiseerde over de toekomst van de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda (zie vraag 30a), wat tot een rijke uitwisseling en netwerkopportunities leidde.

Ontwikkelingssamenwerking

Het jaar 2025 werd gekenmerkt door de 25e verjaardag van de agenda “Vrouwen, Vrede en Veiligheid”. In een mondiale context die nog steeds wordt gekenmerkt door het voortbestaan en de toename van gewapende conflicten, blijft de 1325-agenda een echte leidraad voor het Belgisch ontwikkelingsbeleid. Deze agenda stuurt acties die tot doel hebben de participatie van vrouwen en meisjes te versterken, seksueel en gendergerelateerd geweld te bestrijden en duurzame veranderingen in sociale normen en genderstereotypen te bevorderen.

Zowel op multilateraal niveau als in bilaterale interventies blijft de Belgische ontwikkelingssamenwerking de situatie van vrouwen en meisjes onder de aandacht brengen, de 1325-agenda verdedigen en een vooruitstrevende visie op gendergelijkheid bevorderen. Ondanks de huidige financieringscrisis voor ontwikkelingshulp blijft België een belangrijke actor op het gebied van gendergelijkheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. Zo heeft België zijn meerjarige financiering vernieuwd voor meerdere organisaties waarvan het werk essentieel is, waaronder UN Women, het Bevolkingsfonds van de Verenigde Naties (UNFPA), de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), UNICEF en het UNFPA Supplies-partnerschap.

Hierna vindt u talrijke voorbeelden van interventies die door de Belgische ontwikkelingssamenwerking worden ondersteund, zowel in onze partnerlanden als daarbuiten, die bijdragen aan de uitvoering van de doelstellingen van het Vierde Nationaal Actieplan “Vrouwen, Vrede en Veiligheid”.

DOELSTELLING 1: Bevorderen van de implementatie van het internationaal normatief kader	
1.	Verzekeren dat verdragen die de verbetering van de situatie van vrouwen en hun ‘empowerment’ beogen in gerespecteerd worden genomen.
1.a.	In België de internationale verdragen die de rechten van vrouwen verzekeren toepassen.
	Periodieke rapportering over CEDAW.
	Zie antwoorden van de departementen Buitenlandse Zaken en Gelijke Kansen.
	Opvolgen relevante vragenlijsten en rapportagevragen.
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.
	Opvolging van de uitvoering van het Verdrag van Istanbul.
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.
1.c	Alle landen systematisch oproepen om de verdragen die de rechten van vrouwen verzekeren te onderschrijven en respecteren en hun voorbehouden in te trekken.
	Ondernomen interventies.
	<p>In Kameroen sloot België zich aan bij de andere lidstaten in een proces geleid door de delegatie van de Europese Unie bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken betreffende de volgende zitting van de CSW in New York.</p> <p>In Ethiopië nam onze positie deel aan evenementen met betrekking tot de aanneming van het Verdrag van de Afrikaanse Unie tegen Geweld tegen Meisjes en Vrouwen tijdens de top van de Afrikaanse Unie in februari 2025:</p> <ul style="list-style-type: none"> • deelname van het hoofd van de post in het Africa Women Leaders Network (AWLN) Elders High-Level Working Lunch en Dialoog over de aanneming van het Afrikaanse Unie-Verdrag inzake het beëindigen van geweld tegen vrouwen en meisjes op 14 februari 2025; • deelname van het plaatsvervangend hoofd van de missie aan het hoog niveau leiderschapsdiner van de AU Heads of State EVAWG en AWLN Elders over de adoptie van de Conventie op 14 februari 2025. <p>Onze post steunde ook de inspanningen van de Afrikaanse Unie (AU) en de Europese Unie (EU) en partnergroepen van de Europese Unie om op te roepen tot ratificatie van het AU-verdrag tegen geweld tegen meisjes en vrouwen: deelname van de plaatsvervangend hoofd van de missie aan de Advocacy Walk in het complex van de Afrikaanse Unie samen met UN Women, de Afrikaanse Unie Commissie en de AU Gender Partner Group, met onder andere de kernboodschap van het oproepen tot ratificatie van het AU-verdrag;</p>

De Belgische ambassade in **Libanon** organiseerde mede een rondetafel getiteld "Haar kinderen zijn de kinderen van Libanon". Ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de nationaliteitswet behandelde dit evenement de kwestie van het recht van Libanese moeders om hun nationaliteit aan hun kinderen door te geven. Tijdens deze rondetafel herinnerde ambassadeur Pauwels eraan dat "het recht van een moeder om haar nationaliteit door te geven een fundamenteel recht is, direct verbonden met menselijke waardigheid".

De post stelde ook interventie voor ter voorbereiding op de Universele Periodieke Evaluatie van Libanon in januari 2026 met betrekking tot vrouwenrechten, en in het bijzonder het recht van een moeder om haar nationaliteit door te geven, met de volgende aanbeveling: "Trek de voorbehouden op Artikel 9(2) en Artikel 16(1) van CEDAW in en wijzig de Nationaliteitswet van 1925 zodat vrouwen de Libanese nationaliteit aan hun kinderen kunnen overdragen."

Een andere aanbeveling betreft het elimineren van kafala, dat veel vrouwen treft. Kafala is een systeem van sponsoring van migrerende arbeiders dat de Libanese arbeidswet omzeilt en de juridische status van migrantenarbeiders in Libanon koppelt aan hun werkgever, die absolute macht uitoefent over hun werk- en leefomstandigheden. Ongeveer 70% van de migrantenarbeiders in Libanon is vrouw.

In de **Democratische Republiek Congo** (DRC) werd de uitvoering van het internationale normatieve kader algemeen besproken tijdens het beleefdheidsbezoek aan de nieuwe minister van Gender (bijv. 1325). Daarnaast zijn er in 2025 op EU-niveau in Kinshasa verschillende maatregelen genomen om de DRC aan te moedigen bepaalde mensenrechtenresoluties bij de VN-Mensenrechtenraad te steunen (HRC58, HRC59 en HRC60), waaronder enkele gericht op het bevorderen van de positie van vrouwen en hun empowerment.

België nam deel aan de sectorale dialoog over mensenrechten tussen de Europese Unie en **Mozambique**, georganiseerd in Maputo eind oktober 2025 (volledig rapport volgt). In het kader steunde België, net als de andere lidstaten, het agendapunt over "de rechten van vrouwen en meisjes en gendergerelateerd geweld". Er werd opgemerkt dat Mozambique een "relatief" geavanceerd juridisch kader heeft, waaronder een wet op huiselijk geweld en de preventie van vroege huwelijken. Toch blijven er aanzienlijke uitdagingen bestaan. Mozambique heeft de steun van de EU en haar MS gevraagd om haar nationale kader in overeenstemming te brengen met het Afrikaanse Unieverdrag inzake het beëindigen van geweld tegen vrouwen en meisjes, dat in februari 2025 werd aangenomen.

In **Nigeria** deed België, op 17 februari 2025, op initiatief van de Europese delegatie, samen met andere EU-lidstaten en gelijkgestemden, een demarche naar het Nigeriaanse ministerie van Buitenlandse Zaken over de aanstaande CSW-sessie in New York.

Als onderdeel van onze bilaterale samenwerking met **Tanzania** heeft het Enabel-programma als doel meisjes en jonge vrouwen in gerichte districten in de regio Kigoma te versterken via voortgezet onderwijs, vaardigheidsontwikkeling, ondernemerschap en het creëren van een beschermende en egalitaire omgeving. In deze context worden conventies zoals het Verdrag tegen de Uitbanning van Alle Vormen van Discriminatie tegen Vrouwen of die met fatsoenlijk werk worden behandeld tijdens de interventies.

Oproep inzake beleid en afgesloten verdragen.

In **Burundi** heeft SFCG via vijfjarige financiering een Gender Think Tank opgericht met als doel wetsontwerpen en/of strategieën te ontwikkelen om de rechten van vrouwen en meisjes te bevorderen.

2.	De positie van vrouwen en meisjes bevorderen, in het bijzonder in de landen die zich in een fragiele situatie bevinden.
2.a	Prioriteit en financiële steun geven aan gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes, in het bijzonder in staten in een fragiele situatie.
	<p>Genderaspect binnen elk nieuw Samenwerkingsprogramma en in alle projecten en programma's met betrekking tot prioritaire sectoren van landen die zich in een fragiele situatie bevinden.</p>
	<p>In Benin bleef België (post + Enabel) de coördinatie-subgroep over het genderthema van de Technische en Financiële Partners (TFP's) die actief zijn in Benin, tot eind december 2025 co-leiden. Het doel van deze groep is het coördineren van de acties van de TFP's met de nationale partij. Als zodanig heeft de functie aan alle bijeenkomsten van de subgroep deelgenomen en probeert zij nieuw leven in te blazen om de TFP's te mobiliseren op verschillende thema's (empowerment van meisjes en vrouwen, SRHR, veilige abortus, GBV).</p> <p>In de as van "Overheidssamenwerking" via Enabel werd gender op een transversale manier geïntegreerd in het Benin-portfolio 2023-2028 (4 pijlers), waarbij rechten werden bevorderd, kwalitatieve informatie en toegang tot informatie voor besluitvorming werden geboden, en positieve gedragsverandering werden aangemoedigd. Een genderactieplan gericht op synergie met andere technische en financiële partners, het versterken van genderbenaderingen in elk interventiegebied met precieze indicatoren, het versterken van de capaciteiten van het personeel in gender-indeling en de ondersteuning van uitvoerende partners bij de integratie van gender in hun instellingen en projectacties, is geadopteerd voor Enabel Benin. In 2025 werd een reeks capaciteitsopbouw sessies gehouden voor gezondheidsprofessionals in de afdelingen Littoral, Atlantique, Borgou en Collines, evenals voor de CIPEC-facilitators van Dassa.</p> <p>De gezondheidssector richt zich voornamelijk op seksuele en reproductieve gezondheidsrechten, met een bijzondere focus op adolescenten en jongeren. De technische en financiële hulp is gericht op het verbeteren van de rechten op gendergelijkheid, het bieden en faciliteren van toegang tot zorg en diensten, het verspreiden van informatie en kennis, en het stimuleren van actieve deelname van de bevolking aan gezondheidsbesluitvorming en -ontwerp. In 2025 werd een reeks capaciteitsopbouw sessies gehouden voor gezondheidsprofessionals in de afdelingen Littoral, Atlantique, Borgou en Collines, evenals voor de facilitators van de Cipece van Dassa.</p> <p>In de landbouwsector hebben vrouwelijke leden van coöperaties en ondernemingen in de gebieden Agricultural Development Pole 4 (Borgou Sud, Collines, Donga en Djidja) en de Atlantische regio's Mono en Couffo geprofiteerd van capaciteitsopbouw. Deze versterkingen richtten zich op ondernemerschap, de ontwikkeling van bedrijfsplannen, de formalisering van bedrijven, kredietbeheer, digitalisering, markttoegang en productpresentatie. Op gemeenschapsniveau zijn er 32 commissies voor nul GBV opgericht in de Collines-afdeling en de gezondheidszone van Tchaourou, met 144 gemeenschapsactoren die zijn getraind om de strijd tegen GBV op gemeenschapsniveau te ondersteunen. Het Delta Mono-project hanteert een genderstrategische aanpak die gericht is op het bevorderen van een gendertransformatieve benadering in de interventies van het Delta Mono-project om structurele ongelijkheden te verminderen, de empowerment van vrouwen en kwetsbare groepen in de agro-ecologische transitie te versterken en duurzame voedselsystemen binnen het Mono Biosfeerreservaat te versterken. Partners op verschillende niveaus (town halls, ATDA, lokale NGO's) worden versterkt voor gendersensitieve benaderingen bij de uitvoering van hun acties</p> <p>In de as van "Niet-gouvernementele samenwerking" hebben alle niet-gouvernementele samenwerkingsactoren (ANGS) hun resultaten van het Gemeenschappelijk Strategisch Kader voor 2022-2026 voortgezet met een zeer uitgesproken gendervisie, zodat geen enkele interventie "genderblind" is. Specifiek:</p>

- Het SIA2-programma van Iles de Paix (DGD 2022-2026) werkt aan het bevorderen van het Geïntegreerde Boerenplan (PIP) binnen begunstigde gezinnen (waarvan 740, waarvan 35 worden beheerd door vrouwelijke hoofden van het huishouden) en houdt rekening met alle huishoudelijke leden, inclusief vrouwen, bij de definitie van de toekomstige doelstellingen van het huishouden. Deze interventie bevordert ook gecoördineerd beheer binnen huishoudens om de betrokkenheid van vrouwen bij besluitvorming binnen huishoudens te bevorderen. En tot slot werkt zij aan de promotie van de Improved Traditional Granary (GTA), die tot doel heeft de zware verliezen van families bij het opslaan van zaden te verminderen en de sociaal-culturele veronderstelling te doorbreken die menstruerende vrouwen de toegang tot de graanschuur verbiedt.
- Het Impact-Elle-programma van Plan International België werkt serieus aan de participatie van kinderen en jongeren in het schoolbestuur door verschillende openbare basisscholen en algemene onderwijsinstellingen te blijven ondersteunen bij het opzetten van schoolbesturen bestaande uit 4 meisjes en 3 jongens die door hun leeftijdsgenoten worden gekozen om de schooladministratie te ondersteunen bij het schoolbestuur. Voor het schooljaar 2024-2025 organiseerden 52 scholen remedialcursussen voor 2711 leerlingen die kandidaat waren voor de CEP-, BEPC- en BAC-examens, waaronder 1307 meisjes, oftewel 48% van de meisjes met een hoog risico om te stoppen of te falen op school. Er is aanzienlijke vooruitgang geboekt tijdens het schooljaar 2024-2025 met interessante resultaten in de BEPC en het Baccalauréat, vooral wat betreft de slagingspercentages van meisjes bij de verschillende examens.
- **WSM** en haar partners SYNAProCEB, CGTB en MTC hebben de economische empowerment van veel begunstigten versterkt. 269 arbeiders, voornamelijk vrouwen, hebben dankzij beroepsopleiding een waardige baan gekregen. Daarnaast hebben 413 professionals, waaronder 317 vrouwen, hun baan verbeterd met een gemiddeld maandinkomen dat boven de minimumloondrempel ligt. Ten slotte hebben 30 vrouwelijke huishoudelijke arbeiders geprofiteerd van logistieke ondersteuning, waardoor zij inkomstgenererende activiteiten kunnen ontwikkelen, zoals de productie van voorgerechten en vloeibare zeep.
- **Eclosio** steunde de uitvoering van een initiatief genaamd het Forum des Savoirs Croisés, dat tot doel heeft kennis tussen onderzoekers, NGO's en producenten te confronteren, maar ook kennis tussen mannen en vrouwen te kruisen. De eerste editie was rijk aan ruil en maakte het mogelijk een actieplan op te stellen. Het totale budget voor deze eerste editie bedraagt 12.000 euro. Daarnaast steun voor vrouweninitiatieven in de sector van hernieuwbare energie in Noord-Benin: meer dan 50 vrouwenbedrijven (coöperaties en individuen) zijn door Eclosio ondersteund.
- Ten slotte heeft het Ondersteuningsprogramma voor de Bevordering van Micro, Kleine en Middelgrote Ambachtelijke Ondernemerschap van Beninese Vrouwen in de Groeisectoren van **APEFE** als doel om duurzaam en inclusief vrouwenambachtelijk ondernemerschap levensvatbaar te maken en bevorderlijk te zijn voor het creëren van fatsoenlijke banen in de belangrijkste sectoren die stedelijke en landelijke economische groei stimuleren, zoals landbouw, agrovoedsel, cultuur, toerisme, digitaal, energie, water en ambacht. Een deel van deze activiteit vond plaats in synergie-complementariteit tussen Iles de Paix en de APEFE binnen het kader van het bovengenoemde SIA 2-programma.

In **Burkina Faso** hield de formulering van het bilaterale samenwerkingsprogramma 2023-2027 rekening met de gender-1 en 2-markering van de DAC. Naast het bilaterale samenwerkingsprogramma zijn er ontwikkelingsprojecten in Burkina Faso opgesteld die rekening houden met de gender 1-markering van de OESO/DAC. De vijfjarige programma's (2022-2026) van Belgische niet-gouvernementele actoren die actief zijn in Burkina Faso hebben rekening gehouden met "gender" als een doorlopend thema en voeren specifieke activiteiten uit voor vrouwenemancipatie en sociale cohesie waarbij vrouwen betrokken zijn.

Als onderdeel van het nieuwe bilaterale samenwerkingsprogramma (2024-2028) dat door Enabel in **Burundi** is uitgevoerd, is gender een doorlopend thema geworden. Het programma hanteerde de gendertransformatieve benadering, die gericht is op het versterken van rechthebbenden, waarbij rekening wordt gehouden met het volledige scala aan machtsdynamieken en dimensies wordt geïntegreerd op individueel, gezins-, gemeenschaps- en institutioneel niveau. Om de onderliggende oorzaken van ongelijkheden aan te pakken, is deze benadering gebaseerd op een analyse van de hefboomen en barrières voor gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen en meisjes, toegepast op alle componenten. Het programma werkt op de prioriteitsgebieden gezondheid, onderwijs, landbouw en goed bestuur. Alle interventies bereiken de G1-markering. Post-basisonderwijs is de enige actie op G2-niveau, oftewel er is een focus op gendermainstreaming. Als onderdeel van de coördinatie van de NGCA's werd de functie bezocht door een collega van de D2.5-afdeling, een genderexpert die de kans had verschillende projecten in het veld te bezoeken en partnerorganisaties te ontmoeten om een idee te krijgen van de opname van gender in de activiteiten van onze NGCA's. Tijdens de strategische dialoog werd een workshop over gezinsplanning georganiseerd voor alle NGA's en hun lokale partners.

In **Kameroen** financiert de Belgische samenwerking twee Belgische NGCA-programma's:

- TRIAS ondersteunt via het programma Towards Social Justice in Cameroon twee lidorganisaties – een regionaal platform voor familieboerderijen en een nationale confederatie – actief in de cacaosector. De ondersteuning integreert het genderspect door het stimuleren van het agrarisch ondernemerschap van vrouwen, gelijke toegang tot middelen en markten, evenals bewustwording over gendergerelateerd geweld, via participatieve en multimediale benaderingen.
- Via Don Bosco biedt via het Skilling Cameroon-programma technische en beroepsopleidingen aan in Beroepsopleidingscentra (VTC's) en Familie-Educatiecentra voor Werk-Studie Opleiding (CEFFA) om de toegang van jongeren tot fatsoenlijke werkgelegenheid en ondernemerschap te bevorderen. De aanpak integreert de genderdimensie: gendergevoelige onderwijsmiddelen, ondersteuning voor het onderwijs en de integratie van jonge meisjes, evenals specifieke ondersteuning voor vroege moeders om hun rechten te beschermen, schooluitval en ongewenste zwangerschappen te voorkomen. Tot slot vergroot de organisatie het bewustzijn van positieve mannelijkheid om stereotypen te ontleden en gendergerelateerd geweld te bestrijden.

In **Ethiopië** financiert de DGD mede een programma voor 2022-2026, uitgevoerd door Caritas en Humundi:

- Caritas: Aan het einde van de projectperiode hebben kwetsbare plattelandshuishoudens die door conflicten zijn getroffen, met name landloze en vrouwelijke huishoudens, in 4 tabia's (Endalgeda, Weraetle, Daya Alitena, Arae) in het district Irob, een verbeterde, duurzame bestaansbasis die veerkrachtiger is tegen economische crises. klimaat- en humanitaire initiatieven, en stelt hen in staat kansen te grijpen en hun ambities te bereiken.
- Humundi: Versterk de inzet van de doelgroepen van het programma bij de gezamenlijke opbouw van duurzame voedselsystemen en een gezonde omgeving.

In **Guinee** is gender geïntegreerd in alle Belgische samenwerkingsprojecten en -programma's:

- Bilateraal samenwerkingsprogramma met de Enabel-portefeuille 2023-2027:
 - SAFE Project (Vrouwengezondheid en Empowerment)
 - Ondersteuning voor de ontwikkeling van het nationale genderbeleid III: evaluatieworkshop en organisatie van regionale prevalidatie- en eindvalidatiewerkshops van het beleid.
 - De steun van MPCII aan de ontwikkeling van het Strategisch Plan voor Gender en Gelijkheid van het ministerie: prevalidatie- en validatiewerkshops

- Ondersteuning van de MPFEPV bij de ontwikkeling van een gendertoolbox: werving van consultants en organisatie van workshops voor uitwisseling en validatie van de inhoud van de gendertoolbox.
- Ondersteuning voor het functioneren van de Gender Thematische Groep.
- Opleiding van de hoofden van gender- en gelijkheidsdiensten (CSGE) van de ministeries
- Gevorderde training van 21 maatschappelijk werkers en psychosociaal werkers uit Mamou en Dalaba
- Het versterken van de vaardigheden van 15 juridische, rechterlijke en gezondheidsactoren in Mamou en Dalaba op het gebied van gendergerelateerd geweld en psychosociale ondersteuningsbenaderingen, inclusief ondersteuning in de vorm van apparatuur en computermateriaal voor rechterlijke actoren
- Versterking van het kader voor consultatie van de actoren in de Mamou-zorgketen (2 van de geplande sessies)
- Blijf holistische ondersteuning bieden aan overlevenden van geweld in Mamou en Dalaba via het Women's House
- Bewustwording creëren over de ondernemersrechten van vrouwen
- Training van 13 CSO's die zich bezighouden met gender- en vrouwenempowermentkwesties in associatief bestuur en administratief management
- Training van 13 CSO's in gender- en vrouwenemancipatie
- De capaciteiten versterken van 40 actoren van de SVBG psychosociale zorgdiensten en de Dubréka GU op het gebied van kwalitatieve psychosociale PEC-zorg
- Versterking van professionele vaardigheden en gerechtelijke onderzoeken voor kwalitatieve rechterlijke zorg van SVBG
- Verzorging van 81 overlevenden bij de GBV GU in Dubréka
- Training en voortdurende coaching van medewerkers van het Dubréka Single Window
- Ondersteuning voor prefecturale en regionale consultatiekaders voor actoren in de strijd tegen GBV
- Training van regionale actoren (koepelorganisaties, media, leiders, maatschappelijke organisaties en de private sector) over de pleitbezorgingstechnieken en -instrumenten van de 5 DEF's en essentiële inhoud over de teksten van wetten en regels over vrouwenrechten in Guinee
- AGRIECO-project (Duurzame landbouw)
 - Consultatieworkshop over de toegang van vrouwen tot eigendom en landbezitsrechten (vooral agropastoraal)
 - Opleiding van vrouwen en jonge ondernemers in de aardappel-, ananas-, tuinbouw- en alternatieve IGA-sectoren
 - Functionele geletterdheid van begunstigde vrouwen/meisjes (leden van GFEC's, EIGs/velden, boerenscholen, PO's, enz.)
- FIERE-project (Training, Integratie, Ondernemerschap en Veerkracht)
 - Functionele geletterdheid van vrouwen/meisjes die begunstigd zijn van de Women's Empowerment and Entrepreneurship Centres (CAEF) (Kaloum, Dubreka en Mamou)
 - Training van leden over de oprichting en werking van de GFEC in de Women's Empowerment and Entrepreneurship Centers
 - Workshop over het vergroten van het bewustzijn van leerlingen en het aanbieden van managementtools (Masterclass)
 - Het vergroten van het bewustzijn over de 7 goede praktijken en principes van goed bestuur van coöperaties door te kiezen voor een inclusief financieringssysteem, conflictbeheer en clusterleiderschap
 - Stageplaatsing van CAEFs-leerlingen en mentoring
 - Training/coaching en het verstrekken van hulpmiddelen aan de 40 managers van de CAEF en de DGCAEF

In **Marokko** is de genderdimensie een van de dwarsdoorlopende thema's van bijna alle projecten (overheids- en niet-gouvernementele samenwerking). Het nieuwe overheidssamenwerkingsportefeuille 2024-2028 met Marokko, goedgekeurd in 2023 op Belgisch niveau en waarvan de implementatie officieel in 2024 werd gelanceerd, omvat als doelstelling dat 50% van de begunstigden vrouw moet zijn en dat de implementatiestrategie het mogelijk moet maken om van traditionele stereotypen voor economische inclusie van vrouwen af te wijken.

In **Mozambique** is gender geïntegreerd in alle Belgische samenwerkingsprojecten en -programma's. In 2025 nam Enabel een nieuwe genderspecialist aan binnen het bilaterale samenwerkingsprogramma om de uitvoering van het Actieplan voor Genderinclusie en Sociale Inclusie voort te zetten, gebaseerd op genderintegratie binnen het bilaterale portfolio. Dit project onderzoekt specifiek de impact van klimaatverandering en de toegang tot energie voor vrouwen, en hoe kwetsbaarheden in de uitrol van het programma moeten worden meegenomen. Belgische niet-statelijke actoren die actief zijn in Mozambique integreren gendergelijkheid en empowerment in hun activiteiten. FOS bereikt dit door haar samenwerking met haar lokale partner, het Comité Nacional da Mulher Trabalhadora da OTM-CS (COMUTRA), dat zich inzet voor het bevorderen van de deelname van actieve vrouwen aan vakbondsactiviteiten. Ze doen dit door discriminatie tegen vrouwen te bestrijden en gelijke rechten en kansen voor mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt te verdedigen.

In **Niger** worden de kwesties van gendergelijkheid en de op mensenrechten gebaseerde benadering op een dwarsdoorlopende manier behandeld in de landenportefeuille (periode 2022-2027) en krijgen ze bijzondere aandacht, zowel in de verschillende planningsinstrumenten (indicatormatrix, herziening van de veranderingstheorie, landenactieplan, enz.) als in de operationele uitvoering.

Als onderdeel van de formulering van het portfolio werd een analyse uitgevoerd van genderongelijkheden in de drie regio's van Enabels interventies, namelijk Tahoua, Dosso en Tillabéry. Deze analyse richtte zich op de volgende thema's: (i) Onderwijs, (ii) Gezondheid, seksuele en reproductieve gezondheid, (iii) Agro-pastoralisme, en (iv) Vrede en veiligheid. De resultaten van deze analyse toonden vooruitgang op het gebied van gevoeligheid voor gendergelijkheidskwesties, grotendeels als gevolg van de verschillende bewustwordingscampagnes die door de staat en ontwikkelingspartners werden uitgevoerd. De analyse benadrukte echter het voortbestaan van ongelijkheden tussen mannen en vrouwen, meisjes en jongens voor al deze thema's, evenals het bestaan van onderlinge verbanden tussen de verschillende thema's.

- Pijler I: Bevordering van sociale zekerheid en vermindering van sociale ongelijkheden, waaronder de PASS Sutura-interventie (gezondheidssector) en de Sarraounia 2-interventie (onderwijssector), besteedt bijzondere aandacht aan seksuele en reproductieve gezondheid, moedergezondheid en de preventie van seksueel en gendergerelateerd geweld.
- Pijler II: Agropastoralisme en jeugdondernemerschap hebben een bijzondere focus op het ondernemerschap van jonge vrouwen. De projecten PASS SUTURA en Sarraounia 2 richten zich op het verminderen van genderongelijkheden en duurzame inclusie. PASS SUTURA verbetert de toegang tot reproductieve, moeder-, pasgeborenen- en kindercare, vergroot het bewustzijn over schadelijke praktijken zoals vroeghuwelijk en genitale verminking, en ondersteunt de economische empowerment van vrouwen. Sarraounia 2 breidt deze inspanningen op het gebied van onderwijs uit, zorgt voor toegang tot seksuele en reproductieve rechten en versterkt de sociale bescherming van vrouwen en kwetsbare groepen. Deze projecten zijn erop gericht sociale normen te veranderen door mannen te betrekken en genderdiscriminatie te bestrijden.

Op het niveau van niet-gouvernementele samenwerking is gender een doorlopend thema van de GSK Niger 2022-2026. Vrouwenrechten en genderongelijkheden zijn belangrijke aandachtspunten voor alle GSK-actoren en gedeelde strategische prioriteiten. Elk GSK-doel draagt bij aan SDG 5. Een van de doelstellingen (3) is direct gerelateerd aan het bevorderen van gendergelijkheid en de empowerment van meisjes, vrouwen en mensen die risico lopen op uitsluiting, met bijzondere focus op toegang tot gezondheidszorg en zorg, gendergerelateerd geweld (inclusief vrouwelijke genitale verminking) en economische empowerment van vrouwen.

In **de DRC** integreert het bilaterale samenwerkingsportefeuille, uitgevoerd door Enabel, gender op een doorlopende manier. Het Enabel-team in de DRC heeft in 2025 een nieuwe genderexpert aangetrokken. Op het niveau van academische samenwerking is gender een prioriteit binnen het kader van het institutionele ondersteuningsprogramma van ARES bij UNIKIN. Ten slotte is gender ook op een transversale manier geïntegreerd in niet-gouvernementele samenwerkingsprogramma's.

In **Senegal** omvat de formulering van het Samenwerkingsprogramma 2024-2029 een analyse van de integratie van gender in bilaterale samenwerking, wat leidde tot de planning van specifieke activiteiten op het gebied van gezondheid en ondernemerschap en de noodzaak om een genderexpert voor Enabel aan te trekken

In **Tanzania** is het Belgische bilaterale programma specifiek gewijd aan genderaspecten, of het nu gaat om onderwijs, beroepsopleiding of gezondheidszorg. De DGD financiert ook een Plan International-programma ter empowerment van adolescenten en jongeren, met name meisjes.

Specifieke programma's die gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes bevorderen en budget in totalen en percentages.

In **Benin**

Het samenwerkingsprogramma 2023-2028 behandelt gender op een doorlopende manier in de verschillende interventies. Daarnaast heeft Enabel haar inzet voor gender versterkt door een expertise aan te trekken die cross-cutting programmatische ondersteuning op landniveau biedt en ook haar strategische rol op het gebied van gender met nationale partners versterkt.

- Op het niveau van de Pilaar **Ondersteuning van de Gezondheidssector** zijn prioriteitsthema's zoals gezinsplanning, onderwijs, seksuele gezondheid onder adolescenten en jongeren, SOA's/hiv, gendergerelateerd geweld, vroege zwangerschap, de betrokkenheid van mannen via modelechtsclub, de implementatie van spoedeisende verloskundige en neonatale zorg, evenals de preventie van NCD's gerelateerd aan SRH (baarmoederhalskanker, enz.) integreren de genderdimensie. Er is specifieke ondersteuning geboden aan de gezondheidszones van gezondheidsprojecten om de DDS uit te rusten met werkplannen, waaronder gendertransformatieve acties. Er werd training voor vrouwen gegeven als onderdeel van de bevordering van vrouwelijk leiderschap om de verschillen in toegang, participatie en controle binnen de gezondheidspiramide te verkleinen. De mannelijke rolmodelclubs die in acht dorpen in de KTL SZ zijn opgericht om FP in de gemeenschappen te promoten, zijn versterkt door de integratie van vrouwen om hun bereik te vergroten. De capaciteiten van de Zero GBV-monitoringscommissies die zijn opgericht in 46 locaties van de gedekte gezondheidszones, zijn versterkt door training/hertraining en het verstrekken van apparatuur en werkmaterialen. In het Parakou N'Dali SZ zijn er in het bijzonder geen GBV-monitoringscommissies opgericht, evenals mannelijke en vrouwelijke rolmodelclubs, uitgerust om bewustwordingsactiviteiten uit te voeren over FP en GBV, aangifte te doen en GBV-zaken te behandelen. Daarnaast werd het Oudersschoolinitiatief ondersteund in de departementen Atlantique en Couffo met de organisatie van 12 sessies per gemeente, in totaal zes gemeenten.

- Op het niveau van de **landbouwpijler** treedt het Ondersteuningsproject voor Veerkrachtige Landbouw en de Bouw van Duurzame Voedselsystemen (PARSAD) in ten behoeve van actoren in de soja-, rijst-, cassave- en yamsector en met actoren in de ananassector (voor de consolidatie van de activiteiten van het programma Ondernemerschap in de Landbouwsector). De acties worden uitgevoerd met een gendergevoelige visie. Om het werk van vrouwen zichtbaar te maken en de belangrijke beperkingen die vrouwen in deze verschillende sectoren ondervinden weg te nemen, wordt gender op een transversale manier meegenomen in de verschillende handelingen/activiteiten. Daarnaast worden specifieke acties uitgevoerd die gericht zijn op het verbeteren van de sociaal-economische empowerment en veerkracht tegen voedsel- en voedingsonzekerheid van vrouwen in de doelgroepen (toegang tot productieve middelen via subsidies, functionele en digitale geletterdheid, training in zelfvertrouwen en leiderschap, ondersteuning van het vee van kwetsbare huishoudens die uitsluitend door vrouwen worden geleid, enz.). Village Savings and Loan Associations (VSLA's) zijn opgericht en versterkt om de toegang van vrouwen tot financiële middelen te vergemakkelijken. De Professionele Landbouworganisaties (OPA) worden versterkt om beter rekening te houden met genderaspecten in hun verschillende interventies. De specifieke beperkingen van vrouwen en jongeren zijn onderwerp geweest van positieve discriminatiemechanismen, met name op het gebied van financiële en niet-financiële ondersteuning voor bedrijven, evenals wat betreft veranderende houdingen ten opzichte van vrouwelijk ondernemerschap. Positieve mannelijkheid is een van de benaderingen die het programma heeft gebruikt bij de uitvoering van deze gendergevoelige acties. Als onderdeel van de consolidatie van DEFIA (Ontwikkelingsprogramma van de Europese Unie) experimenteert het project in samenwerking met de Universiteit van Namen (België) met actieonderzoek naar gender. Daarom werd een impactevaluatiestudie van de gendergevoelige acties van het DEFIA-programma gestart met het oog op lessen uit het pakket gendersensitieve acties dat is ontworpen ten behoeve van vrouwelijke ananasproducenten. Deze acties richtten zich op het aanbieden van een specifiek subsidiepakket voor het verwijderen van stronken, ploegen, de aankoop van snuitjes en het planten en leggen van mulchfolie, gecombineerd met coachingssessies (functionele geletterdheid, digitale geletterdheid, zelfvertrouwen, vrouwenleiderschap, enz.). Ook werden ongeveer 600 vrouwen ondersteund om geboortekartes en biometrische identiteitskaarten te bezitten om hun toegang tot krediet te vergemakkelijken. Er werd een pleidooi georganiseerd met de gemeentelijke autoriteiten om veilige grond te verstrekken ten behoeve van vrouwelijke ananasproducenten in de gemeenten ZE, Tori-Bossito, Allada, Kpomassè en Toffo. Belangenbehartiging heeft het mogelijk gemaakt om 234 hectare land te verkrijgen, veiliggesteld door 5-jarige hernieuwbare beschikbaarheidsregels, waarbij 450 vrouwelijke ananasproducenten zijn geïnstalleerd. PARSAD werkt samen met het National Agency for Social Protection om sociale beschermingsinitiatieven voor kwetsbare huishoudens met vrouwelijke hoofden te versterken.
- Het **Delta Mono-project** ondersteunt de invoering van agro-ecologische praktijken in het Mono Biosfeerreservaat. Het hanteert een gendertransformerende benadering om blijvende veranderingen in sociaal-culturele normen teweeg te brengen die leiden tot ongelijkheden. De aanpak omvat principes zoals de betrokkenheid van mannen bij gelijkheidsinspanningen door positieve mannelijkheid en de inclusie van kwetsbare groepen. Daartoe heeft het project bewustwordingssessies georganiseerd voor lokale gemeenschappen en echtgenoten over de voordelen van het ondersteunen van vrouwen in agro-ecologie via toegang tot land, training voor vrouwen over de landcode en over de aanpak en het proces van pleitbezorging, beschikbare grond in de gemeenten geïdentificeerd en krachtig ondersteund door belangenbehartigingsinitiatieven door vrouwen in het reservaat. Dit leidde tot de oprichting van een vrouwenbeweging, 22 kampioenen van positieve mannelijkheid die deze vrouwen vergezelden naar toegang tot land, en de toekenning van meerdere hectaren ten behoeve van vrouwen. Er werden verschillende sessies georganiseerd om de capaciteit van vrouwen, jongeren en mensen met een beperking te versterken, met de nadruk op gedragsverandering (leiderschap, positieve mannelijkheid, landcode, sociale inclusie) als landbouwpraktijken (agro-ecologie, paddenstoelenteelt, productie van biopesticiden, pluimveehouderij). Er is ook een actieonderzoeksproject opgezet om de creatie van

inkomsgenererende activiteiten door kwetsbare groepen in agro-ecologie en groene economie-gerelateerde beroepen te bevorderen. Het project ondersteunt ook functionele geletterdheid in combinatie met toegang tot digitale technologie, om de managementcapaciteit van bedrijven te versterken en vooral hun capaciteiten op het gebied van agro-ecologie te versterken.

- De pijler **Support to the Republican Police** heeft haar Genderstrategie blijven toepassen, die zich bezighoudt met genderdiscriminatie op institutioneel niveau (binnen de Republikeinse politie) en gendergerelateerd geweld in de Beninese samenleving, en heeft het zo mogelijk gemaakt om: a) te beoordelen vanuit een genderperspectief, de voorwaarden van werving en werk binnen de politie en b), om Beninese vrouwelijke jongeren te interesseren voor dit beroep dat cultureel voor mannen is voorbehouden. Voor 2025, na training voor politieagenten over hoe ze gevallen van SGBV kunnen verwelkomen en beluisteren, is er met steun van de politie een gids geschreven over hoe kwetsbare mensen te verwelkomen en te luisteren, en deze is plaatsgevonden in de interventiegebieden. Er wordt overwogen een strategisch actieplan voor genders binnen de Republikeinse Politie zelf, gebaseerd op Resolutie 1325 en andere instrumenten met betrekking tot vrouwen, vrede en veiligheid. Het PAOPII-project werkt aan de institutionalisering van gender binnen de Republikeinse politie, gevolgd door een strategisch genderactieplan voor de Republikeinse politie om een transformerende benadering van gender binnen de instelling te bevorderen. Ook wordt een reeks capaciteitsopbouwtrainingen voor politieagenten georganiseerd over digitale hygiëne en slachtofferhulpdiensten. Bewustwording op hogescholen over sextorxion en cyberpesten wordt ook georganiseerd. Een sociaal samenhangend voetbalwedstrijd (Politie – Bevolking) met vrouwenvoetbalteams om de dialoog tussen politie en gemeenschap te bevorderen voor betere ondersteuning van mensen in kwetsbare situaties.
- **De havenpilaar via PASPort II** heeft de groepering van vrouwen die in de sector werken ondersteund bij het bijwerken en drukken van de brochure over maritieme en havenberoepen. Hij werd lid van het Monitoring Committee for the Promotion of Maritime and Port Professions (CS/PMMP), opgericht door de Port Authority (PAC) en dat bestaat uit verschillende structuren die betrokken zijn bij de havensector. De havenpilaar heeft ook het project ondersteund om zogenaamde "mannelijke" maritieme en havenberoepen (PMMP) onder jonge vrouwen en meisjes te bevorderen door: (1) het bewustzijn in april 2025 te vergroten onder jonge meisjes op particuliere middelbare scholen en hogescholen in Parakou; (2) de organisatie in februari en mei 2025 respectievelijk uitwisselingsbezoeken en partnerschapsonderzoek door een delegatie van genoemd project in Ivoorkust en Marokko. Deze bezoeken maakten het onder andere mogelijk: (a) het definitief van het PMMP-beleidsdocument; (b) het toekennen van universiteitsbeurzen aan 5 jonge meisjes in transport en logistiek, managementinformatietechnologie, projectmanagement in Benin (c) het verkrijgen van 5 opleidings- en huisvestingsbeurzen van het Institute of Training for Construction Trades (IFMBTP) in Fez, Marokko; Enabel ondersteunt de vijf jonge meisjes door hun vliegtickets, levensonderhoud, zorgverzekering en huurkosten voor het geval ze een stage buiten Fez doen.

Op het niveau van niet-gouvernementele samenwerking:

- Het **Iles de Paix-programma** werkt aan het bevorderen van inkomsgenererende activiteiten (IGA's) van vrouwen met agrarische voedselverwerkingsgroepen die op verschillende manieren worden ondersteund. Organisatorische en verwerkingstechnieken en materiële en uitrustingsondersteuning werden gegeven aan 56 groepen, dat wil zeggen 1157 vrouwen, die hun inkomen verbeterden en hun autonomie en veerkracht versterkten.

De promotie van markt tuinbouw, een zeer economische en vrouwelijke activiteit, is gericht op het consumeren van groenten voor huishoudens en ook op het verhogen van het inkomen van vrouwelijke markt tuiniers. Inderdaad, Iles de Paix heeft in 2025 21 markt tuinlocaties ontwikkeld ten behoeve van 436 vrouwen.

Om de zwaarte van landbouwtaken, met name de tuinbouw voor vrouwen, te verminderen, werd in 2025 in samenwerking met de Faculteit Agronomie van Parakou een actieonderzoek uitgevoerd naar kleinschalige mechanisatie en de productie van vloeibare bieststoffen. Zo werd kleinschalige mechanisatieapparatuur aangeschaft en beschikbaar gesteld aan 296 vrouwen. 20 productie-units voor vloeibare bieststoffen op basis van verse onkruidbladeren zijn ook geïnstalleerd als onderdeel van dit actieonderzoek ten behoeve van deze vrouwen. Op drie markt tuinbouwlocaties zijn er borholen geïnstalleerd met zonne-ontwateringssystemen om het beoefenen van markt tuinieren voor vrouwen te vergemakkelijken.

Îles de Paix ondersteunt duurzaam de oprichting van Village Savings and Loan Associations (VSLA's), echte bruggen voor vrouwenemancipatie, solidariteit en sociale samenhang binnen gemeenschappen. In totaal werden gedurende het jaar 68 VSLA's ondersteund, waardoor vrouwen middelen konden mobiliseren om inkomstgenererende activiteiten te ontwikkelen, hun economische onafhankelijkheid te versterken en hun capaciteit om gemeenschapsvoorzieningen te onderhouden en te vernieuwen.

Iles de Paix voerde in 2025 de gecoördineerde managementaanpak in, die gebaseerd is op modelkoppels om het bewustzijn onder producentenfamilies te vergroten over het belang van de betrokkenheid van vrouwen en meisjes bij besluitvorming, planning en beheer van familieboerderijen. 40 dorpen werden getroffen met 1200 gezinnen.

- Het Impact-Elles-programma van PLAN International België heeft 275 kwetsbare jongeren geïdentificeerd, waaronder 165 jongeren die zijn opgeleid op een ondernemende diagnose. 41 jonge vrouwen uit deze groep zijn geselecteerd, hebben technische ondersteuning gekregen via diverse specifieke en aanvullende trainingscursussen en zijn uitgerust met productieapparatuur. In 2025 heeft een nieuwe lichter van 31 jongeren, waaronder 25 meisjes, een korte training afgerond, met name in zeepmaken, textielverven, verwerking van agrifoods, make-up, enzovoort.
- Het programma van **Eclosio** heeft de oprichting van meer dan 30 dorpsparen- en leningsverenigingen (VSLA's) ondersteund. Deze aanpak heeft vrouwen in staat gesteld hun economische capaciteit op te bouwen en leningen te verstrekken binnen deze VSLA's om inkomstgenererende activiteiten te ontwikkelen. Nog beter is dat VSLA's zijn gebruikt als middel om sociale bescherming (verbinding met onderlinge zorgverzekeraars) te bieden aan huishoudens van vrouwelijke leden van deze VSLA's. Dit hele proces kostte ongeveer 10.000 euro.

In de **DRC** voert de organisatie "Le Monde selon les Femmes" het programma uit "Ontwikkeling van de empowerment van boerenvrouwen en het bevorderen van seksuele en reproductieve rechten in de DRC".

Senegal:

- Samenwerkingsprogramma van de overheid 2024-2029 €40 miljoen met specifieke lijnen:
 - A01 (Int1): Ondersteuning voor de uitvoering van genderstrategieën voor arbeidscentra, kamers van koophandel en bedrijfscentra (70.000 euro)
 - A01 03 (Int1): Toegang van vrouwen tot beroepsopleiding en specifieke inclusieactiviteiten (€60.000)
 - Opname van vrouwen in internationale mobiliteit (€32.000)
 - A02 (Int1): een communicatiemechanisme ontwikkelen om de toegang van vrouwen tot passende sociale beschermingsregelingen te vergemakkelijken (€240.000)
 - Ondersteuning voor de empowerment van vrouwen in ondersteunde VDC's (€40.000)
 - Ontwikkeling van een communicatiemechanisme om de toegang van vrouwen tot aangepaste sociale beschermingsregelingen te vergemakkelijken (€40.000)
 - A 1 3 2 (INT 2): Bewustwording van de gemeenschap (Roze oktober, 16 dagen activisme, agenda voor jonge meisjes (€150.000)
 - A 01 04 (INT 2): verbetering van de kwaliteit en organisatie van zorg van gezondheidsdistricten tot de centrale regio, met bijzondere nadruk op de zorg voor vrouwen en kinderen, (€2.540.000)
 - A 01 05 (INT 2): De strijd tegen vrouwenkanker (€400.000)
- Programma voor Niet-gouvernementele Samenwerking: Het Jigeen Ñi Tamit 2.0-programma "Economische Empowerment van vrouwelijke ondernemers in Senegal" van de APEFE streeft ernaar het ondernemerschap van vrouwen op het gebied van agri-voedselverwerking in de regio's Thiès, Louga, Ziguinchor en Kolda te versterken. De ambitie is om vrouwelijke agri-foodbedrijven die actief zijn in de zuivel-, fruit- en groente- en visserijsectoren te ondersteunen, om hun ontwikkeling en organisatie te verbeteren en vrouwelijke ondernemers in deze vier regio's op duurzame wijze te versterken. Een van de vlaggenschipactiviteiten van het programma is de jaarlijkse organisatie van een Innovatiebeurs waar de begunstigde ondernemers hun producten tentoonstellen en vermarkten en waar de beste presteerders onder hen worden beloond.

Het bilaterale samenwerkingsprogramma in **Tanzania** voor de periode 2023-2028 biedt een geïntegreerde aanpak, gericht op meisjes en jonge vrouwen. Het specifieke doel luidt: "Meisjes en jonge vrouwen (14 tot 29 jaar), in de doelgerichte districten van Kigoma, worden door meerdere bevorderlijke leerpaden in staat gesteld om te genieten van fatsoenlijke, groenere werkgelegenheid en een betere toegang tot ondernemerschap." Gender is een doorlopend thema van het Tanzania Common Strategic Framework voor niet-gouvernementele samenwerking in Tanzania. België steunt bijvoorbeeld Plan International voor haar acties gericht op de emancipatie van vrouwen en meisjes (onder andere door financiële empowerment) en de projecten van de verschillende door België gefinancierde NGO's in Tanzania bevatten een genderaspect (bijvoorbeeld de projecten Rikolto, Iles de Paix en TRIAS zijn gericht op het bevorderen van de inclusie van vrouwen in voedselsystemen en het ondersteunen van het ondernemerschap van vrouwen).

Aantal projecten/programma's met OESO DAC-gendermarker 1 of 2

In 2024 financierde DGD 693 interventies met een OESO/DAC G1- of G2-marker als volgt:

- 630 interventies met een G1 marker
- 64 interventies met een G2 marker

	<p>Totale financiering voor projecten/programma's met OESO DAC-gendermarker 1 of 2.</p> <p>Voor het jaar 2024 bedroeg de totale financiering van Belgische ontwikkelingsinterventies onderworpen aan een gender 1-marker € 497,75 miljoen. Die voor interventies gemarkeerd als geslacht 2 was € 53,25 miljoen. In totaal is door de Belgische Ontwikkelingssamenwerking 551 miljoen euro uitgetrokken voor interventies die onderworpen zijn aan een OESO/DAC Gender 1 of 2 marker.</p>
2.b.	<p>Benaderen van alle politieke pleidooien, internationale verklaringen en interventies op het terrein vanuit een strategisch en coherent kader dat de positie van vrouwen en meisjes en hun empowerment versterkt.</p> <p>Kader uitgewerkt en toegepast.</p> <p>In 2025 steunde Enabel in Benin de herziening/actualisering van het Nationaal Beleid voor de Bevordering van Gender (PNPG) evenals de evaluatie van het Strategisch Plan voor de Institutionaliseren van Gender in de Gezondheidssector, om een basis te leggen voor een toekomstig Actieplan voor Gender en Inclusie in de Gezondheid.</p> <p>In Mozambique nam de post als onderdeel van de campagne "16 Dagen van Activisme" deel aan de volgende activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen met Enabel en de Vlaamse vertegenwoordiger maakte het bericht een gezamenlijke foto om gendergerelateerd geweld aan te kaarten. Deze foto is gebruikt voor verschillende berichten op sociale media over dit onderwerp, specifiek over online geweld tegen meisjes en vrouwen. • De hoofd van de post nam deel aan de opname van een gezamenlijke video met andere hoofden van post uit de EU en gelijkgestemde landen over GBV. De video werd verspreid op de sociale netwerken van België en op de andere deelnemende diplomatieke missies. • Het hoofd van de post nam deel aan een activiteit, georganiseerd door de EU-delegatie in samenwerking met Plan International, om een muurschildering te maken op een middelbare school in Maputo om bewustzijn te creëren over gendergerelateerd geweld. <p>Op 8 maart werd de "Orange Run" georganiseerd, met een financiële bijdrage van België. Dit evenement was oorspronkelijk gepland tijdens de 16 Dagen van Activisme in 2024, maar kon niet plaatsvinden vanwege politieke onrust. Dit evenement, dat door 1200 deelnemers werd bijgewoond, had als doel bewustzijn te creëren over gendergerelateerd geweld. Deelnemers konden kiezen om 5, 10 of 15 km te lopen. Verschillende leden van ons diplomatiek kantoor namen ook deel aan het evenement.</p> <p>België nam actief deel aan de workshop die in Niger werd georganiseerd ter gelegenheid van de Internationale Dag van het Meisjekind. Dit evenement was bedoeld om de uitvoering te ondersteunen van een nationaal strategisch plan om kindhuwelijken uit te bannen, een plaag die een groot aantal jonge meisjes in Niger treft. De workshop had als doel de geboekte vooruitgang te consolideren en nieuwe middelen te identificeren om de praktijk tegen te gaan. De betrokkenheid van België bij deze workshop onderstreept haar voortdurende steun voor wereldwijde inspanningen om meisjesrechten en gendergelijkheid te bevorderen. Door deel te nemen aan dit evenement bevestigde België zijn rol als belangrijke partner in de strijd tegen kindhuwelijken, samen met internationale organisaties zoals UNICEF, UNFPA en andere NGO's, evenals lokale actoren.</p>

In **Senegal** steunde België de ontwikkeling van het voorlopige ontwerp van de kaderwet inzake economische empowerment van vrouwen, uitgevoerd door het Ministerie van Gezin, Sociale Actie en Solidariteit (MFASS). Enabel ondersteunde het gehele proces, van de werving van het bedrijf dat verantwoordelijk was voor het diagnostisch onderzoek, tot de ontwikkeling van het voorlopige wetsontwerp en de uitvoerende decreten, inclusief consultatiekaders, en verzamelde meningen van de bevolking en lokale belanghebbenden in de 14 regio's van Senegal. Dit wordt gedaan als onderdeel van het Team Europe IYBA SEED-project met een budget van meer dan 70.000 euro.

De Directie Gelijkheid en Gendergelijkheid (DEEG) wordt ondersteund bij de implementatie van genderinstitutionalisering via een capaciteitsopbouwcampagne voor lokale actoren op het gebied van gender, introductie tot mensenrechten, transformationeel leiderschap, economische participatie van vrouwen, gendersensitieve communicatie en inclusie. Meer dan 100 actoren, waarvan meer dan 47% op lokaal niveau vrouw is, zijn toegerust om beter rekening te houden met gender in ontwikkelingsacties in de regio's Kaffrine, Kaolack en Fatick met een budget van meer dan 30.000 euro. Dit sluit aan bij de uitvoeringsactiviteiten onder de Nationale Strategie voor Gendergelijkheid en Gelijkheid (SNEEG).

Als onderdeel van de Nationale Strategie voor Gendergelijkheid en Gelijkheid (SNEEG) ondersteunde Enabel de Algemene Directie voor Gemeenschapontwikkeling en de Bevordering van Gelijkheid bij het opzetten van een monitoringsdashboard voor de SNEEG (1200 euro). In dit opzicht wordt een technische workshop georganiseerd met het Nationaal Agentschap voor Statistiek en Demografie van Senegal met de volgende doelstellingen:

- Stel een consensuele lijst op van strategische gelijkheidsindicatoren, uitgesplitst naar geslacht, leeftijd, kwetsbaarheidsstatus en territorium;
- Definieer de modaliteiten om het dashboard te voeden vanuit bestaande sectorale informatiesystemen;
- Identificeer basislijnen, doelstellingen en frequentie van updates van aandelenindicatoren.

Pleidooien, verklaringen en interventies die de positie van vrouwen versterken.

In **Benin** werden de internationale dagen (8 maart, IWD, 16 dagen van activisme) gebruikt om belangenbehartiging voor vrouwenrechten en de strijd tegen GBV te bevorderen. Het werk met de technische groep "gender en de strijd tegen GBV" heeft het mogelijk gemaakt om de reflecties op de ontwikkeling van genderstrategische plannen binnen de gezondheidssector en binnen de Republikeinse Politie te bevorderen.

Het Delta Mono-project was gebaseerd op de viering van de Internationale Dag van Plattelandsvrouwen om pleitbezorging te organiseren ter bevordering van investeringen in vrouwen met betrekking tot echtgenoten en lokale gemeenschappen. Daarnaast zijn er verschillende bewustwordingscampagnes opgezet om mannen aan te moedigen tot positieve mannelijkheid.

Daarnaast heeft België de leiding gegeven aan de groep TFP's die werken aan het thema gender. De ambtstermijn, die sinds januari 2025 loopt, eindigt in december 2025. Deze groep maakt betere coördinatie mogelijk van actoren en interventies in de gendersector.

Tot slot organiseerde ANaF-Benin (de lokale partner van Eclasio) de Internationale Dag van Plattelandsvrouwen (IDFR) 2025 van 5 tot 7 november 2025, met als wereldwijd thema "Klimaatweerstand opbouwen, biodiversiteit behouden en mijn land verzorgen om gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen en meisjes te bereiken", en een nationaal thema gericht op plattelandsvrouwen en empowerment. De vieringen, die plaatsvonden in Ouaké (departement Donga), omvatten panels, uitwisselingen over agro-ecologie en vrouwelijk leiderschap, evenals een prijsuitreiking ter erkenning van vrouwelijke boeren en voorbeelddachtgenoten.

In **Kameroen** zijn er verschillende initiatieven uitgevoerd door de Belgische ambassade:

- Op 2 december, in afwezigheid van de ambassadeur die op missie was in de jurisdictie, nam de consul deel aan het Talk & Share-evenement dat werd georganiseerd door de delegatie van de Europese Unie in Yaoundé als onderdeel van de 16 Dagen van Activisme over het thema digitaal geweld, in aanwezigheid en in dialoog met vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. ;
- Op 5 december woonde de ambassade de Algemene Vergadering bij van de Kameroense Vereniging van Vrouwelijke Advocaten, die zich inzet voor het verbeteren van de sociaal-juridische status van vrouwen en kinderen in Kameroen.
- Op 10 december nam de ambassade deel aan de nationale bijeenkomst van PROCEFFA, de Kameroense partner van Via Don Bosco, voor de uitvoering van het trainingsprogramma in Kameroen. In haar toespraken benadrukte zij het belang dat België hecht aan gelijke toegang voor jonge meisjes tot de arbeidsmarkt en beroepsopleiding.
- Op 10 december nam de ambassadeur deel aan de donorrondetafel over het United Nations Spotlight 2.0-initiatief. Het doel van het evenement was om de betrokkenheid van belanghebbenden bij het mobiliseren van technische en financiële middelen te versterken voor de uitvoering van een specifiek programma om geweld tegen vrouwen en meisjes in de tien regio's van Kameroen te beëindigen.

In **Libanon** voerde onze post specifieke gesprekken tussen het hoofd van de post en de hoofden van UNFPA, OCHA en UN Women, apart, ter ondersteuning van hun missies op het gebied van genderkwesties. Eenvoudige "pleitbezorging" is feitelijk een daad van verdediging geworden: "Kom opdagen" en "spreek."

In **Marokko** werden de positie van België en haar inzet voor gendergelijkheid teruggeroepen bij alle interventies die binnen een kader met betrekking tot dit thema werden gehouden. De samenwerkingssectie aarzelde niet om het thema gender centraal te stellen in de initiatieven die in 2025 werden gehouden.

In **Nigeria** is de positie van vrouwen en meisjes herhaaldelijk aangekaart in publieke interventies en in gesprekken met hoogwaardigheidsbekleders en belanghebbenden:

- Op 14 januari 2025 ontmoette het hoofd van de post de minister van Vrouwenzaken die in november 2024 was benoemd, mevrouw Imaan Sulaiman-Ibrahim. Hij benadrukte onder andere het belang van genderwetten in Nigeria, maar ook het belang van de Commissie voor de Status van de Vrouw en Beijing+30.
- De ambassade organiseerde op 13 maart 2025 een receptie in de Belgische residentie in Abuja ter ere van Internationale Vrouwendag. In zijn toespraak noemde het hoofd van de post Beijing+30, de viering van VN-Veiligheidsraadresolutie 1325, de Belgische ratificatie van ILO-conventie 190 inzake de uitbanning van geweld en pesten op de werkplek, evenals de SheDecides-beweging.
- Op 8 juli 2025 werd een vrouwencoöperatieve bank gelanceerd in de Belgische residentie, in samenwerking met de NGO Digital African Woman. In een eerste fase zal de bank zich waarschijnlijk richten op de echtgenotes en weduwen van politieagenten, gezien hun gevoeligheid voor meer financiële inclusie en economische onafhankelijkheid. Als verlengstuk van de viering ontving het hoofd van de functie ook de voorzitter van de Vereniging van Politievrouwen in de ambassade.
- In augustus 2025 sprak het hoofd van de post tijdens een toespraak op een bijeenkomst van de Gemeenschap van Vrouwen in Afrika over het belang van vrouwenvertegenwoordiging op politiek niveau. Bij verschillende gelegenheden (beleefdheidsbezoeken, conferenties, bijeenkomsten) heeft deze post gesproken over het belang van het vaststellen van wettelijke quota om de vertegenwoordiging van vrouwen op politiek niveau te waarborgen. Dit is een bijzonder actueel onderwerp in Nigeria, aangezien het een van de laagst beoordeelde landen ter wereld is.

- Op 31 oktober 2025 organiseerde de ambassade een lunch in de Belgische residentie ter viering van de vijftiende verjaardag van VN-resolutie 1325 over vrouwen, vrede en veiligheid. CEDAW-vicevoorzitter Esther Eghobamien-Mshelia, die opnieuw kandidaat is voor een termijn voor de periode 2027-2030, was eregast.
- Gedurende het jaar organiseerde de functie verschillende bijeenkomsten met NGO's die zich inzetten voor vrouwenrechten in Nigeria, waaronder ImpactHer, Hope for Family Development Initiative en de Adeola Azeez Community Foundation, een organisatie die vrouwen ondersteunt bij hun economische empowerment

In de **DRC** ondersteunt en versterkt onze positie de campagnes die door VN-teams worden uitgevoerd ter gelegenheid van de verschillende internationale dagen.

In **Senegal** zijn verschillende initiatieven door België ondersteund:

- Capaciteitsopbouw van lokale actoren op het gebied van vrouwelijk leiderschap en politieke participatie. Meer dan 75 acteurs zijn opgeleid, van wie meer dan 50% vrouwelijke begunstigen zijn.
- Het versterken van de positie van vrouwen in de bouwsector. Voor de opleiding in de baksteenoven, 15 van de 35 vrouwen. Voor de elektrische training waren 16 van de 53 vrouwen. In totaal heeft 35% van de jonge vrouwen geprofiteerd van de trainingslocatie.
- Een interventie gericht op het ondersteunen van 100 bedrijven, waarvan 100% bedrijven door vrouwen worden geleid, wordt uitgevoerd met het voedselzekerheidsproject. Het doel is hen te ondersteunen bij het versterken van hun technische capaciteit, maar ook door subsidies te verstrekken die worden ondersteund door kredieten die hen in staat stellen hun activiteiten te ontwikkelen.
- 300 dorpspar- en leningsverenigingen (VSLA's) met minimaal 6000 vrouwelijke begunstigen zijn bezig als hefboom voor economische empowerment van vrouwen. De steun zal in 2026 doorgaan. (740.000 euro)
- 10 kmo's en 100 micro-ondernemingen, waarvan 99% door vrouwen wordt geleid, worden ondersteund bij de ontwikkeling van hun ondernemersactiviteiten gericht op het versterken van de empowerment en positionering van vrouwen in het ondernemersecosysteem. De inschrijving, de diagnose is gesteld, de training is begonnen. (375.000 euro)
- Er is een subsidieovereenkomst gesloten met Développement International des Jardins (DID) om de toegang tot financiering via door leningen ondersteunde subsidies te ondersteunen voor 108 bedrijven, waarvan 30% door vrouwen geleide bedrijven zijn. Gendergevoelige selectiecriteria en vereisten worden gedefinieerd.
- Ondersteuning van activiteiten met gedecentraliseerde diensten op het gebied van interventie: De organisatie van een vrouwendorp in de regio Kaffrine creëerde een evenement dat vrouwelijke ondernemers en de impact van hun activiteiten op de ontwikkeling van hun omgeving in de schijnwerpers zette. Er werden tentoonstellingen georganiseerd van de verschillende producten gemaakt door vrouwen en meisjes. Panels over geweld tegen vrouwen en meisjes, met de agenda van het meisje, werden georganiseerd met deelname van lokale autoriteiten, defensie- en veiligheidsdiensten en het maatschappelijk middenveld. Begroting 1.500.000 FCFA
- Ondersteuning voor de organisatie van de Plattelandsvrouwendag voor XOF 1.515.000 met de volgende specifieke doelstellingen:
 - Informatie delen over lokaal economisch potentieel en productieve waardeketens met het oog op empowerment
 - Deel informatie over sociale, economische en culturele barrières voor vrouwenemancipatie en stel oplossingen voor om deze te overwinnen.
 - Presenteer mechanismen ter ondersteuning van vrouwenemancipatie (toegang tot grond, financiering, opleiding, enz.).
 - Pleit bij lokale en administratieve autoriteiten voor de toegang van plattelandsvrouwen tot land, financiën en gezondheidsdiensten.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Om de prestaties van vrouwen aan het publiek te presenteren. ● 20 kwalificerende geletterdheidsklassen zijn opgezet in het Sine Saloum-gebied met 500 begunstigen die worden uitgerust met agrovoedselverwerking. (130.000 euro) ● Ondersteuning en deelname aan de validatie van de genderstrategie van de Algemene Directie van de Nationale Politie (DGPN) ● Steun aan de Regionale Directie van de Familie Kaffrine voor de organisatie van het hoogniveauforum over vrouwenemancipatie Vrouwenemancipatie: pijler van Senegal's economische en sociale transformatie tegen 2050 (2400 euro) ● Promotie van vrouwelijke talenten voor het jaar 2025, 4 vrouwen zijn gepromoveerd tot verantwoordelijke posities. <p>In november 2025 organiseerde de Belgische ambassade in Dakar, in samenwerking met de Zwitserse en Noorse ambassades in Senegal, een rondetafel ter ere van het 25-jarig jubileum van Veiligheidsraadresolutie 1325. De discussies brachten diplomatieke vertegenwoordigers, experts, actoren uit het maatschappelijk middenveld, leden van de defensie- en veiligheidsdiensten samen, evenals studenten en toegewijde vrouwelijke leiders. De doelstellingen van deze rondetafel waren meerdere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Bewustzijn vergroten en empoweren: de centrale rol van vrouwen en hun leiderschap in conflictpreventie en -oplossing benadrukken, evenals in het versterken van vrede en veiligheid, om zo de sociale en politieke erkenning van hun bijdrage te versterken. ● Dialoog en delen: het bevorderen van een inclusieve en intergenerationele uitwisseling waarbij politieke besluitvormers, diplomaten, defensie- en veiligheidsdiensten, vrouwelijke leiders, jongeren, studenten en actoren uit het maatschappelijk middenveld samenkomen om ervaringen, goede praktijken en geleerde lessen in Senegal en de regio te vergelijken. ● Mobiliseren en betrekken: stimuleren van meer eigenaarschap door nationale besluitvormers over de internationale verplichtingen van Senegal met betrekking tot de Agenda "Vrouwen, Vrede en Veiligheid", door de concrete uitvoering van inclusief en duurzaam openbaar beleid te stimuleren. ● Reflecteren en innoveren: stimuleer een toekomstgericht debat over nieuwe regionale dynamieken op het gebied van vrede en veiligheid, en identificeer innovatieve en aangepaste oplossingen om de effectiviteit en impact van de Agenda Vrouwen, Vrede en Veiligheid te versterken. <p>De functie heeft in 2025 verschillende missies in Syrië uitgevoerd . Tijdens contacten met de autoriteiten heeft de post verschillende interventies op ambassadeursniveau gedaan over het belang van inclusiviteit van de autoriteiten. Het belang van vrouwenvertegenwoordiging op alle niveaus werd ook meerdere keren herhaald door de EU-delegatie.</p>
2.c	<p>Expertise aanbieden en deelnemen aan het uitwisselen van goede praktijken.</p> <p>Geleverde steun.</p> <p>In Kameroen deelde België ter gelegenheid van het Talk & Share-evenement op 2 december zijn wettelijke kader en praktijken die zijn toegepast om online gendergerelateerd geweld te bestrijden, evenals uitwisselingen over praktijken in Kameroen.</p> <p>In Guinee zijn er verschillende initiatieven ondernomen door onze post:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bewustwordingsactie (25 november): In samenwerking met de EU-delegatie organiseerde de post de lancering van de Human Rights Fortnight (Team Europa) en de lancering van de campagne 16 Dagen van Activisme tegen Gendergerelateerd Geweld. De lancering werd gevolgd door een workshop over gendergerelateerd geweld in digitale sferen, in samenwerking met Club des Jeunes Filles Leaders de Guinée.

- De lancering van vier subwerkgroepen van de Gender Thematische Groep: De Gender Thematische Groep werd in 2022 door België geïnitieerd onder auspiciën van het Ministerie voor de Bevordering van Vrouwen, Kinderen en Kwetsbare Personen. Dit jaar leidde België, in overleg met Expertise France, UNFPA en UNICEF, de lancering van de vier thematische groepen op 21 november, in aanwezigheid van de secretaris-generaal. Dit creëert een nieuwe dynamiek en garandeert verschillende consultatiefora voor betere coördinatie tussen technische en financiële partners, NGO's en genderfunctionarissen in de verschillende ministeries.

In **Marokko** speelt de ambassade een belangrijke rol in gendercoördinatie (Gender WG) tussen technische en financiële partners in Marokko, maar ook in de band met het maatschappelijk middenveld. De ambassade heeft een instrument opgezet voor uitwisseling en communicatie tussen deze genoemde actoren om coördinatie, communicatie en uitwisseling van goede praktijken te faciliteren en heeft de actualisering van de mapping van deze werkgroep beheerd. Er bestaat een resourcecentrum met rapporten over gendergelijkheid en wordt gecoördineerd door de ambassade. De ambassade organiseerde en financierde in 2025 drie TALKs, geleid door experts op hun vakgebied en die het thema gender op een directe en indirecte manier behandelden. De ambassade mobiliseerde en financierde de deelname van Belgische vrouwelijke experts, één aan het Internationaal Seminar over de Erkenning en Berekening van de Waarde van Huishoudelijk Werk, georganiseerd door de Marokkaanse autoriteiten en ondersteund door de Raad van Europa, en de ander op de conferentie georganiseerd door UN Women over Gender en Cinema.

In november organiseerde de EU-delegatie in **Mozambique** een gezamenlijk veldbezoek met vertegenwoordigers van de verschillende EU-lidstaten over gender. Dit veldbezoek vond plaats in de provincie Gaza en bezocht verschillende projecten van lidstaten die werken aan gender en inclusie. Tijdens het bezoek werden ook hooggeplaatste bijeenkomsten gehouden met de gouverneur en de staatssecretaris van de provincie Gaza, evenals met de districtshoofden van de bezochte districten, om het belang van gender- en gendergelijkheidsprojecten op de agenda te zetten.

In **Nigeria** sprak het hoofd van de post op 5 december 2025 tijdens een webinar als onderdeel van de 16 Dagen van Activisme tegen Gendergerelateerd Geweld. Het doel van het webinar was het uitwisselen van goede praktijken om het onderwijs en de ontwikkeling van meisjes in Nigeria te verbeteren. De tussenkomst van het hoofd van de post maakte het mogelijk om goede Belgische praktijken op dit gebied te benadrukken.

In **de DRC** is onze functie actief in de genderwerkgroep waar goede praktijken worden uitgewisseld. Daarnaast nam de plaatsvervangend hoofd van de post deel aan een paneldiscussie over vrouwelijk leiderschap en de toekomst van diplomatie als onderdeel van de Internationale Dag van de Vrouwen in Diplomatie, samen met de ambassadeurs van de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk.

In **Senegal** heeft België verschillende initiatieven ondersteund, waaronder:

- Organisatie van een uitwisselingsmissie als onderdeel van de "marktmobiliteit" tussen vrouwelijke ondernemers uit het gebied Sine Saloum en Ivoorkust voor 6 ondernemers, waaronder 4 vrouwen.
- Organisatie van de workshop voor uitwisselingen en strategische en praktische oriëntaties: transversale integratie van gendergelijkheid en inclusiekwesties - Enabel werkt samen met 28 deelnemers, waarvan 50% vrouw is. De volgende onderwerpen werden besproken:
- Toegangspunten en interesses om de impact van programma's te versterken via de gendertransformatieve benadering;
- Analyse van behoeften, risico's en kansen: kernaspecten van de snelle genderanalyse (methodologisch kader);
- Gendergevoelige monitoring en evaluatie;
- Participatie, empowerment en leiderschap;

	<ul style="list-style-type: none"> • Om in grote lijnen Enabels strategische oriëntaties op het gebied van gendergelijkheid en inclusie te presenteren; • Ondertekening van een multisectoraal samenwerkingsprotocol tussen de ministeries die betrokken zijn bij de zorg voor overlevenden van SGBV • Ondertekening van een gouverneursbesluit over de voorlopige aanstelling van het personeel van het Single Reception Center (CAU) van Kaffrine voor de holistische zorg van slachtoffers van GBV. • Ontwikkeling van geharmoniseerde hulpmiddelen voor de zorg voor slachtoffers/overlevenden van SGBV binnen de Single Reception Centres (CAU) • Training van lokale actoren op het gebied van mensenrechten en gender in de regio's Fatick, Kaffrine en Kaolack. • Steun voor de organisatie van de studiereis van het Belgisch-Marokkaanse Basma-project ter ondersteuning van de veiligheidsdiensten met als thema de strijd tegen geweld tegen vrouwen in Senegal • Training van al het personeel, inclusief chauffeurs, over gender, diversiteit en inclusie <p>Talrijke uitwisselingen tussen Enabel Tanzania en andere programma's die op het continent worden uitgevoerd, vinden plaats, evenals het netwerken van vrouwenrechtenbewegingen via seminars, workshops en conferenties waarbij nationale en internationale actoren samenkomen. De ambassade en Enabel nemen ook deel aan de "Gender"-groep van ontwikkelingspartners, een forum voor het uitwisselen van informatie en het coördineren van interventies.</p>
2.d	<p>UN Women en haar rol ter bevordering van de gendergelijkheid en van de empowerment van vrouwen en meisjes steunen.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>In 2025 heeft de Belgische Ontwikkelingssamenwerking haar steun aan de UN Women-organisatie vernieuwd via meerjarige financiering uit reguliere middelen van €16.000.000 voor de periode 2025-2028.</p> <p>Daarnaast ondersteunt België het gezamenlijke initiatief "<i>African Girls Can Code</i>" van de Internationale Telecommunicatie-unie, UN Women en de Afrikaanse Unie Commissie met als doel jonge meisjes van 17 tot 20 jaar in Afrika op te leiden en te versterken, zodat zij computerprogrammeurs, makers en ontwerpers kunnen worden, en studies en carrières kunnen volgen in de informatietechnologie- en onderwijssector. communicatie (ICT). Dit initiatief omvat de organisatie van codeerkampen in 11 landen: Burundi, DRC, Kenia, Mali, Mozambique, Niger, Rwanda, Senegal, Zuid-Afrika, Tanzania en Oeganda</p> <p>Begin september 2025 organiseerde onze positie in Ethiopië een evenement tijdens de residentie met UN Women over het African Girls Can Code Initiative, met deelname van de Afrikaanse Unie Commissie, de Afrikaanse partnerlanden van het initiatief (aanwezig bijvoorbeeld: Mozambique, Zuid-Afrika, Niger, Mali en Kenia) en partners van de AU Gender Partner Group. met als doel de resultaten van het initiatief te delen en mogelijkheden te verkennen voor de voortzetting van het initiatief.</p>

	<p>In Libanon nam het hoofd van de post deel aan de hooggeplaatste bijeenkomst, voorgezeten door de First Lady, van de Nationale Commissie voor Libanese Vrouwen, de belangrijkste coördinatiestructuur rond WPS in Libanon.</p> <p>De functie had verschillende bilaterale contacten met UN Women (ambassadeur + stafniveau) na de politieke transitie in Syrië. Het doel was om op de hoogte te blijven van de aanpassingen aan de WPS-strategie, de terugkeer van de toegang van UN Women op de grond (wat onder Assad niet mogelijk was) en de specifieke situatie van vrouwen en meisjes.</p> <p>In overeenstemming met de instructies van het departement ondersteunde de functie de VN-vrouwencampagne voor de Internationale Dag voor de Uitbanning van Geweld tegen Vrouwen via sociale media.</p> <p>In Marokko is het een erepunt in de functie om samen te werken met het agentschap als het gaat om het thema gender, vooral in de context van de Gender WG en tijdens de campagne 16 Days of Activism. Daarnaast financiert België daar een JPO.</p> <p>In Mozambique speelt UN Women een actieve rol bij het coördineren van activiteiten op het gebied van gender en gendergelijkheid. De functie nam deel aan de dialoog op hoog niveau ter gelegenheid van de 30e verjaardag van de Beijing-verklaring, evenals aan het Platform voor Actie en het Kader voor Gendergelijkheid, georganiseerd door UN Women.</p> <p>In Nigeria nam de hoofd van de post als lid van de Gender Likeminded Group of Ambassadors deel aan een bijeenkomst georganiseerd door UN Women op 4 december 2025. De hoofd van de post kreeg de gelegenheid om de sterke punten van België op het internationale toneel te benadrukken met Dr. Nyaradzayi Gumbonzvanda, VN-ondersecretaris-generaal en plaatsvervangend uitvoerend directeur (DED), voor normatieve ondersteuning, coördinatie van VN-systemen en programmresultaten.</p> <p>In de DRC organiseerde onze post een paneldiscussie over de rol van vrouwen bij conflictoplossing. Het evenement, gehouden in juni, werd georganiseerd in samenwerking met UN Women en richtte zich op studentenorganisaties en jeugdactivisten. In september ondersteunde en nam deze functie deel aan een workshop over inclusieve politieke participatie, georganiseerd door de African Youth Synergy for Peace and Security Building, in samenwerking met MONUSCO en UN Women. Het evenement, gericht op gemeenteraadsleden van Kinshasa, had als doel hun vaardigheden te versterken in de geest van resoluties 1325 en 2250.</p> <p>In Tanzania neemt België deel aan het multi-landenproject "African Girls Can Code" en UN Women is ook lid van de "Gender"-werkgroep van donoren.</p>
2.e.	<p>Het mandaat van de VN-Werkgroep betreffende discriminerende wetten en praktijken tegen vrouwen blijven ondersteunen.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>In Nigeria organiseerde de post op 31 oktober 2025 een lunch in de Belgische residentie ter viering van het vijftienvigjarig jubileum van VN-veiligheidsresolutie 1325 over vrouwen, vrede en veiligheid. De eregast, CEDAW vicevoorzitter Esther Eghobamien-Mshelia, was een sleutelfiguur in de ontwikkeling van twee Nigeriaanse nationale actieplannen op dit gebied.</p>

3.	Het respect voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van vrouwen en meisjes verzekeren.
3.a	<p>Opnemen van respect voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in de humanitaire hulpprogramma's en de programma's voor de wederopbouw.</p> <p>Opname hiervan in het beleid, het budget en de procedures.</p> <p>België biedt financiële steun aan het UNFPA Supplis-initiatief. UNFPA Supplis is een thematisch programma en de grootste aanbieder van gezinsplanningsdiensten in ontwikkelingslanden. De overgrote meerderheid van de Belgische partnerlanden profiteert van dit programma. UNFPA Supplis houdt rekening met de seksuele en reproductieve gezondheidsbehoeften van mannen en vrouwen om de bevolking te voorzien van passende anticonceptiemethoden op basis van de behoeften van mannen en vrouwen.</p> <p>Daarnaast heeft de Belgische samenwerking ook haar financiële steun voor de kernmiddelen van de UNFPA-organisatie voor de periode 2025-2028 vernieuwd voor een totaal van 36 miljoen euro.</p> <p>In Benin: Op het niveau van overheidssamenwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pijler P@SRIS2 Health Sector Support Pillar: omvat een volledig SRHR-component, waarbij gender als een dwarsdoorsnijdende dimensie wordt weergegeven. Er zijn verschillende gendergerelateerde activiteiten op beide niveaus aan de gang: <ul style="list-style-type: none"> o Het strategische niveau (herziening van wetten en regels, integratie van een gendergevoelige benadering met alle maatschappelijke actoren, en het geven van een actieve rol aan de bevolking bij de definitie en levering van gezondheidsdiensten... ;) o en operationeel (training en bewustwordingsvorming voor zorgverleners, adolescenten en ouders, gids voor GBV-zorg en preventie, ondersteuning van GBV-zorgunits in zonale ziekenhuizen, oprichting van een GBV-beheereenheid). Steun voor het monitoren van de kaartlegging van het aanbod van veilige abortus in Benin, ondersteuning van gezondheidszones bij de formulering van Gender Transformative Actions. - Als een steunpilaar van EQUITY 2 voor de gezondheidssector, gescoord 2 door de OESO DAC met als hoofddoel het verminderen van gezondheidsongelijkheden, zijn er op beide niveaus verschillende gendergerelateerde activiteiten aan de gang: <ul style="list-style-type: none"> o het strategische niveau (steun voor de genderstrategie van het Ministerie van Volksgezondheid) o en operationeel (ondersteuning van de CIPEC in Dassa, oprichting van de zero GBV-commissies en ondersteuning voor opschaling op het niveau van de heuvelafdeling via administratieve erkenning, werk aan het voorkomen van seksuele uitbuiting en misbruik inclusief gynaeco-obstetrisch geweld, ondersteuning van meisjes- en vrouwengroepen, integratie van gender in verantwoordelijkheidsactoren, met name de SYLOS- en gezondheidscommissies). <p>Op het niveau van niet-gouvernementele samenwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het Health for All-programma in Benin, uitgevoerd door het Memisa-, CDEB- en MSV-consortium, met een budget van 4.300,00 euro. Het programma maakt deel uit van SDG 3 (goede gezondheid en welzijn), met een bijzondere focus op gender, met name door ondersteuning van reproductieve en moederlijke gezondheid (SDG 5). In deze context worden bewustwordingscampagnes voor de gemeenschap over gendergerelateerd geweld, inclusief seksueel geweld, en sessies voor sociale mobilisatie gehouden om obstakels weg te nemen die verband houden met de niet-bestaande of onvolledige vraag naar SRH, als gevolg van het voortbestaan van culturele modellen en sociale normen.

Promotiecampagnes voor SRH-diensten worden ook uitgevoerd in gezondheidscentra en mobiele klinieken binnen de interventiegebieden van het programma. Er is een netwerk van influencers opgezet om seksuele en reproductieve gezondheidsrechten te verdedigen en bewustwordings- en verwijzingsessies over seksuele gezondheidseducatie worden georganiseerd in de interventiegebieden van het programma.

- WSM en haar partners TCM, INSPIR-Benin en APROSOC hebben seksuele en reproductieve rechten (SRHR) geïntegreerd in het hart van hun bewustwordingsacties, vooral onder vrouwen en meisjes. In deze context heeft het MTC zijn programma verrijkt met een module over gendergerelateerd geweld (GBV), uitgebreide seksuele voorlichting en seksuele en reproductieve gezondheid van jongeren (SRHR). Deze gecombineerde initiatieven hebben het mogelijk gemaakt om het bewustzijn te vergroten onder 4.076 studenten, waaronder 2.277 meisjes, en zo bijgedragen aan een betere kennis van rechten, het voorkomen van geweld en het bevorderen van verantwoord seksueel gedrag.
- Het programma "Toegang tot Gezondheidszorg en Gezondheidsbevordering", MUSA BENIN. Het project voor de preventie van genderspecifieke ziekten en de bevordering van seksuele en reproductieve gezondheid, een bijdrage van de "SR MUSA" Health Mutuals of Louvain Cooperation, heeft als doel i) het bewustzijn te vergroten en de doelgroepen te informeren over genderspecifieke ziekten en reproductieve gezondheid, ii) zorg te bieden voor vrouwen in de vruchtbare leeftijd, borst- en baarmoederkankerscreening en subsidie voor bevestigende analyse van de diagnose, iii) het bieden van activiteiten aan adolescenten op scholen (voortgezet onderwijs) met betrekking tot seksuele gezondheid, besmettelijke ziekten en preventiemaatregelen. In 2023 hebben de belangrijkste activiteiten binnen het kader van het SR MUSA-project betrekking op de organisatie van een projectlanceringsworkshop om overeenstemming te bereiken met zorgverleners, gekozen mutualisten en gemeentelijke autoriteiten over i) de inhoud van het project, ii) het mechanisme van de uitvoering, iii) de betrokkenheid van belanghebbenden en iv) interacties met onderlinge gezondheidsverenigingen. Er werd een bezoek gehouden om ervaringen uit te wisselen met een structuur om de prestaties van het project te onderzoeken, het systeem dat was opgezet en operationeel te analyseren, de behaalde resultaten te bespreken, de succesfactoren, sterke en zwakke punten van de uitvoering van het project te bespreken, en de ondervonden moeilijkheden en de gebruikte instrumenten te onderzoeken. De organisatie van een screeningscampagne voor NCD's en geslachtsspecifieke ziekten en SOA's. Vrouwen en adolescenten meisjes met borst- en baarmoederkanker; Mannen en vrouwen van 18 jaar en ouder met hoge bloeddruk en diabetes; en beide geslachten van seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA's).

In **Marokko** is dit onderdeel direct geïntegreerd in het Médecins du Monde (2022-2026) - COFEMI-project: "Toegang tot kwalitatieve SRHR-diensten wordt verbeterd voor migrantenvrouwen in kwetsbare situaties in de regio Rabat, Salé en Kenitra en de Oosterse regio".

Een specifieke bijeenkomst over seksuele en reproductieve rechten werd georganiseerd door de Gender WG binnen de ambassade, met deelname van de TFP's maar ook van het Marokkaanse maatschappelijk middenveld dat kwam praten over de uitdaging die dit thema vertegenwoordigt en over de moeilijkheden waarmee jonge meisjes werden geconfronteerd na de aardbeving van Al Haouz.

In **Niger** leggen nieuwe programma's de nadruk op "bescherming", inclusief seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. In 2025 kreeg SRHR een tegenslag door een algeheel verbod op het onderwijzen van dit onderwerp in Niger. Samen met andere donoren riep België de humanitaire en ontwikkelingssamenwerkingsgemeenschap op om de nodige aanpassingen te maken, waaronder taalwijzigingen en gerichte pleitbezorging om de impact te beperken.

Daarnaast voert Médecins du Monde Belgium twee projecten uit die gericht zijn op de bescherming van kwetsbare bevolkingsgroepen en toegang tot kwalitatieve gezondheidszorg, waarbij een sterke genderdimensie wordt geïntegreerd. In de regio Tahoua is het doel bij te dragen aan het verminderen van morbiditeit en sterfte van door crises getroffen groepen, met bijzondere aandacht voor vrouwen, adolescentenmeisjes, intern ontheemden (IDP's) en overlevenden van seksueel en gendergerelateerd geweld. Deze interventies zijn bedoeld om de bescherming te versterken en toegang te verzekeren tot seksuele en reproductieve rechten, die vaak worden aangetast in crisistijden. In Agadez ligt de focus op het beschermen van migranten door verbeterde toegang tot adequate gezondheidszorg en kwalitatieve psychosociale ondersteuning. Deze initiatieven bevorderen respect voor seksuele en reproductieve rechten, waardoor bevolkingen, vooral vrouwen en meisjes, hun emotionele, seksuele en reproductieve leven vrij kunnen uitoefenen. Door een gendersensitieve benadering te integreren, reageert Doctors of the World op de specifieke behoeften van vrouwen en overlevenden van geweld en vermindert ongelijkheid, waardoor hun autonomie en veerkracht in het aangezicht van crises worden versterkt.

In **Nigeria** ondertekende de Head of Post op 30 oktober 2025 namens Enabel het Team Europe-initiatief over SRHR in West-Afrika. Enabel is een van de consortiumpartners die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het regionale initiatief. Het project, dat ook in Nigeria zal worden uitgevoerd, wordt ontwikkeld in samenwerking met de West-Afrikaanse Gezondheidsorganisatie.

In de DRC:

- Op het niveau van overheidssamenwerking: Als onderdeel van het hoofddoel om het niveau van gezondheid en welzijn van de bevolking op een eerlijke manier te verbeteren, ligt de focus specifiek op vrouwen en meisjes in de vier verwachte uitkomsten van elke gezondheidsinterventie in deze provinciale programma's (het gebruik van een effectieve, robuuste en veerkrachtige gezondheidsdienst, , betere financiële toegang tot gezondheidsdiensten, bescherming van gezondheids- en welzijnskapitaal en burgerparticipatie in gezondheidsbeheer). In de Limete SZ in Kinshasa draagt ENABEL bij aan het gratis kraam- en pasgeborenenzorgprogramma in de betreffende diensten van dit programma. De zorgverlening wordt zo verbeterd, vooral voor vrouwelijke begunstigden; in Gemenan in Zuid-Ubangi wordt het reproductieve gezondheidsprogramma, inclusief gezinsplanning, geïmplementeerd door het recht van het individu te versterken om vrij en onafhankelijk te beslissen over het aantal en de afstand van geboortes.
Ook richten Belgische interventies zich op de vier pijlers van reproductieve gezondheid en seksuele rechten (SRSD), waaronder vrouwen en kinderen, de strijd tegen seksueel geweld, de gezondheid van jongeren (meisjes) en de strijd tegen infecties. Het verbeteren van het aanbod van gezondheidszorg en diensten in de strijd tegen gratis kraamzorg is een prioriteit voor Belgische actoren bij de implementatie van universele zorgverzekering.
- Op het niveau van niet-gouvernementele samenwerking: Meer dan een dozijn van de Vijfjaarprogramma's 2022-2026 in consortium of afzonderlijk op het gebied van gezondheid en/of sociale welzijn richten zich op SDG 3 (goede gezondheid en welzijn), met bijzondere aandacht voor gendergerelateerde aspecten. Sommigen streven naar SDG 8: fatsoenlijk werk en economische groei met een focus op kwetsbare mensen en vrouwen. Onder de organisaties en hun programma's:
 - o ACTEC: Verbetering van gezondheidstraining en zorg voor kwetsbare mensen en training en ondernemerschap voor het Congo van morgen
 - o AD: Ondersteuning voor de strijd tegen tuberculose en verwaarloosde tropische ziekten bij het beheer van gevallen (lepra, yaws en Buruli-ulcer) in de Democratische Republiek Congo
 - o Congo Dorpen: Gemeenschapontwikkeling in DRC

	<ul style="list-style-type: none"> ○ BRC: Gemeenschapsveerkracht opbouwen in Kenge Health Zone ○ IFSI (FOS) / SOLSOL: Bevordering van fatsoenlijk werk in Burundi, Kenia, de Democratische Republiek Congo en Rwanda ○ LC-ULB samenwerking PH: DRC - Voor ziekenhuizen, laten we de collectieve dynamiek versterken, een kwalitatief goed gezondheidssysteem op weg naar persoonsgerichte zorg in 3 provincies ○ LFTW-Rotary: Meer vrouwen, mannen, meisjes en jongens, vooral de meest kwetsbaren, ontvangen holistische ondersteuning om toegang te krijgen tot kwalitatieve basisvoorzieningen, waaronder oogzorg geïntegreerd in eerstelijnszorg en inclusief of beroepsonderwijs in Kinshasa en zes provincies in Zuid-Congo. ○ MDM: De capaciteiten van de bevolkingen die nabij PNKB wonen en inheemse volkeren worden ondersteund door de veerkracht van de gemeenschap tegen gezondheids- en milieurisico's om hun impact op de gezondheid van mensen en dieren in de DRC te voorkomen en te verminderen. Effectieve toegang tot kwalitatieve gezondheidszorg waarborgt het recht en de mogelijkheid van ieder individu om zijn of haar emotionele, seksuele en reproductieve leven vrij te beoefenen in Zuid-Kivu, DR Congo ○ MEMISA-CDE- MSV: gezondheid voor iedereen in de Democratische Republiek Congo ○ VIVASALUD: Het versterken van de sociale beweging voor het recht op gezondheid van de Congolezen ○ WSM Recht op sociale bescherming in Centraal-Afrika ○ WSM - LCA – CSC: Arbeidsrechten in Afrika (LCA-CSCi) <p>In Senegal heeft België de inschrijving van 6428 zwangere vrouwen ondersteund in de Departementale Ziektekostenverzekeringsafdeling (UDAM) van Kounghoul en Foundiougne. De UDAM zijn de afdelingsonderlinge verzekeringsmaatschappijen die 50% van het teleconsultatieticket bij de gezondheidsposten dekken.</p> <p>België heeft ook de consolidatie van het open source ziekenhuisinformatiesysteem (OpenClinic) ondersteund. Ten slotte steunde het het proces om telemedicine uit te breiden naar 15 gezondheidsposten in het district Sokone. Telemedicine is een instrument om ongelijkheden in toegang tot gezondheidszorg te verminderen. Dankzij telemedicine kunnen vrouwen, vooral degenen die op eilanden en afgelegen gebieden wonen, op afstand worden geraadpleegd door een specialist. Dit zorgt voor veiligheid, consolideert de gezondheid, vermindert afstanden die afgelegd moeten worden (75 km) en vermoeidheid, en stelt je in staat een beetje te besparen op kosten voor gezondheid en vervoer.</p> <p>In Tanzania is respect voor het recht op seksuele en reproductieve gezondheidsinformatie en -diensten een belangrijk onderdeel van het bilaterale samenwerkingsprogramma, door de opleiding van gezondheids- en onderwijsprofessionals evenals informatiecampagnes.</p>
3.b	<p>Alle landen oproepen het respect voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van vrouwen en meisjes te waarborgen en deze rechten verdedigen op het internationaal niveau.</p> <p>Ondernomen interventies en verleende expertise.</p> <p>In Nigeria kreeg de functie de kans om het belang van respect voor seksuele en reproductieve gezondheid en de rechten van vrouwen en meisjes in Nigeria tijdens diverse missies en bijeenkomsten te bespreken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In januari 2025 bezocht deze post een kraamkliniek in Maiduguri, opgericht door de NGO MSF België. In klinieken worden Nigeriaanse vrouwen het medische beleid voor zwangerschappen en bevallingen, een praktijk die in Noord-Nigeria nog steeds vaak taboe is.

	<ul style="list-style-type: none"> • In mei 2025 nam de Chief of Post deel aan een bezoek van Team Europe aan de staat Sokoto in het noordwesten van Nigeria. De missie had een belangrijke dimensie voor SRHR. Tijdens de missie werden drie Europese projecten ter waarde van €60 miljoen gelanceerd, waaronder één gericht op het verbeteren van de toegang tot SRHR, met SARAH en UNICEF als uitvoerende partners. • op 16 oktober 2025 organiseerde de post een bijeenkomst van de Informele Coördinatiegroep voor Mensenrechten in Abuja. De bijeenkomst werd bijgewoond door de EU, AU, DE, FI, NL, AT, SE, PT, IE, NO, evenals UNFPA-landdirecteur Muriel Mafico, de speciale adviseur van de Nigeriaanse president op het gebied van gezondheid, Dr. Salma Anas, en de gerenommeerde chirurg en academisch expert Dr. Halima Bello. In overleg met UNFPA Nigeria en de D2.5-afdeling besloot deze post de bijeenkomst te richten op seksuele, reproductieve en moederlijke gezondheid en rechten in Nigeria. Nigeria is verantwoordelijk voor 29% van alle moedersterfgevallen wereldwijd en 24 miljoen meisjes trouwen vóór hun achttiende verjaardag. De bijeenkomst benadrukte België als een sterke multilaterale partner, met verwijzing naar de Belgische kernfinanciering voor de UNFAF, maar ook naar de Belgische fondsen voor de UNFPA-voorzieningen (€2 miljoen per jaar), moedergezondheid (€3 miljoen in 2024) en vrouwelijke genitale verminking (€3 miljoen 2022-2024). <p>In de DRC is onze functie actief in een informele SRHR-gelijkgestemde groep waarin acties worden gecoördineerd. Daarnaast nemen deelnemers deel aan evenementen over dit onderwerp, zoals een conferentie over veilige abortus georganiseerd door IPAS samen met UNFPA.</p>
3.c	<p>Pleiten voor de vermelding van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in de relevante internationale documenten.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>België draagt als donor in principe actief bij aan en neemt actief deel aan de bestaande coördinatiemechanismen in Niger (OCHA, Gender WG, Protection (+GBV WG), Gezondheid, enz.).</p>
4.	<p>Het juridisch kader en de procedureregels verbeteren met het oog op een betere toegang van vrouwen en meisjes tot het gerechtelijk systeem (nationaal/ internationaal).</p>
4.b	<p>Initiatieven ondersteunen die de toegang tot justitie voor vrouwen en meisjes faciliteren teneinde de bescherming van hun rechten te waarborgen (grond/erfenissen/discriminatie etc.).</p> <p>Gesteunde initiatieven.</p> <p>In Benin: Op het niveau van overheidssamenwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bewustwording in de strijd tegen GBV op scholen en universiteiten in de pilotgebieden (Cotonou/Parakou) - Pleidooi voor de invoering van decreten ter uitvoering van de wet op de praktijk van veilige abortus - Bewustwording in de strijd tegen cybercriminaliteit en in het bijzonder tegen sekstortie: Oprichting van netwerken voor preventie en zorg van GBV gebaseerd op "zero GBV"-commissies, ondersteuning voor de strijd tegen cybercriminaliteit, inclusief GBV mogelijk gemaakt door nieuwe technologieën, een van de resultaten van de politieprojecten.

Op het niveau van niet-gouvernementele samenwerking,

- Het DGD 22-26 Impact-Elle Program organiseerde belangenbehartigingssessies in de gemeenten waar jonge vrouwelijke ondernemers vandaan kwamen voor toegang tot land en de beveiliging van hun productieapparatuur. Deze oproepen werden gedaan aan de traditionele religieuze leiders, de autoriteiten op het niveau van de 22e dorpen, gesteund door de districtshoofden. Religieuze leiders en traditionele chiefs hebben ingezien dat het noodzakelijk is om de moraal te versterken in een omgeving waar vrouwen geen toegang tot land hebben en zich te verbinden om land beschikbaar te stellen en te beveiligen. 12 jonge vrouwen profiteerden van een veilige plek die hun families na de pleidooi hadden geboden.
- WSM en haar partner MDB hebben de toegang tot land gefaciliteerd voor 19 vrouwen in Abomey-Calavi en 28 vrouwen in Zogbodomey, waardoor hun economische veiligheid en autonomie worden versterkt. Tegelijkertijd bood de CGTB juridische bijstand aan 169 vrouwen van de 440 werknemers, waardoor zij hun rechten onder arbeidswetgeving beter konden begrijpen en verdedigen.

In **Marokko** is dit onderdeel direct geïntegreerd in het ASF-project "Versterking van de rechtsstaat en respect voor mensenrechten in Marokko, door toegang tot rechtvaardigheid en economische en sociale rechten voor iedereen te garanderen, evenals de bescherming van de burgerlijke ruimte". Daarnaast droeg België bij aan de organisatie van een DEVTalk die zich bezighield met de strijd tegen geweld tegen vrouwen in de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in samenwerking met de Faculteit der Rechtswetenschappen en gericht was op partners en rechtenstudenten.

De derde mensenrechtendialoog tussen **Mozambique** en de EU, die dit jaar werd gehouden en waaraan de hoofd van de post deelnam, behandelde het juridische kader voor mensenrechten. In Mozambique is vooruitgang geboekt in het bevorderen van gendergelijkheid en het beschermen van de rechten van vrouwen en meisjes, met enkele juridische en beleidsmatige vooruitgang, waaronder wetten over huiselijk geweld en de preventie van kindhuwelijken. Mozambique moet meer werk doen aan gendergerelateerd geweld en toegang tot gerechtigheid, vooral in conflictgebieden.

In **de DRC** komt dit aspect tot uiting in verschillende NGAC-projecten, met name het project "*Acting for a Plural and Honest Accountable Justice in Congo*" van de organisatie RCN Justice and Democracy. De interventie vermeldt in het resultaat 1 expliciet de verwachting dat het aanbod van gerechtigheid door actoren (Alternative Dispute Resolution Mechanisms – ADR) meer respect zal tonen ten opzichte van gendergelijkheid. Er zijn inderdaad discriminerende praktijken waargenomen in deze context, zozeer zelfs dat RCN J&D en haar lokale partners het als een prioriteit beschouwen om de discriminatie te bestrijden, vooral door traditionele/lokale leiders op het gebied van conflictoplossing. Dit zal vooral inhouden dat we werken aan het veranderen van de mentaliteit van traditionele chiefs en leiders van associatieve structuren die bemiddeling-bemiddeling beoefenen. Als onderdeel van de andere resultaten zal ook gendergelijkheid worden meegenomen. Op Outcome 2 zal RCN J&D ervoor zorgen dat vrouwen in politiehechtenis en/of voorarrest worden geïdentificeerd tijdens monitoringsbezoeken en dat hun zaken worden geprioriteerd op basis van geboden hulpverlening. Er zal worden gewaarborgd dat onder de toezichthouders die verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van de monitoringsbezoeken vrouwelijke toezichthouders zijn, waardoor de gevangenen vrijer kunnen spreken en gevoelige onderwerpen zoals gendergerelateerd geweld waarvan zij mogelijk slachtoffer zijn geweest, in vertrouwen kunnen bespreken. Volgens uitkomst 3 zal de interventie de rol van vrouwen in de strijd tegen corruptie versterken, zodat zij naar behoren vertegenwoordigd zijn onder de voorlopers waarop actie zal worden gebaseerd, evenals bij de aandachtspunten van het lokale waarschuwingssysteem. Tot slot zal de interventie aandacht besteden aan de specifieke manier waarop vrouwen worden blootgesteld aan corruptie binnen de rechtssector (Transparency International gebruikt de term "sextortion" om dit specifieke type gendergerelateerde corruptie aan te duiden), met name in de studie die zal worden uitgevoerd en tijdens de transformatieve workshops.

DOELSTELLING 2: Integreren van de genderdimensie in de Belgische acties rond conflict, vrede en veiligheid	
6.	Verzekeren dat in alle departementen rekening wordt gehouden met de verschillende noden van vrouwen en mannen en met de uitvoering van de Wet Gender mainstreaming, en de transversaliteit van gender, zoals vermeld in de wet op ontwikkelingssamenwerking.
6.a	<p>Het personeel informeren over gender mainstreaming.</p> <p>Gebruikte informatiemiddelen.</p> <p>Elk jaar wordt er bij de centrale administratie in Brussel een cursus over gender georganiseerd voor stagiairs uit de externe loopbaan. Gendermainstreaming wordt tijdens deze sessie besproken. Er worden ook ad hoc trainingen georganiseerd voor DGD-leden om een gemeenschappelijk begrip van het genderconcept te versterken en het personeel te informeren over genderintegratie.</p> <p>Sinds afgelopen zomer heeft Enabel DRC een strategische genderexpert die onder andere verantwoordelijk is voor de training van het personeel binnen Enabel DRC.</p>
6.b	<p>Een strategie of een actieplan over de integratie van de genderdimensie ontwikkelen, toepassen en actualiseren.</p> <p>Aangenomen en uitgevoerde strategie.</p> <p>In Marokko was de functie betrokken bij gendercoördinatie en droeg zij bij aan de uitvoering van een jaarlijks thematisch actieplan en een coördinatiestrategie tussen technische en financiële partners (TFP's).</p>
6.d	<p>Op lokaal vlak in de partnerlanden gender coördineren met alle betrokken partners.</p> <p>Rapportering over EU Gender Actieplan.</p> <p>In Benin droeg de functie bij aan de rapportage over de uitvoering van het EU-Genderactieplan samen met de andere MS (Frankrijk, Duitsland, Nederland) en de EU-delegatie.</p> <p>In Kameroen heeft de Delegatie van de Europese Unie sinds eind 2024 een werkgroep met de lidstaten gelanceerd met als doel genderkwesties beter te coördineren, deze beter te integreren in de verschillende programma's en gemeenschappelijke boodschappen samen te brengen. België heeft systematisch aan de bijeenkomsten deelgenomen.</p> <p>In Libanon heeft de Belgische ambassade samen met de Europese delegatie periodieke bijeenkomsten over mensenrechten, waaronder gender, gestart.</p> <p>Enabel heeft, als onderdeel van het bilaterale samenwerkingsprogramma tussen België en Mozambique, een actieplan ontwikkeld voor gender- en sociale inclusie, waarin gender wordt geïntegreerd door de uitvoering van het gehele bilaterale portefeuille.</p>

	In Nigeria maakt de coördinatie van het EU-Genderactieplan in Nigeria deel uit van het bredere kader van mensenrechtenkwesities, een onderwerp dat regelmatig op de agenda staat van de verschillende bijeenkomsten die door de EU-delegatie in Abuja worden georganiseerd. De kwestie staat ook vast op de agenda van de <i>North East Ambassadors Group</i> .												
6.f	<p>Stimuleren van aandacht voor de genderdimensie bij het bepalen van de Belgische positie in multilaterale en bilaterale dossiers.</p> <p>Posities waarin de genderdimensie opgenomen is.</p> <p>In Benin wordt de Belgische positie ingenomen in bilaterale kwesities en ook in vergaderingen met de ANGS voor alle acties met betrekking tot de genderdimensie. Op het niveau van multilaterale samenwerking is de positie in permanente uitwisseling met UNFPA, UNDP voor de voortzetting van inspanningen op het gebied van gender.</p> <p>In Nigeria vestigde België als onderdeel van de Universele Periodieke Evaluatie in 2024 de aandacht op het probleem van vrouwelijke genitale verminking door Nigeria via een "vooraf schriftelijke vraag" te vragen of het maatregelen zou nemen die deze schadelijke praktijk verbieden. De opvolging van de genderaanbevelingen werd in 2025 ook besproken met gelijkgestemde partners.</p> <p>In de DRC wordt de Belgische positie opgenomen in bilaterale dossiers en in vergaderingen met NGCA's voor alle acties met betrekking tot de genderdimensie. Wat multilaterale samenwerking betreft, onderhoudt de positie lopende consultaties met UNFPA en UN Women ter ondersteuning van inspanningen op het gebied van gender.</p>												
7.	De kennis over de genderdimensie bij het personeel stimuleren.												
7.a	<p>De genderdimensie op een substantiële manier integreren in de basisopleidingen.</p> <p>Basisopleidingen die de genderdimensie integreren. Aantal en aandeel vrouwen en mannen dat de opleiding gevolgd heeft.</p> <table border="1" data-bbox="254 1013 1635 1118"> <thead> <tr> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Aantal		Aandeel (%)		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen				
Aantal		Aandeel (%)											
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen										
8.	Genderexpertise ontwikkelen, beheren en uitwisselen.												
8.a	<p>Genderexperten in de departementen voorzien en opleiden.</p> <p>Experten die werden voorzien en gevormd.</p> <p>Zoals eerder vermeld in indicator 6.a, organiseert de centrale administratie in Brussel verschillende opleidingen over gender voor haar binnenlandse en externe loopbaanmedewerkers.</p>												

	<p>In Mozambique heeft Enabel een genderexpert die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het Actieplan voor Gender en Sociale Inclusie, om ervoor te zorgen dat het genderspect gecombineerd is in Enabels portfolio.</p> <p>In Senegal is er als onderdeel van de implementatie van het portefeuille 2024-2029 een genderexpert door Enabel aangetrokken. Het is verantwoordelijk voor het waarborgen van de samenhang en integratie van de genderbenadering in de activiteiten die zullen worden uitgevoerd binnen het kader van de verschillende interventies van het bilaterale portfolio.</p>
8.b	<p>Advies vragen aan genderexperten.</p> <p>Consultaties Adviesraad Gender en Ontwikkeling.</p> <p>In 2025 gaf de Adviesraad voor Gender en Ontwikkeling vier adviezen aan de Minister van Ontwikkelingssamenwerking en de DGD.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Advies over de financiering van gendergelijkheid en empowerment van alle vrouwen en meisjes (28/02/2025) • Advies over 25 jaar Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda (23/05/25) • Advies over het prioritaire thema van de zeventigste sessie van de Commissie voor de Status van de Vrouw (23/09/25) • Advies over de strategische benadering van gendergelijkheid in de huidige antigendercontext (25/11/25)
9.	<p>De genderdimensie integreren in de toekenning van financieringen en subsidies.</p>
9.a	<p>De aanwezigheid van de genderdimensie in subsidieaanvragen beschouwen als een belangrijk element bij de goedkeuring van de aanvragen.</p> <p>Subsidies toegekend aan projecten die expliciet rekening houden met de genderdimensie.</p> <p>In Benin, op het niveau van overheidssamenwerking: €30.000 toegekend aan lokale NGO's voor innovatieve mini-projecten op het gebied van SRH en de strijd tegen GBV in de gebieden van het P@SRIS/Enabel-project. De ambassade ondersteunde ook de NGO Ya-Tchégboum voor de zorg voor vrouwelijke slachtoffers van GBV (3800 euro). Ze ondersteunde ook de organisatie van de CSO-beurs voor jongeren en vrouwen over VN-resoluties 1325 tot 2250 en de Vereniging van Vrouwelijke Advocaten in Benin om juridische bijstand te bieden aan vrouwelijke overlevenden van GBV in de gemeenten Parakou, Djougou en Aplahoué (3500 euro). De viering van de Dag van het Meisjeskind (IWD) was ook een gelegenheid voor de ambassade om het Ministerie van Sociale Zaken te ondersteunen bij het uitreiken van prijzen aan de 12 winnaars van de videowedstrijd.</p> <p>In Senegal is een specifieke subsidie ondertekend voor de oprichting van een genderonderzoekseenheid met de Sine Saloum Universiteit. De subsidie bedraagt 70.000 euro. Verschillende andere subsidies zijn ondertekend met de kamers van koophandel en met het National Agency for Aquaculture, waarbij de rekening wordt gehouden met gender in de diensten. Het is ook gepland om hen te ondersteunen bij het ontwikkelen van strategieën en inclusie, wat een instrument zal zijn om systematisch rekening te houden met gender in procedures en dienstenaanbiedingen aan ondernemers</p> <p>Aantal projecten/programma's met OESO DAC-gendermarker 1.</p> <p>Zie indicator 2.a.</p>

	<p>Totale financiering voor projecten/programma's met OESO DAC-gendermarker 1.</p>
9.b	<p>De aandacht vestigen op gendergelijkheid tijdens donorconferenties en contacten met gefinancierde internationale organisaties.</p>
	<p>Ondernomen interventies.</p> <p>In Benin wordt de genderdimensie regelmatig benadrukt door de post tijdens bijeenkomsten met donoren en contacten met partnerorganisaties van Belgische multilaterale samenwerking (UNICEF, WFP, UNFPA, UNDP, enz.). Bijzondere nadruk werd gelegd op seksuele en reproductieve rechten, onderwijs, empowerment en bescherming van meisjes, evenals vrouwenondernemerschap, die belangrijke prioriteiten zijn voor de Belgische samenwerking in Benin.</p> <p>In Kameroen wordt tijdens uitwisselingen en briefings met internationale organisaties (VN-agentschappen, ICRC, enz.) de genderdimensie systematisch benadrukt.</p> <p>In Niger was België in 2025 medevoorzitter van de humanitaire donorgroep met Nederland.</p> <p>In gesprekken met Nigeriaanse belanghebbenden en VN-agentschappen wordt deze boodschap consequent herhaald.</p> <p>In de DRC wordt de genderdimensie regelmatig benadrukt door de positie in bijeenkomsten met donoren en in contacten met partnerorganisaties van Belgische multilaterale samenwerking, zoals UNICEF, UN Women en UNFPA. Bijzondere aandacht wordt besteed aan seksuele en reproductieve rechten, onderwijs, emancipatie en bescherming van meisjes, en het ondernemerschap van vrouwen</p> <p>In Senegal ondersteunde België de organisatie van het AwaConnect-evenement ter ondersteuning van ondernemerschap, netwerken en belangenbehartiging voor vrouwen.</p> <p>In Tanzania wordt gender systematisch aangekaart tijdens interviews met internationale organisaties die door België worden ondersteund en nu aanwezig zijn.</p>
13.	<p>Verzekeren dat rekening wordt gehouden met de genderdimensie in het kader van humanitaire hulp.</p>
13.a	<p>Integratie van de genderdimensie in de toekomstige strategie(ën) voor humanitaire hulp.</p> <p>Integratie uitgevoerd.</p> <p>De Belgische post in Nigeria nam deel aan de bijeenkomst georganiseerd door de humanitaire dienst van de Belgische FOD Buitenlandse Zaken om het ontwerp van de Belgische humanitaire strategie te bespreken en de genderdimensie te benadrukken.</p>

	<p>In de DRC is de rol van vrouwen in het besluitvormingsproces versterkt als onderdeel van de implementatie van de nieuwe humanitaire architectuur, met name door de specifieke integratie van vrouwen- en vrouwenrechtenorganisaties (WLO's) in humanitaire coördinatiestructuren. Met name wat betreft de vertegenwoordiging van lokale en nationale organisaties in het Humanitarian Country Team, is een specifiek quotum vrouwen toegekend als erkenning voor zowel hun bijdrage aan de respons als hun aandeel onder degenen die het nodig hebben. Het Humanitair Fonds heeft ook een specifieke quotum gereserveerd voor WLO's in sommige reservetoewijzingen, niet alleen voor positieve discriminatie, maar vooral om de bijdrage van vrouwenorganisaties aan de humanitaire respons te versterken.</p>
16.	Verzekeren dat rekening wordt gehouden met de genderdimensie in het kader van de strijd tegen klimaatverandering
16.a.	Financiële steun geven aan projecten in de strijd tegen klimaatverandering die de genderdimensie integreren.
	<p>Ondernomen interventies.</p> <p>Sinds 2025 is België medevoorzitter van de <i>Systematic Observations Financing Facility</i> (SOFF), een organisatie die de kloof in weer- en klimaatgegevens wil overbruggen, met een focus op de minst ontwikkelde landen en kleine eilandstaten. België is een van de grootste donateurs van het fonds. SOFF integreert systematisch de genderdimensie in alle activiteiten (vertegenwoordiging in bestuur en secretariaat, uitvoering in partnerlanden) en heeft een eigen genderactieplan.</p> <p>In 2025 vernieuwde België zijn steun voor de CGIAR. CGIAR implementeert het Multifunctional Landscapes Program. Dit programma, dat een gendertransformatieve benadering hanteert, heeft als doel om genderongelijkheid en de uitsluiting van vrouwen in het beheer van voedselsystemen actief aan te pakken. Deze benadering wordt op verschillende niveaus toegepast – van het huishouden tot de gemeenschap, tot het landschap – en omvat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gender- en sociale inclusie-integratie (GESI) in alle interventiegebieden. • Capaciteitsopbouw voor onderzoekers en partners om gendernormen te identificeren en aan te pakken. • Grotere participatie van vrouwen, jongeren en inheemse volkeren in besluitvormingsprocessen en landschapontwikkeling. • De bevordering van voedselsoevereiniteit en gelijke toegang tot hulpbronnen. <p>Het doel is om tegen 2030 inclusieve landschappen te creëren waarin minstens 35% van de besluitvormingsorganen bestaat uit vrouwen die actief deelnemen, en waar 500.000 jongeren een fatsoenlijk werk en inkomen genieten. Om dit te bereiken gebruikt de CGIAR een GESI-versneller. De CGIAR heeft als doel de genderkloof in economische rechten, toegang tot eigendom, controle over land en natuurlijke hulpbronnen en deelname aan milieubesluitvorming te verminderen. Hun actie is min of meer gebaseerd op vier hoofdbenaderingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevorder onderzoek naar sociale rechtvaardigheid, gendergelijkheid en sociale inclusie. • Gesi-kwesties integreren in innovaties zodat ze gelijkheid verder bevorderen. • Ontwikkel genderresponsieve innovaties en zorg voor hun opschaling op een inclusieve manier. • Bouw capaciteit op en pas werkmethoden aan voor betere genderintegratie binnen het Multifunctional Landscapes-programma. <p>De ambitie is om bewustwording te vergroten en voortdurende reflectie op genderkwesties binnen het programma aan te moedigen. Een Gender Research Coördinator is verantwoordelijk voor het waarborgen van permanente monitoring.</p>

In **Benin**,

Op het niveau van overheidssamenwerking:

- Steun voor vrouwelijke rijstparboilers (URCPR Bonou) en rijstparboilers van de Agricultural Development Pole 4 (PDA-4)
- Promotie van de SRP-standaard in rijstproductie voor de toepassing van klimaatvriendelijke landbouwpraktijken met focus op genderintegratie
- Verspreiding van goede agro-ecologische praktijken (significante vermindering van het gebruik van herbiciden en minerale meststoffen, gebruik van biomeststoffen en verbetering van teelttechnieken, gebruik van Orylux kortcyclusvariëteiten) door de oprichting van Boerenveldscholen (FFS);
- SPG-certificering van biologische rijstproducenten en het gebruik van gecertificeerde agro-ecologische zaden: (pre-base, basis- en commerciële zaden) voor ecologische rijstteelt.
- Wereldwijd Partnerschap/ Delta-Mono:
 - o Het vergroten van het bewustzijn onder lokale gemeenschappen en echtgenoten over het voordeel van het ondersteunen van vrouwen in agro-ecologie via toegang tot land
 - o Het vergroten van het bewustzijn onder boeren om zich in te zetten voor het helpen van vrouwelijke boeren bij hun ontwikkeling in agro-ecologie
 - o Diagnose van geletterdheidsbehoeften, focus op agro-ecologie
 - o Facilitering van discussiesessies over normen en genderstereotypen die leiden tot ongelijkheid in de agro-ecologie
 - o Versterking van de inclusie van gemarginaliseerde en kwetsbare groepen in het agro-ecologieveld

Op het niveau van niet-gouvernementele samenwerking:

- Iles de Paix ondersteunt vrouwen bij het toepassen van agro-ecologische praktijken. Op deze manier dragen ze bij aan de bescherming van het milieu: 97% van de vrouwen die zijn opgeleid passen essentiële technieken toe om hun land en milieu levend te houden. Iles de Paix mobiliseerde vrouwen om innovaties te promoten met een lage impact op het milieu. Zo werden in 2025 799 verbeterde kachels gepromoot en verminderen ze de druk op brandhout. Ook zijn er 4 zonnedrogers met een capaciteit van 550 kg geïnstalleerd nabij de GF's voor het drogen van landbouw- en tropische producten om de ecologische voetafdruk van verwerkingsactiviteiten te verkleinen. Er is een kaart gemaakt van klimaatgevoelige landbouwpraktijken die het mogelijk maakt om innovaties die toegankelijk zijn voor vrouwen te belichten. Deze technieken zijn een prioriteit geweest bij de ontwikkeling van technische versterkingsmaatregelen voor producenten en maken daardoor een betere adoptie door vrouwen mogelijk. Gedurende het jaar werd een actie uitgevoerd om vrouwen te mobiliseren voor klimaatgevoelige landbouwpraktijken en is gebaseerd op boerenveldscholen (FFS). Er zijn 13 FFS opgericht en bieden vooral voor vrouwen ruimtes voor leren en delen van ervaringen.
- Als onderdeel van de uitvoering van het DGD 22-26 Impact-Elles-programma is milieubeheer transversaal. Alle doelwitten zijn getraind op het thema milieubeheer. De dimensie milieubeheer en -bescherming wordt in het pakket geïntroduceerd om de schoolbesturen te versterken, zodat zij het bewustzijn onder hun leeftijdsgenoten over het klimaatprobleem vergroten in de 62 scholen en onderwijsinstellingen.
- SYNAProCEB en APROSOC, partners van WSM, hebben hun milieumaatregelen versterkt door een groot vrouwelijk publiek te bereiken. In totaal zijn 622 vrouwen van de 750 ambachtslieden en leerlingen door SYNAProCEB geïnformeerd en getraind in afvalbeheer, terwijl 76 professionals, waaronder 65 vrouwen, zijn opgeleid in de technieken voor het maken van biologisch afbreekbare verpakkingen. Daarnaast profiteerden 337 vrouwen van bewustwordingssessies georganiseerd door APROSOC en RAS over het gebruik van verbeterde kooktoestellen en zonne-drogers, waarmee ze bijdroegen aan de bevordering van duurzame ecologische praktijken.

In **Ethiopië** nam de ambassade deel aan de campagne van 16 dagen van activisme van 25 november tot 10 december 2025 via dagelijkse berichten op sociale netwerken om bewustwording te creëren over gendergerelateerd geweld. Om deze campagne meer zichtbaarheid te geven, werd er gedurende de campagne een sticker op de auto van de ambassadeur geplakt met de tekst "STOP VIOLENCE AGAINST WOMEN".

In 2025 heeft onze post in **Libanon** de volgende initiatieven genomen:

- Na het eerste veldbezoek van het VN-team van experts over de rechtsstaat en seksueel geweld in conflicten, hield de post twee virtuele bijeenkomsten met het team om hen te helpen hun eerste missie te plannen op basis van de recente ervaringen en het netwerk van contacten.
- Organisatie van een lunch met ambassademedewerkers rond de Internationale Dag voor de Uitbanning van Geweld tegen Vrouwen. Het was een gelegenheid om dit gevoelige onderwerp te bespreken in de context van werk, maar ook breder in de Libanese context.

In **Mali** heeft het Sahel Climate Thematic Portfolio onder andere het volgende resultaat: "de inzet van het maatschappelijk middenveld en onderzoek in de strijd tegen landdegradatie en klimaatverandering wordt versterkt". Enabel heeft 4 subsidiecontracten getekend met 4 lokale NGO's. Deze 4 NGO's konden hun capaciteit opbouwen via 4 sessies gericht op communicatieleiderschap, klimaatgovernance, belangenbehartiging, leiderschap en milieueducatie.

Daarnaast zijn in de context van de uitvoering van inkomensgenererende activiteiten op gemeenschapsniveau voornamelijk vrouwen en jongeren geïdentificeerd als begunstigden. Hetzelfde geldt voor de arbeiders die worden gerekruteerd voor arbeidsintensieve projecten voor het herstel van aangetast land, evenals voor de leden van het bureau van het nieuwe Lokale Watercomité dat door het project is opgericht.

Het Klimaat-, Vrede- en Veiligheidsprogramma van het UNDP in de Koulikoro-regio van Mali (2023-2026) heeft als doel de langetermijnduurzaamheid van kwetsbare landschappen en ecosystemen in de Koulikoro-regio van Mali te waarborgen. Het project zal ook ontbossing en landdegradatie bestrijden met het oog op het vergroten van de veerkracht van gemeenschappen, waarmee ze bijdragen aan conflictpreventie. Vrouwen worden onevenredig zwaar getroffen door conflicten en instabiliteit. Vrouwen, die een centrale rol spelen in de landbouw en het overleven van huishoudens, hebben een hogere werkdruk omdat ze verder moeten reizen om water en brandhout te halen, terwijl ze in conflictgebieden meer blootgesteld zijn aan het risico op gendergerelateerd geweld. Het project heeft als doel 4660 vrouwen direct te ondersteunen bij het opbouwen van veerkrachtcapaciteiten op huishoudelijk en algemeen niveau.

Het bilaterale portfolio (2023-2028), uitgevoerd door Enabel in **Mozambique**, ter waarde van €25 miljoen, werkt aan klimaatverandering en een rechtvaardige energietransitie die volledig integreert de genderdimensie evenals specifieke interventies gericht op de participatie van vrouwen en meisjes. Daarnaast is er het €22 miljoen RERD2+-programma (dat in 2026 afloopt) dat bijdraagt aan het doel van klimaatbestrijding en de interventies die Enabel voor derden uitvoert, waarbij altijd de genderdimensie wordt geïntegreerd.

In **Niger** besteedt het Sahel Klimaatportfolio 2022-2026, een doorsnijdende prioriteit van de Belgische samenwerking, veel aandacht aan genderkwesties door ervoor te zorgen dat deze goed geïntegreerd zijn in de regionale en nationale componenten. Het portfolio omvat de gendertransformatieve benadering die erop gericht is gendernormen en -relaties te transformeren, zodat de behoeften (niet alleen praktisch maar bovenal strategisch) van vrouwen, meisjes en andere kwetsbare groepen adequaat worden aangepakt. Om de duurzaamheid van de interventie te versterken, zal er gedurende de interventie een coherent social engineering-programma worden uitgevoerd om de participatie van de gemeenschap en de ontwikkeling van inclusieve en duurzame sociale overeenkomsten te benadrukken.

	<p>In de DRC is de genderdimensie geïntegreerd in het bilaterale duurzame landbouwprogramma dat door Enabel wordt uitgevoerd. Over het algemeen wordt de focus op gender het meest weerspiegeld in de steun voor de empowerment van vrouwelijke boeren, die het belang erkennen van klimaatbestendige technieken, die vaak ook economisch aantrekkelijk zijn. Wat betreft het geboortecijfer en de beschikbare middelen, wordt in termen van "gender" kwesties in de zin van het geboortegeslacht, het onderwijs van vrouwen en meisjes in seksualiteit, gezinsplanning en moederschap via diverse programma's aangemoedigd. CAFI financiert een project voor de distributie van anticonceptiemiddelen dat zich in dit conceptuele kader bevindt waarin te veel baby's een gevaar vormen voor het bos, zeer slecht ontvangen worden in de DRC en herzien moeten worden.</p> <p>In Senegal heeft de implementatie van het klimaatportefeuille geleid tot het bereiken van de volgende resultaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 234 vrouwengroepen ondersteund met 12.469 vrouwen die zijn opgeleid in governance en administratief en financieel management. • 405 dorpsparen- en leenverenigingen opgericht. • 43.005.000 CFA-frank aan financiering gemobiliseerd voor vrouwen. • Oprichting van geïntegreerde boerderijen voor vrouwen en jongeren in de interventieregio's van het project (Kaffrine, Fatick, Kaolack) <p>In Tanzania financiert België het project "Verbetering van klimaatbestendigheid in vluchtelingenopvangdistricten in de regio Kigoma", beheerd door UNHCR, waarin genderaspecten een belangrijke plaats spelen door acties die zich direct richten op vrouwen (landbouwkundig ondernemerschap, tuinbouw- en kooktechnieken aangepast aan klimaatverandering, enz.).</p>
16.b.	<p>Op internationaal niveau pleiten voor de integratie van de genderdimensie in de strijd tegen klimaatverandering.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>Voorafgaand aan de lunch op 31 oktober 2025, georganiseerd door het hoofd van post in Nigeria ter viering van de vijftiende verjaardag van VN-resolutie 1325 over vrouwen, vrede en veiligheid, deelde de vicevoorzitter van CEDAW een achtergrondnotitie met de deelnemers getiteld <i>Evolving Norms & New Directions</i>. Het document bevat interessante reflecties over de interactie tussen vrouwen, vrede en veiligheid met gebieden zoals handvuurwapens, klimaatverandering, conflictmineralen of de vernietiging van erfgoed.</p> <p>De meeste projecten die door België of andere partners in de DRC worden ondersteund, benadrukken de extra belasting op het gebied van werk en mentale belasting die klimaatverandering vormt voor vrouwen of mensen in vrouwelijke genderrollen. Boerinnen worden naar voren gebracht, die al de last dragen om het traditionele gezin te voeden onder de "oude" klimatologische omstandigheden. Deze overheersende rol, of die nu bedoeld is of niet afhankelijk van de omstandigheden, van vrouwelijke boeren in hun weerstand tegen klimaatverandering wordt benadrukt.</p>

DOELSTELLING 3: Strijden tegen alle vormen van geweld ten aanzien van vrouwen en meisjes, in het bijzonder seksueel geweld

16.	De aandacht vestigen op het fenomeen van seksueel en gendergerelateerd geweld.
16.a	Op het politieke en operationele niveau prioriteit geven aan en sensibiliseren rond de strijd tegen alle vormen van geweld tijdens en na gewapende conflicten, met bijzondere aandacht voor seksueel geweld.
	Ondernomen interventies.
	<p>In oktober 2025, tijdens de EU-Mozambique sectorale beleidsdialoog over mensenrechten, werd er een bijzondere focus gelegd op seksueel en gendergerelateerd geweld en in het bijzonder op femicide. Een andere focus lag op de mensenrechtensituatie in Cabo Delgado (conflictzone). De toegenomen kwetsbaarheid van vrouwen en meisjes in deze context werd benadrukt door de EU en haar lidstaten, evenals de noodzaak om klachtensystemen op te zetten en onafhankelijke onderzoeken uit te voeren naar gemelde gevallen van mensenrechtenschendingen.</p> <p>In Nigeria heeft de Belgische ambassade verschillende initiatieven uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In januari 2025 bezocht de post enkele humanitaire projecten in Noordoost-Nigeria, gefinancierd door het Nigeria Humanitarian Fund in samenwerking met OCHA. Enerzijds betrof het een crisiscentrum (stabilisatiecentrum) dat zich bezighoudt met de natale en postnatale zorg van vrouwen, evenals acute ondervoeding bij vrouwen en kinderen (in samenwerking met internationale NGO's). Aan de andere kant was het een veilige plek voor vrouwen en meisjes in het Dikwa IDP-kamp, waar slachtoffers van gendergerelateerd geweld psychologische en juridische ondersteuning krijgen, hygiënepakketten ontvangen en worden getraind om economisch onafhankelijk te worden (met de lokale NGO GISCOR als uitvoerende partner). In zes maanden tijd werden ongeveer 1200 vrouwen geholpen. • De functie zette ook haar samenwerking voort met het <i>Nigerian Women Economic Development Project</i> (NIGWED PROJECT). Dit project biedt training aan overlevenden van psychisch en seksueel misbruik. Het doel is om ze operationeel te maken in de waardeketen van zoete aardappelen en zo hun economische onafhankelijkheid te bevorderen. • De functie presenteerde ook de Belgische film "Julie Zwijgt" op het <i>Eastern Nigeria Film Festival</i> in Enugu en het Zuma Rock Film Festival in Abuja, met als doel het bewustzijn in Nigeria te creëren over gendergerelateerd geweld. • De hoofd van de post hield in november een keynote speech bij de lancering van het Solace, Health and Empowerment (SHE)-initiatief, waarin hij België's expertise uitlegde over multidisciplinaire post-SGV-slachtofferopvangcentra voor een organisatie van jonge Nigeriaanse vrouwelijke advocaten die zich inzetten voor dezelfde doelen, en gaf in december een soortgelijke boodschap online voor het ISubscribe-project over meisjesrechten. <p>In de DRC vestigt de functie regelmatig de aandacht op de omvang en impact van seksueel geweld evenals vrouwen en meisjes in gewapende conflicten, voornamelijk in Oost-Congo, maar ook in andere delen van de DRC. Het probleem van seksueel geweld en uitbuiting wordt ook besproken in vergaderingen met nationale en lokale autoriteiten.</p>

	<p>Tijdens een bezoek van het hoofd van de post aan Kisangani in oktober 2025 bezocht de ambassadeur het Alwaleed-centrum, ondersteund door Enabel. Het is een van de geïntegreerde multisectorale servicecentra (CISM) of one-stop-centra die deel uitmaken van het Fight against Sexual Violence and Impunity (LVSI)-programma. Het bezoek benadrukte de relevantie van deze centra en bracht het onderwerp gendergerelateerd geweld aan de praat tijdens het bezoek en in daaropvolgende discussies op alle niveaus.</p> <p>Daarnaast produceerde de post in samenwerking met de Gender Donor Group een video met ambassadeurs van verschillende ambassades ter gelegenheid van de Internationale Dag voor de Uitbanning van Geweld tegen Vrouwen, die onder andere op nationale televisie werd uitgezonden.</p> <p>In Senegal heeft de Belgische ontwikkelingssamenwerking de bouw van drie enkele opvangcentra (CAU's) gefinancierd voor holistische en geïntegreerde zorg voor slachtoffers en overlevenden van geweld in de regio's Kaolack, Fatick en Kaffrine. Deze structuren zijn de eerste die beschikbaar zijn in Senegal en zullen betere zorg voor slachtoffers en overlevenden faciliteren, evenals hun rehabilitatie en sociaal-professionele reïntegratie. Ze zijn populair geworden in de 10 departementen van de regio's Kaolack (3), Fatick (3) en Kaffrine (4) bij de algemene bevolking, administratieve en territoriale autoriteiten, maar ook bij religieuze en gemeenschapsleiders. Er zijn een dozijn karavanen georganiseerd om de meest afgelegen gebieden in de bovengenoemde regio's te bereiken.</p> <p>Dankzij de Belgische samenwerking heeft Senegal een protocol voor de holistische zorg voor overlevenden van seksueel geweld en risicobelastinginstrumenten. Deze documenten, die op participatieve wijze zijn ontwikkeld, zijn gevalideerd door alle sectorale ministeries die betrokken zijn bij de strijd tegen SGBV en de zorg voor slachtoffers.</p> <p>Meer dan 200 gemeenschapsactoren maakten zich bewust van de gynaecologische en verloskundige gevolgen van vrouwelijke genitale verminking als wetenschappelijke argumenten in de strijd tegen deze praktijk in de centrale zone van Senegal (Fatick en Kounghoul).</p> <p>In dezelfde geest zijn 105 politieagenten en gendarmes opgeleid in de zorg voor slachtoffers van gendergerelateerd geweld.</p> <p>Daarnaast nam de functie deel aan en ondersteunde deze de campagne 16 Dagen van Activisme tegen Gendergerelateerd Geweld.</p> <p>In Tanzania neemt België deel aan en ondersteunt het de campagne "16 Dagen van Activisme tegen gendergerelateerd geweld", gecoördineerd door actoren uit het maatschappelijk middenveld. De ambassade is ook zeer actief geweest op sociale netwerken om de boodschappen van de verschillende dagen die aan dit thema zijn gewijd te versterken.</p>
	<p>Steun voor resoluties, adviezen of aanbevelingen.</p>
	<p>Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.</p>
<p>19.</p>	<p>Strijden tegen de straffeloosheid met betrekking tot gendergerelateerd geweld en strijden de banalisering van de vormen van (seksueel) geweld.</p>
<p>19.a</p>	<p>Programma's en projecten steunen die erop gericht zijn de rechtsstaat te herstellen teneinde de straffeloosheid van de daders van geweld tegen vrouwen te bestrijden.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>Het thema van het bestrijden van geweld tegen vrouwen komt meerdere keren voor in programma's en projecten die verbonden zijn aan de Belgische Samenwerking, aangezien dit een prioriteitsgebied is, dat ook valt onder SDG 5.2 van de Agenda 2030 van de Verenigde Naties voor Duurzame Ontwikkeling.</p>

In 2025 steunde België het *Global Survivors Fund*, wiens missie het is om de toegang tot herstelbetalingen voor overlevenden van conflictgerelateerd seksueel geweld wereldwijd te verbeteren, waarmee een kloof wordt aangepakt die al lang door overlevenden is vastgesteld.

In **Benin** zijn verschillende initiatieven genomen:

- Steun voor het National Women's Institute om degenen die betrokken zijn bij de zorg voor slachtoffers van seksueel geweld te versterken, met name degenen in de rechterlijke sector
- Belangenbehartiging met Beninese actoren (Ministerie van Sociale Zaken en Nationaal Vrouweninstituut, UNFPA), om het klachtenproces te verbeteren (gratis, aparte zittingen in de rechtbanken, snelheid in procedures)
- Ondersteuning voor het Geïntegreerde Centrum voor de Zorg van GBV-overlevenden in Dassa en opleiding van artsen in de medische zorg en psychosociale ondersteuning van GBV-gevallen in de afdeling Collines.
- Ondersteuning voor de implementatie van charters om seksuele uitbuiting, intimidatie en misbruik te bestrijden in medische en paramedische opleidingsscholen (INMeS en IFSIO)
- Ondersteuning voor juridische bijstand aan vrouwelijke slachtoffers en overlevenden van GBV

In **Marokko** ondersteunt België de strijd tegen straffeloosheid door niet-gouvernementele samenwerking, met name de steun van het ASF-project (2022-2026) - Versterking van de rechtsstaat en respect voor mensenrechten in Marokko, door toegang tot gerechtigheid en economische en sociale rechten voor iedereen te garanderen, evenals de bescherming van burgerlijke ruimte - €1.172.624. Deze steun wordt ook verleend via overheidssamenwerking: Enabel (PC 2016-2020) - Ondersteuning van de veiligheidsdiensten met als thema het bestrijden van geweld tegen vrouwen – €2.000.000

De EU-Mozambique Human Rights Dialogue, waaraan de hoofd van de post deelnam, benadrukte het belang van Mozambique om de handhaving van kindertrouwelijkswetgeving te verbeteren en de zoektocht naar en classificatie van femicide te versterken. Mozambique toont zijn bereidheid om aan deze kwestie te werken en vraagt technische ondersteuning om het juridische kader rond huiselijk geweld te herzien, evenals steun voor de ontwikkeling van een nationaal plan om femicide als een specifiek strafbaar feit te bestrijden en om mechanismen te versterken om geweld tegen vrouwen en meisjes te voorkomen en te bestrijden.

In **Nigeria** werd tijdens de CEDAW-lunch in de Belgische residentie op 31 oktober 2025 de ontvoering van de Chibok-meisjes in 2014 uitvoerig besproken. In het bijzonder werd straffeloosheid voor daders tien jaar na de feiten aangepakt, evenals de aanhoudende stigmatisering rond "kinderen van de dood", de kinderen die door Boko Haram-strijders zijn verwekt met de betrokken schoolmeisjes.

Dit bericht had ook een speciale focus op de doodstraf voor vrouwen in Nigeria, omdat deze vaak in verband kan worden gebracht met gendergerelateerd geweld. De functie was aanwezig bij de lancering van het rapport over gender en de doodstraf bij de Nationale Mensenrechtencommissie in Nigeria.

In de **DRC** voert België via Ebavek een bilaterale interventie uit in het kader van de Strijd tegen Seksueel Geweld en Straffeloosheid (LVSI) in vier provincies van de DRC: Tshopo, Oubangi du Sud, Kasai-Oriental en Kinshasa. Dit programma is ook op nationaal niveau verankerd door onder andere ondersteuning op het juridische gebied. Daarnaast heeft België tweemaal een programma van de OHCHR-organisatie over overgangsrechtvaardigheid in de DRC gefinancierd. De tweede fase liep af in 2025 na een gratis verlenging.

19.b	<p>Andere landen aanmoedigen wetgeving tegen seksueel en gendergerelateerd geweld aan te nemen en toe te passen en de strijd hiertegen in de eerste plaats te beschouwen als een verantwoordelijkheid van elke staat (ownership).</p>
	<p>Ondernomen interventies.</p> <p>In Benin zijn er in 2025 bewustwordingsactiviteiten uitgevoerd, met name door het faciliteren van "Champion of Change" (CoC) sessies over positieve mannelijkheid en de strijd tegen gendergerelateerd geweld (GBV) (Impact'elles Project/Plan International). Deze sessies worden uitgevoerd door leden van de 24 Champions of Change-clubs, waaronder acht (08) uit de damesvoetbalteams. 749 gemeenschapsactoren (traditionele en religieuze leiders, GS, MCPE, GBV Committee, APE, artisans' collective, AJE&C/AVE&C-lid) werden versterkt op SRHR, de strijd tegen GBV, milieubescherming, inclusief onderwijs, MHM, enzovoort. Zij hebben zich in synergie van acties verbonden om bij te dragen aan de strijd tegen GBV in hun gemeenschappen. Twee sessies van het SRAHS-GBV consultatiekader werden georganiseerd in de gemeenten Ouidah en Kpomassè, waarmee de coördinatie en complementariteit van interventies over de thema's seksuele en reproductieve gezondheid van adolescenten en jongeren, en de strijd tegen GBV, werden versterkt.</p> <p>In Kameroen deelde België tijdens het Talk & Share-evenement op 2 december zijn wettelijke kader en goede praktijken die zijn toegepast om online gendergerelateerd geweld te bestrijden.</p> <p>In de DRC draagt België, als onderdeel van de institutionele ondersteuning van het LVSI-project, dat wordt verankerd door het Ministerie van Volksgezondheid, Hygiëne en Maatschappelijk Welzijn, het Ministerie van Gender, Familie en Kinderen en het Ministerie van Sociale en Humanitaire Zaken, via ENABEL bij aan een alomvattende aanpak voor de operationele ontvangst van slachtoffers en overlevenden van seksueel geweld in vier provincies van de DRC. Dit gebeurt in de Geïntegreerde Multidisciplinaire Servicecentra (ICSC's), ook wel "one-stop centra" genoemd. Als gevolg van deze interventie zijn minstens vier CISM-centra voltooid (twee in Tshopo en twee in Zuid-Ubangi) en twee andere (Kinshasa en Mbuji-Mayi) zijn in de uitvoering van de finalisatie.</p> <p>Naast operationele ondersteuning biedt LVSI ook institutionele ondersteuning aan het Ministerie van Gender via zijn nationale coördinatie en werkt het samen met de Nationale Coördinator van het Presidentschap, verantwoordelijk voor jeugd en de strijd tegen geweld tegen vrouwen. Deze steun helpt beleidsinitiatieven te beïnvloeden die betrekking hebben op de strijd tegen gendergerelateerd geweld.</p> <p>Daarnaast voeren verschillende NGCA's projecten uit over dit thema als onderdeel van een door de DGD ondersteund programma op het gebied van gezondheid, zoals Médecins du Monde met " <i>Effectieve toegang tot kwalitatieve gezondheidsdiensten garandeert het recht en de mogelijkheid van ieder individu om zijn of haar emotionele, seksuele en reproductieve leven vrij uit te oefenen in Zuid-Kivu</i> " en MEMISA met " <i>Gezondheid voor iedereen in de Democratische Republiek Congo</i> ".</p> <p>Tanzania heeft een Nationale Genderstrategie en een Nationaal Actieplan om geweld tegen vrouwen en kinderen te beëindigen. België is betrokken bij het pleiten voor het mobiliseren van alle noodzakelijke middelen voor de uitvoering van de Tanzaniaanse autoriteiten.</p>

20.	Aandacht hebben voor transformatieve actie rond sociale normen en gedragsveranderingen.
20.a	<p>Programma's en projecten steunen die inzetten op sociale normen en gedragsveranderingen, m.i.v. transformatieve masculiniteit.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>In Benin zijn verschillende initiatieven uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het vergroten van het bewustzijn onder jonge meisjes en studenten over beveiligings-/politieberoepen, zogenaamde mannenopleidingen in de gezondheidssector en luchthavenberoepen op scholen en universiteiten - Ondersteuning in landelijke gebieden in Couffo en de afdeling Collines van het initiatief "Club van Modelmannen", dat gericht is op positieve mannelijkheid, waardoor mannen rolmodellen zijn op het gebied van gender, en de autonomie van vrouwen en het gebruik van gezinsplanning en moeder-kindzorg bevordert; evenals de Zero GBV-commissies, een gemeenschapsgericht mechanisme om gevallen van GBV te voorkomen en te begeleiden, evenals de sociale re-integratie van overlevers in de zorg - Leiderschapstraining voor vrouwen in de gezondheidszorg, om de kloof in participatie en toegang tot besluitvorming te verkleinen. - Coaching van vrouwen en mannen in combinatie met een cyclus van training en digitale geletterdheid gericht op positieve mannelijkheid. - De internationale dagen werden in verschillende gemeenten gevierd rond gemeenschapsdialogen ten gunste van seksuele en reproductieve rechten, de strijd tegen GBV en het behoud van meisjes op school. - Internationale Vrouwendag werd gevierd in Parakou met deelname van vrouwelijke politieagenten. Daartoe organiseerde zij een communicatieve gezondheidsmars, waarbij de uitdagingen en het pad naar een meer inclusieve functie onder de aandacht kwam voor het "AMAZON Women of the Republican Police", de communicatie "Women, Empowerment, Leadership and GBV" en groepswerk "Feminisering van de politiefunctie". - De door Enabel uitgevoerde programma's bevatten een specifiek doel op het gebied van jeugdempowerment, waaronder de strijd tegen genderstereotypen, bescherming tegen GBV op scholen en respect voor SRHR. Een onderdeel over transformerende mannelijkheden is ook opgenomen. - Het Impact'Elles-programma van Plan richt zich op de onderliggende oorzaken van genderongelijkheid voor het realiseren van rechten en gelijkheid voor meisjes. Deze benadering is gebaseerd op: 1) het veranderen van discriminerende gendernormen, 2) het mobiliseren van adolescentenmeisjes en jonge vrouwen om hun autonomie en handelingsbekwaamheid te vergroten, 3) samenwerken met jongens en mannen om hen te helpen gendergelijkheid beter te begrijpen, het veranderen van machtsdynamieken en het ondersteunen van de ontwikkeling van positieve en niet-gewelddadige mannelijkheden, 4) het bevorderen van gelijke kansen voor jonge vrouwen binnen het gezin en de gemeenschap, en gelijkheid qua positie en status (inclusief toegang tot diensten), en 5) het versterken van maatschappelijke structuren, systemen en maatschappelijke organisaties om gendergelijkheid en inclusie te bevorderen. <p>In Marokko ondersteunde België de organisatie van een tentoonstelling over het thema positieve mannelijkheid voor TFP's en het Marokkaanse maatschappelijk middenveld. Deze steun heeft ook de vorm aangenomen van samenwerking tussen overheid en niet-gouvernementele organisaties met het initiatief "Ondersteuning aan de veiligheidsdiensten met als thema de strijd tegen geweld tegen vrouwen – €2.000.000."</p> <p>Tijdens de bijeenkomst op 16 oktober 2025 over SRHR in de Belgische residentie in Nigeria werd speciale aandacht besteed aan de kwestie van sociale normen in Nigeria. Vrouwen hebben vaak geen inspraak over hun eigen gezondheid, waarbij het mannelijke hoofd van het huishouden regelmatig zorg weigert of alleen in extreme gevallen toestaat. Daardoor zijn SRHR-middelen en -diensten zoals anticonceptie, veilige bevalling en</p>

	<p>seksuele voorlichting vaak onderbenut of ontoegankelijk, wat deze functie uit eerste hand kon waarnemen in een MSF-ziekenhuis in Maiduguri, noordoostelijk Nigeria. Transformerende mannelijkheid staat als Belgische prioriteit in de schijnwerpers.</p> <p>In de DRC vergroot het LVSI-programma van Enabel het bewustzijn onder meisjes en jongens over de preventie van gendergerelateerd geweld. Wat betreft sociale re-integratie werkt de LVSI op twee fronten: familiebemiddeling om de terugkeer van slachtoffers van seksueel geweld naar hun families te bevorderen; en sociaal-economische re-integratie via geselecteerde NGO's die beroepsopleidingen organiseren voor slachtoffers en overlevenden, met als doel toegang te krijgen tot fatsoenlijk werk dat inkomen genereert. Er zijn ook klachtenmechanismen opgezet op scholen, met name in Mbuji-Mayi in Kasai-Oriental. België heeft ook de opleiding van leraren ondersteund in het gebruik van modules ter preventie van SOA's en hiv/aids.</p>
21.	In staten in een fragiele situatie, toezien op de veiligheid van vrouwen en meisjes en op hun bescherming tegen alle vormen van geweld.
21.a	De situatie van vrouwen en meisjes in interventiezones opvolgen en een specifiek systeem van rapportage opzetten met betrekking tot geweld tegen vrouwen.
	Monitoring/Early warning indicators.
	Gezien de omvang van het probleem en de huidige situatie in de DRC , besteedt onze post bijzondere aandacht aan seksueel en gendergerelateerd geweld in de mensenrechtenverslaggeving gedurende het hele jaar.
	Ondernomen interventies.
	<p>In Benin: Op het niveau van overheidssamenwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ondersteuning in computerapparatuur en rollend materieel aan de departementale directies van sociale zaken en familie van Atlantic, Couffo en Hills, en aan sociale promotiecentra om onder andere de verzameling van GBV-gegevens in het SIDOFE-platform te versterken - 184 gevallen van GBV behandeld bij CIPeC GBV Collines tussen januari en november 2025 - Informatie- en bewustwordingssessies voor 500 religieuze leiders, studenten, taxi- en motorchauffeurs in Djougou om het percentage huiselijk geweld, gedwongen en vroege huwelijken, verwaarlozing en verlating van huizen en weigering om een inkomensgenererende activiteit uit te voeren te verminderen, met steun van de commissaris van Djougou 2, om zo een gedragsverandering te bevorderen gezien het aantal klachten over GBV. - Voortdurende steun voor het gedecentraliseerde netwerk voor de preventie en het beheer van GBV door gemeenten in de Atlantische Oceaan en Couffo, integratie van 46 dorpen (waar nul GBV-commissies worden opgericht) en het oprichten van 8 nieuwe commissies in het departement Les Collines. Deze netwerken ontvangen de aangifte van gedocumenteerde GBV-zaken en faciliteren het beheer van zaken via het netwerk. <p>Op het niveau van niet-gouvernementele samenwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het Impact-Elle-programma gebruikt vrouwenvoetbal als strategie om GBV te bestrijden. 09 vrouwenvoetbalclubs zijn opgericht in de interventiegemeenten. De 216 meisjes en 40 jongens worden getraind om hun leeftijdsgenoten te informeren over hoe ze kinder- en jeugdmishandeling kunnen detecteren en melden. 27 verslaggevers, waaronder 16 jonge jonge vrouwen, vergroten bewustzijn via radioprogramma's over geweld tegen kinderen, met name geweld tegen meisjes en jonge vrouwen. Plan International financiert in synergie

	<p>met andere interne projecten van de organisatie elk jaar de Zero Pregnancy-campagne op scholen (ZeGROMIS) en in leeromgevingen. Deze campagne wordt in Atacora gevoerd door de prefect.</p> <p>In Mozambique heeft FOS een programma (2022-2026) over fatsoenlijk werk, waarbij de focus ligt op het verbeteren van arbeidsrechten en sociale bescherming in door vrouwen gedomineerde sectoren, waaronder huishoudelijk werk, landbouwarbeidersgemeenschappen en zelfvoorzienende landbouw. Daarnaast is gender een van de doorsnijdende thema's van het FOS-programma. Dit betekent dat elk van de vier partners verplicht is het gendersaspect in hun activiteiten te integreren. Belangrijke interventies omvatten workshops over gendergerelateerd geweld en seksuele intimidatie op de werkvloer, het ondersteunen van vrouwen bij het verkrijgen van moeder- en reproductieve gezondheidszorg, evenals het trainen van vrouwen in activisme en leiderschap. FOS-partners dragen ook bij aan nationaal beleid rond vrouwenkwesties door deel te nemen aan sociale dialoog en via lobbywerk en belangenbehartiging. COMUTRA is het genderfocuspunt voor FOS Mozambique en is verantwoordelijk voor genderrechtvaardigheidstraining voor andere FOS-partners. Dit omvat het organiseren van workshops, het ontwikkelen van handleidingen en deelname aan regionale activiteiten op het thematische gebied gender.</p> <p>Van 25 november 2024 tot 13 december 2024 organiseerde de DRC de campagne "16 dagen activisme tegen gendergerelateerd geweld". In deze periode is onze post in Kinshasa betrokken geweest bij activiteiten op nationaal niveau, terwijl het LVSI-project deze acties heeft ondersteund in de vier provincies waar het actief is. In samenwerking met de interdonorgroep Gender produceerde onze post een video met de ambassadeurs van verschillende ambassades ter gelegenheid van de Internationale Dag voor de Uitbanning van Geweld tegen Vrouwen, die meerdere keren op nationale televisie werd uitgezonden, onder andere.</p> <p>Daarnaast helpen lopende humanitaire programma's voor de periode 2023-2025 om risico's te verminderen en te beperken, ook voor vrouwen. Dit gebeurt onder andere door in basisbehoeften te voorzien, om negatieve copingmechanismen zoals overlevingsseks te vermijden.</p>
21.e	<p>De initiatieven ondersteunen van internationale, Belgische en lokale NGO's die zich richten op de bescherming van vrouwen en meisjes en die strijden tegen seksueel geweld, onder andere door preventie en door holistische en multidisciplinaire zorg voor slachtoffers via toegang tot medische en psychosociale zorg, door sociaaleconomische herintegratie en door het aanbieden van bescherming en huisvesting.</p> <p>Ondersteunende acties.</p> <p>In Benin kunnen twee ambassadesubsidies worden genoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ambassadesubsidies: Ondersteuning voor het huisvestings- en zorgcentrum, vooral op opleidingsniveau, voor slachtoffers van GBV via de NGO Ya-Tchegbo (opvang, zorg, professionele re-integratie): 3800 euro - Ambassadesubsidies aan de Association of Women Lawyers of Benin voor de organisatie van rechtsbijstandssessies voor vrouwelijke overlevenden van GBV in 3 gemeenten (Aplahoué, Djougou en Parakou), waar Enabel haar projecten inzet: 3500 euro <p>In de DRC, in Kasai Central, biedt CNCD/11.11.11, met het NGO-consortium CRONGG als lokale partner, een programma gericht op "Inclusieve en egalitaire burgerlijke, politieke, economische, sociale en milieurechten", ondersteund door niet-gouvernementele samenwerking. Binnen het CRONGG-consortium bieden verschillende lokale NGO's psychosociale ondersteuning aan vrouwen en meisjes die slachtoffer zijn geweest van seksueel geweld tijdens de Kamwina Nsapu-opstand in 2016-2019. Tegenwoordig is het voor veel van deze vrouwen, vaak in een zeer precaire situatie,</p>

	<p>de enige steun die ze nog ontvangen. In 2025 werd dit ondersteuningsprogramma in Kananga bezocht door de politieke afdeling van de ambassade tijdens een zakenreis.</p> <p>In Senegal is Strategisch Doel 4 van het Gemeenschappelijk Strategisch Kader, dat Belgische NGA's samenbrengt die profiteren van DGD-financiering, bedoeld om aanhoudende ongelijkheden in de toegang tot basisgezondheidszorg, voeding en sociale bescherming tussen vrouwen en mannen, evenals tussen sociale en territoriale groepen, te verminderen. De acties ondersteunen de effectieve participatie van vrouwen en jongeren in de gemeenschapsgezondheidsstructuren, de rekening houden met de specifieke behoeften van mensen met een handicap, en de systematische integratie van gender in de planning en monitoring van gezondheidsbeleid. De focus ligt op geestelijke gezondheid, de bescherming en strijd tegen gendergerelateerd geweld en de bevordering van seksuele en reproductieve rechten. De Belgische ANGS (Eclosio, Plan International, CR de Belgique, Action Damien, BD, SHC en Rikolto) en ongeveer dertig van hun lokale partners organiseren jaarlijks een "karavaan van milieu en sociale inclusie" die een week lang door verschillende dorpen in het land reist. De strijd tegen GBV neemt een prominente plaats in deze bewustwordingsactie. Een informatieve en operationele synergie gericht op het versterken van de gendergerelateerde acties van alle Belgische NGA's van de GSK Senegal werd geïnitieerd door de organisatie "Le Monse selon les femmes" tijdens de GSK-bijeenkomsten in 2025. Dit initiatief heeft als doel ervaringen, instrumenten en goede praktijken te delen op het gebied van gendermainstreaming en gemeenschappelijke genderveranderingsindicatoren voor heel GSK Senegal te selecteren.</p>
	<p>Projecten of programma's die bijdragen aan gendergelijkheid in staten die zich in een fragiele situatie bevinden.</p>
	<p>In Libanon financiert België een project van €1 miljoen samen met de lokale NGO AMEL van 2023 tot 2026 om de uitsluiting van vrouwen en meisjes uit de meest kwetsbare gast- en vluchtelingengemeenschappen in Libanon te bestrijden, hun veerkracht en autonomie te versterken door hun toegang tot economische en sociale rechten (bescherming, basisdiensten...) in centra die worden beheerd door lokale organisaties.</p>
<p>22.</p>	<p>De veiligheid en bescherming van de vrouwen en jonge meisjes verzekeren in het kader van humanitair werk.</p>
<p>22.b</p>	<p>Speciale aandacht besteden aan de bescherming van vrouwen en meisjes in humanitaire hulp, onder meer in de dialoog met partnerorganisaties van de Belgische humanitaire hulp.</p>
	<p>Aantal vermeldingen bij de voorbereiding van de verschillende besturen en stuurgroepen.</p>
	<p>Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.</p>

DOELSTELLING 4: Bevorderen van de deelname van vrouwen aan besluitvorming inzake vrede en veiligheid en de preventie, beheer en oplossing van conflicten

24. Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen binnen de federale administraties.

24.a Een actief rekruteringsbeleid voeren, de evolutie in de aanwerving van vrouwen analyseren en het rekruteringsbeleid aanpassen op basis van deze analyse.

Ondernomen acties binnen het rekruteringsbeleid om vrouwen aan te trekken.

Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.

Aantal en aandeel mannen – vrouwen onder de diplomaten, posthoofden, de consuls, de attachés ontwikkelingssamenwerking, de militairen, de federale politie en de magistratuur.

2025	Aantal		Aandeel (%)	
Functie	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Ambassadeur				
Hoofd Belgian Office				
Hoofd Consulaat				
Consul-Generaal				
Hoofd Diplomatiek Bureau				
Permanent Vertegenwoordiger				
Totaal				

2025	Aantal		Aandeel (%)	
Klasse/niveau	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
A1				
A2				
A3				
A4				
A5				
C (consulaire loopbaan)				
Totaal				

26.	Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen in het kader van vredesmissies, civiele crisisbeheersingsmissies en verkiezingswaarnemingsmissies.												
26.c	<p>Streven naar een betere vertegenwoordiging van vrouwen in de ‘<i>basic generic training</i>’ voorafgaand aan de uitzending voor een civiele crisisbeheersingsmissie.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.</p> <p>Aantal en aandeel mannen en vrouwen die deelgenomen hebben aan de ‘<i>basic generic training</i>’.</p> <table border="1" data-bbox="254 508 1635 613"> <thead> <tr> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Aantal		Aandeel (%)		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen				
Aantal		Aandeel (%)											
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen										
28.	De participatie van vrouwen verbeteren in de lokale samenleving.												
28.b	<p>Steunen van initiatieven die gericht zijn op het versterken van de participatie van vrouwen in de besluitvorming op elk niveau (lokaal, regionaal en nationaal) in het bijzonder in staten in fragiele situatie.</p> <p>Steun voor de participatie van vrouwen aan vredesonderhandelingen.</p> <p>Als onderdeel van het wereldwijde #GirlsTakeover-initiatief van Plan International in Ethiopië werd op 27 oktober 2025 een "Ambassadeur voor een Dag" uitgenodigd om het werk van de ambassadeur een hele dag te volgen. Dit initiatief geeft meisjes de kans om leiderschapsrollen te vervullen en eist gelijkheid in macht, vrijheid en vertegenwoordiging.</p> <p>In Libanon financierde België in 2025 twee internationale NGO's, Danmission en DanChurchAid, als onderdeel van de vredesopbouwprojecten. Beide projecten waren gericht op het versterken van de veerkracht van de meest kwetsbare mensen tijdens het conflict in Libanon en het verminderen van intercommunale spanningen. De twee projecten hadden met name als doel de rol van vrouwen te versterken door hun deelname aan de besluitvormingsprocessen rond de twee projecten (lokale commissies) te waarborgen.</p> <p>Als onderdeel van de begroting van 2025 zal België een vredesopbouwproject over overgangsrechtvaardigheid in Syrië ondersteunen. "Overgangsrechtvaardigheid" is een essentiële stap in de politieke transitie van Syrië en een vereiste voor stabiliteit. Het project zal zich ook richten op sociale dialoog, waarheidszoektocht en documentatie, evenals het versterken van het maatschappelijk middenveld. Acties van het maatschappelijk middenveld hebben een sterk gendercomponent, waaronder de keuze van door vrouwen geleide organisaties als uitvoerende partners en een focus op de specifieke rol van vrouwen bij het herstellen van sociale samenhang. De functie zal de uitvoering van dit project nauwlettend volgen, zodat het doel daadwerkelijk wordt bereikt.</p> <p>In Marokko steunde België de organisatie van de Feminismeconferentie van 2025.</p>												

	<p>Aantal en kwaliteit van gehouden consultaties met lokale vrouwengroepen.</p> <p>In de DRC ondersteunde en nam onze post deel aan een workshop over inclusieve politieke participatie, georganiseerd door de Synergy of Young Africans for Peacebuilding and Security (SJACPS), in samenwerking met MONUSCO en UN Women. Het evenement, gericht op gemeenteraadsleden van Kinshasa, had als doel hun vaardigheden te versterken in de geest van resoluties 1325 en 2250.</p> <p>België heeft in 2025 verschillende missies in Syrië uitgevoerd . Tijdens de missie in maart 2025 stond een specifiek onderdeel over de publieke participatie van vrouwen op de agenda. De functie voerde consultaties met leden van de Vrouwenadviesraad en de Vrouwenpolitieke Beweging van Syrië.</p>
28.c	<p>Steunen van lokale vrouwennetwerken en –organisaties om hun juridische, economische, politieke en sociale capaciteiten te versterken.</p> <p>Geleverde steun.</p> <p>In Benin kunnen verschillende initiatieven worden genoemd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een trainingscursus ten behoeve van het netwerk van vrouwen die in het maritieme veld in Benin werken, over hun vermogen om gender mee te nemen in de besluitvormingsprocessen op het niveau van hun respectievelijke structuren (PASPort2) - Voortdurende steun aan het Nationaal Platform van Gebruikers van Gezondheidsdiensten (PNUS) om de rechten van patiënten in het algemeen en vrouwen in het bijzonder te verdedigen met hun deelname aan consultatiekaders op het niveau van gezondheidszones - Ondersteuning van belangenbehartigingsinitiatieven van Reserve Women in Delta Mono - Ondersteuning voor bijeenkomsten van de SSRAJ GBV-consultatiekaders op gemeentelijk en departementaal niveau gericht op het verbeteren van de synergie van acties tussen multisectorale actoren - Steun voor vrouwelijke PO's en GFs voor hun deelname aan acties ter promotie van tropische landbouwproducten (kermis, gemeenschapsdag, enz.) - Organisatie door de ambassade van de thematische workshop van de ANGS van de GSK Benin over agro-ecologie, die de tentoonstelling en verkoop van agri-food producten verwerkt door agri-ondernemers ondersteunde door Belgische niet-gouvernementele samenwerking (Eclasio, Louvain Samenwerking, via Don Bosco) mogelijk maakte <p>In Marokko worden verschillende vrouwennetwerken ondersteund door Belgische samenwerking via overheids- en niet-gouvernementele samenwerking (met name via APEFE, ASF, SOLSOC, RCN).</p> <p>Onze positie in Nigeria heeft voortdurend contact met NGO's die gericht zijn op het opbouwen van juridische, economische, politieke en sociale capaciteiten. De lancering van een coöperatieve vrouwenbank in de Belgische residentie op 8 juli 2025 is een concreet voorbeeld van hoe deze functie de positie van vrouwen in Nigeria verder wil versterken.</p> <p>In Senegal organiseerde de Groep van Vrouwelijke Ambassadeurs en Hoofden van Agentschappen van Senegal, als onderdeel van hun initiatieven ter ondersteuning van vrouwen en meisjes in Senegal, een mentorprogramma genaamd "Wings for Women – Ambassador for a Day" om persoonlijke en professionele ontwikkelingsmogelijkheden te bieden aan jonge vrouwelijke leiders in Senegal via mentoring van ambassadeurs en hoofden van agentschappen. De ambassadeur van België in Dakar organiseerde mede de editie van 2025 van dit initiatief, met als doel om sociaal betrokken jonge</p>

	<p>Senegalese vrouwen uit bescheiden milieus te laten adviseren en gesponsord door vrouwelijke leiders in diplomatie, internationale betrekkingen, humanitaire en ontwikkelingssamenwerking, om zo gendergelijkheid te ondersteunen en barrières voor vrouwen en meisjes af te breken, en hen aan te moedigen zichzelf te zien als leiders en agenten van verandering, onder andere via een diplomatieke carrière en/of in internationale organisaties.</p>
28.d	<p>Aanmoedigen van lokale verwezenlijkingen geënt in het maatschappelijke middenveld, gericht op een betere socio-economische participatie van vrouwen.</p>
	<p>Projecten of programma's die bijdragen aan de socio-economische participatie van vrouwen.</p> <p>In Benin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking door de overheid: <ul style="list-style-type: none"> o PARSAD en Delta mono - Niet-gouvernementele samenwerking: <ul style="list-style-type: none"> o APEFE-ondersteuning voor vrouwenondernemerschap o VVSG-UVCW ondersteunt de ontwikkeling van de lokale economie en in het bijzonder de deelname van vrouwen aan deze ontwikkeling. o WSM en VIA Don Bosco voor de beroepsopleiding van jonge meisjes o Iles de Paix, Louvain Cooperation en Eclasio voor economische empowerment via initiatieven voor ondersteuning van familieboerderijen (IGA) <p>In Libanon financiert België een project van €1 miljoen samen met de lokale NGO AMEL van 2023 tot 2026 om de uitsluiting van vrouwen en meisjes uit de meest kwetsbare gast- en vluchtelingengemeenschappen in Libanon te bestrijden, hun veerkracht en autonomie te versterken door hun toegang tot economische en sociale rechten (bescherming, basisdiensten...) in centra die worden beheerd door lokale organisaties.</p> <p>Zoals eerder vermeld, zette de Belgische ambassade in Nigeria haar samenwerking voort met het Nigerian Women Economic Development Project (NIGWED PROJECT). Dit project biedt training aan overlevenden van psychisch en seksueel misbruik. Het doel is om ze operationeel te maken in de waardeketen van zoete aardappelen en zo hun economische onafhankelijkheid te bevorderen.</p>

DOELSTELLING 5: Ondersteunen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda	
29.	Toepassen van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid op het Belgisch federaal niveau en uitvoeren van het NAP.
29.a	Opstellen van een Belgisch NAP voor de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid.
	Aannemen van het NAP.
	Niet van toepassing in 2025. Op 25.02.2022 nam de Ministerraad akte van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid (2022-2026).
32.	Stimuleren van de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid in andere landen.
32.a	Pleiten voor de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid, o.a. via de aanname van een NAP, in andere landen, in het bijzonder die in een fragiele situatie, en deze landen hierbij ondersteunen.
	Landen waaraan steun inzake het thema vrouwen, vrede en veiligheid werd gegeven, type steun en partners.
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.
	Bilaterale en regionale oproepen waarin het thema vrouwen, vrede en veiligheid werd aangehaald.
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.
	Aantal en type acties ondernomen door diplomatieke missies om het thema vrouwen, vrede en veiligheid aan te kaarten.
	<p>Onze post in Ethiopië heeft verschillende initiatieven ondernomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op vrijdag 28 februari 2025 organiseerde de ambassade een succesvolle vertoning van de krachtige korte film "Julie Zwijgt" als onderdeel van het EU Film Festival in het Italiaanse Culturele Instituut in Addis Abeba. We hadden de eer om de beroemde Ethiopische olympiër Meseret Defar te verwelkomen, die na de vertoning van de film haar eigen ervaringen als langeafstandsloper deelde en het belang besprak van het vinden van je stem te midden van de vele uitdagingen. Als vicevoorzitter van de Ethiopische Atletiekfederatie is zij een gepassioneerd pleitbezorger voor vrouwen en meisjes die te maken hebben met mishandelende omstandigheden in de sport. • Op 16 maart 2025 namen het hoofd van de post en een medewerker van de post deel aan de 5 km Vrouwenloop als onderdeel van Internationale Vrouwendag. Het evenement werd georganiseerd door de Ethiopische atleet Meseret Defar en gefinancierd door Ierland. • Als onderdeel van het wereldwijde #GirlsTakeover-initiatief van Plan International in Ethiopië werd op 27 oktober 2025 een "Ambassadeur voor een dag" uitgenodigd om het werk van de ambassadeur een hele dag te volgen. Dit initiatief geeft meisjes de kans om leiderschapsrollen te vervullen en eist gelijkheid in macht, vrijheid en vertegenwoordiging. • De ambassade nam deel aan de campagne van 16 dagen van activisme van 25 november tot 10 december 2025 via dagelijkse berichten op sociale netwerken om bewustwording te creëren over gendergerelateerd geweld. Om deze campagne meer zichtbaarheid te geven, werd er gedurende de campagne een sticker op de auto van de ambassadeur geplakt met de tekst "STOP VIOLENCE AGAINST WOMEN".

	<ul style="list-style-type: none"> • De ambassadeur neemt regelmatig deel aan de Queens Bees-bijeenkomsten die een groot aantal ambassadeurs in Addis Abeba samenbrengen en organiseert regelmatig bewustwordingsactiviteiten over het thema gender, met name als onderdeel van de 16-daagse activismecampagne. • Op 30 oktober 2025 hield de EU-delegatie bij de AU namens de EU en de lidstaten een interventie in Addis tijdens de zitting van de Vredes- en Veiligheidsraad van de Afrikaanse Unie voor Vrouwen, Vrede en Veiligheid in Afrika en ter herdenking van 25 jaar van VN-Veiligheidsraad 1325. <p>In Libanon financierde België mede het Beiroet Filmfestival voor de vertoning van een film/documentaire. Het festival is gewijd aan de empowerment van vrouwen.</p> <p>In oktober 2025 organiseerde de Belgische ambassade in Nigeria een lunch in de Belgische residentie ter viering van de vijftiende verjaardag van VN-resolutie 1325 over vrouwen, vrede en veiligheid. De eregast was CEDAW-vicevoorzitter Esther Eghobamien-Mshelia, die een sleutelrol speelde bij de ontwikkeling van twee nationale Nigeriaanse actieplannen op dit gebied.</p>
33.	Versterken van de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid door partnerlanden in coördinatie met donorlanden.
33.a	<p>De aandacht vestigen op de uitvoering van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid bij de coördinatie van donoren in partnerlanden en, naast de bestaande gendercoördinatie, een versterking vragen van de coördinatie inzake de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid.</p> <p>Naam en aantal partnerlanden waar er deelgenomen wordt aan coördinatie rond het thema vrouwen, vrede en veiligheid met donorlanden en type coördinatie.</p> <p>In Marokko is België mede-leider van de genderthematische groep in Marokko en speelt een actieve rol in het functioneren ervan: de aanwezige actoren zijn ongeveer dertig bij elke bijeenkomst, met een bijna systematische aanwezigheid van de EU, de Raad van Europa, Frankrijk, Canada, Noorwegen, Denemarken en Zwitserland.</p> <p>België is ook mede-leider van de EU "Gelijkheid" TEI in Marokko en speelt een actieve rol in de werking ervan.</p> <p>In Nigeria neemt de ambassade deel aan humanitaire werkgroepen op verschillende niveaus (North-East Ambassadors Group, North-East Donor Group, OCHA donorbijeenkomsten, bijeenkomsten met het INGO Forum, enz.) waar de bescherming van vrouwen en meisjes op de agenda staat.</p> <p>In de DRC worden, binnen het kader van de Genderdonorgroep, waaraan België actief deelneemt, ad hoc-bijeenkomsten georganiseerd die alleen betrekking hebben op de agenda van de WPS.</p> <p>De uitvoering van de resoluties in Tanzania wordt besproken binnen het kader van de Gender Donor Group. Deze coördinatie is zeer actief en omvat veel donorlanden en VN-agentschappen.</p>

DOELSTELLING 6: Opvolgen en monitoren van de uitvoering van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda en het NAP	
34.	De uitvoering van het NAP coördineren
34.	Twee keer per jaar bijeenkomen om de uitvoering van het NAP te bespreken.
	Aantal bijeenkomsten van de taskforce VVV.
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.
35.	Het Parlement informeren.
35.a	Jaarlijks rapporteren over de uitvoering van het Nationaal Actieplan.
	Aan het Parlement overgemaakte rapporten.
	Het jaarrapport inzake de uitvoering van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid in 2024 werd op 23 mei 2025 aan het Parlement overgemaakt. Het jaarrapport inzake de uitvoering van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid in 2025 werd op 1 april 2026 aan het Parlement overgemaakt.
36.	Het middenveld informeren en betrekken.
36.a	Verzekeren van de uitwisseling van informatie, de netwerking van de in België beschikbare genderexpertise en het overleg met het maatschappelijke middenveld, in elk geval in het midden en aan het einde van de periode die het NAP beslaat.
	Organisatie van twee evenementen van rapportering en overleg.
	Aantal middenveldorganisaties dat heeft deelgenomen.
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.
37.	Het middenveld uit de partnerlanden betrekken.
37.a	De uitwisseling van informatie verzekeren en het maatschappelijke middenveld uitnodigen deel te nemen aan de opvolging door te rapporteren over elementen doorgegeven door lokale organisaties die deel uitmaken van hun netwerk, in het bijzonder lokale organisaties in partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking.
	Uitnodigingen en resultaten.
	In Marokko vindt overleg met het maatschappelijk middenveld plaats via de verschillende bijeenkomsten die in 2025 met de functie worden gehouden. Deze bijeenkomsten stellen je in staat erover te leren en een diepgaande contextuele analyse te maken.
	Nigeria is geen partnerland van Belgische ontwikkelingssamenwerking. Desalniettemin organiseerde onze ambassade gedurende het jaar verschillende bijeenkomsten met NGO's die zich specifiek inzetten voor vrouwenrechten, waaronder ImpactHer, SHE Initiative, Hope for Family Development Initiative en de Adeola Azeez Community Foundation, een organisatie die vrouwen ondersteunt in hun economische empowerment.

Defensie

De actiepunten voor Defensie in het kader van het Vierde Nationaal Actieplan “Vrouwen, Vrede en Veiligheid” (2022-2026) worden gecoördineerd door de dienst HRP-Concepts van de Algemene Directie Human Resources (DGHR), in nauwe samenwerking met de departementen die bevoegd zijn voor strategie en operaties.

Het jaar 2025 werd gekenmerkt door een dubbel jubileum: de vijftigste verjaardag van de toetreding van de eerste vrouwen tot Defensie en de vijftiende verjaardag van de agenda “Vrouwen, Vrede en Veiligheid”. Naar aanleiding hiervan werden verschillende herdenkings-, en sensibiliseringsactiviteiten georganiseerd, waaronder de uitvoering van studies en de organisatie van een symposium met Belgische en internationale sprekers uit academische, strategische en operationele milieus. Deze initiatieven hebben bijgedragen tot het versterken van de dialoog en het bewustzijn rond gender gerelateerde uitdagingen in de huidige geopolitieke context.

Op operationeel vlak heeft Defensie in 2025 verdere stappen gezet in het versterken van haar expertise, onder meer door het opleiden van nieuwe Gender Focal Points. Deze personeelsleden hebben een gerichte opleiding gevolgd rond alle aspecten van ‘Vrouwen, Vrede en Veiligheid’ en passen deze expertise tijdens operaties toe.

Er werd bijzondere aandacht besteed aan de opleiding en sensibilisering van het personeel rond de waarden van Defensie. De herziening van de pedagogische aanpak van de module “waarden” binnen de basisopleiding van militairen en binnen de Joint Individual Common Core Skills (JICCS), evenals de invoering van een specifieke module binnen het opleidingsparcours van het burgerpersoneel, beogen een versterkte toe-eigening van deze waarden. De waarden zijn onlosmakelijk verbonden met “Vrouwen, Vrede en Veiligheid”: handelen in overeenstemming met de waarden van Defensie veronderstelt dat in alle activiteiten rekening wordt gehouden met de verschillende realiteiten en perspectieven van de bevolking, met inbegrip van die van vrouwen en mannen.

Daarnaast heeft Defensie haar acties verdergezet om haar aantrekkelijkheid te vergroten en de diversiteit binnen haar personeelsbestand te versterken. Partnerschappen werden geconsolideerd en verschillende educatieve en maatschappelijke projecten werden voortgezet of versterkt. De voorbereiding van het vrijwillig militaire dienstjaar, waarvan de implementatie in 2026 van start zal gaan, kadert eveneens binnen deze dynamiek. Verder werd verhoogde aandacht besteed aan de integratie en inclusie van het burgerpersoneel, onder meer via de herziening van het onboardingproces.

Tot slot bleef Defensie actief betrokken binnen de internationale en multilaterale kaders die verband houden met de agenda “Vrouwen, Vrede en Veiligheid”, in het bijzonder binnen de NAVO, de Europese Unie en de Verenigde Naties. Deze betrokkenheid draagt bij tot de uitwisseling van goede praktijken en tot de bevordering van de integratie van de genderdimensie in het vredes- en veiligheidsbeleid.

DOELSTELLING 1: Bevorderen van de implementatie van het internationaal normatief kader	
1.	Verzekeren dat verdragen die de verbetering van de situatie van vrouwen en hun 'empowerment' beogen gerespecteerd worden genomen.
1.a.	In België de internationale verdragen die de rechten van vrouwen verzekeren toepassen.
	<i>Periodieke rapportering over CEDAW.</i>
	Zie de antwoorden van de FOD's Buitenlandse Zaken en Gelijke Kansen
	<i>Opvolgen relevante vragenlijsten en rapportagevragen.</i>
	Zie de antwoorden van de FOD's Buitenlandse Zaken en Gelijke Kansen
	<i>Opvolging van de uitvoering van het Verdrag van Istanbul.</i>
	Zie de antwoorden van de FOD's Buitenlandse Zaken en Gelijke Kansen.

DOELSTELLING 2: Integreren van de genderdimensie in de Belgische acties rond conflict, vrede en veiligheid

6.	Verzekeren dat in alle departementen rekening wordt gehouden met de verschillende noden van vrouwen en mannen en met de uitvoering van de Wet Gender mainstreaming, en de transversaliteit van gender, zoals vermeld in de wet op ontwikkelingsamenwerking.
6.a	<p>Het personeel informeren over gender mainstreaming.</p> <p>Gebruikte informatiemiddelen.</p> <p>Het concept diversiteit — waarvan gender een van de dimensies vormt — evenals de kernwaarden van Defensie (respect, integriteit, loyaliteit en moed) zijn structureel geïntegreerd in de basisopleiding van militairen. De toepassing van deze waarden houdt in dat bij alle activiteiten rekening wordt gehouden met de uiteenlopende realiteiten en perspectieven binnen de bevolking, in het bijzonder die van vrouwen en mannen. Deze thema's worden behandeld via een klassieke presentatie en een interactieve theatervoorstelling, die reeds meerdere jaren door een externe partner worden verzorgd. Om de kwaliteit van de uitwisselingen over deze onderwerpen in een militaire context te versterken en om het hoofd te bieden aan de toegenomen klasgroottes als gevolg van een hogere rekrutering, werd de didactische aanpak in 2025 herzien. Een eerste deel van het sleutelpersoneel werd volgens deze nieuwe methode opgeleid, die in 2026 binnen de gehele Defensie zal worden uitgerold</p> <p>Naast de basisopleiding komen gender en gendermainstreaming ook aan bod in ad-hoc briefings tijdens de voortgezette opleiding van het Defensiepersoneel. Bovendien is basisinformatie beschikbaar op de intranetpagina van Defensie die gewijd is aan diversiteit.</p> <p>Om de sensibilisering verder te versterken en het bereik ervan uit te breiden (naar het burgerpersoneel van de organisatie en naar militair personeel dat in de loopbaan niet of niet langer deelneemt aan voortgezette opleidingen), werden intern eerste reflecties opgestart met het oog op het ter beschikking stellen van een (waarschijnlijk online) opleiding gendermainstreaming voor het personeel. De verdere concretisering hiervan zou tegen eind 2026 moeten worden afgerond.</p>
6.b	<p>Een strategie of een actieplan over de integratie van de genderdimensie ontwikkelen, toepassen en actualiseren.</p> <p>Aangenomen en uitgevoerde strategie.</p> <p>Gender vormt één van de thema's van het diversiteitsbeleid van Defensie en is in dat kader het voorwerp van informatie-, sensibiliserings- en opleidingsacties, waarvan sommige al werden toegelicht onder punt 6.a.</p> <p>Net als de andere betrokken departementen engageert Defensie zich ook binnen het kader van het nieuwe federale plan Gender Mainstreaming en verbindt zij zich ertoe de genderdimensie te integreren in de vijf vastgelegde actiedomeinen, namelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De versterking van het Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid van de EU • Het versterken van de belangstelling en het engagement van jongeren • Het opleiden en correct uitrusten van gekwalificeerd en gespecialiseerd personeel • Inzetten op innovatie en de continue ontwikkeling van de DIRS (Defence, Industry and Research Strategy) • Het ontwikkelen van een communicatiestrategie <p>De aangegane engagementen zullen worden vertaald in interne actieplannen.</p>

7.	De kennis over de genderdimensie bij het personeel stimuleren.												
7.a	<p>De genderdimensie op een substantiële manier integreren in de basisopleidingen.</p> <p>Basisopleidingen die de genderdimensie integreren. Aantal en aandeel vrouwen en mannen dat de opleiding gevolgd heeft.</p> <p>zie antwoord op vraag 6.a</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>620</td> <td>3172</td> <td>16.4%</td> <td>83.6%</td> </tr> </tbody> </table>	Aantal		Aandeel (%)		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	620	3172	16.4%	83.6%
Aantal		Aandeel (%)											
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen										
620	3172	16.4%	83.6%										
7.b	<p>De genderdimensie integreren in de voortgezette opleidingen.</p> <p>Voortgezette opleidingen die de genderdimensie integreren. Aantal en aandeel vrouwen en mannen dat de opleiding gevolgd heeft.</p> <p>Opleiding: de diversiteitsdimensie wordt ad hoc behandeld tijdens statutaire of aanvullende opleidingen van het Defensiepersoneel. Sommige instrumenten, zoals de integriteits-dilemma's die werden ontwikkeld door de Inspecteur-Generaal (IG), kunnen worden gebruikt als ondersteuning voor uitwisselingen of om de reflectie van het personeel over de genderdimensie binnen Defensie te voeden, zowel in als buiten een opleidingscontext.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>34</td> <td>197</td> <td>14.7%</td> <td>85.3%</td> </tr> </tbody> </table>	Aantal		Aandeel (%)		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	34	197	14.7%	85.3%
Aantal		Aandeel (%)											
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen										
34	197	14.7%	85.3%										
7.c	<p>De genderdimensie integreren in de opleidingen voor het personeel dat vertrekt op vredesmissie en civiele crisisbeheersingsmissie.</p> <p>Opleidingen die de genderdimensie integreren. Aantal en aandeel vrouwen en mannen dat de opleiding gevolgd heeft.</p> <p>De cursus BEL Gender Focal Point (GFP) is een tweedaagse opleiding bestemd voor personen die voorzien zijn om detachementen te begeleiden die op operatie vertrekken en om de rol van adviseur van het commando op het vlak van gender op te nemen. In 2025 werden 10 nieuwe GFP's opgeleid. Sommigen van hen kregen bovendien recent de kans om deel te nemen aan grootschalige oefeningen. Deelname aan dit type oefeningen stelt de ingezette GFP's in staat hun competenties verder te trainen en te verfijnen.</p> <p>Naast deze gespecialiseerde GFP-opleiding ontvangen alle personeelsleden die op operatie vertrekken een briefing in het kader van de Pre Deployment Training (PDT).</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5</td> <td>5</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Aantal		Aandeel (%)		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	5	5	50	50
Aantal		Aandeel (%)											
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen										
5	5	50	50										

7.d	<p>Ontwikkeling van pedagogisch materiaal voor de sensibilisering met betrekking tot gender.</p> <p>Materiaal dat werd ontwikkeld.</p> <p>Zoals vermeld onder punt 6.a werd in 2025 een alternatief ontwikkeld en getest voor het waarden- en diversiteitstheater dat tot dusver werd gebruikt tijdens de basisopleidingsfase, met het oog op een implementatie binnen de gehele Defensie in 2026. Deze nieuwe aanpak maakt gebruik van verschillende pedagogische leermiddelen (video's, persartikels, praktijksituaties).</p> <p>In het kader van de acties ter gelegenheid van de viering van 50 jaar vrouwen bij Defensie werden bovendien verschillende didactische materialen ontwikkeld (nieuw logo, visuele panelen die de historiek van vrouwen bij Defensie schetsen, mondelinge getuigenissen, artikels, enz.), die kunnen worden aangewend bij de sensibilisering rond genderkwesties.</p>
8.	Genderexpertise ontwikkelen, beheren en uitwisselen.
8.a	<p>Genderexperten in de departementen voorzien en opleiden.</p> <p>Experten die werden voorzien en gevormd.</p> <p>Defensie beschikt momenteel over adviseurs binnen de departementen Human Resources, Strategische Relaties en Readiness en Operaties. Zij hebben door opleiding en ervaring een expertise inzake gender ontwikkeld.</p>
8.c	<p>Genderexperten voor vredesmissies voorzien en opleiden.</p> <p>Ervoor zorgen dat deze deskundigen nauw samenwerken met lokale middenveldorganisaties en getroffen gemeenschappen.</p> <p>Experten die werden voorzien en gevormd.</p> <p>Voor elk groot detachement dat op missie vertrekt, wordt een Gender Focal Point aangesteld die een specifieke opleiding inzake gender heeft gevolgd. Deze GFP is afkomstig van het Civil-Military Engagement Group (Ci-MEG) of legt snel contact met het personeel dat instaat voor de civiel-militaire samenwerking in het inzetgebied. In 2025 werden 10 nieuwe GFP's opgeleid.</p>
8.d	<p>Beheren en steunen van genderexpertise in de voorbereiding, uitvoering en monitoring van vredesoperaties.</p> <p>Database.</p> <p>Defensie beschikt over een databank van personeel dat de NAVO GENAD-cursus heeft gevolgd, de Gender Focal Point-cursus (intern BELDEF), alsook over een databank van personeel dat werd ingezet voor operatie.</p> <p>Ter beschikking gestelde experts.</p> <p>Elk detachement dat op operatie vertrekt is verplicht een Gender Focal Point aan te duiden (cumulfunctie). Op het niveau van de Defensiestaf zijn er bovendien personen met genderexpertise binnen hun respectievelijke bevoegdheidsdomeinen die ondersteuning kunnen bieden.</p> <p>Opleidingsplan.</p> <p>Elke Gender Focal Point die wordt aangeduid om op operatie te vertrekken, moet vooraf met succes (meer dan 80 %) twee NAVO e-learningmodules hebben afgerond over respectievelijk gender/gender mainstreaming en het belang van genderintegratie in operaties, alvorens de intern bij BELDEF georganiseerde cursus te kunnen volgen (twee keer per jaar).</p>

11.	Verzekeren dat rekening wordt gehouden met de genderdimensie in de vredesmissies, de civiele crisisbeheersingsmissies en de processen van vredesopbouw.
11.a	<p>Goede praktijken en aanbevelingen inzake de integratie van de genderdimensie in vredesmissies verspreiden bij partners en pleiten voor de toepassing ervan bij volgende missies.</p> <p>Verspreiding goede praktijken.</p> <p>De Belgische Defensie neemt actief deel aan en draagt bij tot de uitwisseling van goede praktijken op dit vlak via verschillende kanalen.</p> <p>Dit gebeurt onder meer tijdens de vergaderingen van het NATO Committee on Gender Perspectives (NCGP) en via informele contacten tussen de leden van dit netwerk. De meest recente editie van het NCGP vond plaats van 5 tot en met 7 mei 2025. De uitwisselingen hadden betrekking op de uitvoering van de agendapunten “Vrouwen, Vrede en Veiligheid” (VVV) door de NAVO, waarbij de geboekte vooruitgang en de aanhoudende tekortkomingen werden belicht en concrete aanbevelingen werden geformuleerd voor toekomstige acties. Bijzondere aandacht ging uit naar gendergevoelig leiderschap, met name het belang van opleiding, vorming en verantwoordingsmechanismen om genderperspectieven te integreren in de planning en de dagelijkse operaties.</p> <p>De tweede conferentiedag stond in het teken van de lessen die werden getrokken uit de integratie van genderoverwegingen in actuele conflicten. Daarnaast werden benaderingen onderzocht om de maatschappelijke veerkracht in bredere zin te versterken, waarbij werd aangetoond hoe de integratie van genderperspectieven kan bijdragen tot een betere paraatheid van samenlevingen ten aanzien van uiteenlopende veiligheidsdreigingen.</p> <p>Ook op het niveau van de Europese Unie vinden uitwisselingen en reflecties plaats, waaraan vertegenwoordigers van het strategiedepartement van Defensie deelnemen. Daarnaast neemt Defensie deel aan het VN-initiatief VAE–EU “Joining Forces for Women, Peace and Security”.</p> <p>In 2025 organiseerde Defensie, naar aanleiding van 50 jaar vrouwen bij Defensie en 25 jaar Vrouwen, Vrede en Veiligheid, een symposium waarbij verschillende Belgische en internationale sprekers hun ervaringen deelden. De presentaties rond thema’s zoals “Women, Peace and Security: NATO efforts in perspective”, “Addressing Backsliding and Backlash for Women in Defence Forces” en “Strength, Service, and Solidarity: The Role of Women in the Modern Armed Force” droegen bij tot verdere reflectie over goede praktijken en aanbevelingen inzake de integratie van de genderdimensie. Vertegenwoordigers van diverse partnerorganisaties en -diensten waren eveneens aanwezig, wat de uitwisseling van informatie en goede praktijken heeft bevorderd.</p> <p>Pleidooi voor toepassing.</p> <p>Naast de regelmatige steunbetuigingen van de militaire en politieke autoriteiten van Defensie tijdens verschillende fora en bijeenkomsten, hebben tijdens het symposium dat in oktober 2025 werd georganiseerd ter gelegenheid van 50 jaar vrouwen bij Defensie en 25 jaar Vrouwen, Vrede en Veiligheid, de Chief of Defence (CHOD) en verschillende generaals (actief en op rust) het woord genomen. Hun aanwezigheid en tussenkomsten vormden een krachtig signaal over het belang van de integratie van de genderdimensie in vredesmissies, missies voor civiel crisisbeheer en in processen van vredesopbouw.</p>

11.b	Samenwerken met internationale organisaties en hun lidstaten inzake het verzamelen van relevante genderdata en ondersteunen van consultatie- en coördinatiemechanismen.
	Database 'gender'.
	Geen informatie beschikbaar voor 2025.
	Geleverde steun. De Belgische Defensie stelt het nationaal samenvattend rapport op voor het NATO Committee on Gender Perspectives en draagt zo bij tot het verzamelen van relevante informatie. Daarnaast bezorgt de Belgische Defensie jaarlijks haar gegevens over de implementatie van het NAVO-beleid Preventing and Responding to Sexual Exploitation and Abuse (SEA).
11.c	Toeziën op de integratie van de genderdimensie bij de planning en uitwerking van SSR en DDR programma's.
	Projecten of programma's rond SSR en DDR waarin aandacht gaat naar gender, de landen waarin ze uitgevoerd worden In 2025 waren er geen SSR- of DDR-operaties die specifiek door Defensie werden uitgevoerd. De focus lag, en blijft, op de verdediging van de oostflank en op de versterking van de capaciteiten van onze partners. Dit type operaties vindt plaats binnen organisaties zoals de Verenigde Naties, de NAVO of de Europese Unie waar, gezien de omvang van de tactische eenheden, doorgaans een genderadviseur aanwezig is.

DOELSTELLING 3: Strijden tegen alle vormen van geweld ten aanzien van vrouwen en meisjes, in het bijzonder seksueel geweld

16.	De aandacht vestigen op het fenomeen van seksueel en gendergerelateerd geweld.
16.a	<p>Op het politieke en operationele niveau prioriteit geven aan en sensibiliseren rond de strijd tegen alle vormen van geweld tijdens en na gewapende conflicten, met bijzondere aandacht voor seksueel geweld.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>Defensie handhaaft in 2025 een beleid van nultolerantie ten aanzien van alle vormen van seksueel geweld en gendergerelateerd geweld, overeenkomstig het internationaal humanitair recht, de mensenrechten en de engagementen van de agenda “Vrouwen, Vrede en Veiligheid” (WPS).</p> <p>Op politiek en strategisch niveau blijft Defensie haar partners actief sensibiliseren binnen de relevante multilaterale kaders (VN, NAVO, EU, OVSE). De eerder ondernomen sensibiliseringsacties, onder meer in het kader van het internationale debat over de pragmatische toekomst van de WPS-agenda, blijven richtinggevend voor het optreden van de instelling in 2025.</p> <p>De deelname van Defensie aan de werkzaamheden van de OVSE/ het Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR), in het bijzonder met betrekking tot de integratie van mensenrechten en het genderperspectief binnen de strijdkrachten, vormt een duurzaam referentiekader dat de praktijken ook in 2025 blijft sturen.</p> <p>Op operationeel niveau past Defensie specifieke Standard Operating Procedures (SOP’s) toe inzake de preventie, melding en behandeling van seksueel geweld tijdens missies. In een logica van continue verbetering werd in 2025 een evaluatie van deze procedures uitgevoerd. Daarbij werd vastgesteld dat het wenselijk is bepaalde SOP’s te actualiseren om hun volledige afstemming op de huidige praktijken en uitdagingen te waarborgen. De werkzaamheden inzake actualisering bevinden zich in de fase van planning en prioritering.</p> <p>De Pre-Deployment Training omvat systematisch verplichte modules inzake gendersensibilisering en de preventie van seksueel geweld, aangepast aan de actuele operationele contexten en met integratie van praktijkscenario’s.</p> <p>Elk operationeel detachement beschikt over een Gender Focal Point (GFP) en geniet de ondersteuning van Operational Gender Teams, teneinde de effectieve integratie van de diversiteit in de planning en uitvoering van operaties te verzekeren en de bescherming van de burgerbevolking, in het bijzonder vrouwen en meisjes, te waarborgen.</p> <p>In 2025 nam Defensie bovendien deel aan de UNIDIR-conferentie “Technological Considerations in Frameworks for Women, Peace and Security” (3 februari 2025, Genève/online), en droeg zij bij aan de internationale uitwisselingen over de impact van opkomende technologieën op de preventie van seksueel geweld.</p> <p>Defensie ondersteunt het EU Action Plan WPS & Gender Equality 2025–2029 en zal in 2026 een lijst van actiepunten formuleren.</p>

	Steun voor resoluties, adviezen of aanbevelingen.
	Geen informatie beschikbaar voor 2025.
17.	Sensibiliseren van het personeel dat op missie vertrekt rond het thema van seksueel en gendergerelateerd geweld.
17.a	Tijdens de voorbereiding van vredesmissies en de pre-deployment training in België aandacht vragen voor geweld tegen vrouwen en meisjes en de noodzaak om hen hiertegen te beschermen benadrukken.
	Concreet ondernomen acties.
	Tijdens de Pre-Deployment Training van alle militairen die op missie vertrekken, zowel binnen een groot detachement als individueel, wordt het thema diversiteit geïntegreerd in de sensibiliseringsbriefing over de cultuur van het inzetgebied. De thematiek van seksueel geweld, evenals de rapporteringsmechanismen en de noodzakelijke maatregelen om een gepaste opvolging te verzekeren, komen eveneens uitgebreid aan bod in de opleiding bestemd voor Gender Focal Points (GFP's).
	De rol van de GFP beperkt zich niet tot het identificeren en melden van misbruiken binnen de lokale cultuur van het inzetgebied. De GFP waakt ook over mogelijke grensoverschrijdende gedragingen binnen het militaire detachement zelf. Zowel wanneer die gericht zijn naar de lokale bevolking als naar leden van het detachement adviseert de GFP de detachementscommandant zodat deze situaties zo doeltreffend mogelijk kunnen worden aangepakt.
18.	Nultolerantie met betrekking tot geweld tegen vrouwen opleggen aan de Belgische vredesmacht.
18.a	Vervolgen van de daders van seksueel geweld binnen Defensie.
	Genomen specifieke maatregelen in geval van seksueel geweld.
	Defensie hanteert een strikte houding ten aanzien van grensoverschrijdend seksueel gedrag. De vermoedde dader van elke vorm van seksueel geweld binnen de rangen van Defensie wordt gemeld bij de Politie. Defensie wordt niet systematisch geïnformeerd over het verloop van het dossier van zodra dit aan het parket werd overgemaakt. Los van gerechtelijke vervolgingen, stelt Defensie een eigen onderzoek in en zal het indien nodig statutaire maatregelen voorstellen aan de bevoegde minister.
18.b	De nultolerantie jaarlijks onderlijnen.
	Herinnering aan de waarden van Defensie en de <i>Joint Individual Common Core Skills</i>.
	Elke vorm van grensoverschrijdend gedrag is per definitie volledig onverenigbaar met de basiswaarden van Defensie, namelijk respect, integriteit, loyaliteit en moed. Deze boodschap, evenals een herinnering aan de verantwoordelijkheid van eenieder om op te treden bij confrontatie met dergelijk gedrag (met vermelding van de bevoegde personen en diensten), wordt regelmatig gecommuniceerd door de Defensieautoriteiten en tijdens de verschillende opleidingen in de loopbaan van het personeel.
	De communicatie- en sensibiliseringsacties rond de waarden van Defensie worden voortgezet via diverse kanalen om ervoor te zorgen dat het belang van deze waarden voor alle personeelsleden een evidentie wordt. Zo werd de intranetpagina die aan de waarden van Defensie is gewijd volledig herwerkt, zowel inhoudelijk als vormelijk. Deze pagina bundelt alle nieuwe ontwikkelde communicatie- en sensibiliseringsinstrumenten (zoals one-pagers per waarde, een herziene waardenbrochure, een standaard PowerPointpresentatie voor kaderleden die belast zijn met het toelichten van de waarden van Defensie, enz.).

	<p>De inhoud en pedagogische aanpak van de submodule “waarden” van de Joint Individual Common Core Skills (JICCS) “conduct and values” werden in 2025 volledig herzien om de interactie en de reflectie en toe-eigening van het onderwerp te versterken. Deze module zal vanaf januari 2026 online beschikbaar zijn. Het militair personeel van Defensie is verplicht deze JICCS jaarlijks te doorlopen; het burgerpersoneel wordt hiertoe eveneens aangemoedigd.</p> <p>In 2025 werd, in het kader van de verbetering van het onboardingtraject van het burgerpersoneel, onder meer een opleidingsparcours voor nieuwe medewerkers uitgewerkt dat voortaan ook een module over de waarden van Defensie omvat.</p> <p>De nultolerantie ten aanzien van elke vorm van geweld en morele of seksuele intimidatie vormt eveneens een vast onderdeel van de sensibiliserings- en informatiebriefings die door de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk (IDPBW) worden gegeven aan het personeel bij de indiensttreding en op meerdere momenten in de loopbaan.</p>
18.c	<p>Toepassen van de VN en NAVO Gedragscode binnen het Belgische leger en deze internationaal promoten.</p> <p>Toepassing en promotie.</p> <p>De toepassing en promotie van de gedragscodes binnen de Belgische krijgsmacht gebeuren op verschillende manieren:</p> <p>Opleiding en sensibilisering: alle militairen ontvangen opleiding over de militaire waarden (respect, integriteit, loyaliteit, moed) en een sensibiliseringsbriefing over seksueel geweld en nultolerantie. Deze thema’s zijn eveneens geïntegreerd in de Joint Individual Common Core Skills (JICCS). Gender Focal Points ontvangen een diepgaande opleiding om misbruiken in inzetgebieden te identificeren, te melden en te voorkomen.</p> <p>Controles en accountability: een in 2024 ingevoerde “gender-checklist” begeleidt detachementscommandanten bij de toepassing van de VN- en NAVO-gedragscodes. Bij niet-naleving worden disciplinaire of statutaire sancties opgelegd.</p> <p>Internationale initiatieven: Defensie deelt haar goede praktijken en draagt bij aan multilaterale uitwisselingen rond de agenda “Vrouwen, Vrede en Veiligheid”, met name binnen de VN- en NAVO-kaders.</p> <p>Defensie past aldus structurele maatregelen, opleidingen, briefings, controles en sancties toe om de nultolerantie inzake geweld tegen vrouwen te bevorderen en toe te passen, in overeenstemming met de gedragscodes van de VN en de NAVO.</p>
21.	In staten in een fragiele situatie, toezien op de veiligheid van vrouwen en meisjes en op hun bescherming tegen alle vormen van geweld.
21.a	<p>De situatie van vrouwen en meisjes in interventiezones opvolgen en een specifiek systeem van rapportage opzetten met betrekking tot geweld tegen vrouwen.</p> <p>Monitoring/Early warning indicators.</p> <p>De opvolging van de situatie van vrouwen en meisjes in het inzetgebied en de rapportering hieromtrent behoren tot de bevoegdheden van de Gender Focal Point die de grote detachementen begeleidt.</p>

	<p>Ondernomen interventies.</p> <p>Geen informatie beschikbaar voor 2025.</p>
21.b	<p>Verderzetten van de actie in het kader van het Verdrag inzake het verbod op clustermunition en het Verdrag inzake het verbod op antipersoonsmijnen met een bijzondere nadruk op de effecten van deze wapens op vrouwen en meisjes, en de rol van vrouwen als actoren van verandering.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>België zet haar engagement voort ter bescherming van burgers, in het bijzonder vrouwen en meisjes, in het kader van het Verdrag inzake het verbod op antipersoonsmijnen en het Verdrag inzake clustermunition, met nadruk op de gedifferentieerde impact van deze wapens en op de rol van vrouwen als actoren van verandering.</p> <p>De door België ondersteunde humanitaire ontminningsacties richten zich prioritair op zones met een hoog risico voor de burgerbevolking, met name in fragiele contexten, en integreren een gender sensitieve benadering, onder meer via opleidingsactiviteiten die de deelname van vrouwen aan ontminningsoperaties bevorderen. Het innovatieve gebruik van mijnen detecterende ratten door APOPO heeft de voorbije jaren bijgedragen tot een versnelling van de inspanningen in kritieke zones.</p> <p>België draagt eveneens bij aan multilaterale inspanningen ter ondersteuning van de Verenigde Naties, met name via steun aan UNMAS, en aan de versterking van internationale capaciteiten op het vlak van ontminning en EOD. In dit kader wordt een samenwerking met de OVSE voorbereid ter ondersteuning van het opleidingscentrum in Doesjanbe, met capaciteitsversterkende activiteiten die vanaf 2026 zijn gepland en waarvan de voorbereidende fase in 2025 werd voortgezet.</p>
21.d	<p>Speciale aandacht besteden aan de inspraak van vrouwen inzake ontminningsprogramma's en vrouwen betrekken bij de beslissing welke zones eerst zullen worden ontminnd.</p> <p>Creatie gender-criterium dat systematisch afgetoetst wordt bij beoordeling van nieuwe ontminningsprojecten.</p> <p>Geen bijkomende informatie beschikbaar voor 2025.</p>
22.	De veiligheid en bescherming van de vrouwen en jonge meisjes verzekeren in het kader van humanitair werk.
22.a	<p>Rekening houden met de bescherming van vrouwen en meisjes bij humanitaire taken, DDR en SSR programma's zoals het bouwen van vluchtelingenkampen.</p> <p>Projecten of programma's die bijdragen aan gendergelijkheid in staten die zich in een fragiele situatie bevinden.</p> <p>Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.</p>
23.	Bestrijden van mensenhandel.
23.d	<p>De nadruk leggen op mensenhandel in het kader van het concept 'human security' tijdens militaire operaties.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>Naast diversiteitsbriefings die deel uitmaken van de pre-deployment training (Pre Deployment Training), worden specifieke themadagen georganiseerd, zoals een "cultural awareness day", waarin onder meer aandacht wordt besteed aan mensenhandel.</p> <p>De richtlijn inzake de bestrijding van mensenhandel en mensensmokkel (SOP 3.8.1) is van toepassing op alle operaties.</p>

Daarnaast leverde Defensie in 2025 twee militairen voor deelname aan de operatie EUNAVFOR MED IRINI, die onder meer gericht is op de bestrijding van drugsmokkel en mensenhandel.

DOELSTELLING 4: Bevorderen van de deelname van vrouwen aan besluitvorming inzake vrede en veiligheid en de preventie, beheer en oplossing van conflicten

24.	Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen binnen de federale administraties.
24.a	Een actief rekruteringsbeleid voeren, de evolutie in de aanwerving van vrouwen analyseren en het rekruteringsbeleid aanpassen op basis van deze analyse.
	Ondernomen acties binnen het rekruteringsbeleid om vrouwen aan te trekken.
	In 2025 heeft Defensie haar inspanningen verdergezet en geïntensiveerd om haar rekruteringskanalen en -pools te diversifiëren, terwijl tegelijk de zichtbaarheid van vrouwen binnen haar rangen werd versterkt. Tot de belangrijkste initiatieven behoren: <ul style="list-style-type: none"> • de versterking van partnerschappen met federale, regionale en industriële actoren, met het oog op het creëren van synergieën om een diverser publiek te bereiken; • de bestending van bestaande educatieve en maatschappelijke projecten: gezien het succes bij jongeren van de richting Defensie en Veiligheid in de derde graad van het secundair onderwijs, werd het personeel dat belast is met dit project versterkt om de kwaliteit te waarborgen en de uitbreiding naar andere scholen mogelijk te maken; • de voortzetting en uitbreiding naar andere regio's van het project Dienst van Collectieve Nut (DCN), intussen omgedoopt tot "Reboot 4 You", met als doel een zo groot mogelijk aantal jongeren in schooluitval of kwetsbare onderwijssituaties te bereiken; • een proefproject rond studentenarbeid bij Defensie met een positieve evaluatie, dat zal worden geformaliseerd in procedures om in 2026 te kunnen worden uitgebreid naar andere eenheden; • de voorbereiding en lancering van het nieuwe project "Dienstjaar", gericht op jongeren van 18 tot 25 jaar, in het kader waarvan in november 2025 een brief werd verstuurd naar alle 17-jarigen, zonder onderscheid naar geslacht — in tegenstelling tot bepaalde initiatieven in andere landen.

Hoewel de hierboven vermelde initiatieven niet uitsluitend op vrouwen zijn gericht, dragen zij, door Defensie zichtbaar te maken bij jongeren, hen in hun leefomgeving te ontmoeten en hen een “voorproefje” van Defensie te bieden (voor enkele weken, maanden of een volledig jaar), bij tot het verlagen van de psychologische instapdrempels, die traditioneel hoger liggen bij jonge vrouwen. Deze projecten hebben aldus de ambitie de vrouwelijke vertegenwoordiging te verhogen, wat zich lijkt te weerspiegelen in de rekruteringscijfers.

In het kader van de herdenkingen in 2025 — die zowel het vijftigjarig bestaan van vrouwen bij de Belgische Defensie als de vijftwintig jaar van de agenda Women, Peace and Security markeerden — werden verschillende ambitieuze acties ondernomen (persartikels, een tentoonstelling over de evolutie en rol van vrouwen bij Defensie die werd gebruikt tijdens de activiteiten rond 21 juli, een symposium georganiseerd in oktober, publicaties in vrouwenmagazines, enz.). Deze acties hadden tot doel de gerealiseerde vooruitgang sinds de toetreding van de eerste vrouwen tot Defensie te belichten, het publiek verder te sensibiliseren over de rol en meerwaarde van vrouwen binnen een organisatie als Defensie en een nieuwe generatie vrouwen te inspireren om zich bij Defensie aan te sluiten.

Er werd eveneens nagedacht over acties en pistes om de inclusie van het burgerpersoneel binnen Defensie te versterken en hen aantrekkelijkere loopbaanperspectieven te bieden. Hun zichtbare bijdrage aan de feminisering van het personeelsbestand is veelbelovend en wordt door Defensie aangemoedigd. Aangezien Defensie voor nieuwe burgerrekruten als intimiderend kan worden ervaren, wordt bijzondere aandacht besteed aan hun onboarding. In 2025 werd het onboardingproces voor nieuwe burgerpersoneelsleden volledig herzien en met succes getest binnen een Defensie-entiteit; dit zal in 2026 worden uitgerold binnen de gehele organisatie. Door bijzondere aandacht te schenken aan het onthaal en de begeleiding van burgerpersoneel in hun eerste fase binnen de organisatie zet Defensie indirect in op het positieve mond-tot-mond-effect van tevreden nieuwe medewerkers. Zij worden potentiële ambassadrices binnen hun vrienden- en familiekring en, ruimer, binnen de samenleving.

Tot slot werd in 2025 binnen de Algemene Directie Human Resources een cel opgericht die belast is met het opvolgen van markttrends en het analyseren van hun implicaties voor een specifieke organisatie als Defensie. De inzichten van deze cel zullen geleidelijk de toekomstige reflecties en eventuele acties inzake rekrutering en selectie voeden.

Deze voortdurende inspanningen op verschillende niveaus getuigen van het engagement van Defensie om de vertegenwoordiging van vrouwen binnen haar personeelsbestand te bevorderen en te versterken.

Aantal en aandeel mannen – vrouwen onder de diplomaten, posthoofden, de consuls, de attachés ontwikkelingssamenwerking, de militairen, de federale politie en de magistratuur.

2025 Functie	Aantal		Aandeel (%)	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Officieren	1084	4320	20%	80%
Onderofficieren	1393	10327	12%	88%
Vrijwilligers	778	8755	8%	92%
Totaal	3255	23403	12%	88%

25.	Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen binnen internationale organisaties.
25.a	<p data-bbox="254 207 1356 232">Aanmoedigen en ondersteunen van vrouwelijke kandidaturen voor internationale organisaties.</p> <p data-bbox="254 240 743 264">Aanmoedigings- en ondersteuningsacties.</p> <p data-bbox="254 272 1976 402">Alle militaire functies bij internationale organisaties staan open voor zowel mannen als vrouwen. Hoewel in 2025 geen expliciete acties werden ondernomen op dit vlak, bewijst de aanwezigheid van Belgische vrouwelijke militairen in verantwoordelijke functies binnen internationale organisaties (onder meer vrouwelijke hogere officieren bij de NAVO) dat deze functies toegankelijk zijn voor elke vrouw die dit wenst en over het vereiste profiel beschikt.</p> <p data-bbox="254 443 1990 540">De aanstelling in 2024 van een vrouwelijke generaal als commandant van de Defensiescholen (officieren en onderofficieren) van de Belgische Defensie vormt eveneens een sterk inspirerend signaal voor het vrouwelijke personeel, zowel binnen de nationale structuur als binnen internationale organisaties.</p>
26.	Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen in het kader van vredesmissies, civiele crisisbeheersingsmissies en verkiezingswaarnemingsmissies.
26.a	<p data-bbox="254 680 1150 704">Aanmoedigen van vrouwen om zich kandidaat te stellen voor vredesmissies.</p> <p data-bbox="254 712 491 737">Ondernomen acties.</p> <p data-bbox="254 745 1839 810">In 2025 heeft België haar inspanningen voortgezet om de deelname van vrouwen aan vredesmissies, missies voor civiel crisisbeheer en verkiezingsobservatiemissies te versterken. Deze missies blijven openstaan voor iedereen, zonder onderscheid.</p> <p data-bbox="254 850 1986 948">In een gestructureerde aanpak werd een regelmatige statistische opvolging verzekerd. De participatiegegevens werden systematisch verzameld en geanalyseerd om mogelijke drempels voor vrouwelijke kandidaturen en voor de toegang tot operationele en strategische functies te identificeren. Deze analyses zijn bedoeld om begeleidende maatregelen bij te sturen en een evenwichtiger vertegenwoordiging in sleutelposities te ondersteunen.</p> <p data-bbox="254 989 1955 1086">Daarnaast werd in 2025 bijzondere aandacht besteed aan de selectie en zichtbaarheid van vrouwelijke profielen bij operationele ontplooiingen en voor functies binnen internationale hoofdkwartieren. Deze aanpak draagt bij tot een grotere zichtbaarheid van vrouwen in besluitvormende en strategische omgevingen en bevordert tegelijk de diversificatie van loopbaantrajecten binnen vredesmissies.</p> <p data-bbox="254 1127 1976 1289">De versterking van competenties vormt een bijkomende pijler van het gevoerde beleid. Met het oog op operationele voorbereiding en professionele ontwikkeling ondersteunde België de deelname van vrouwelijke personeelsleden aan internationale opleidingen en seminars inzake vredesoperaties. De Belgische Defensie draagt bovendien bij aan internationale opleidingsinitiatieven, onder meer via de inzet van Belgische instructeurs bij gespecialiseerde opleidingen zoals de United Nations Staff Officers Courses (UNSOC). Deze engagementen versterken de capaciteiten van officieren, ook vrouwelijke, die op missie worden ingezet en ondersteunen hun toegang tot functies met verantwoordelijkheid.</p> <p data-bbox="254 1330 1982 1395">Tot slot blijft de reflectie over aanvullende begeleidingsmechanismen, zoals mentoring, een onderzocht instrument om de loopbaanontwikkeling en de toegang van vrouwen tot functies met grotere verantwoordelijkheid binnen deze missies te ondersteunen.</p>

Aantal en aandeel mannen en vrouwen (Officieren, Onderofficieren & Vrijwilligers) bijgedragen aan vredesmissies.				
2025	Aantal		Aandeel (%)	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Officieren	81	482	14,4%	85,6%
Onderofficieren	131	1273	9,3%	90,7%
Vrijwilligers	69	1571	4,2%	95,8%
Totaal	281	3326	7,8%	92,2%

26.e	<p>Op internationaal niveau pleiten voor de participatie van een groter aantal vrouwen, met inbegrip van lokaal aangeworven vrouwen, in vredesmissies en civiele crisisbeheersingsmissies.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>België zet haar internationale pleidooi voor een verhoogde deelname van vrouwen aan vredesmissies en missies voor civiel crisisbeheer, inclusief lokaal aangeworven vrouwen, in overeenstemming met de agenda Vrouwen, Vrede en Veiligheid.</p> <p>Dit engagement komt tot uiting in tussenkomsten binnen multilaterale fora, met name in NAVO- en WPS-kaders, waar België systematisch aanbevelingen formuleert om de rekrutering en participatie van lokale vrouwen binnen internationale missies te versterken. Dit was eveneens het geval tijdens het symposium dat in oktober 2025 werd georganiseerd ter gelegenheid van 50 jaar vrouwen bij de Belgische Defensie en 25 jaar WPS.</p>
27.	Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen bij vredesonderhandelingen en de institutionalisering van de rol van vrouwen in processen van vrede en veiligheid stimuleren.
27.b	<p>Consultaties met lokale vrouwen en vrouwenorganisaties systematiseren bij <i>fact finding missions</i> en deze informatie verspreiden via de betrokken partners.</p> <p>Consultaties.</p> <p>Dit gebeurt tijdens operaties waarbij het Belgische detachement een actieve rol speelt in het ontmijnen van conflicten.</p>
28.	De participatie van vrouwen verbeteren in de lokale samenleving.
28.a	<p>De aanwezigheid van vrouwen aanmoedigen in het lokaal juridisch apparaat en binnen de lokale politie en het leger.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>De geplande opleiding voor speciale eenheden, bestemd voor vrouwelijke operatoren in Mauritanië, kon in 2025 helaas niet plaatsvinden. Defensie detacheerde een instructeur om gedurende twee weken deel te nemen aan de Women's Outreach Course (C4ISR Academy for Peace Operations) in Entebbe, Oeganda. Deze opleiding richt zich specifiek tot vrouwelijke militairen en politiefunctionarissen die gespecialiseerd zijn in informatie- en communicatietechnologieën.</p>

DOELSTELLING 5: Ondersteunen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda	
29.	Toepassen van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid op het Belgisch federaal niveau en uitvoeren van het NAP.
29.a	Opstellen van een Belgisch NAP voor de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid. Aannemen van het NAP. Niet van toepassing in 2025. Op 25 februari 2022 nam de Ministerraad akte van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid (2022-2026).
29.c	Goede praktijken, aanbevelingen en <i>'lessons learned'</i> verspreiden en overnemen. Ondernomen interventies. Defensie neemt deel aan de Interdepartementale Coördinatiegroep (ICG) voor gendermainstreaming, alsook aan de Taskforce Women, Peace and Security (WPS). Daarnaast is Defensie betrokken bij andere internationale fora waaraan de specialisten van het strategiedepartement deelnemen. Tijdens deze bijeenkomsten informeert Defensie de andere leden over lopende projecten binnen de organisatie, de uitdagingen waarmee zij wordt geconfronteerd, de evoluties inzake WPS en eventuele goede praktijken.
31.	Stimuleren van de steun voor en de toepassing van, de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid op het internationaal niveau.
31.b	Samenwerken met de NAVO en het <i>NATO Committee on Gender Perspectives</i> en ondersteunen van de opstelling en uitvoering van hun actieplan en indicatoren voor de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid. Ondernomen interventies. Van 5 tot 7 mei 2025 namen militaire en civiele vertegenwoordigers van Defensie deel aan de jaarlijkse conferentie van het NATO Committee on Gender Perspectives (NCGP) waarvan het centrale thema de uitvoering door de NAVO van de agenda "Vrouwen, Vrede en Veiligheid" betrof. In dit kader vond een gedachtewisseling plaats met de respectievelijke POC's, GFP's en GENAD's van de NAVO-landen over de stand van zaken en mogelijke toekomstige pistes. Naast de deelname aan deze conferentie draagt Defensie actief bij aan reflecties over het onderwerp en aan de verbetering en herziening van documenten met betrekking tot de verschillende resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid.
31.c	Aanmoedigen en steunen van de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid door internationale en regionale organisaties. Ondernomen interventies. De Belgische Defensie blijft de agenda Vrouwen, Vrede en Veiligheid agenda onderlijnen door de toepassing ervan door internationale en regionale organisaties te ondersteunen, onder meer via de systematische integratie van de genderdimensie in conflictanalyses en in vredes- en veiligheidsresponsen. De ondernomen acties bouwen voort op de werkzaamheden en verworvenheden van het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie dat heeft bijgedragen tot een versterkte aandacht voor gelijkheid, de preventie van seksueel geweld en de participatie van vrouwen aan vredesprocessen.

	<p>Defensie draagt tevens bij aan capaciteitsversterking via haar deelname aan gespecialiseerde internationale opleidingen, met name binnen het kader van UNITAR en de OVSE/ODIHR, en via de organisatie van WPS-seminaries die de uitwisseling van expertise tussen civiele en militaire actoren bevorderen.</p> <p>Deelname aan internationale initiatieven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • UNIDIR-conferentie (3 februari 2025 – online): Belgische bijdrage aan internationale reflecties over de technologische implicaties voor de WPS-agenda. • WPS-sessie bij de Permanente Vertegenwoordiging bij de EU (26 september 2025): sensibilisering van het Belgische diplomatieke personeel inzake het WPS-NAP en de integratie ervan in de dagelijkse werkzaamheden. • Frontline Voices: 25 years of Women, Peace and Security (4 november 2025 – online): lancering van aanbevelingen ter versterking van de integratie van de genderdimensie in het vredes- en veiligheidsbeleid, met focus op Oekraïne. • NAVO PCSC (5 december 2025): voorstelling aan de bondgenoten van de haalbaarheidsstudie voor de oprichting van een regionaal thematisch centrum Building Integrity & Women, Peace and Security in Tunesië, mede gefinancierd door België, Duitsland en Italië. • Equality under Pressure: Flipping the Script on Inclusion in a Shifting World (17 december 2025): lancering van Enable “Gender, Diversity and Inclusion strategy: Equity in Action” en deelname van Defensie aan inclusion lab “Women Frontline architects for Peace and Resilience”.
31.e	<p>De toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid blijven vragen bij alle vredesmissies en civiele crisisbeheersingsmissies, zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering.</p> <p>Ondernomen interventies.</p> <p>In 2025 heeft Defensie bijgedragen aan de operationalisering van het EU Action Plan WPS & Gender Equality 2025–2029.</p>

DOELSTELLING 6: Opvolgen en monitoren van de uitvoering van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda en het NAP

34.	De uitvoering van het NAP coördineren
34.a	Twee keer per jaar bijeenkomen om de uitvoering van het NAP te bespreken.
	Aantal bijeenkomsten van de taskforce VVV.
	Zie de antwoorden van de FOD's Buitenlandse Zaken en Gelijke Kansen
35.	Het Parlement informeren.
35.a	Jaarlijks rapporteren over de uitvoering van het Nationaal Actieplan.
	Aan het Parlement overgemaakte rapporten.
	Het jaarrapport inzake de uitvoering van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid in 2024 werd op 23 mei 2025 aan het Parlement overgemaakt. Het jaarrapport inzake de uitvoering van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid in 2025 werd op 1 april 2026 aan het Parlement overgemaakt.
36.	Het middenveld informeren en betrekken.
36.a	Verzekeren van de uitwisseling van informatie, de netwerking van de in België beschikbare genderexpertise en het overleg met het maatschappelijke middenveld, in elk geval in het midden en aan het einde van de periode die het NAP beslaat.
	Organisatie van twee evenementen van rapportering en overleg. Aantal middenveldorganisaties dat heeft deelgenomen.
	Defensie heeft actief bijgedragen aan de midterm review van het Nationaal Actieplan, die plaatsvond op 8 oktober 2024, en blijft betrokken bij de interdepartementale WPS-taskforce. Vanaf 2025 heeft de taskforce zich gebogen over de planning en voorbereiding van het overleg met de civiele samenleving in 2026, het einde van de looptijd van het huidige NAP.
	Dit overlegmoment heeft tot doel de uitvoering van het NAP voor de periode 2022–2026 te evalueren en, in dialoog tussen de overheid, het Parlement, ngo's en adviesorganen, de mogelijkheden te bespreken om de uitvoering van het Actieplan verder te versterken.
	Voor bijkomende informatie wordt verwezen naar de antwoorden van de departementen Buitenlandse Zaken en Gelijke Kansen.

Binnenlandse Zaken

In 2025 leverde de FOD Binnenlandse Zaken een gerichte en operationele bijdrage aan de uitvoering van het Vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid (2022–2026). De acties situeren zich voornamelijk binnen de beleidsdomeinen politie, asiel en migratie, en preventie, waarbij bijzondere aandacht werd besteed aan de integratie van de genderdimensie in zowel beleidsvorming als dagelijkse praktijk. De bijdrage van Binnenlandse Zaken vertaalt zich concreet binnen alle zes doelstellingen van het NAP, met een duidelijke focus op bescherming tegen gendergerelateerd geweld, gendersensitieve asiel- en opvangprocedures, opleiding en capaciteitsversterking.

(1) Implementatie van het internationaal normatief kader:

Binnenlandse Zaken draagt bij aan de naleving en operationalisering van internationale verplichtingen inzake vrouwenrechten en bescherming tegen gendergerelateerd geweld. In dit kader werkte de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) mee aan de opleiding van gespecialiseerde advocaten verbonden aan de zorgcentra na seksueel geweld ([actielijn 4.b](#)). Deze opleiding focuste onder meer op de positie van slachtoffers binnen de administratieve procedures van DVZ en versterkt aldus de toegang tot bescherming en rechtszekerheid voor vrouwen en meisjes in kwetsbare situaties.

(2) Integratie van de genderdimensie in conflict-, vrede- en veiligheidsbeleid:

De structurele integratie van gender vormt een kerncomponent van de werking. Binnen DVZ werd in 2025 een interne opleiding “Gender in de praktijk van DVZ” georganiseerd ([actielijn 6.a](#)), waarin onder meer de toepassing van het Verdrag van Istanbul in de administratieve praktijk werd toegelicht. Bij de Belgische politie is de genderdimensie geïntegreerd in zowel de basisopleiding als de voortgezette opleidingen ([actielijnen 7.a](#) en [7.b](#)). Dit gebeurt transversaal binnen modules rond deontologie, antidiscriminatiewetgeving, slachtofferbejegening, mensenrechten en professioneel profileren. Ook in de pre-deployment training (“Basic Generic Training”) voor internationale missies is gender systematisch opgenomen ([actielijn 7.c](#)), met in 2025 een evenwichtige deelname van vrouwen en mannen.

Binnen het asielbeleid wordt expliciet rekening gehouden met gendergerelateerde vervolgingsgronden ([actielijn 14.a](#)). De rapportage bevat gedetailleerde cijfers over erkenningen en weigeringen inzake internationale bescherming op basis van onder meer gedwongen huwelijk, genitale verminking, seksueel geweld, genderidentiteit en seksuele oriëntatie. Deze systematische monitoring draagt bij aan een onderbouwde beleidsopvolging.

Ook in de opvangcontext ([actielijn 14.b](#)) werden bijkomende stappen gezet. Fedasil ontwikkelde, in samenwerking met gespecialiseerde partners, een handelingsprotocol rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in opvangcentra, met implementatie voorzien in 2026. Daarnaast werd een e-learning en toolkit rond LGBTQI+ inclusieve opvang uitgerold via het project Safer Spaces for LGBTI+ Asylum Seekers, ter ondersteuning van opvangprofessionals.

(3) Bestrijding van geweld tegen vrouwen en meisjes:

Via de Algemene Directie Veiligheid en Preventie (ADVP) werd verder ingezet op de preventie van seksueel en seksistisch geweld in de openbare ruimte ([actielijn 16.a](#)). De ontwikkeling van een digitale inspiratiegids biedt lokale besturen, politiezones en andere actoren een praktisch instrument met theoretisch kader, good practices en concrete handvatten voor sensibilisering, interventie en slachtofferoriëntering.

Daarnaast blijft de bestrijding van mensenhandel een prioriteit. De rapportage omvat cijfers inzake verblijfsvergunningen en beschermingsmaatregelen voor slachtoffers, uitgesplitst naar gender en type uitbuiting ([actielijn 23.b](#)). Ook op internationaal vlak werd samenwerking versterkt via bilaterale actieplannen waarin mensenhandel expliciet is opgenomen ([actielijn 23.c](#)).

(4) Vertegenwoordiging van vrouwen in veiligheidsstructuren en internationale missies:

Binnenlandse Zaken blijft inzetten op een inclusieve personeelsstrategie ([actielijn 24.a](#)). Bij de Belgische politie worden vacatures genderneutraal geformuleerd, communicatiecampagnes benadrukken inclusie en gendergelijkheid, en vrouwelijke rolmodellen worden actief zichtbaar gemaakt. Daarnaast zijn sportproeven aangepast om gelijke toegang te waarborgen.

Wat civiele crisisbeheersingsmissies betreft ([actielijn 26](#)), werden vrouwelijke kandidaten actief aangemoedigd om zich kandidaat te stellen. In 2025 nam 50% vrouwen deel aan de Basic Generic Training. Bovendien werd eerder een studie uitgevoerd naar drempels voor vrouwelijke deelname, waarvan de aanbevelingen worden meegenomen in het uitzendbeleid. De personeelscijfers tonen een blijvende ondervertegenwoordiging van vrouwen in bepaalde operationele kaders, maar bevestigen ook positieve evoluties binnen administratieve en logistieke functies.

(5) Ondersteuning van de VVV-agenda:

Binnenlandse Zaken blijft het vierde Nationaal Actieplan uitvoeren binnen het interdepartementale kader ([actielijn 29](#)), in nauwe samenwerking met de coördinerende departementen.

(6) Monitoring, coördinatie en rapportering:

De FOD Binnenlandse Zaken neemt actief deel aan de interdepartementale taskforce Vrouwen, Vrede en Veiligheid ([actielijn 34](#)) en levert haar bijdrage aan de jaarlijkse rapportering aan het Parlement ([actielijn 35](#)). Hiermee wordt de beleidsopvolging structureel verankerd.

DOELSTELLING 1: Bevorderen van de implementatie van het internationaal normatief kader	
1.	Verzekeren dat verdragen die de verbetering van de situatie van vrouwen en hun ‘empowerment’ beogen gerespecteerd worden genomen.
1.a.	In België de internationale verdragen die de rechten van vrouwen verzekeren toepassen.
	Periodieke rapportering over CEDAW.
	Zie antwoorden van de departementen Buitenlandse Zaken en Gelijke Kansen.
	Opvolgen relevante vragenlijsten en rapportagevragen.
	Zie antwoorden van de departementen Buitenlandse Zaken en Gelijke Kansen.
	Opvolging van de uitvoering van het Verdrag van Istanbul.
	Zie antwoorden van de departementen Buitenlandse Zaken en Gelijke Kansen.
4.	Het juridisch kader en de procedureregels verbeteren met het oog op een betere toegang van vrouwen en meisjes tot het gerechtelijk systeem (nationaal/ internationaal).
4.b.	Initiatieven ondersteunen die de toegang tot justitie voor vrouwen en meisjes faciliteren teneinde de bescherming van hun rechten te waarborgen (grond / erfenissen / discriminatie etc.).
	Gesteunde initiatieven.
	De Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) verleende zijn medewerking aan de opleiding van gespecialiseerde advocaten van de balie in Brussel (2x +/- 40pers.) voor de zorgcentra na seksueel geweld: “ <i>de positie van slachtoffers in de praktijk van DVZ</i> ”. Dit betrof een vorming van 2uur.

DOELSTELLING 2: Integreren van de genderdimensie in de Belgische acties rond conflict, vrede en veiligheid

6.	Verzekeren dat in alle departementen rekening wordt gehouden met de verschillende noden van vrouwen en mannen en met de uitvoering van de Wet Gender mainstreaming, en de transversaliteit van gender, zoals vermeld in de wet op ontwikkelingssamenwerking.												
6.a	<p>Het personeel informeren over gender mainstreaming.</p> <p>Gebruikte informatiemiddelen.</p> <p>In 2025 volgden 25 personen een interne opleiding “<i>Gender in de praktijk van DVZ.</i>” Hierin komt de conventie van Istanbul uitgebreid aan bod.</p>												
7.	De kennis over de genderdimensie bij het personeel stimuleren.												
7.a	<p>De genderdimensie op een substantiële manier integreren in de basisopleidingen.</p> <p>Basisopleidingen die de genderdimensie integreren. Aantal en aandeel vrouwen en mannen dat de opleiding gevolgd heeft.</p> <p>Wat de Belgische politie betreft, wordt de genderdimensie op een globale manier geïntegreerd in de basisopleidingen en op een transversale manier in modules/clusters die verband houden met deontologie, personeelsmanagement, de strafwetten, slachtofferhulp, opvang van slachtoffers, maatschappelijke oriëntering en actualiteitsfenomenen.</p> <p>De Belgische politie legt de nadruk op een open en neutrale visie op de huidige samenleving, gekenmerkt door diversiteit in de breedste zin van het woord, met bijzondere nadruk op concepten als identiteit, gelijkheid en non-discriminatie. Naast een theoretische benadering van deze concepten worden ze ook geïntegreerd in praktische oefeningen zoals rollenspelen of casussen.</p> <table border="1" data-bbox="254 945 1635 1052"> <thead> <tr> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>618</td> <td>1637</td> <td>27,4%</td> <td>72,6%</td> </tr> </tbody> </table>	Aantal		Aandeel (%)		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	618	1637	27,4%	72,6%
Aantal		Aandeel (%)											
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen										
618	1637	27,4%	72,6%										
7.b	<p>De genderdimensie integreren in de voortgezette opleidingen.</p> <p>Voortgezette opleidingen die de genderdimensie integreren. Aantal en aandeel vrouwen en mannen dat de opleiding gevolgd heeft.</p> <p>Op niveau van de Belgische politie werden volgende voortgezette opleidingen, die de genderdimensie integreren, gevolgd:</p> <ul style="list-style-type: none"> Diversiteit - CGKR - Antidiscriminatie- en antiracismewetgeving Diversiteit - HPM - Holocaust, Politie en Mensenrechten - Voor eindgebruikers (Dossin) Diversiteit - COL13 - CGKR - Referentiepersoon inzake discriminatie en haatmisdrijven - COL13/2013 Diversiteit/LGBT (lesbian, gay, bisexual, transgender) Diversiteit - MGT - PZA en Diversiteit ProProfile – Handelingskader CP5: Professioneel profileren en controleren. 												

		Aantal		Aandeel (%)	
		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
		829	1945	30%	70%
7.c	De genderdimensie integreren in de opleidingen voor het personeel dat vertrekt op vredesmissie en civiele crisisbeheersingsmissie.				
Opleidingen die de genderdimensie integreren.					
Aantal en aandeel vrouwen en mannen dat de opleiding gevolgd heeft.					
Politie:					
De genderdimensie wordt mee geïntegreerd in de “Basic generic training (BGT)”, de pre-deployment training voor de kandidaten voor internationale missies van de Belgische politie. Voor 2025 namen in totaal 8 personeelsleden van de politie deel in de BGT van juni en november. 4 van de 8 deelnemers waren vrouwelijke personeelsleden. De 4 deelnemers hadden respectievelijk de graad van inspecteur (basiskader – 3 leden) en hoofdinspecteur (middenkader – 1 lid).					
		Aantal		Aandeel (%)	
		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
		4	4	50	50
8.	Genderexpertise ontwikkelen, beheren en uitwisselen.				
8.a	Genderexperten in de departementen voorzien en opleiden.				
Experten die werden voorzien en gevormd.					
Vier personen hebben een opleiding ‘genderidentiteit’ (1 dagdeel) mee gevolgd bij het CGVS.					
8.e	Opnemen van profielen ‘gender expert’ in de reservepool voor Belgische experts civiel crisisbeheer met het oog op detachering naar civiele crisisbeheersingsmissies.				
Profiel ‘gender-expert’ opgenomen in de Belgische reservepool voor experts civiel crisisbeheer.					
Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.					

14. Rekening houden met de genderdimensie in de vluchtelingenproblematiek.					
14.a	De specifieke noden van vrouwen in overweging nemen bij asielaanvragen.				
	Aantal en aandeel mannelijke en vrouwelijke verzoekers tot internationale bescherming die het statuut van vluchteling hebben verkregen, of die hebben genoten van een subsidiaire bescherming en land van herkomst.				
	Statuut van vluchteling				
	2025	Aantal		Aandeel (%)	
	Land van herkomst	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
	Palestina	695	891	44%	56%
	Afghanistan	667	765	47%	53%
	Eritrea	554	655	46%	54%
	Turkije	343	324	51%	49%
	Somalië	284	92	76%	24%
Burundi	194	169	53%	47%	
Rusland	196	158	55%	45%	
Guinee	236	69	77%	23%	
Iran	114	138	45%	55%	
Congo (Democratische republiek)	167	75	69%	31%	
Subsidiaire bescherming					
2025	Aantal		Aandeel (%)		
Land van herkomst	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	
Jemen	69	223	24%	76%	
Eritrea	78	45	63%	37%	
Soedan	11	21	34%	66%	
Niger	1	27	4%	96%	
Congo (Democratische republiek)	10	14	42%	58%	
Kameroen	11	10	52%	48%	
Irak	8	4	67%	33%	
Somalië	5	7	42%	58%	
Burkina Faso	1	9	10%	90%	
Mali	1	9	10%	90%	

Aantal en aandeel erkenningen en weigeringen van aanvragen voor internationale bescherming op grond van gendergerelateerde redenen, uitgesplitst naar gender.

2025	Aantal		Aandeel (%)	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Toekenning van bescherming omwille van gendergerelateerde redenen				
Erewraak, Eremoord	41	17	70,69%	29,31%
Gedwongen huwelijk	188	4	97,92%	2,08%
Gedwongen prostitutie (in land van herkomst)	4	0	100%	0%
Genitale verminking	209	0	100%	0%
Genitale verminking dochter	159	2	98,76	1,24%
Huiselijk geweld	166	26	86,46%	13,54%
Seksueel geweld	175	28	86,21%	13,79%
Seksuele oriëntatie	110	285	27,85%	72,15%
Genderidentiteit	16	41	28,07%	71,93%
Totaal	1068	403	72,60%	27,40%

2025	Aantal		Aandeel (%)	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Weigeringen gendergerelateerd				
Erewraak, Eremoord	76	89	46.06%	53.94%
Gedwongen huwelijk	678	37	94.83%	5.17%
Gedwongen prostitutie (in land van herkomst)	23	4	85.19%	14,81%
Genitale verminking	206	1	99,52%	0.48%
Genitale verminking dochter	158	36	81,44%	18,56%
Huiselijk geweld	439	63	87,45%	12,55%
Seksueel geweld	432	97	81,66%	18,34%
Seksuele oriëntatie	214	629	25.39%	74.61%
Genderidentiteit	6	22	21,43%	78,57%
Totaal	2232	978	69.53%	30.47%

Richt snoeren.

Geen bemerkingen.

	<p>Informatieuitwisselingen.</p>
	<p>Geen bemerkingen.</p>
<p>14.b</p>	<p>De specifieke noden van vrouwen in overweging nemen bij het onthaal en de opvang van vluchtelingen.</p> <p>Onthaal en opvang aangepast aan de specifieke noden van vrouwen.</p> <p>Fedasil startte, in samenwerking met Sensoa en Rode Kruis Vlaanderen, de ontwikkeling van een handelingsprotocol rond seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen bewoners/sters in de opvangcentra.</p> <p>Het handelingsprotocol zal handvaten bieden om de situatie van seksueel grensoverschrijdend gedrag in kaart te brengen, de ernst van de situatie in te schatten, advies in te winnen, een gepast gevolg te geven en de situatie op te volgen, nazorg te concretiseren en te evalueren en verbeteracties te formuleren. Bij het protocol zullen ook een aantal bijlagen opgesteld worden met betrekking tot: de vormen, de gevolgen en de prevalentie van seksueel grensoverschrijdend gedrag; de factoren die de impact van seksueel grensoverschrijdend gedrag ernstiger maken; de risicofactoren voor seksueel grensoverschrijdend gedrag binnen de opvang; aandachtspunten bij de sensibilisering van verzoekers om internationale bescherming rond seksueel (grensoverschrijdend) gedrag, inclusief het bespreekbaar maken van dit gedrag; en het voeren van gesprekken met betrokken bewoners (plegers, slachtoffers, getuigen) na een situatie van (vermoedelijk) seksueel grensoverschrijdend gedrag. Het protocol zal in de loop van 2026 worden geïmplementeerd.</p> <p>LGBTQI+ personen zijn een kwetsbare groep, en dat geldt zeker voor LGBTQI+ verzoekers om internationale bescherming. Holebi, transgender en intersekse personen die op de vlucht zijn, zijn disproportioneel vaak het slachtoffer van geweld, discriminatie, arbitraire arrestaties, afpersing en foltering. Bij aankomst in het land van asiel is er ook niet altijd een veilige omgeving om deze kwetsbare groep op te vangen en kunnen ze in opvangcentra opnieuw slachtoffer van geweld worden. Door trauma, angst of schaamte kan het zijn dat ze vluchtmotieven gerelateerd aan hun gender, seksualiteit of seksekenmerken niet of te laat durven meedelen aan autoriteiten wat een impact kan hebben op de uitkomst van hun internationale beschermingsprocedure. Onderzoek van çavaria toonde, met betrekking tot de onzichtbaarheid en onderidentificatie van deze groep, ook aan dat lesbische verzoeksters extra kwetsbaar zijn. Zij worden vaak ondergeïdentificeerd door gendergerelateerde verwachtingen en blijven vaak onzichtbaar binnen zowel het opvangsysteem als binnen LGBTQI+-specifieke erkenningsprocedures.</p> <p>Om het personeel dat verzoekers/sters om internationale bescherming opvangt de nodige kennis te bieden om op een inclusieve manier met LGBTQI+-personen te werken, lanceerde Fedasil, de e-learning die in het kader van het project ‘Safer Spaces for LGBTI+ Asylum Seekers’ (2023-2025) door KLIQ, het opleidingscentrum van de vzw Çavaria, ontwikkeld werd. De e-learning bestaat uit een introductie tot gender-, seksuele en seksediversiteit en het aanreiken van kennis om LGBTQI+ inclusief te werken met aandacht voor de asielcontext.</p> <p>De e-learning is ter beschikking gesteld aan de opvangmedewerkers/sters van Fedasil via het digitaal leerplatform Fedasil Academy en op de website van KLIQ in het Nederlands, Frans en Engels (https://kliqacademy.be/e-learnings/asiel/). De e-learning werd door Prisme, la Fédération wallonne LGBTQIA+, vertaald in het Frans en is ook beschikbaar via https://www.arcenciel-international.be/fr/boite-a-outils. In kader van hetzelfde-project ontwikkelde KLIQ een toolkit voor professionals die werkzaam zijn in de asielopvang. De toolkit helpt opvangprofessionals om</p>

	<p>gesprekken over seksuele en genderdiversiteit te voeren met LGBTQI+ bewoners/sters en deze met diverse SOGIESC², hen informatie te bezorgen en in te zetten op sensibilisering binnen de opvangcontext. De Nederlandstalige toolkit is beschikbaar op: https://kliqvzw.be/toolkit-safer-spaces-for-lgbti-asylum-seekers. De Franstalige toolkit werd ontwikkeld wordt door Prisme en is beschikbaar op de website: https://www.arcenciel-international.be/fr/boite-a-outils.</p>																																		
14.c	<p>De specifieke noden van vrouwen in overweging nemen bij hervestiging in België.</p> <p>Aantal en aandeel mannelijke en vrouwelijke kwetsbare vluchtelingen die in België zijn hervestigd en land van herkomst.</p> <p><u>Fedasil</u></p> <p>Het hervestigingsprogramma werd sinds maart 2025 opgeschort wegens de te grote druk op de asiel- en migratiediensten. De criteria om het programma opnieuw op te starten zijn de volgende: de asielcrisis onder controle krijgen en de werkachterstand in alle diensten wegwerken.</p> <p>De cijfers voor hervestiging aan het begin van 2025, tot aan de opschorting van het hervestigingsprogramma, zijn de volgende:</p> <table border="1" data-bbox="256 695 1459 982"> <thead> <tr> <th rowspan="2">2025 Land van herkomst</th> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel</th> </tr> <tr> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Soedan</td> <td>22</td> <td>13</td> <td>63%</td> <td>37%</td> </tr> <tr> <td>Zuid-Soedan</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>80%</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>Eritrea</td> <td>0</td> <td>1</td> <td>0%</td> <td>100%</td> </tr> <tr> <td>Syrië</td> <td>0</td> <td>1</td> <td>0%</td> <td>100%</td> </tr> <tr> <td>Afghanistan</td> <td>2</td> <td>0</td> <td>100%</td> <td>0%</td> </tr> </tbody> </table> <p><u>Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen</u></p>	2025 Land van herkomst	Aantal		Aandeel		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Soedan	22	13	63%	37%	Zuid-Soedan	4	1	80%	20%	Eritrea	0	1	0%	100%	Syrië	0	1	0%	100%	Afghanistan	2	0	100%	0%
2025 Land van herkomst	Aantal		Aandeel																																
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen																															
Soedan	22	13	63%	37%																															
Zuid-Soedan	4	1	80%	20%																															
Eritrea	0	1	0%	100%																															
Syrië	0	1	0%	100%																															
Afghanistan	2	0	100%	0%																															

² SOGIESC staat voor "sexual orientation, gender identity and expression, and sex characteristics". Met dit Engels letterwoord hebben we het over seksuele oriëntatie, genderidentiteit en -expressie, en seksekenmerken. Het is een meer overkoepelende term die niet gaat over identiteiten op zich, maar over eigenschappen of kenmerken waar mensen zich in kunnen herkennen (geslacht, gender en aantrekking), waardoor deze term voor iedereen kan gebruikt worden. Daarnaast gaat LGBTI+ uit van een Westers referentiekader, terwijl SOGIESC dit niet doet. Waar er omwille van de leesbaarheid en toegankelijkheid toch gebruikt gemaakt wordt van LGBTI+ termen, wordt deze keuze toegelicht.

Onderstaande tabel betreft hervestigingscijfers voor 2025 ingevuld op basis van datum van aankomst (UNHCR Arrival 1/1/2025-31/12/2025) en waarbij kinderen geboren na de asielaanvraag niet worden meegerekend.

2025 Land van herkomst	Aantal		Aandeel (%)	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Syrië	0	1	0%	100%
Democratische Republiek (DRC)	0	0	0%	0%
Eritrea	0	1	0%	100%
Somalië	0	0		
Afghanistan	2	0	100%	0%
Zuid-Soedan	4	1	80%	20%
Kameroen	0	0	0%	0%
Ivoorkust	0	0	0%	0%
Burkina Faso	0	0	0%	0%
Soedan	22	13	63%	37%

Ondernomen maatregelen en initiatieven.

Geen bemerkingsen.

15. Verzekeren dat rekening wordt gehouden met de genderdimensie bij de strijd tegen terrorisme (countering violent extremism/CVE) en bij de preventie van radicalisering.

15.a Aandacht voor de genderdimensie opnemen in strategische documenten rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement.

Gender opgenomen in strategische documenten rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement.

Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.

15.b Aandacht besteden aan gender in acties rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement.

Projecten en acties rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement waarin gender opgenomen is.

Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.

Betrokkenheid van Belgische vrouwenorganisaties.

Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.

Binnenlandse Zaken

15.c	Aandacht besteden aan gender in onderzoek rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement.
	Onderzoek rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement waarin aandacht voor gender opgenomen is.
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.
15.d	Aandacht besteden aan gender in training voor experts rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement.
	Aantal en aandeel experts met genderexpertise in CVE, de preventie van radicalisering en disengagement.
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.

DOELSTELLING 3: Strijden tegen alle vormen van geweld ten aanzien van vrouwen en meisjes, in het bijzonder seksueel geweld

16.	De aandacht vestigen op het fenomeen van seksueel en gendergerelateerd geweld.
16.a	Op het politieke en operationele niveau prioriteit geven aan en sensibiliseren rond de strijd tegen alle vormen van geweld tijdens en na gewapende conflicten, met bijzondere aandacht voor seksueel geweld.
	Ondernomen interventies.
	In een transversale aanpak en in nauwe samenwerking met federale en regionale partners heeft de Algemene Directie Veiligheid en Preventie (ADVP) in 2023 haar optreden tegen seksueel en seksistisch geweld in de openbare ruimte versterkt. Het doel was tweeledig: de preventie verbeteren en het begeleiden en het indienen van klachten door slachtoffers vergemakkelijken. In dit kader heeft de ADVP een digitale inspiratiegids ontwikkeld die gewijd is aan de preventie van dit type geweld. Deze gids biedt een theoretisch kader, een analyse van de fenomenen per type ruimte (straat, vervoer, nachtleven, online), advies over hoe je kunt ingrijpen als getuige, evenals pistes om slachtoffers te oriënteren in hun zorgtraject en meldingsprocedures. Hij bevat ook een inventaris van acties die in België reeds zijn uitgevoerd door steden, gemeenten, politiezones, vzw's en andere organisaties. Geleidelijk aangevuld over meerdere weken, bundelt dit instrument ook een reeks workshops, opleidingen en hulpmiddelen die bedoeld zijn om verschillende doelgroepen te sensibiliseren. Een specifieke sectie is gewijd aan de initiatieven die ontwikkeld zijn in feestelijke omgevingen, waar het risico op seksueel geweld bijzonder aanwezig is. Het belangrijkste doel van deze gids is bij te dragen aan het versterken van het veiligheidsgevoel van de bevolking, in het bijzonder dat van vrouwen en kwetsbare groepen, door goede praktijken op nationaal niveau te verspreiden en lokale overheden aangepaste hulpmiddelen ter beschikking te stellen die rekening houden met de specificiteit van de verschillende openbare ruimtes, zodat zij dienovereenkomstig kunnen optreden tegen dit problematische fenomeen.
	Link naar de gids: Seksueel geweld en seksisme BeSafe.
	Steun voor resoluties, adviezen of aanbevelingen.
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.
19	Strijden tegen de straffeloosheid met betrekking tot gendergerelateerd geweld en strijden de banalisering van de vormen van (seksueel) geweld.
19.b	Andere landen aanmoedigen wetgeving tegen seksueel en gendergerelateerd geweld aan te nemen en toe te passen en de strijd hiertegen in de eerste plaats te beschouwen als een verantwoordelijkheid van elke staat (ownership).
	Ondernomen interventies.
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.

23.	Bestrijden van mensenhandel.																																																
23.a	Van de bestrijding van mensenhandel een prioriteit maken in het Nationaal Veiligheidsplan.																																																
	Aanwijzingen van deze prioriteit.																																																
	Geen bemerkingsen.																																																
23.b	Hulp en begeleiding aanbieden aan de slachtoffers van mensenhandel in België.																																																
	Instrumenten voor hulp en begeleiding.																																																
	Geen bemerkingsen.																																																
	Aantal en aandeel slachtoffers van mensenhandel die een verblijfsvergunning hebben verkregen.																																																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2025</th> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th>Vergunning</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Bijlage 15</td> <td>24</td> <td>43</td> <td>35,8%</td> <td>64,2%</td> </tr> <tr> <td>Afgifte attest van immatriculatie</td> <td>59</td> <td>76</td> <td>43,7%</td> <td>56,3%</td> </tr> <tr> <td>Verlenging attest van immatriculatie</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>66,7%</td> <td>33,3%</td> </tr> <tr> <td>Afgifte BIVR tijdelijk</td> <td>37</td> <td>58</td> <td>38,9%</td> <td>61,1%</td> </tr> <tr> <td>Verlenging BIVR tijd</td> <td>161</td> <td>463</td> <td>25,8%</td> <td>74,2%</td> </tr> <tr> <td>Afgifte onbeperkt</td> <td>16</td> <td>50</td> <td>24,2%</td> <td>75,8%</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>299</td> <td>691</td> <td>30,2%</td> <td>69,8%</td> </tr> </tbody> </table>				2025	Aantal		Aandeel (%)		Vergunning	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Bijlage 15	24	43	35,8%	64,2%	Afgifte attest van immatriculatie	59	76	43,7%	56,3%	Verlenging attest van immatriculatie	2	1	66,7%	33,3%	Afgifte BIVR tijdelijk	37	58	38,9%	61,1%	Verlenging BIVR tijd	161	463	25,8%	74,2%	Afgifte onbeperkt	16	50	24,2%	75,8%	Totaal	299	691	30,2%	69,8%
2025	Aantal		Aandeel (%)																																														
Vergunning	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen																																													
Bijlage 15	24	43	35,8%	64,2%																																													
Afgifte attest van immatriculatie	59	76	43,7%	56,3%																																													
Verlenging attest van immatriculatie	2	1	66,7%	33,3%																																													
Afgifte BIVR tijdelijk	37	58	38,9%	61,1%																																													
Verlenging BIVR tijd	161	463	25,8%	74,2%																																													
Afgifte onbeperkt	16	50	24,2%	75,8%																																													
Totaal	299	691	30,2%	69,8%																																													
	Aantal en aandeel slachtoffers van mensenhandel die werden beschermd.																																																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2025</th> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th>Type</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Economisch</td> <td>26</td> <td>88</td> <td>22.8%</td> <td>77.2%</td> </tr> <tr> <td>Prostitutie</td> <td>44</td> <td>5</td> <td>89.8%</td> <td>10.2%</td> </tr> <tr> <td>Mensensmokkel</td> <td>1</td> <td>6</td> <td>14.3%</td> <td>85.7%</td> </tr> <tr> <td>Divers</td> <td>0</td> <td>0</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Bedelarij</td> <td>0</td> <td>0</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Verplichting om wanbedrijven te plegen</td> <td>0</td> <td>0</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>71</td> <td>99</td> <td>41.8%</td> <td>58.2%</td> </tr> </tbody> </table>				2025	Aantal		Aandeel (%)		Type	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Economisch	26	88	22.8%	77.2%	Prostitutie	44	5	89.8%	10.2%	Mensensmokkel	1	6	14.3%	85.7%	Divers	0	0			Bedelarij	0	0			Verplichting om wanbedrijven te plegen	0	0			Totaal	71	99	41.8%	58.2%
2025	Aantal		Aandeel (%)																																														
Type	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen																																													
Economisch	26	88	22.8%	77.2%																																													
Prostitutie	44	5	89.8%	10.2%																																													
Mensensmokkel	1	6	14.3%	85.7%																																													
Divers	0	0																																															
Bedelarij	0	0																																															
Verplichting om wanbedrijven te plegen	0	0																																															
Totaal	71	99	41.8%	58.2%																																													

23.c	Verdergaan met het integreren van mensenhandel in de bilaterale akkoorden inzake politieële samenwerking.
	Akkoorden waarin mensenhandel opgenomen is.
	In 2025 heeft de Belgische Politie een MOU met de Dubaï politie ondertekend. Mensenhandel / mensensmokkel worden in het MOU niet expliciet genoemd maar het MOU zou gebruikt kunnen worden om de samenwerking inzake deze fenomenen te versterken. Mensenhandel / mensensmokkel zijn expliciet genoemd in het actieplan 2024-2025 met Colombia en het actieplan 2024-2025 met Ecuador (gebaseerd op een MOU ondertekend in 2024).

DOELSTELLING 4: Bevorderen van de deelname van vrouwen aan besluitvorming inzake vrede en veiligheid en de preventie, beheer en oplossing van conflicten

24. Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen binnen de federale administraties.

24.a Een actief rekruteringsbeleid voeren, de evolutie in de aanwerving van vrouwen analyseren en het rekruteringsbeleid aanpassen op basis van deze analyse.

Ondernomen acties binnen het rekruteringsbeleid om vrouwen aan te trekken.

Wat de Belgische politie betreft:

- De vacatures worden geformuleerd zonder onderscheid in gender.
- De communicatiecampagnes leggen de nadruk op inclusie en gendergelijkheid.
- Het visuele materiaal toont vrouwelijke modellen in verschillende functies om stereotypen te doorbreken.
- Bij de sportproeven zijn aangepaste tijden voorzien voor mannen, vrouwen en non-binaire personen.
- Op rekruteringsbeurzen wordt gelet op een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen onder de aanwezige collega's.
- De Belgische politie zet zich in om getuigenissen in de vorm van video's en teksten te verspreiden waarin vrouwen hun ervaringen delen om zo anderen te inspireren.

Aantal en aandeel mannen – vrouwen onder de diplomaten, posthoofden, de consuls, de attachés ontwikkelingssamenwerking, de militairen, de federale politie en de magistratuur.

31/12/2025	Aantal			Aandeel (%)		
Functie	Vrouwen	Mannen	Andere	Vrouwen	Mannen	Andere
Agenten	469	519		47,47%	52,53%	
Beveiliging	172	961		15,18%	84,82%	
Inspecteur	8240	19894	1	29,29%	70,71%	0,00%
Hoofdinspecteur	1643	6381		20,48%	79,52%	
Officierskader	553	1999		21,67%	78,33%	
Administratief en logistiek kader	7154	3340	2	68,16%	31,82%	0,02%
Totaal	18231	33094	3	35,52%	64,48%	0,01%

Bron Federale politie: MIS HR (Afsluitingsdatum GALoP: 05/01/2026)
 Bron Lokale politie: SSGPI

	Merk op dat deze aantallen bepaalde categorieën niet bevatten, zoals personeelsleden van SSGPI (Secretariaat van de geïntegreerde politie), Aspiranten, externe personeelsleden en personeelsleden in het NAVAP-stelsel (Non-activiteit voorafgaand aan de pensionering).
25.	Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen binnen internationale organisaties.
25.a	Aanmoedigen en ondersteunen van vrouwelijke kandidaturen voor internationale organisaties.
	Aanmoedigings- en ondersteuningsacties.
	Geen bemerkingen.
26.	Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen in het kader van vredesmissies, civiele crisisbeheersingsmissies en verkiezingswaarnemingsmissies.
26.b	Aanmoedigen van vrouwen om zich kandidaat te stellen voor civiele crisisbeheersingsmissies.
	Aanmoedigingsacties.
	<p>In 2023 werd een samenwerking op touw gezet tussen de Federale politie (Directie internationale politie samenwerking - CGI) en het European Centre of Excellence, ter uitvoering van een studie “Civilian CSDP missions in the careerpaths of women within the Belgian Integrated Police”, waarbij gepolst werd naar de obstakels waar vrouwen mee te maken krijgen (binnen de Geïntegreerde politie - GPI) in de keuze voor een internationale missie. Deze studie werd eind 2023 afgerond en begin 2024 gepresenteerd aan alle Belgische partners (departementen) werkzaam binnen de CSDP-context. De resultaten en aanbevelingen uit deze studie hebben in 2024 bijgedragen aan de verdere uitbouw van haar uitzendpolitiek inzake civiel crisisbeheer van de Federale politie. In december 2024 lanceerde de Federale politie haar jaarlijkse oproep voor kandidaten ter uitbreiding van haar expertendatabase voor internationale missies. Hierbij werden vrouwelijke kandidaten extra aangemoedigd om deel te nemen. Na akkoord van hun respectievelijke hiërarchie namen er in 2025 17 personeelsleden van de Geïntegreerde politie deel. Deze werden uitgenodigd voor een interview in de schoot van CGI. Van de 17 waren 6 vrouwelijke personeelsleden. Finaal gingen 16 van de 17 kandidaten in op de uitnodiging voor het interview. 1 vrouwelijk personeelslid nam niet deel. 4 (van de 5) vrouwelijke kandidaten slaagde in het interview. Van de 11 mannelijke kandidaten werden er 5 niet weerhouden. Verhoudingsgewijs is het percentage geslaagde vrouwelijke kandidaten (80 %) aldus hoger dan de mannelijke (55 %).</p> <p>In 2025 werd een vrouwelijke hoofdcommissaris door de Federale politie voorgesteld om deel te nemen aan de high level course: “Senior Mission Leaders Course” georganiseerd door de Verenigde Naties in Kenya 2025. Zij werd finaal niet geselecteerd, ten voordele van 2 andere Belgische kandidaten vanwege Buitenlandse Zaken.</p> <p>Het aanbod van een “Job Fair for Women” (een infosessie gericht naar vrouwen uit de 27 lidstaten van de EU, met als doel hen te informeren naar het werk en leven in de missie) georganiseerd door de missie EUAM Ukraine in het voorjaar 2025 werd vanuit de Federale politie actief gecommuniceerd naar de vrouwelijke leden van de GPI die deel uitmaken van onze reservelijst voor missies van civiel crisisbeheer.</p>

	Aantal en aandeel mannen en vrouwen bijgedragen aan civiele crisisbeheersingsmissies.												
	Politie:												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3</td> <td>11</td> <td>21</td> <td>79</td> </tr> </tbody> </table>	Aantal		Aandeel (%)		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	3	11	21	79
Aantal		Aandeel (%)											
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen										
3	11	21	79										
26.c	Streven naar een betere vertegenwoordiging van vrouwen in de ‘ <i>basic generic training</i> ’ voorafgaand aan de uitzending voor een civiele crisisbeheersingsmissie.												
	Ondernomen interventies.												
	<p>Politie: Aanmoedigen van vrouwen bij de algemene oproep voor kandidaten internationale missies binnen de GPI die éénmaal per jaar wordt georganiseerd. De oproep van december 2024, waarvoor de selecties in 2025 werden georganiseerd, roept vrouwen op deel te nemen.</p>												
	Aantal en aandeel mannen en vrouwen die deelgenomen hebben aan de ‘<i>basic generic training</i>’.												
	Politie:												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>4</td> <td>4</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Aantal		Aandeel (%)		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	4	4	50	50
Aantal		Aandeel (%)											
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen										
4	4	50	50										
26.e	Op internationaal niveau pleiten voor de participatie van een groter aantal vrouwen, met inbegrip van lokaal aangeworven vrouwen, in vredesmissies en civiele crisisbeheersingsmissies.												
	Ondernomen interventies.												
	<p>Politie: Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.</p>												
27.	Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen bij vredesonderhandelingen en de institutionalisering van de rol van vrouwen in processen van vrede en veiligheid stimuleren.												
27.a	Betrekken van Belgische vrouwenorganisaties bij het beleid rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement.												
	Betrokken Belgische vrouwenorganisaties.												
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.												

DOELSTELLING 5: Ondersteunen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda	
29	Toepassen van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid op het Belgisch federaal niveau en uitvoeren van het NAP.
29.a	Opstellen van een Belgisch NAP voor de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid.
	Aannemen van het NAP.
	Niet van toepassing in 2025. Op 25.02.2022 nam de Ministerraad akte van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid (2022-2026).
29.c	Goede praktijken, aanbevelingen en ' <i>lessons learned</i> ' verspreiden en overnemen.
	Ondernomen interventies.
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.

DOELSTELLING 6: Opvolgen en monitoren van de uitvoering van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda en het NAP	
34.	De uitvoering van het NAP coördineren
34.a	Twee keer per jaar bijeenkomen om de uitvoering van het NAP te bespreken.
	Aantal bijeenkomsten van de taskforce VVV.
	De FOD Binnenlandse Zaken neemt steeds deel aan de vergaderingen van de taskforce.
35.	Het Parlement informeren.
35.a	Jaarlijks rapporteren over de uitvoering van het Nationaal Actieplan.
	Aan het Parlement overgemaakte rapporten.
	Het jaarrapport inzake de uitvoering van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid in 2024 werd op 23 mei 2025 aan het Parlement overgemaakt. Het jaarrapport inzake de uitvoering van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid in 2025 werd op 1 april 2026 aan het Parlement overgemaakt.
36.	Het middenveld informeren en betrekken.
36.a	Verzekeren van de uitwisseling van informatie, de netwerking van de in België beschikbare genderexpertise en het overleg met het maatschappelijke middenveld, in elk geval in het midden en aan het einde van de periode die het NAP beslaat.
	Organisatie van twee evenementen van rapportering en overleg.
	Aantal middenveldorganisaties dat heeft deelgenomen.
	Geen bemerkingsen.

Justitie

De FOD Justitie blijft in 2025 actief bijdragen aan de uitvoering van de Women, Peace and Security-agenda (WPS), zoals vastgelegd in het vierde Nationaal Actieplan 2022–2026. Hoewel verschillende acties werden beïnvloed door aanhoudende personeelstekorten, werden binnen de organisatie toch concrete inspanningen geleverd om het genderperspectief in de domeinen van justitie, veiligheid en mensenrechten verder te versterken.

Binnen de pijler bevordering van het internationaal normatief kader lag de nadruk op de naleving van internationale verplichtingen, waaronder financiële steun aan het Fonds voor Slachtoffers van het Internationaal Strafhof. Deze bijdrage weerspiegelt het engagement van de FOD Justitie voor de toegang tot recht en herstel voor slachtoffers van conflictrelaties misdrijven.

Op operationeel niveau werden onder genderintegratie verschillende initiatieven genomen om inclusie en non-discriminatie binnen de organisatie te bevorderen. De acties ter ondersteuning van de LGBTQIA+-gemeenschap, sensibiliseringsmomenten en workshops rond (on)gewenst gedrag dragen bij aan een cultuur waarin gendergelijkheid structureel wordt verankerd. Hoewel geen personeel kon deelnemen aan de interdepartementale BGT-opleiding voor civiele crisisbeheersingsmissies, blijft de FOD Justitie binnen de PolCiv-werking pleiten voor een grotere vertegenwoordiging van vrouwen in internationale missies.

Wat de participatie van vrouwen in besluitvorming en missies betreft, is 2025 opnieuw een jaar waarin structurele beperkingen de operationele uitvoering beïnvloedden. Toch blijft de FOD Justitie actief bijdragen aan beleidsvorming die de deelname van vrouwen aan internationale crisisbeheersingsoperaties stimuleert, onder meer door het ondersteunen van EU-initiatieven en interdepartementale coördinatie.

DOELSTELLING 1: Bevorderen van de implementatie van het internationaal normatief kader	
1.	Verzekeren dat verdragen die de verbetering van de situatie van vrouwen en hun 'empowerment' beogen gerespecteerd worden genomen.
1.a.	In België de internationale verdragen die de rechten van vrouwen verzekeren toepassen.
	<i>Periodieke rapportering over CEDAW.</i>
	Zie antwoorden van de departementen Buitenlandse Zaken en Gelijke Kansen.
	<i>Opvolgen relevante vragenlijsten en rapportagevragen.</i>
	<i>Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.</i>
	<i>Opvolging van de uitvoering van het Verdrag van Istanbul.</i>
	<i>Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.</i>
4.	Het juridisch kader en de procedureregels verbeteren met het oog op een betere toegang van vrouwen en meisjes tot het gerechtelijk systeem (nationaal/ internationaal).
4.a	Het Fonds voor Slachtoffers van het Internationaal Strafhof financieel steunen.
	<i>Financiële steun.</i>
	De FOD Justitie heeft in het jaar 2025 een bijdrage van 30.000 euro geleverd aan het Fonds voor Slachtoffers van het Internationaal Strafhof.

DOELSTELLING 2: Integreren van de genderdimensie in de Belgische acties rond conflict, vrede en veiligheid

6.	Verzekeren dat in alle departementen rekening wordt gehouden met de verschillende noden van vrouwen en mannen en met de uitvoering van de Wet Gender mainstreaming, en de transversaliteit van gender, zoals vermeld in de wet op ontwikkelingsamenwerking.												
6.a	<p>Het personeel informeren over gender mainstreaming.</p> <p>Gebruikte informatiemiddelen.</p> <p>In 2025 werden verschillende initiatieven ondernomen om de LGBTQIA+ gemeenschap te ondersteunen. Op de Internationale Dag tegen Halebifobie en Transfobie (IDAHOT) werden er regenboogvlaggen opgehangen aan verschillende gebouwen van de FOD Justitie. Ook deelden we buttons, met het FOD Justitie logo in regenboogkleuren, uit aan onze medewerkers. Hiermee wil de FOD Justitie aantonen zich blijvend in te zetten voor de strijd tegen elke vorm van discriminatie, haat of geweld tegen LGBTQIA+ personen.</p> <p>Daarnaast namen we met onze brochure ‘LGBTQIA+ op de werkvloer’ deel aan de Brussels Pride om onze steun aan de gemeenschap te betuigen en onze inzet rond LGBTQIA+ in de kijker te zetten. We namen, samen met medewerkers van de FOD Justitie deel aan de Pride march en wandelden door de straten van Brussel om onze steun te betuigen voor de LGBTQIA+ gemeenschap.</p> <p>Bovendien blijven we ons inzetten voor een werkplek waar ongewenst gedrag (onder andere op basis van gender) geen plek kent. Zo organiseerden we in 2025 verschillende pilootworkshops rond (on)gewenst gedrag met als doel medewerkers op te leiden in wat (on)gewenst gedrag precies inhoudt en hoe je er vanuit verschillende rollen op kan reageren.</p>												
7.	De kennis over de genderdimensie bij het personeel stimuleren.												
7.c	<p>De genderdimensie integreren in de opleidingen voor het personeel dat vertrekt op vredesmissie en civiele crisisbeheersingsmissie.</p> <p>Opleidingen die de genderdimensie integreren. Aantal en aandeel vrouwen en mannen dat de opleiding gevolgd heeft.</p> <p>Er wordt vanuit de FOD Justitie geen aparte opleiding rond de genderdimensie voorzien voor het personeel dat vertrekt op vredesmissie en civiele crisisbeheersingsmissie. Binnen de BGT opleiding, een interdepartementale opleiding die personeel voorbereid op een dergelijke detachering, is er wel voorzien in een lesonderdeel “Gender, Women, Peace and Security” waar verder wordt ingegaan op gender gerelateerde issues binnen een missie context.</p> <p>In 2025 nam er voor de FOD Justitie niemand deel aan de BGT opleiding omwille van personeelstekorten.</p> <p>Opleiding:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td align="center">0</td> <td align="center">0</td> <td align="center">0%</td> <td align="center">0%</td> </tr> </tbody> </table>	Aantal		Aandeel (%)		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	0	0	0%	0%
Aantal		Aandeel (%)											
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen										
0	0	0%	0%										

8.	Genderexpertise ontwikkelen, beheren en uitwisselen.
8.a	Genderexperten in de departementen voorzien en opleiden.
	Experten die werden voorzien en gevormd.
	<p>Op dit moment is er nog geen specifieke functie van coördinator gender mainstreaming/ Gender Advisor vastgesteld binnen de FOD Justitie omwille van personeelstekort. Binnen de organisatie worden de werkzaamheden rond gendermainstreaming en Women, Peace and Security opgevolgd en gecoördineerd binnen verschillende diensten zonder dat er sprake is van een aparte coördinatiestructuur voor genderkwesities.</p>

**DOELSTELLING 3: Strijden tegen alle vormen van geweld ten aanzien van vrouwen en meisjes,
in het bijzonder seksueel geweld**

16.	De aandacht vestigen op het fenomeen van seksueel en gendergerelateerd geweld.																																													
16.a.	Op het politieke en operationele niveau prioriteit geven aan en sensibiliseren rond de strijd tegen alle vormen van geweld tijdens en na gewapende conflicten, met bijzondere aandacht voor seksueel geweld.																																													
	Ondernomen interventies. Steun voor resoluties, adviezen of aanbevelingen.																																													
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2025.																																													
23.	Bestrijden van mensenhandel.																																													
23.b	Hulp en begeleiding aanbieden aan de slachtoffers van mensenhandel in België.																																													
	Instrumenten voor hulp en begeleiding.																																													
	Mensenhandel / mensensmokkel zijn expliciet genoemd in het actieplan 2024-2025 met Colombia en het actieplan 2024-2025 met Ecuador (gebaseerd op een MOU ondertekend in 2024).																																													
	Aantal en aandeel slachtoffers van mensenhandel die een verblijfsvergunning hebben verkregen.																																													
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2025</th> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th></th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vergunning</th> <th>Vrouwen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Bijlage 15</td> <td>24</td> <td>43</td> <td>Bijlage 15</td> <td>24</td> </tr> <tr> <td>Afgifte attest van immatriculatie</td> <td>59</td> <td>76</td> <td>Afgifte attest van immatriculatie</td> <td>59</td> </tr> <tr> <td>Verlenging attest van immatriculatie</td> <td>2</td> <td>1</td> <td>Verlenging attest van immatriculatie</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Afgifte BIVR tijdelijk</td> <td>37</td> <td>58</td> <td>Afgifte BIVR tijdelijk</td> <td>37</td> </tr> <tr> <td>Verlenging BIVR tijd</td> <td>161</td> <td>463</td> <td>Verlenging BIVR tijd</td> <td>161</td> </tr> <tr> <td>Afgifte onbeperkt</td> <td>16</td> <td>50</td> <td>Afgifte onbeperkt</td> <td>16</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>299</td> <td>691</td> <td>Totaal</td> <td>299</td> </tr> </tbody> </table>	2025	Aantal		Aandeel (%)			Vrouwen	Mannen	Vergunning	Vrouwen	Bijlage 15	24	43	Bijlage 15	24	Afgifte attest van immatriculatie	59	76	Afgifte attest van immatriculatie	59	Verlenging attest van immatriculatie	2	1	Verlenging attest van immatriculatie	2	Afgifte BIVR tijdelijk	37	58	Afgifte BIVR tijdelijk	37	Verlenging BIVR tijd	161	463	Verlenging BIVR tijd	161	Afgifte onbeperkt	16	50	Afgifte onbeperkt	16	Totaal	299	691	Totaal	299
2025	Aantal		Aandeel (%)																																											
	Vrouwen	Mannen	Vergunning	Vrouwen																																										
Bijlage 15	24	43	Bijlage 15	24																																										
Afgifte attest van immatriculatie	59	76	Afgifte attest van immatriculatie	59																																										
Verlenging attest van immatriculatie	2	1	Verlenging attest van immatriculatie	2																																										
Afgifte BIVR tijdelijk	37	58	Afgifte BIVR tijdelijk	37																																										
Verlenging BIVR tijd	161	463	Verlenging BIVR tijd	161																																										
Afgifte onbeperkt	16	50	Afgifte onbeperkt	16																																										
Totaal	299	691	Totaal	299																																										

Aantal en aandeel slachtoffers van mensenhandel die werden beschermd.

2025 Type	Aantal		Aandeel (%)	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Economisch	26	88	22.8%	77.2%
Prostitutie	44	5	89.8%	10.2%
Mensensmokkel	1	6	14.3%	85.7%
Divers	0	0		
Bedelarij	0	0		
Totaal	71	99	41.8%	58.2%

DOELSTELLING 4: Bevorderen van de deelname van vrouwen aan besluitvorming inzake vrede en veiligheid en de preventie, beheer en oplossing van conflicten

24.	Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen binnen de federale administraties.												
24.a	<p>Een en actief rekruteringsbeleid voeren, de evolutie in de aanwerving van vrouwen analyseren en het rekruteringsbeleid aanpassen op basis van deze analyse.</p> <p>Ondernomen acties binnen het rekruteringsbeleid om vrouwen aan te trekken. Aandeel mannen – vrouwen onder de diplomaten, posthoofden, de consuls, de attachés ontwikkelingssamenwerking, de militairen, de geïntegreerde politie en de magistratuur.</p> <p>Alhoewel er voor 2025 momenteel nog geen officiële exacte cijfers beschikbaar zijn kan de rechterlijke orde wel aangeven dat vrouwen vandaag al meer dan 60% uitmaken van de magistratuur. Overeenkomstig de instroomcijfers van vrouwen binnen de magistratuur kan geconcludeerd worden dat de vervrouwelijking zich de komende jaren nog verder zal doorzetten.</p>												
25.	Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen binnen internationale organisaties.												
25.a	<p>Aanmoedigen en ondersteunen van vrouwelijke kandidaturen voor internationale organisaties.</p> <p>Aanmoedigings- en ondersteuningsacties.</p> <p>In 2025 werden geen oproepen gelanceerd om de voorbereidende BGT opleiding te volgen die toegang geeft tot een detachering naar een missie civiel crisisbeheer van de EU en VN gelet op het aanslepende personeelstekort binnen de FOD Justitie. Echter ondersteund de FOD Justitie binnen de interdepartementale coördinatiemeeting (PolCiv) wel acties die de deelname van vrouwen aan civiele crisisbeheersingsmissies aanmoedigt. Ook ondersteunen we stevast de inspanningen die hieromtrent ondernomen worden in het rekruteringsbeleid van de EU. In 2025 waren minstens de helft van de gedetacheerden van het vrouwelijke geslacht, de FOD Justitie wenst deze trend verder te zetten in de komende jaren.</p>												
26.	Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen in het kader van vredesmissies, civiele crisisbeheersingsmissies en verkiezingswaarnemingsmissies.												
26.b	<p>Aanmoedigen van vrouwen om zich kandidaat te stellen voor civiele crisisbeheersingsmissies.</p> <p>Aanmoedigingsacties.</p> <p>In 2025 werden geen oproepen gelanceerd om de voorbereidende BGT opleiding te volgen die toegang geeft tot een detachering naar een missie civiel crisisbeheer van de EU en VN gelet op het aanslepende personeelstekort binnen de FOD Justitie. Echter ondersteund de FOD Justitie binnen de interdepartementale coördinatiemeeting (PolCiv) wel acties die de deelname van vrouwen aan civiele crisisbeheersingsmissies aanmoedigt. Ook ondersteunen we stevast de inspanningen die hieromtrent ondernomen worden in het rekruteringsbeleid van de EU.</p> <p>Aantal en aandeel mannen en vrouwen bijgedragen aan civiele crisisbeheersingsmissies.</p> <table border="1" data-bbox="254 1295 1635 1401"> <thead> <tr> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td> <td>0</td> <td>0%</td> <td>0%</td> </tr> </tbody> </table>	Aantal		Aandeel (%)		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	0	0	0%	0%
Aantal		Aandeel (%)											
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen										
0	0	0%	0%										

26.c	Streven naar een betere vertegenwoordiging van vrouwen in de ‘ <i>basic generic training</i> ’ voorafgaand aan de uitzending voor een civiele crisisbeheersingsmissie.												
	Ondernomen interventies.												
	Binnen de BGT opleiding, een interdepartementale opleiding die personeel voorbereid op een dergelijke detachering, is voorzien in een lesonderdeel “Gender, Women, Peace and Security” waar verder wordt ingegaan op gender gerelateerde issues binnen een missie context. De kandidaatstelling van vrouwen wordt aangemoedigd door naar detacheringen van 1 jaar ook kortere detacheringen van 3-4 maanden toe te laten teneinde de drempel om zich kandidaat te stellen voor dergelijke missies naar beneden te halen. In 2025 nam er voor de FOD Justitie geen specifieke maatregelen om vrouwelijke kandidaten binnen haar eigen organisatie actief aan te moedigen of te ondersteunen bij hun deelname aan de voorbereidende opleiding BGT. In 2025 nam er niemand deel aan de BGT opleiding omwille van interne moeilijkheden tot detachering omwille van personeelstekorten.												
	Aantal en aandeel mannen en vrouwen die deelgenomen hebben aan de ‘<i>basic generic training</i>’.												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Aantal</th> <th colspan="2">Aandeel (%)</th> </tr> <tr> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> <th>Vrouwen</th> <th>Mannen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0</td> <td>0</td> <td>0%</td> <td>0%</td> </tr> </tbody> </table>	Aantal		Aandeel (%)		Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	0	0	0%	0%
Aantal		Aandeel (%)											
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen										
0	0	0%	0%										
26.e	Op internationaal niveau pleiten voor de participatie van een groter aantal vrouwen, met inbegrip van lokaal aangeworven vrouwen, in vredesmissies en civiele crisisbeheersingsmissies.												
	Ondernomen interventies.												
	De FOD Justitie ondersteund binnen de interdepartementale PolCiv missie voor gendergelijkheid binnen de civiele missies van de EU en VN. Hierbij worden zowel gedetacheerden, contractuelen als lokaal personeel in rekening genomen. Deze standpunten worden via de PV overgemaakt aan de EU.												

DOELSTELLING 5: Ondersteunen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda	
29.	Toepassen van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid op het Belgisch federaal niveau en uitvoeren van het NAP.
29.a	Opstellen van een Belgisch NAP voor de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid.
	Aannemen van het NAP.
	Niet van toepassing in 2025. Op 25.02.2022 nam de Ministerraad akte van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid (2022-2026).
29.c	Goede praktijken, aanbevelingen en ‘lessons learned’ verspreiden en overnemen.
	Ondernomen interventies.
	De rapportage wordt breed binnen de organisatie verspreid, zodat alle entiteiten toegang hebben tot relevante informatie en inzichten. Dit bevordert niet alleen de transparantie, maar stelt de verschillende afdelingen ook in staat om inspiratie te putten uit de werkwijzen, initiatieven en best practices van andere departementen. Door deze uitwisseling van kennis en ervaringen wordt samenwerking gestimuleerd.

DOELSTELLING 6: Opvolgen en monitoren van de uitvoering van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda en het NAP

34.	De uitvoering van het NAP coördineren.
34.a	Twee keer per jaar bijeenkomen om de uitvoering van het NAP te bespreken.
	Aantal bijeenkomsten van de taskforce VVV.
	De FOD Justitie nam actief deel aan de verschillende taskforcebijeenkomsten en was vertegenwoordigd bij alle relevante besprekingen. Door deze betrokkenheid leverde de FOD Justitie een bijdrage aan de beleidsvorming en de coördinatie van de geplande initiatieven
35.	Het Parlement informeren.
35.a.	Jaarlijks rapporteren over de uitvoering van het Nationaal Actieplan.
	Aan het Parlement overgemaakte rapporten.
	Het jaarrapport inzake de uitvoering van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid in 2024 werd op 23 mei 2025 aan het Parlement overgemaakt. Het jaarrapport inzake de uitvoering van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid in 2025 werd op 1 april 2026 aan het Parlement overgemaakt.
36.	Het middenveld informeren en betrekken.
36.a	Verzekeren van de uitwisseling van informatie, de netwerking van de in België beschikbare genderexpertise en het overleg met het maatschappelijk middenveld, in elk geval in het midden en aan het einde van de periode die het NAP beslaat.
	Organisatie van twee evenementen van rapportering en overleg. Aantal middenveldorganisaties dat heeft deelgenomen
	De publicatie van de WPS Matrix zorgt dat de informatie vrij constateerbaar is door middenveldorganisaties.

Gelijke Kansen

België bleef in 2025 actief optreden om vrouwenrechten op de voorgrond te plaatsen binnen de Verenigde Naties. De 69ste zitting van de Commissie voor de Status van Vrouwen (CSW69) in 2025 stond in het teken van de 30e verjaardag van de goedkeuring van het Actieplatform van Beijing en was gewijd aan de evaluatie van de uitvoering ervan. [Tijdens de CSW69 zitting](#) steunde België de goedkeuring van een vrij krachtige CSW *political declaration* en benadrukte in zijn *opening statement*, onder andere, het belang van de mensenrechten van vrouwen en meisjes, alsook het belang van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en van de bestrijding van gendergerelateerd geweld. België nam ook deel aan de ministeriële rondetafelconferentie en sprak daar over de verantwoordingsplicht op het gebied van gendergelijkheid en de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld. Daarnaast nam ons land het woord tijdens het panel van een nevenevenement rond feminicide. [Ter ondersteuning van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten](#) organiseerde België een side-event in samenwerking met de “Werkgroep inzake discriminatie van vrouwen en meisjes” van de VN-Mensenrechtenraad, de Internationale Arbeidsorganisatie en de permanente vertegenwoordiging van Mexico over “*Addressing the backlash: Pushing forward to secure sexual, reproductive, health and labour rights*”.

Door relevante vragenlijsten en rapportagevragen op te volgen en toe te zien op de uitvoering van het Verdrag van Istanbul, bleef België zich in 2025 inzetten om ervoor te zorgen dat verdragen die gericht zijn op het verbeteren van de situatie van vrouwen en hun empowerment, werden gerespecteerd. Zo leverde België [een vrijwillige bijdrage](#) aan zowel het rapport “*Sex-based violence against women and girls: new frontiers and emerging issues*” alsook een vragenlijst over technologie gedreven gendergerelateerd geweld, beiden bestemd voor de VN-Mensenrechtenraad. Verder stelde België [opvolg-verslagen](#) op over IAO-verdragen nr. 100, 111 en 190 alsook over de toepassing van het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing.

In het kader van de eerste thematische evaluatieprocedure van GREVIO over het thema “Een klimaat van vertrouwen creëren door ondersteuning, bescherming en gerechtigheid te bieden”, [ter opvolging van de uitvoering van het Verdrag van Istanbul](#), vond in februari 2025 een [evaluatiebezoek](#) plaats in België. Na dit bezoek publiceerde GREVIO eind november 2025 een [eerste thematisch rapport](#).

Met het oog op de uitwisseling van goede praktijken en expertise nam België in 2025, onder andere, deel aan de *Committee of Experts on combating technology-facilitated violence against women and girls (GEC/PC-eVIO)* alsook een [conferentie](#) in het kader van het project ‘*Combating digital and sexual violence against women in Bosnia and Herzegovina II*’ van de Raad van Europa. Verder nam België deel aan het [panel](#) “*End it now! Addressing the prevention of femicide in the OSCE region and beyond*” tijdens het *Warsaw Human Dimension Conference* in oktober en co-organiseerde België samen met Litouwen en de Europese Commissie een Mutual Learning Programme rond het thema “*Women in Politics*”. Ook bilateraal werd expertise gedeeld; het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen [ontving delegaties en ambassadeurs](#) van Canada, Moldavië en Japan. Op nationaal niveau zetelde het Instituut ook in de ‘Adviesraad Gender en Ontwikkeling’ en de Taskforce ‘Vrouwen, Vrede en Veiligheid’.

De [uitvoering van de Wet Gender mainstreaming in België](#) werd verder ondersteund, onder andere via een opleiding gender budgeting alsook de opmaak van het nieuw Federaal plan Gender mainstreaming, die werd gecoördineerd door het Instituut en de strategische beleidscel Gelijke Kansen.

Het Instituut heeft ook ingezet op [sensibiliseringswerk](#) rond de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid en het NAP, via sociale media posts ter gelegenheid van de 25ste verjaardag van Resolutie 1325 en door de voortzetting van de samenwerking met organisaties die de resoluties inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid (VVV) ondersteunen, die pleiten voor de concrete uitvoering hiervan, en/of die rond VVV-verbonden thema’s werken.

DOELSTELLING 1: Bevorderen van de implementatie van het internationaal normatief kader

1.	Verzekeren dat verdragen die de verbetering van de situatie van vrouwen en hun ‘empowerment’ beogen gerespecteerd worden genomen.
1.a.	In België de internationale verdragen die de rechten van vrouwen verzekeren toepassen.
	Periodieke rapportering over CEDAW.
	Geen specifieke informatie voor 2025.
	Opvolgen relevante vragenlijsten en rapportagevragen.
	België heeft een vrijwillige bijdrage geleverd aan het rapport van de <i>Special Rapporteur on violence against women and girls</i> voor de Mensenrechtenraad: “ <i>Sex-based violence against women and girls: new frontiers and emerging issues</i> ” en aan de vragenlijst over door technologie gefaciliteerd gendergerelateerd geweld en de gevolgen ervan voor vrouwen en meisjes voor het Raadgevend Comité van de Mensenrechtenraad.
	België heeft zijn follow-upverslagen opgesteld over de IAO-verdragen nr. 100, 111 en 190, die rechtstreeks verband houden met gendergelijkheid en de bestrijding van geweld. Dit thema kwam aan bod in het vijfde verslag van België over de toepassing van het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing.
	Opvolging van de uitvoering van het Verdrag van Istanbul.
	In het kader van de eerste thematische evaluatieprocedure van GREVIO over het thema “ <i>Building trust by delivering support, protection and justice</i> ” vond in februari 2025 een zevendaags evaluatiebezoek plaats in België. Gedurende die week ontmoette de delegatie verschillende overheidsinstanties en stakeholders (vertegenwoordig-st-ers van justitie en terreinactoren). Hierdoor kon GREVIO een aantal elementen verduidelijken die België in de vragenlijst van september 2024 had uiteengezet.
	Naar aanleiding van dit bezoek publiceerde GREVIO eind november 2025 een eerste thematisch rapport. Daarin wordt de vooruitgang op het gebied van ondersteuning, bescherming en gerechtigheid voor slachtoffers van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld geïdentificeerd en geprezen. Ook wordt gewezen op de domeinen waar dringende maatregelen moeten worden genomen om volledig te voldoen aan de bepalingen van het Verdrag van Istanbul. Het rapport van GREVIO wordt vergezeld van een eerste reactie van de Belgische overheid. Deze opmerkingen zijn bedoeld om de informatie in het rapport aan te vullen of te corrigeren en om informatie te verstrekken over de meest recente verbintenissen en maatregelen van de overheid.
1.b	Actief blijven optreden binnen het kader van de VN (Algemene Vergadering, de CSW, de Mensenrechtenraad, ...) om vrouwenrechten op de voorgrond te plaatsen, vooral in landen in een situatie van (post-)conflict.
	Acties VN (CSW, Mensenrechtenraad, ...).
	De Commissie voor de Status van de Vrouw (Commission on the Status of Women, CSW) ziet onder meer toe op de uitvoering van het Actieprogramma van Peking. De sessie van 2025 stond in het teken van de viering van de dertigste verjaardag van de goedkeuring van het actieprogramma en was gewijd aan de evaluatie van de uitvoering ervan. In dit kader steunde België de goedkeuring van een vrij krachtige CSW

	<p><i>political declaration</i>, die tot stand kwam ondanks een context van <i>backlash</i>. Daarnaast benadrukte België in zijn <i>opening statement</i> het belang van de mensenrechten van vrouwen en meisjes en werd er verwezen naar internationale wettelijke kaders, de strijd tegen genderstereotypen, de erkenning van de verschillende situaties waarin vrouwen en meisjes zich bevinden, enzovoort. België herinnerde in zijn interventie tijdens de openingszitting aan zijn engagement ten aanzien van de aangenomen teksten en de verdediging van de verworvenheden in dit kader, en wees op het belang van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en van de strijd tegen gendergerelateerd geweld. Daarnaast nam België deel aan de ministeriële rondetafelconferentie en sprak het zich uit over <i>accountability</i> op het gebied van gendergelijkheid en de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld. België organiseerde een side-event in samenwerking met de “<i>Working Group on discrimination against women and girls</i>” van de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties, de IAO en de permanente vertegenwoordiging van Mexico over “<i>Addressing the backlash: Pushing forward to secure sexual, reproductive, health and labour rights</i>”. Bovendien kwam ons land ook aan het woord tijdens het panelgesprek van een door Kroatië georganiseerd side-event met als thema: “<i>United Against Femicide: Action to End Gender Based Murders of Women and Girls</i>”.</p>
2.	<p>De positie van vrouwen en meisjes bevorderen, in het bijzonder in de landen die zich in een fragiele situatie bevinden.</p>
2.c	<p>Expertise aanbieden en deelnemen aan het uitwisselen van goede praktijken.</p> <p>Geleverde steun.</p> <p>België was één van de member states die deel heeft genomen aan de <i>Committee of Experts on combating technology-facilitated violence against women and girls</i> (GEC/PC-eVIO) van de Raad van Europa. Deze expertengroep werd door het Comité van Ministers aangesteld om een aanbeveling te schrijven over geweld gefaciliteerd door technologie tegen vrouwen en meisjes tegen eind 2025.</p> <p>Op 15-16 september 2025 vond een twee-daagse conferentie plaats in Neum in het kader van het project ‘<i>Combating digital and sexual violence against women in Bosnia and Herzegovina II</i>’ van de Raad van Europa als deel van het Actieplan voor Bosnië en Herzegovina 2022-2025. België stelde er enkele good practices voor met betrekking tot concrete beleidsmaatregelen voor de preventie en bestrijding van digitaal geweld.</p> <p>Tijdens de <i>Warsaw Human Dimension Conference</i> in oktober 2025 nam België deel aan het panel “<i>End it now! Addressing the prevention of femicide in the OSCE region and beyond</i>”, waarbij het zijn expertise en nationale wetgevende vooruitgang op het gebied van de preventie van feminicide en gendergerelateerde dodingen deelde.</p> <p>België organiseerde samen met Litouwen en de Europese Commissie een uitwisseling van goede praktijken (mutual learning program) voor Europese deskundigen rond het thema <i>Women in politics</i>.</p> <p>In september organiseerde de Belgische ambassade in Praag ook een seminar over dit thema.</p> <p>Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen ontving delegaties en ambassadeurs uit Canada, Moldavië en Japan in het kader van het beleid inzake de bestrijding van de loonkloof, de bestrijding van geweld en gendergelijkheidskwesties.</p>

3.	Het respect voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van vrouwen en meisjes verzekeren.
3.b	Alle landen oproepen het respect voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van vrouwen en meisjes te waarborgen en deze rechten verdedigen op het internationaal niveau.
	Ondernomen interventies en verleende expertise.
	België wees op het belang van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in zijn interventie tijdens de openingszitting van de 69 ^{ste} zitting van de <i>Committee on the Status of Women</i> . Tijdens de CSW69 organiseerde België ook een side-event in samenwerking met de “Werkgroep inzake discriminatie van vrouwen en meisjes” van de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties, de Internationale Arbeidsorganisatie en de permanente vertegenwoordiging van Mexico over “ <i>Addressing the backlash: Pushing forward to secure sexual, reproductive, health and labour rights</i> ”.
5.	Het concept ‘gender’ verdedigen.
5.a.	Een analyse maken van de anti-gender bewegingen in België en aanbevelingen voorbereiden om hier tegenin te gaan.
	Uitgevoerde analyse
	Geen specifieke informatie voor 2025.

DOELSTELLING 2: Integreren van de genderdimensie in de Belgische acties rond conflict, vrede en veiligheid	
6.	Verzekeren dat in alle departementen rekening wordt gehouden met de verschillende noden van vrouwen en mannen en met de uitvoering van de Wet Gender mainstreaming, en de transversaliteit van gender, zoals vermeld in de wet op ontwikkelingssamenwerking.
6.c	De departementen ondersteunen in de uitvoering van de Wet Gender mainstreaming.
	Geleverde steun.
	<p>Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen ondersteunde de uitvoering van de Wet Gender mainstreaming, onder andere via de deelname aan werkgroepen en bilaterale bijeenkomsten en de uitwerking van ondersteuningsinstrumenten, waaronder ook een opleiding rond gender budgeting eind 2025 die openstond voor alle federale overheidsdiensten, het ministerie van Landsverdediging en de programmatorische overheidsdiensten.</p> <p>Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen alsook de strategische beleidscel Gelijke Kansen coördineerde in 2025 samen de opmaak van het nieuwe Federaal plan Gender mainstreaming.</p>

DOELSTELLING 3: Strijden tegen alle vormen van geweld ten aanzien van vrouwen en meisjes, in het bijzonder seksueel geweld	
16.	De aandacht vestigen op het fenomeen van seksueel en gendergerelateerd geweld.
16.a	Op het politieke en operationele niveau prioriteit geven aan en sensibiliseren rond de strijd tegen alle vormen van geweld tijdens en na gewapende conflicten, met bijzondere aandacht voor seksueel geweld.
	Ondernomen interventies.
	Geen specifieke informatie voor 2025.
	Steun voor resoluties, adviezen of aanbevelingen.
	Geen specifieke informatie voor 2025.

DOELSTELLING 4: Bevorderen van de deelname van vrouwen aan besluitvorming inzake vrede en veiligheid en de preventie, beheer en oplossing van conflicten

24.	Toezen op een betere vertegenwoordiging van vrouwen binnen de federale administraties.
24.b	Een analyse maken van goede praktijken in het buitenland met betrekking tot de vertegenwoordiging van vrouwen in overheidsdiensten betrokken bij de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda.
	<i>Uitgevoerde analyse.</i>
	Geen specifieke informatie voor 2025.

DOELSTELLING 5: Ondersteunen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda	
29.	Toepassen van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid op het Belgisch federaal niveau en uitvoeren van het NAP.
29.a	Opstellen van een Belgisch NAP voor de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid. Aannemen van het NAP.
	Het vierde Nationaal Actieplan werd op 25 februari 2022 gepresenteerd aan de Ministerraad en heeft betrekking op de periode 2022-2026.
29.b	Steun verlenen aan de administraties en strategische cellen via het aanbieden van expertise met betrekking tot gender. Verleende expertise.
	Twee leden van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen zetelen in de ‘Adviesraad Gender en Ontwikkeling’, respectievelijk als lid en plaatsvervangend lid.
29.c	Goede praktijken, aanbevelingen en ‘ <i>lessons learned</i> ’ verspreiden en overnemen. Ondernomen interventies.
	Tijdens de twee vergaderingen van de Taskforce ‘Vrouwen, Vrede en Veiligheid’ hebben de leden de getrokken lessen besproken. In het kader van kenniswerving en uitwisseling nam het Instituut ook deel aan het high-level evenement “ <i>25 Years of UNSC Resolution 1325: New Challenges, Renewed Commitment and the Future of the Women, Peace and Security Agenda</i> ”, die werd georganiseerd door de FOD Buitenlandse Zaken van België, het Poolse voorzitterschap van de Raad, UN Women en de Europese Unie, alsook aan het symposium “50 jaar vrouwen bij Defensie” van de Koninklijke Militaire School.
30.	Sensibiliseren van de betrokken actoren en het Belgische publiek.
30.b	In België sensibilisering voorzien rond de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid en het NAP. Sensibiliseringsacties.
	Het Instituut heeft via zijn verschillende sociale mediakanalen breed gesensibiliseerd rond de 25ste verjaardag van Resolutie 1325. Zo werden de doelstellingen en het belang van de resolutie benadrukt en werd er verwezen naar het huidige NAP en de jaarlijkse rapportage. Het Instituut zette zijn samenwerking voort met organisaties die de resoluties inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid (VVV) ondersteunen, die pleiten voor de concrete uitvoering hiervan, en/of die rond VVV-verbonden thema’s werken (zie punt rond financiering hieronder).

Budgetlijn voor eigen acties voorzien.

Verschillende organisaties die structurele subsidies genieten van het Instituut, werken ook rond het thema 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' en/of aanverwante thema's.

DOELSTELLING 6: Opvolgen en monitoren van de uitvoering van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda en het NAP	
34.	De uitvoering van het NAP coördineren
34.a	Twee keer per jaar bijeenkomen om de uitvoering van het NAP te bespreken.
	Aantal bijeenkomsten van de taskforce VVV.
	In 2025 werden twee vergaderingen van de Belgische Taskforce ‘Vrouwen, Vrede en Veiligheid’ georganiseerd. Tijdens deze vergaderingen werden goede praktijken en informatie over de uitvoering van het NAP uitgewisseld.
35.	Het Parlement informeren.
35.a	Jaarlijks rapporteren over de uitvoering van het Nationaal Actieplan.
	Aan het Parlement overgemaakte rapporten.
	Het jaarrapport inzake de uitvoering van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid in 2024 werd op 23 mei 2025 aan het Parlement overgemaakt. Het jaarrapport inzake de uitvoering van het vierde Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid in 2025 werd op 1 april 2026 aan het Parlement overgemaakt.
36.	Het middenveld informeren en betrekken.
36.a	Verzekeren van de uitwisseling van informatie, de netwerking van de in België beschikbare genderexpertise en het overleg met het maatschappelijke middenveld, in elk geval in het midden en aan het einde van de periode die het NAP beslaat.
	Organisatie van twee evenementen van rapportering en overleg. Aantal middenveldorganisaties dat heeft deelgenomen.
	Niet van toepassing in 2025. De evenementen zijn voorzien voor het midden en op het einde van de uitvoeringsperiode van het NAP (respectievelijk in 2024 en 2026).
	Zoals voorzien in actie 36 van dit Actieplan, organiseerde de Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp van FOD Buitenlandse Zaken op 8 oktober 2024 een <i>mid-term review</i> , in samenwerking met het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, de Federale Overheidsdiensten Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken, Defensie, Justitie en Ontwikkelingssamenwerking.

3. Bijlagen

Bijlage 1: Afkortingen

Bijlage 2: Documenten rond de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda

Bijlage 1: Afkortingen

ACOS Ops&Trg: Stafdepartement Operaties en Training van het Ministerie van Landsverdediging
ACOS Strat: Stafdepartement Strategie van het Ministerie van Landsverdediging
ANGS: Actoren van de Niet-Gouvernementele Samenwerking
APEFE: Association pour la Promotion de l'Education et de la Formation à l'Etranger (Organisatie voor de bevordering van het Onderwijs en de Opleiding in het Buitenland)
APMBC: Anti-Personnel Mine Ban Convention (Verdrag inzake het verbod op antipersoonsmijnen)
ASF: Avocats Sans Frontières (Advocaten Zonder Grenzen)
ATT: Arms Trade Treaty (Wapenhandelsverdrag)
BGV: Bevel Grondgebied te Verlaten
BIVR: Bewijs van Inschrijving in het Vreemdelingenregister
B.S.: Belgisch Staatsblad
BGT: Basic Generic Training
BTC: Belgische Technische Coöperatie
BTWC: Biological and Toxin Weapons Convention (Verdrag Biologische en Toxinwapens)
CAW: Centrum Algemeen Welzijnswerk
CCM: Convention on Cluster Munitions (Verdrag rond Clustermunitie)
CCW: Convention on Certain Conventional Weapons (Verdrag inzake bepaalde conventionele wapens)
CD: Conference on Disarmament (Conferentie over Ontwapening)
CEDAW: Convention on the elimination of all forms of discrimination against women (Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie tegen vrouwen)
CEFOTRAR: Centre de Formation des Travailleurs Rwandais
CGVS: Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen
CIMIC: Civil Military Co-operation (Burgerlijk-militaire samenwerking)
CSW: Commission on the Status of Women (Commissie voor de Status van de Vrouw)
CWV: Conventionelewapensverdrag
CTED: Counter-Terrorism Committee Executive Directorate
CVE: Countering Violent Extremism (Bestrijden van gewelddadig extremisme)
CWC: Chemical Weapons Convention (Verdrag Chemische Wapens)
DDR: Disarmament, Demobilization and Reintegration (Ontwapening, Demobilisatie en Re-integratie)
DG Com: Algemene Directie Communicatie van het Ministerie van Landsverdediging
DGD: Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
DG HR: Algemene Directie Human Resources van het Ministerie van Landsverdediging
DG JUR: Algemene Directie Juridische Steun en Bemiddeling van het Ministerie van Landsverdediging
DG MR: Algemene Directie Material Resources van het Ministerie van Landsverdediging

DRC: Democratische Republiek Congo
DVZ: Dienst Vreemdelingenzaken
EASO: European Asylum Support Office (Europees Ondersteuningsbureau voor Asielzaken)
EEAS: European External Action Service (Europese Dienst voor Extern Optreden)
Enabel: Belgisch ontwikkelingsagentschap
EU: Europese Unie
FAO: United Nations Food and Agriculture Organization (Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties)
Fedasil: Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers
FEDPOL: Federale Politie
FOD: Federale Overheidsdienst
GAP II: EU Gender Action Plan II 2016-2020(het tweede Gender Actieplan van de EU)
GENAD: Gender Advisor
GFP: Gender Focal Point
GREVIO: Expertengroep inzake de bestrijding van geweld tegen vrouwen en huishoudelijk geweld van de Raad van Europa
GVDB: Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid
IAO: Internationale Arbeidsorganisatie
IGA: Inkomens generende activiteiten
IGVM: Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen
ISP: Indicatief Samenwerkingsprogramma
LOI: Lokaal Opvanginitiatief
MC: Military Committee (Militair Comité)
MINUSMA: United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali
MRR: Mensenrechtenraad
NAP: Nationaal Actieplan
NAVO: Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
NCGP: NATO Committee on Gender Perspectives
NGA: Niet-gouvernementele actor
NGO: Niet-gouvernementele organisatie
OCAD: Orgaan voor de Coördinatie van de Analyse van de Dreiging
OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OVSE: Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa
PBC: Peacebuilding Commission (Commissie Vredesopbouw)
RSM: Resolute Support Mission van de NAVO in Afghanistan
SRGR: Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten
SRVN: Speciale Rapporteur van de Verenigde Naties
SSR: Security Sector Reform (Hervorming van de veiligheidssector)
SVSG: Speciale Vertegenwoordiger-ster van de Secretaris-generaal
UNDP: United Nations Development Programme (VN Ontwikkelingsprogramma)

UNFPA: United Nations Population Fund (VN Bevolkingsfonds)
UN-Habitat: United Nations Human Settlements Programme (VN Programma voor Menselijke Nederzettingen)
UNHCR: Office of the United Nations High for Refugees (Bureau van de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen)
UNICEF: United Nations Children's Fund (Kinderfonds van de Verenigde Naties)
UNPoA: United Nations Programme of Action on Small Arms and Light Weapons (Actieprogramma van de Verenigde Naties over Kleine en Lichte Wapens)
UNRWA: United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (Vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties die zich richt op hulp en ontwikkeling van de Palestijnse vluchtelingen in het Midden-Oosten)
UNSCR: United Nations Security Council Resolution (Resolutie van de VN-Veiligheidsraad)
UN Women: United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (Entiteit van de Verenigde Naties voor Gendergelijkheid en de Empowerment van Vrouwen)
UPR: Universal Periodic Review (Universeel Periodiek Onderzoek)
VGV: Vrouwelijke Genitale Verminking
VN: Verenigde Naties
VNAV: VN Algemene Vergadering
VNVR: VN-Veiligheidsraad
VNVRR: VN-Veiligheidsraadresolutie
VVV: Vrouwen, Vrede en Veiligheid
WVP: Wereldvoedselprogramma

Bijlage 2: Documenten rond de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda

1. Verenigde Naties

- VNVRR 1325
[http://www.undocs.org/S/RES/1325\(2000\)](http://www.undocs.org/S/RES/1325(2000))
- VNVRR 1820
[http://www.undocs.org/S/RES/1820\(2008\)](http://www.undocs.org/S/RES/1820(2008))
- VNVRR 1888
[http://www.undocs.org/S/RES/1888\(2009\)](http://www.undocs.org/S/RES/1888(2009))
- VNVRR 1889
[http://www.undocs.org/S/RES/1889\(2009\)](http://www.undocs.org/S/RES/1889(2009))
- VNVRR 1960
[http://www.undocs.org/S/RES/1960\(2010\)](http://www.undocs.org/S/RES/1960(2010))
- VNVRR 2106
[http://www.undocs.org/S/RES/2106\(2013\)](http://www.undocs.org/S/RES/2106(2013))
- VNVRR 2122
[http://www.undocs.org/S/RES/2122\(2013\)](http://www.undocs.org/S/RES/2122(2013))
- VNVRR 2242
[http://www.undocs.org/S/RES/2242\(2015\)](http://www.undocs.org/S/RES/2242(2015))
- VNVRR 2467
[https://www.undocs.org/S/RES/2467\(2019\)](https://www.undocs.org/S/RES/2467(2019))
- VNVRR 2493
[https://www.undocs.org/S/RES/2493\(2019\)](https://www.undocs.org/S/RES/2493(2019))
- Women and peace and security. Report of the Secretary-General on the indicators to monitor the implementation of Security Council resolution 1325 (2000)
<http://www.undocs.org/S/2010/173>

- Preventing Conflict, Transforming Justice, Securing the Peace. A Global Study on the Implementation of United Nations Security Council resolution 1325
http://wps.unwomen.org/pdf/en/GlobalStudy_EN_Web.pdf
- Women and peace and security. Report of the Secretary-General (2025). <https://docs.un.org/en/S/2025/556>

2. Europese Unie

- EU Strategic Approach to Women, Peace and Security
<https://www.consilium.europa.eu/media/37412/st15086-en18.pdf>
- EU Action Plan on Women, Peace and Security (WPS) 2019-2024
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11031-2019-INIT/en/pdf>

3. België

- Vrouwen, Vrede en Veiligheid – Belgisch Nationaal Actieplan voor de implementatie van VN Veiligheidsraadresolutie 1325 (2009-2012):
http://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/vrouwen_vrede_en_veiligheid_belgisch_nationaal_actieplan_voor_de_implementation_van_vn
- Belgisch Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede en Veiligheid’: Stand van zaken – December 2011:
http://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/belgisch_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_en_veiligheid_stand_van_zaken
- Tweede Nationaal Actieplan 'Vrouwen, Vrede, Veiligheid' (2013-2016), ter uitvoering Van VN-Veiligheidsraadresolutie 1325
http://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2013-2016
- Eerste rapportage aan het Parlement inzake het ‘Tweede Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede, Veiligheid’ (2013-2016), ter uitvoering van VN Veiligheidsraadresolutie 1325’ - 2013-2014
http://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/tweede_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2013-2016_ter_uitvoering_van_vn_veiligheidsraadresolutie_1325_rapportage_2013-2014
- Tweede rapportage aan het Parlement inzake het ‘Tweede Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede, Veiligheid’ (2013-2016), ter uitvoering van VN Veiligheidsraadresolutie 1325’ - 2015
http://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/tweede_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2013_2016_ter_uitvoering_van_vn

- Derde rapportage aan het Parlement inzake het ‘Tweede Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede, Veiligheid’ (2013-2016), ter uitvoering van VN Veiligheidsraadresolutie 1325’ - 2016
http://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/tweede_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2013_2016_ter_uitvoering_van_vn_0
- Derde Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede, Veiligheid’ (2017-2021)
http://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/derde_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2017_2021
- Eerste rapportage aan het Parlement over Derde Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede, Veiligheid’ (2017-2021) - 2017
https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/rapportage_nap_vvv_2017_compilatie_nl.pdf
- Tweede rapportage aan het Parlement over Derde Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede, Veiligheid’ (2017-2021) - 2018
https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/rapportage_2018_nap_vvv_-_finaal_nl.pdf
- Derde rapportage aan het Parlement over Derde Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede, Veiligheid (2017-2021) – 2019
https://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/derde_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2017_2021_rapportage_2019
- Vierde rapportage aan het Parlement over Derde Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede, Veiligheid (2017-2021) – 2020
https://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/derde_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2017_2021_rapportage_2020
- Eindrapportage aan het Parlement over Derde Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede, Veiligheid (2017-2021)
https://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/derde_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2017_2021_eindrapportage
- Vierde Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede, Veiligheid’ (2022-2026)
https://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/vierde_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2022_2026
- Eerste rapportage aan het Parlement over Vierde Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede, Veiligheid’ (2022-2026) – 2022
https://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/vierde_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2022_2026_rapportage_2022
- Tweede rapportage aan het Parlement over Vierde Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede, Veiligheid’ (2022-2026) – 2023
https://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/vierde_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2022_2026_rapportage_2023
- Derde rapportage aan het Parlement over Vierde Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede, Veiligheid’ (2022-2026) – 2024
<https://igvm-iefh.belgium.be/nl/documentatie/vierde-nationaal-actieplan-vrouwen-vrede-veiligheid-2022-2026-rapportage-2024>